38.964

IOSIF VISSARIONOVICI STALIN

FLACARA
Nr. 4 APRILIE 1953

1954

IOSIF VISSARIONOVICI STALIN pe catafalc.

SUB STEAGUL PARTIDULUI LUI LENIN-STALIN

Joi, 5 Martie, întorcîndu-mă sara acasă, am auzit în văzduh chemările cu sunete felurite ale paserilor migratorii. Era la ora cînd închidea ochii Stalin; era zvonul începutului primăverii, iar el părăsea pentru totdeauna lumea noastră pe care o înălţase şi o înzestrase cu toate podoabele progresului.

Aprigele sburătoare vesteau parcă şi ele trecerea din viaţă a celui mai mare om al timpurilor noastre. Muncitorii lumii aveau să se adune de pretutindeni spre miezul nopţii la Moscova, unde el trăise glorios şi nebiruit. Aveau să se adune sute şi sute de mii, covîrşind cu numărul, cu forţa, lovitura morţii, hotărîţi să apere patrimoniul clădit de el în lumea nouă.

După cîteva zile, pe cînd mă aflam în Piaţa Roşie, lîngă Cremlin, în mijlocul poporului nenumărat, aşteptînd în tăcerea durerii mele carul funebru ce trebuia să vie la Mauzoleu către ora 12, am observat lîngă mine un om pe care l-am socotit că vine dela mare depărtare. Era un bătrîn cu obrazul crestat şi ars de geruri şi viscole.

★

In Sala Coloanelor a Casei Sindicatelor, în ziua de 6 Martie 1953. Conducătorii Partidului Comunist al Uniunii Sovietice şi ai Guvernului U.R.S.S., la catafalcul tovarăşului I. V. Stalin.

Funeraliile lui Iosif Vissarionovici Stalin. Pe tribuna Mausoleului conducătorii P.C.U.S. şi Guvernului Sovietic, conducători ai partidelor comuniste şi muncitoreşti frăţeşti ascultă cuvântarea tovarăşului G. M. Malencov, Preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S. Dela stânga la dreapta, tovarăşii: Gh. Gheorghiu-Dej, Boleslav Bierut, Pak Den Ai, Walter Ulbricht, Dolores Ibarruri, Otto Grotewohl, Vâlco Cervencov, Mátyás Rákosi, Pietro Nenni, Palmiro Togliatti, Jacques Duclos, Clement Gottwald, N. A. Bulganin, V. M. Molotov, C. E. Voroşilov, G. M. Malencov, N. S. Hruşciov, L. P. Beria M. Z. Saburov, Ciu En-lai, M. G. Pervuhin, L. M. Caganovici, N. M. Şvernic, A. I. Micoian.

Subt căciula-i mare şi rotundă, privea încremenit, nu înafară, ci înlăuntrul său. Era, desigur, de undeva din ţările aspre de subt cercul polar, înspre care zboară miliardele de gâşte sălbatece. Era un colhoznic tăcut. Din când în când scotea din căldura şubei mâinile mari de muncitor şi c'o năframă boţită îşi ştergea ochii plini de lacrimi. Unii dintre privitorii vecini îi puseseră întrebări: cine e, de unde vine; însă el nu răspundea. Sta închis în durere; nu înţelegea întrebările ori poate nu ştia ce-ar putea spune. Poate nu voia să fie tulburat în mâhnirea lui de piatră.

Mă gândeam că un avion îl adusese la Moscova, zburînd contra stolurilor sudice. Siberianul acela apucase lumea veche de impilare şi silă, de întuneric şi nedreptate; şi iată, în schimbarea ce-a izbucnit după Revoluţia cea mare, când s'a aşezat Puterea Sovietică, viaţa muncitorilor din nordul depărtat s'a luminat de minuni şi oamenii de-acasă dela el au cunoscut libertatea, dreptatea şi mângîierea. Acuma, subt cercul polar vorbeşte şi cîntă radio Moscova; s'au clădit grădini subt sticlă şi avioanele sovietice aduc grîu.

Îşi şterge iar ochii înlăcrămaţi cu năframa boţită şi oftează.

Dar a bătut în turnul Cremlinului ceasul al doisprezecelea al acelei zile de jale.

Au sunat muzici mâhnite. S'a întins ca o pîclă a muţeniei în toată împrejurimea. Zecile de mii de oameni şi sutele de mii care nu se vedeau, — tăceau cu bătăile inimii amorţite.

Prietini şi truditori la înfăptuirile cele mari poartă coroane şi semnele de aur ale slavei lui Iosif Vissarionovici. Poartă trupul în Mauzoleul sfînt ca să-l aşeze lîngă Vladimir Ilici, întemeietorul statului socialist. Piaţa Roşie sună prin difuzoare de glasul cuvîntătorilor: Malencov, Beria şi Molotov slăvesc pe cel dus. Colhoznicul cel bătrîn nu pare a înţelege; îşi ascultă numai tumultul inimii lui.

Cuvîntările au contenit. Pe neaşteptate a prins a suna o muzică de putere şi bărbăţie. Oşteni ti-

Moscova, 9 Martie... In clipele grele ale despărţirii de iubitul său conducător, învăţător şi părinte, eroicul popor sovietic şi-a manifestat tăria de neînfrânt, hotărîrea lui de a înfăptui, sub conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice şi a Guvernului Sovietic, poruncile tovarăşului Stalin. „Nu există în lume forţe — a spus tovarăşul G. M. Malencov — care să poată opri mersul înainte al societăţii sovietice, spre comunism!"

neri în arme au început a defila. Vecinul meu a înălțat fruntea.

Defilează puterea sovietică, camioane blindate pentru pihota motorizată, artileria grea, carele de război. Asta e numai o parte a oștilor celor tari care au eliberat lumea, numai o mică parte, care însă vădea puterea nebiruită a poporului sovietic. Apoi a trecut pe subt bolta de nouri a văzduhului vijelia avioanelor cu reacție ; și după ce au trecut și iar au trecut, câte trei și câte trei, izvorînd într'una din fundul zării, au apărut altele mai sprintene și mai agere, aproape fără zgomot, mici, părînd răpușe sălbatece cărora noi vînătorii le cunoaștem zborul de fulger, și s'au dus furiș după cele mari. Au fost deasupra ; într'o clipă nu se mai văd.

Cîtă putere a agonisit pentru poporul muncitor și pentru pace părintele iubit al lumii noua ! Cincizeci de ani din viață și-a cheltuit în trude și vegheri cel așezat acum în Mauzoleu cu învățătorul său Lenin. Înțelepciunea lui a rînduit oști care au zdrobit pe hitleriști ; gîndu-i neadormit a sporit în toate părțile puterea și bielșugul, fabricile și colhozurile ; lumea nouă e așezată pe temelii statornice.

Hidrocentralele, zăgazurile, canalele, pădurile plantate în marginea pustiurilor ca să oprească vînturile fierbinți și să schimbe clima ținuturilor însetate ; înălțarea din troienele de năsipuri a civilizațiilor Asiei Centrale ; toate cîte s'au săvîrșit la Marea Neagră și la Caspica, la Sevan în Caucaz, la uriașa îngrămădire de ape dela Volga-Don ; toate s'au făcut cu oameni tari și îndrăzneți, care luptă cu stihiile, s'au săvîrșit de aceiași oameni care au dus lumina în întunecimile polare, care au spart munții cei mari ce se chiamă Streșina Lumii. Toate le-au săvîrșit eroii socialismului, subt hotărîrea blîndă și în același timp neclintită a părintelui nostru Iosif Vissarionovici. Din duhul său a dat duh altor bărbați luminați ce se aflau în juru-i.

Iar cînd el a plecat fruntea, împovărat de suferinți vechi și de atîta trudă pentru binele obștesc, iată muzicile strigă iarăși izbândă, iată oștile și avioanele, iată puterea nebiruită a Sovietelor și credința în victoria comunismului scînteind în privirile tuturor. Din durere s'a ridicat mai cu avînt, mai hotărît, Puterea Sovietică, așa cum din cuptorul de foc iese călit oțelul.

Iosif Vissarionovici ! Eu înțeleg că, atît cît își vor aduce aminte de tine și de Lenin, bolșevicii vor sta nebiruiți pe această lume ; iar ei nu vor uita niciodată pe învățătorii lor !

Poate asemenea lucruri își șoptea în sine vecinul meu colhoznicul siberian, căci i-a apărut pe obrazul crestat și ars lumina unui zîmbet.

Cîteva clipe, săgețile soarelui au spart bolta de nouri.

Mihail SADOVEANU

13 Martie 1953

Trei zile în șir, din zori și până'n noapte, nu a contenit să se reverse pe străzile Moscovei înspre Sala Coloanelor, fluviul viu al dragostei și durerii poporului. Trecând prin fața catafalcului lui Iosif Vissarionovici Stalin, muncitori, colhoznici, ostași, bătrâni savanți și tineri studenți, bărbați și femei, și-au luat rămas bun dela marele Stalin, jurându-i că vor transforma durerea lor într'o forță care să asigure triumful păcii și comunismului. A fost un jurământ de credință fermă față de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și de Comitetul său Central.

Sesiunea a 4-a a Sovietului Suprem al U.R.S.S. La tribună, tovarășul G. M. Malencov, Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

La 15 Martie a avut loc la Moscova, în Palatul Mare al Cremlinului, sesiunea a 4-a a Sovietului Suprem al U.R.S.S. Cei prezenți au salutat cu căldură apariția în prezidiu a lui G. M. Malencov, L. P. Beria, V. M. Molotov, C. E. Voroșilov, N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin, L. M. Caganovici, A. I. Micoian, M. Z. Saburov, M. G. Pervuhin, N. M. Șvernic, P. C. Ponomarenco, L. G. Melnicov, M. D. Baghirov și alții.

Deschizând sesiunea, deputatul M. Iasnov, Președintele Sovietului Uniunii, a consacrat primele cuvinte memoriei luminoase a lui Iosif Vissarionovici Stalin.

Deputații și oaspeții s'au ridicat în picioare pentru a cinsti memoria conducătorului.

Apoi, cei prezenți au cinstit memoria lui Clement Gottwald, Președintele Republicii Cehoslovace.

După adoptarea ordinei de zi, Sovietul Suprem a hotărît, la propunerea deputatului N. S. Hrușciov, să elibereze pe N. M. Șvernic din funcția de Președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. în legătură cu recomandarea lui ca Președinte al Consiliului Central al Sindicatelor din Uniunea Sovietică și a ales ca Președinte al Prezidiului Sovietului Suprem pe C. E. Voroșilov. Cei prezenți îl salută pe C. E. Voroșilov ridicându-se în picioare.

La propunerea deputatului L. P. Beria sesiunea adoptă în unanimitate hotărîrea cu privire la numirea lui Gheorghi Maximilianovici Malencov, ca Președinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. însărcinându-l să propună componența guvernului. Toți se ridică în picioare; aplauzele furtunoase nu contenesc vreme îndelungată.

La tribună se află Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., G. M. Malencov. In sală izbucnesc din nou ovații. Mulțumind deputaților pentru marea încredere și înalta cinste care i-au fost acordate, G. M. Malencov propune contopirea unor ministere și componența guvernului. In cuvântarea sa G. M. Malencov asigură că Guvernul Sovietic își va consacra toate forțele luptei pentru menținerea și consolidarea păcii în întreaga lume, luptei pentru construirea societății comuniste în Țara Sovietică, pentru viața liberă și fericită a poporului sovietic.

Propunerile Președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., G. M. Malencov, sunt adoptate în unanimitate. Ridicându-se în picioare, deputații salută prin aplauze prelungite guvernul nou ales al U.R.S.S.

Desbaterile sesiunii a 4-a a Sovietului Suprem al U.R.S.S, au constituit o strălucită expresie a unității și coeziunii de monolit a poporului sovietic în jurul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și al Guvernului Sovietic, în jurul steagului atotbiruitor al lui Lenin și Stalin.

In fotografia din stânga: deputați ai Sovietului Suprem al U.R.S.S. în sala Gheorghievschi din Palatul Mare al Cremlinului; dela stânga la dreapta: strungarul Pavel Bâcov și mecanicii de locomotivă Victor Blajenov și Ivan Blinov. In fotografia din dreapta: aspect din sala de ședințe.

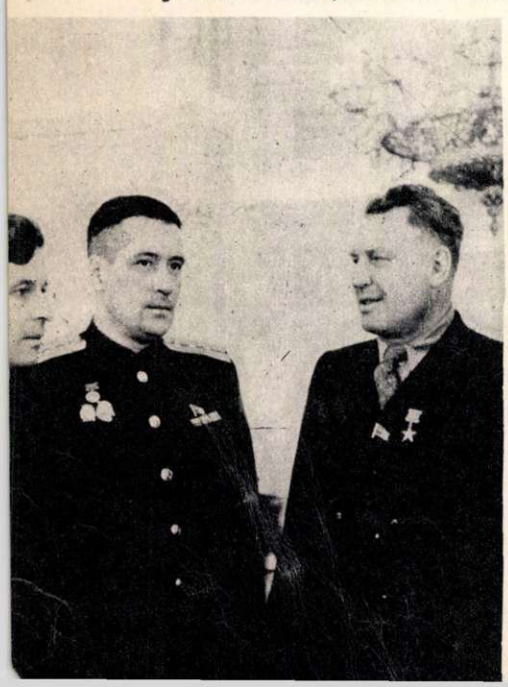

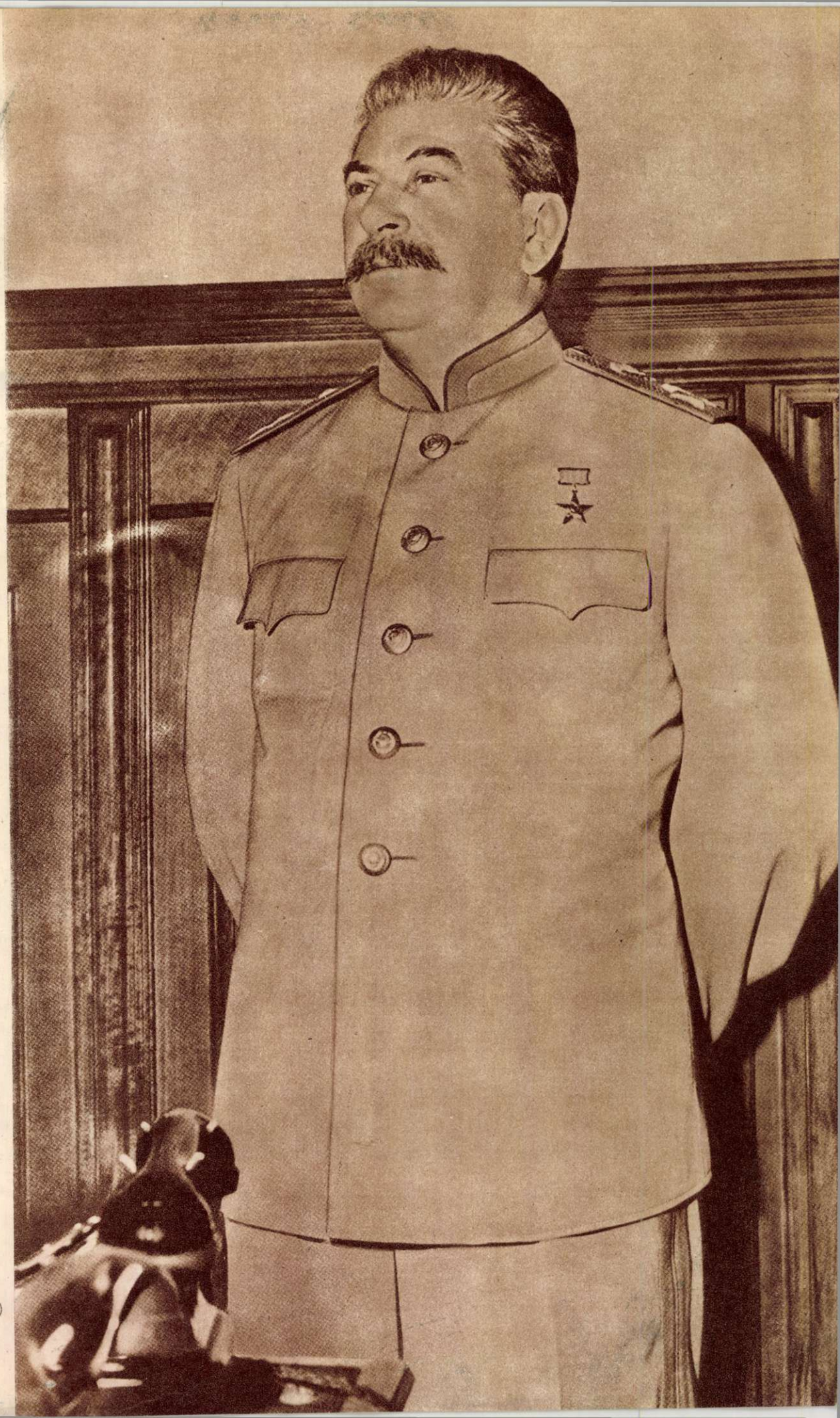

IOSIF
VISSARIONOVICI
STALIN

(fotografie din 1946)

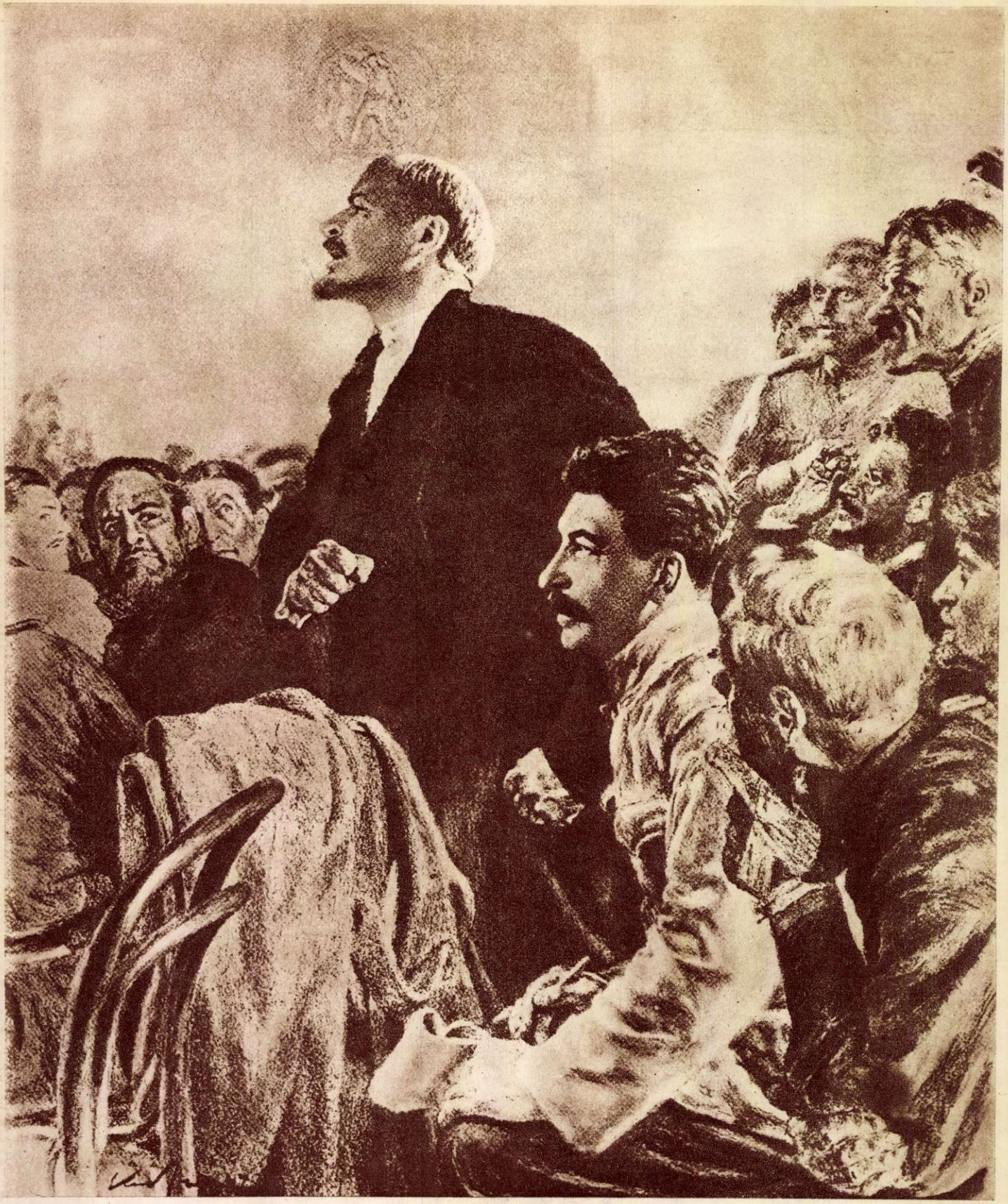

„EXISTĂ UN ASEMENEA PARTID!"

Desen de E. A. Kibric

TITANUL GÂNDIRII ȘI ACȚIUNII

—Vizitând sălile Expoziției Permanente „I. V. Stalin"—

Piața Victoriei, unul din cele mai frumoase colțuri ale Capitalei: peste șoseaua întinsă ca o panglică lucitoare de beton, alunecă, ușoare, sburând parcă, mașinile; copacii au mugurii umflați de sevă, gata să plesnească și să dea la iveală cele dintâi frunzulițe plăpânde. Zi senină, cu cer albastru curat.

In stânga șoselei, o clădire masivă, roșie, cu turnul svelt, străjuind coroanele arborilor. Spre această clădire se îndreaptă grupuri, grupuri de locuitori ai Capitalei. După ce au muncit spornic în uzine, laboratoare, birouri, la catedră sau pe băncile școlilor ei vin aici, la Expoziția Permanentă „I. V. Stalin". Pilda vieții și activității revoluționare a lui Iosif Vissarionovici Stalin este un nesecat izvor de învățăminte, care îi ajută să meargă mereu înainte...

In sălile largi, boltite, scăldate în lumina blândă de neon, printre tablouri și fotografii, printre documente și desene, printre machete și statui, se încheagă viu, apropiat și drag chipul marelui învățător și conducător al popoarelor.

In prima sală, lângă intrare, te întâmpină inscripția: „La 21 Decembrie 1879 s'a născut la Gori, în Transcaucazia, Iosif Vissarionovici Stalin, tovarășul de luptă și marele continuator al operei lui Vladimir Ilici Lenin". Dedesubt e macheta căsuței scunde, sărăcăcioase a cismarului Vissarion Ivanovici. Aici s'a născut acela care avea să devină conducătorul popoarelor. In orășelul cu ziduri feudale, străjuit de munții Georgiei, și-a petrecut el copilăria. E deajuns să privești portretul mamei lui — Ecaterina Gheorghievna — ca să înțelegi cât de lipsită de bucurii a fost copilăria lui Stalin; ridurile săpate pe fața ei vorbesc de grijile și de necazurile cu care s'a zbătut să-și crească mare feciorul.

...Un grup de muncitori strânși în jurul unui tânăr, îl ascultă cu încordare, îi sorb parcă cuvintele. Sunt muncitori dela căile ferate din Tiflis iar cel ce le vorbește cu atâta ardoare e însuși Stalin. „Aici în cercul acesto tovarăși" — scrie mai târziu I. V. Stalin — „am primit atunci primul meu botez de luptă ca revoluționar... Primii mei învățători au fost muncitorii din Tiflis". Tabloul alăturat ni-l arată pășind cu fermitate în fruntea unei coloane de muncitori cu fețe dârze, hotărîte; e demonstrația dela 9 Martie 1902 din Batum, organizată și condusă de Stalin.

...O hartă a Rusiei țariste... Din Petrograd se împrăștie o sumedenie de raze roșii spre toate centrele muncitorești mai importante. Cea mai

Orășelul Gori din Insorita Georgie. O casă modestă de oameni săraci. Aci s'a născut cel care avea să devină mai târziu conducătorul oamenilor muncii din lumea întreagă, Iosif Vissarionovici Stalin.

Tovarășul Stalin a fost necruțător cu dușmanii clasei muncitoare, așa cum ni-l înfățișează acest tablou, demascând pe menșevicii georgieni.

aproape. „L-am cunoscut pe Lenin în 1903“ — scrie tovarășul Stalin. „Ce-i drept nu l-am cunoscut personal, ci din depărtare, prin corespondență. Mi-a rămas însă o impresie neștearsă, pe care am păstrat-o în tot cursul activității mele în partid“.

1905... Tammerfors. La prima conferință bolșevică pe întreaga Rusie s'au întâlnit Lenin și Stalin. Îi vedem lucrând împreună la redactarea rezoluțiilor conferinței. Marea lor prietenie se leagă în lupta comună pentru clădirea temeliilor unui partid marxist, revoluționar. Lenin și Stalin au pregătit un asemenea partid cu răbdare, au călit generații de luptători, oameni tari ca stânca, au strâns necontenit în jurul partidului milioane de ostași ai revoluției viitoare. Lenin la „Iscra“, Stalin la „Brdzola“ sporeau în rândurile celor ce gemeau sub asuprirea de milenii, hotărîrea de luptă, credința că din scânteie va isbucni într'o zi flacăra care va mistui toate cătușele lumii vechi.

...Un tablou emoționant: închisoarea cu ziduri fără tencuială, o fereastră cu gratii groase, în dosul cărora e Stalin, iar jos în curte un grup de deportați cu cătușe la mâini și la picioare. Printre gratii, Stalin le spune: „Păstrați cătușele! Vom avea nevoie de ele pentru guvernul țarist!“

lungă dintre ele leagă Petrogradul cu Tiflisul. Razele vorbesc despre legăturile „Uniunii de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare“. Lenin la Petrograd, Stalin în Transcaucazia, pășesc pe același drum. Ceeace îți sugerează din capul locului expoziția este faptul că încă dela începutul activității sale Stalin a fost un revoluționar leninist. Îl vedem citind „Iscra“, apoi în deportare la Novaia Uda citind prima scrisoare primită dela Vladimir Ilici Lenin. Chipul lui exprimă bucuria, emoția. E surghiunit la mii de kilometri depărtare de Lenin și, totuși, petecul de hârtie pe care-l ține în mână îl face să-l simtă

★

În timpul activității sale în Transcaucazia Stalin întemeiază o serie de publicații bolșevice, și în primul rând „Brdzola“(Lupta), cel mai bun ziar marxist din Rusia, după „Iscra“.

Lenin și Stalin la 24 Octombrie 1917 la Smolnâi, unde se afla statul major al Revoluției.

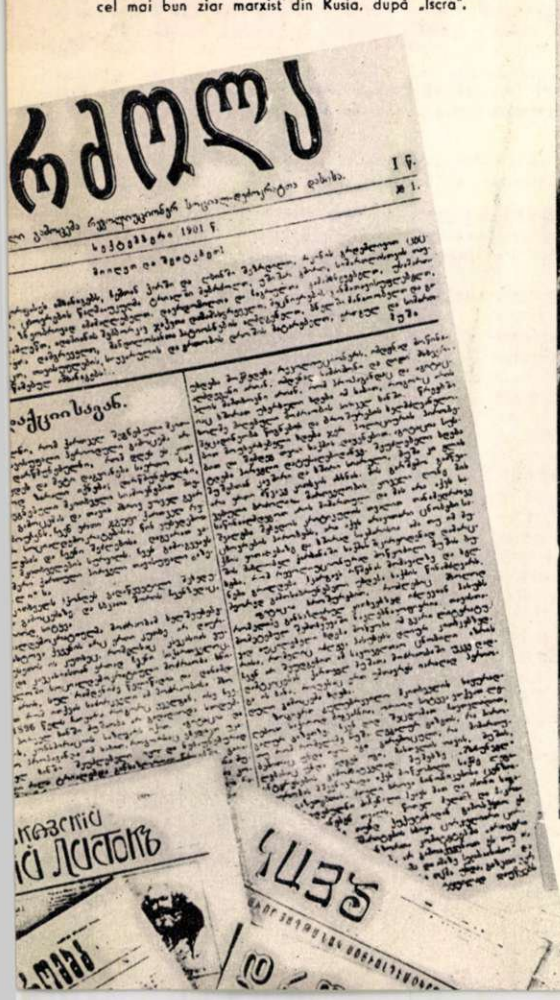

Împreună cu V. I. Lenin, I. V. Stalin a pus bazele statului sovietic multinațional. Nu este republică sovietică a cărei constituire să nu fie legată de numele lui Stalin. Acest tablou înfățișează pe I. V. Stalin proclamând formarea Republicii Sovietice Autonome Daghestan, la 13 Noembrie 1920.

Partidul leninist a fost constituit în 1912, la conferința dela Praga. Stalin era surghiunit într'un sătuc uitat în taiga nesfârșită a Siberiei. Conferința l-a ales pe Stalin în Comitetul Central și, la propunerea lui Lenin, Stalin a fost însărcinat cu conducerea Biroului Rus al Comitetului Central. Peste puțin, prin grija tovarășului Stalin apare „Pravda", „piatra de temelie a victoriei bolșevismului în 1917". Învățăturile lui Lenin și Stalin n'au putut fi oprite de niciun zăgaz. In câteva decenii au cuprins întreg globul. Au însuflețit pe muncitorii dela Putilov, pe marinarii din Baltica, au ridicat la revoluție pe țăranii săraci din Ucraina, au pătruns până la muncitorii și cultivatorii de orez ai Chinei făcând să se unească forțele poporului chinez; învățăturile lui Lenin și Stalin au condus la revoluție proletariatul maghiar și german, i-au întărit în luptă pe greviștii din Chicago, au călăuzit coloana lui Prestes prin pădurile Braziliei, au înflăcărat pe luptătorii Griviței Roșii, au oțelit pe comuniștii închiși la Doftana. Învățăturile lui Lenin și Stalin au ridicat zeci și sute de milioane de oameni la lupta pentru viitorul fericit al omenirii.

Ne oprim acum în fața panourilor cu fotografii oglindind momente din pregătirea și desfășurarea Revoluției din Octombrie.

Lenin și Stalin la Gorchi, în 1922. O minunată prietenie a legat pe cei doi geniali conducători ai proletariatului internațional.

Iată tabloul celebru: Lenin și Stalin la Smolnâi. Stalin conduce centrul de partid pentru pregătirea insurecției. Lenin și Stalin în fruntea oștilor roșii. Imaginile acestea îți învie în minte evenimentele istorice ale acelor zile...

Inceputul a fost în dimineața zilei de 24 Octombrie 1917. In zorii zilei, Cherenschi dăduse ordin să fie interzis „Rabocii Puti", unul din titlurile numeroase pe care a trebuit să le ia pe rând „Pravda", din pricina prigoanei contrarevoluționare. Pentru a-și întări acest ordin, Cherenschi trimite automobile blindate la redacția și tipografia ziarului. Dar gărzile roșii trimise din timp de tovarășul Stalin resping blindatele. La ora 11 „Rabocii Puti" apare. Pe prima pagină, articolul de fond intitulat „Ce ne trebue?", scris de Stalin, chema massele la răsturnarea Guvernului Provizoriu burghez.

... In noaptea următoare tunurile „Aurorei" vesteau lumii întregi naș-terea unei noi epoci în istoria omenirii. Palatul de Iarnă, vizuina Guvernului Provizoriu, e luat cu asalt.

25 Octombrie. Congresul al II-lea al Sovietelor din Rusia. Iată tabloul care-l înfățișează pe Lenin proclamând Puterea Sovietelor, iar Stalin este ales în cel dintâi Consiliu al Comisarilor Poporului, condus de Lenin... Primul stat al muncitorilor și țăranilor se născuse, lanțurile înrobirii fuseseră sfărâmate pentru totdeauna.

Două facsimile îți atrag privirea: decretul asupra păcii și decretul asupra pământului: primele documente ale Puterii Sovietice.

Dar abia născută, tânăra Republică Sovietică a trebuit să-și apere dreptul la viață, cu armele. Pe perete, o hartă: Patria Sovietică, nădejdea muncitorilor din lumea întreagă, e prinsă într'un clește de armatele albe și interven-ționiste.

Ruină, foamete, fabrici rămase fără fier, fără cărbuni, câmpuri pârjolite...

I. V. Stalin rostind, la moartea lui Lenin, istoricul său jurământ, la ședința de doliu al celui de-al doilea Congres al Sovietelor din Uniunea Sovietică. Acest jurământ a fost îndeplinit întocmai de genialul continuator al lui Lenin.

I. V. Stalin prezentând raportul politic al Comitetului Central la Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. In acest raport el a trasat grandiosul program al industrializării socialiste a țării.

Un punct roșu pe panglica albastră a Volgăi: Țariținul. Către acest centru, fără de care Statul muncitorilor și țăranilor n'ar fi putut trăi, și-au îndreptat gurile de foc armatele lui Denichin și Vranghel.

Imperialiștii nădăjduiau că cei doi generali-lachei vor sugruma Rusia Sovietică. Fără Țariținul, Moscova ar fi rămas fără pâine. Țariținul nu trebuia lăsat să ajungă în mâna dușmanilor cu niciun preț.

Fotografiile și desenele arată tranșee noroioase, în zig-zag, soldați purtând pe șepci steaua cu cinci colțuri... Atunci, în cele mai grele momente, Lenin încredințează lui Iosif Vissarionovici Stalin comanda frontului dela Țariținul, de care depindea soarta revoluției.

In tranșeele frontului de Sud, Stalin stă calm în mijlocul soldaților roșii; cu mâna streașină la ochi, scrutează îngrămădirea amenințătoare a oștilor denichiniste din zare. Și calmul acesta în fața primejdiei reînvie încrederea, dă puteri noi ostașilor, înseamnă victoria, înseamnă pâine pentru Rusia înfometată, înseamnă zdrobirea și moartea bandelor contrarevoluționare.

1924... O fotografie îl arată pe tovarășul Stalin vorbind la Congresul al II-lea al Sovietelor din Uniunea Sovietică. Fața-i e brăzdată de cutele unei dureri adânci. Cuvintele rostite atunci au cuprins toată țara, din Ucraina până la Pacific, din Turcmenia până la cercul polar, au rămas săpate pentru totdeauna în inimile oamenilor sovietici; în numele popoarelor Uniunii, tovarășul Stalin a rostit jurământul solemn:

— Iți jurăm tovarășe Lenin că vom îndeplini și această poruncă a ta.

— Jurăm! au repetat atunci zeci și zeci de milioane de oameni.

Anii au trecut și jurământul a fost îndeplinit. Ideile pentru care a trăit și a luptat Lenin au devenit fapte.

In văile îndepărtate ale Uralului, în Cazahstan, în Georgia, în Ucraina, au răsărit ca din pământ sute de uzine. Constructorii cincinalelor întruchipau în fier și beton învățătura lui Stalin despre industrializarea socialistă. In acești ani de luptă necruțătoare împotriva trădătorilor — ani de muncă încordată — rușii, ucrainienii, georgienii, turcmenii, tadjicii, toate popoarele Uniunii Sovietice, strânse zid în jurul lui Stalin, marele arhitect al lumii noi, își încordează puterile făcând din fosta Rusie înapoiată, o țară ce-și ridică fruntea încrezătoare în puterile ei, o țară înaintată. Linia leninist-stalinistă iese învingătoare...

...1929. Anul marei cotituri pe toate fronturile construcției socialiste, anul ofensivei viguroase a socialismului împotriva ele-

...Și în numai câțiva ani s'au înălțat giganți ca Magnitogorscul.

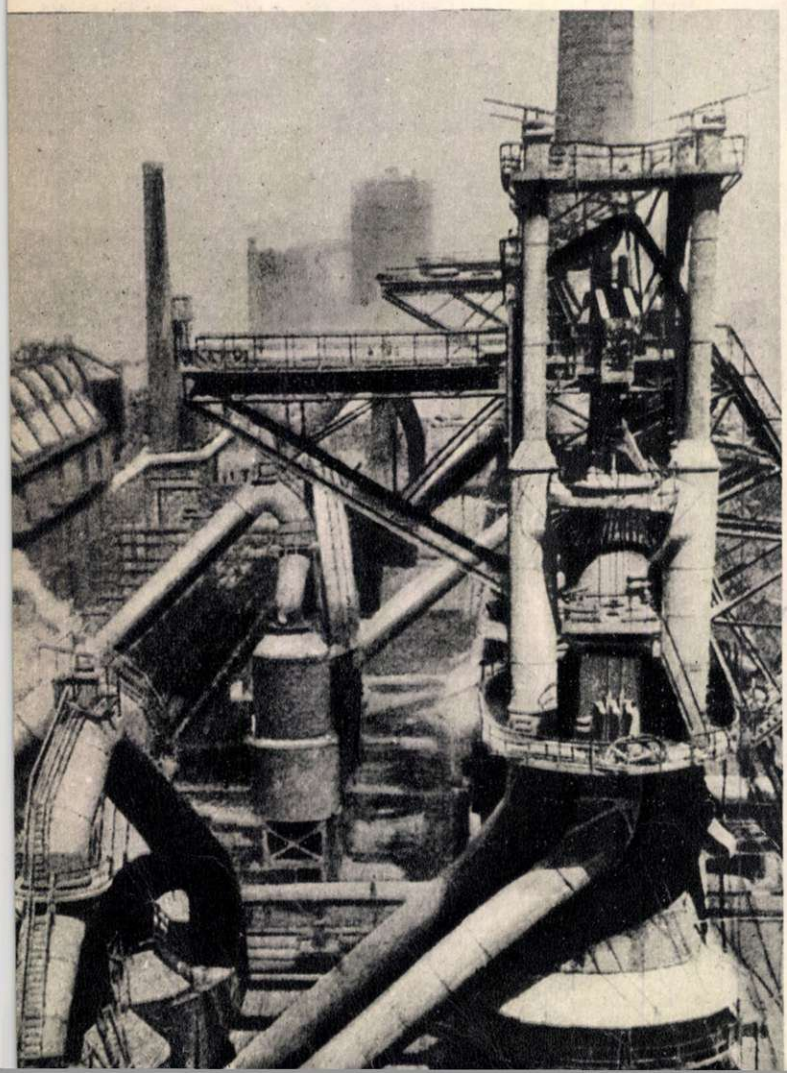

Un alt combinat metalurgic, rod al primului plan cincinal stalinist: cel din Zaporoje (Ucraina).

Stalin, Ordjonichidze, Kalinin, Kaganovici, Jdanov asistă la experimentarea noilor tractoare pe şenile, de producţie naţională, pe câmpul de experienţe al Institutului Ştiinţifico-experimental al industriei de tractoare; iulie 1935.

Tablou de K. Finoghenov

Sub înţeleapta îndrumare a lui I. V. Stalin, a fost realizată colectivizarea agriculturii în U.R.S.S. şi astfel, într'o ţară cu una din cele mai înapoiate agriculturi, Puterea Sovietică condusă de geniul lui Stalin a creiat agricultura cea mai înaintată din lume, înzestrată cu cele mai moderne maşini.

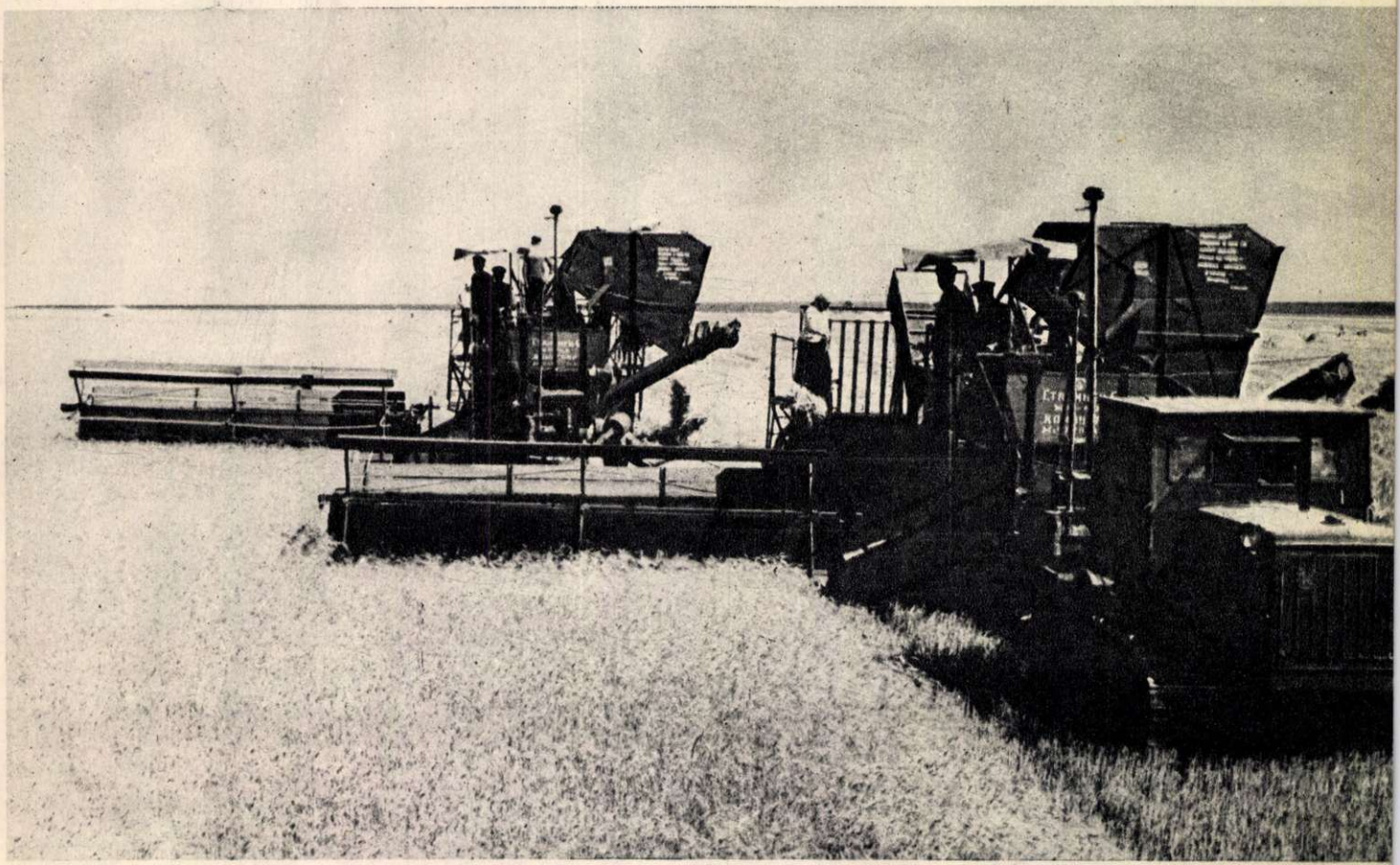

I. V. Stalin vorbind la parada militară din Piața Roșie, la 7 Noembrie 1941.

mentelor capitaliste din țară... In acest an l-a vizitat pe Stalin scriitorul comunist Henri Barbusse, care a scris mai apoi în cartea lui despre Stalin: „oricine ai fi, nu poți să nu te simți liniștit când știi că asupra vieții tale veghează omul cu creer de savant, cu înfățișare de muncitor, îmbrăcat în haină simplă de soldat".

Stalin a fost omul care a condus partidul comunist în atâtea lupte, a zdrobit cu forța nimicitoare a logicii sale toate devierile dela linia partidului; a rezolvat cu o clarviziune genială cele mai complexe probleme ale epocii noastre.

...Grupul nostru se oprește în fața peretelui cu fotografii din Marele Război pentru Apărarea Patriei. Iată pe tovarășul Stalin rostindu-și cuvântarea neuitată din 3 Iulie 1941. Atunci a răsunat glasul cald, hotărît, plin de nestrămutată încredere: „Tovarăși! Cetățeni! Frați și surori! Luptători ai armatei și flotei noastre! Vouă mă adresez astăzi, prietenii mei".

Intr'o fotografie se văd unități plecând spre front. Ostașii pășesc în cadență, pornesc la luptă păstrând în inimi cuvintele lui Stalin: „Cauza noastră este dreaptă, victoria va fi a noastră!"

Citim apoi rândurile scrisorii trimise de apărătorii Stalingradului tovarășului Stalin:

„In fața drapelelor noastre de luptă, în fața întregii Țări Sovietice, jurăm că nu vom face de rușine gloria armelor ruse și că vom lupta până la ultima suflare. Sub conducerea Dumneavoastră, părinții noștri au

↑...Și previziunea lui Stalin s'a împlinit: mașina de război hitleristă a fost nimicită. Ostașii Armatei Sovietice au înfipt steagul eliberării popoarelor în bârlogul hitlerismului.

★

← Cu uriaș entuziasm au întâmpinat popoarele din țările cotropite de fasciști, intrarea oștilor sovietice desrobitoare; ele au supranumit pe Stalin, Eliberatorul. In fotografie: populația Bucureștiului aclamă pe ostașii sovietici eliberatori.

Iosif Vissarionovici Stalin este cel mai mare comandant de oşti al tuturor timpurilor şi popoarelor. El a
mentat ştiinţa şi arta militară sovietică, ce stă la baza victoriilor şi invincibilităţii Armatei Sovietice. El a obţi
toria tinerei Armate Roşii pe principalele fronturi ale războiului împotriva hoardelor intervenţioniste şi „a gărzi
după primul război mondial. Tovarăşul Stalin a condus Armata Sovietică la victoria de importanţă istor
dială, asupra maşinii de război hitleriste, presupusă invincibilă de „teoreticienii" militari ai statelor imp
Educată de Lenin şi Stalin, având comandanţi eminenţi, formaţi la şcoala stalinistă, înzestrată cu o te
prim rang, Armata Sovietică este gata să dea o ripostă nimicitoare oricărui agresor.

Geniul militar al marelui Stalin care a salvat omenirea de barbaria fascistă, a făurit din forţele armate so
putere invincibilă care apără cauza păcii, putere de care trebue să ţină seama atăţătorii la război, dacă nu
frângă gâtul.

Recunoştinţa poporului sovietic şi a tuturor popoarelor lumii faţă de genialul comandant de oşti, a
forme dintre cele mai emoţionante. Numeroase distincţii militare sovietice şi străine, nenumărate omagii
noştinţă venite din cele mai îndepărtate colţuri ale lumii, au slăvit pe marele făuritor al victoriei popoarelor asupra fa

La 29 Iulie 1944, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. a acordat lui I. V. Stalin ordinul „Victoria",
înaltă distincţie militară sovietică. In fotografie: M. I. Calinin, Preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al
înmânează lui I. V. Stalin ordinul „Victoria".

La mai puțin de un an dela terminarea războiului, I. V. Stalin trasează poporului sovietic, în cuvântarea sa din 9 Februarie 1946, sarcini istorice ale construirii comunismului.

învins în bătălia dela Țaricin, sub conducerea Dumneavoastră vom învinge și noi acum, în marea bătălie dela Stalingrad".

Alături e facsimilul mandatului prin care I. V. Stalin este numit președinte de onoare al primei conferințe a partizanilor din regiunea Orel.

Sunt documente emoționante ale încrederii nețărmurite a oamenilor sovietici în izbândă, ale dragostei lor fierbinți față de conducător.

Insuflețite de lupta eroică a poporului sovietic condus de geniul lui Stalin popoarele Europei nu și-au încovoiat spinarea sub cisma fascistă. Cine a insuflat tărie în fața morții, patrioților francezi împușcați de hitleriști în fortul Valèrien? Cine l-a ajutat pe păstorul simplu din munții Slovaciei să se ridice împotriva cotropitorilor? Cine i-a dat atâta forță lui Filimon Sârbu încât să nu destăinue gestapoului numele tovarășilor săi? Toți știau că acolo, la Moscova, la Cremlin, Stalin veghează asupra soartei lor, toți erau încredințați că oștile conduse de el vor învinge.

Iată fotografii ce ne aduc aminte de ziua în care cele dintâi unități ale Armatei Sovietice au intrat în București. Zeci de mii de oameni au ieșit în stradă să le întâmpine. Pe tancuri, pe lăzile cu obuze, pe tunuri erau scrise cu litere mari cuvintele: „Pentru Patrie, pentru Stalin". Câtă bucurie s'a revărsat atunci din inimile popoarelor atâta timp zăvorîte! Tanchiștii nu mai știu unde să pună florile.

Iar când sergentul Egorov a înfipt flamura roșie în vârful cupolei Reichstagului, când ostașii sovietici au sfărâmat porțile lagărelor și închisorilor lui Hitler, milioane de oameni au repetat cu lacrămi de bucurie, de recunoștință, în ochi, numele lui Stalin, învingătorul fascismului.

...In ultima sală a expoziției sunt sculptate în lemn de nuc cuvintele rostite de tovarășul Stalin la 9 Februarie 1946: „Cât privește planul pe o perioadă mai îndelungată, partidul are intenția să dea un nou și puternic avânt economiei naționale, care să ne dea posibilitatea să ridicăm nivelul industriei noastre aproximativ de trei ori..." Generalissimul învingător în război indica de pe acum popoarelor sovietice drumul ce mai trebuia străbătut până la triumful comunismului. Tablourile, graficele și fotografiile din ultima sală a expoziției vorbesc despre întruchiparea în viață a acestui program: pustiurile pier și în locul nisipurilor fierbinți, mișcătoare, fără pic de viață în ele, apar grădini înfloritoare, în satele cele mai îndepărtate se aprind luminile electrice. Iată-l aplecat deasupra hărții. Pe haina lui simplă strălucește steaua de Erou al Uniunii Sovietice. Părul i-a devenit argintiu, dar sclipirea ochilor e tot așa de ageră ca'n anii revoluției: trasează pe hartă liniile planului de transformare a naturii... Pe hartă, fâșia albastră a Volgăi. Pe malurile ei, pe locurile intrate în istorie, pe locurile unde Stalin i-a înfrânt pe generalii albi, unde

Tabloul înfățișează pe I. V. Stalin alcătuind, împreună cu discipolii și tovarășii săi de luptă cei mai apropiați, planul grandios al transformării naturii în U.R.S.S.

21 Decembrie 1949. Un însufleţit omagiu adus marelui Stalin: şedinţa solemnă dela Teatrul Mare din Moscova, consacrată sărbătoririi celei de-a 70-a aniversări a naşterii genialului conducător şi învăţător al omenirii muncitoare, cel mai bun prieten şi părinte al celor ce muncesc, Iosif Vissarionovici Stalin. In prezidiu (dela stânga la dreapta) tovarăşii: Palmiro Togliatti, A. N. Cosîghin, L. M. Caganovici, Mao Ţze-dun, N. A. Bulganin, I. V. Stalin, W. Ulbricht, I. Ţedenbal, N. S. Hruşciov, I. Kopplenig, Dolores Ibarruri, Gh. Gheorghiu-Dej, M. A. Suslov, N. M. Şvernic, V. Cervencov, G. M. Malencov, V. Siroky, L. P. Beria, C. E. Voroşilov, V. M. Molotov, A. I. Micoian, Matyas Rakosi.

Pe tribuna Mausoleului, în ziua demonstraţiei de 1 Mai 1952, Vera Condacova, elevă în clasa I-a la şcoala Nr. 612 din Moscova, îl îmbrăţişează cu căldură pe Iosif Vissarionovici Stalin, după ce i-a înmânat un buchet de flori. In fotografie: N. A. Bulganin, I. V. Stalin, Vera Condacova şi G. M. Malencov.

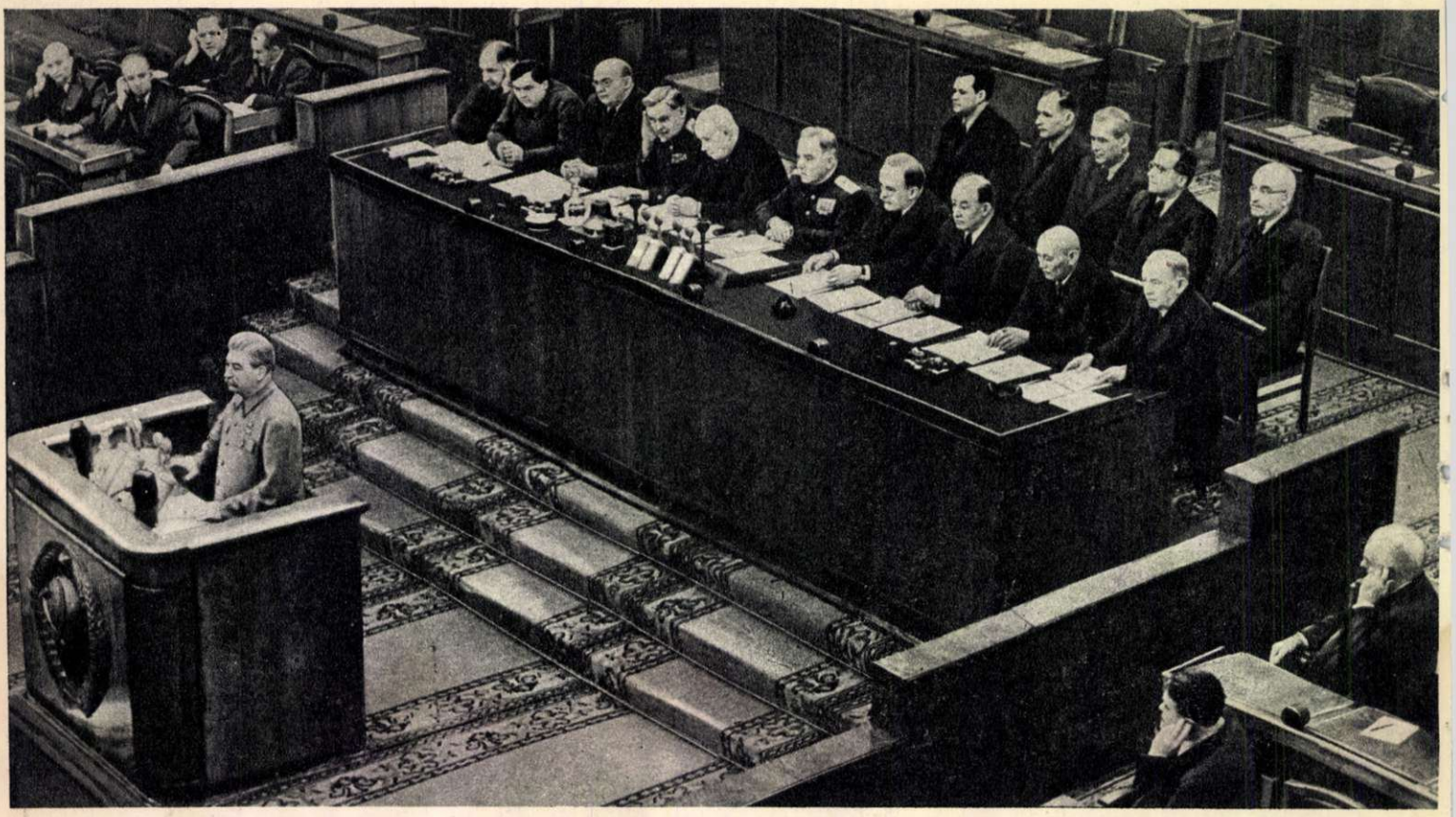

Ultima cuvântare a lui I. V. Stalin, rostită la Congresul al XIX-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a formulat cu excepțională profunzime un adevărat program de luptă al partidelor comuniste și democratice din întreaga lume pentru apărarea păcii și independenței popoarelor. Tovarășul Stalin a dat țărilor de democrație populară, printre care și țara noastră, înaltul titlu de noi „brigăzi de șoc" ale mișcării revoluționare și muncitorești mondiale.

I. V. Stalin și G. M. Malencov la Congresul al XIX-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (Octombrie 1952). G. M. Malencov prezintă Raportul de activitate al Comitetului Central al Partidului.

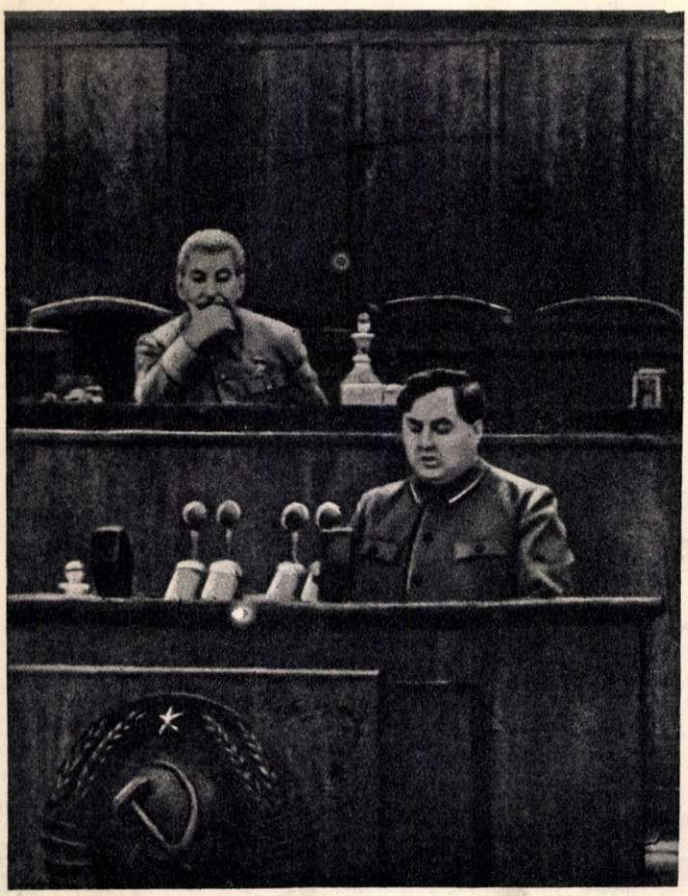

Armata Sovietică condusă de Stalin și înfăptuind planul lui Stalin, a zdrobit diviziile fasciste ale lui von Paulus, se înalță un șantier stalinist fără seamăn în lume: hidrocentrala dela Stalingrad. Numai ea și cu cea dela Cuibîșev vor da în fiecare an câte 20 miliarde de kilovați-oră. Dacă am încărca pământul excavat la Cuibîșev în vagoane, s'ar forma un tren așa de lung încât ar putea înconjura globul de patru ori pela Ecuator. Așa a început poporul sovietic, sub conducerea lui Stalin să transpună în viață geniala formulă pe care Lenin a exprimat-o încă depe vremea când din toate părțile se năpusteau dușmanii să sfâșie Statul Sovietic abia născut: „Comunismul înseamnă puterea sovietică plus electrificarea întregii țări".

Sute de mii de hectare de păduri crescute în stepe, scut împotriva secetei și vânturilor, Țimlianscaia — marea creiată de oamenii sovietici, Canalul care a unit apele Donului cu ale Volgăi — sunt cele dintâi vlăstare ale viitorului pentru care a luptat și a muncit tovarășul Stalin.

Bătrânul rapsod popular Djambul a spus despre tovarășul Stalin:

Am vrut să te asemăn munților
Dar nici un munte nu-i asemeni ție
Din înălțimea ta vezi creasta lor

Cei din urmă ani ai vieții marelui nostru învățător și părinte au fost ani de clocotitoare activitate creatoare.

Inainte de a ne părăsi, Iosif Vissarionovici Stalin ne-a lăsat un uriaș tezaur de învățăminte. N'a plecat dintre noi înainte de a ne deschide larg fereastra spre comunism, primăvara omenirii. Citind paginile ultimei sale lucrări, opera clasică „Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S.", ai în fața ochilor un măreț program, genial conceput, al construirii comunismului în Uniunea Sovietică.

Ultima fotografie a expoziției, în fața căreia vizitatorii se opresc mai îndelung, de parcă n'ar vrea să se mai despartă de ea, îl înfățișează pe tovarășul Stalin, la tribuna Congresului al XIX-lea al Partidului, rostindu-și cuvântarea, în care smulge masca burgheziei care a aruncat peste bord steagul libertăților burghezo-democratice și al independenței naționale. Tovarășul Stalin analizează în această cuvântare, cu o excepțională profunzime, probleme de bază ale mișcării revoluționare și muncitorești mondiale.

Inima lui Stalin a încetat să bată. Dar geniul lui Stalin e nemuritor pentrucă viața lui a fost una cu poporul, iar poporul e veșnic. Durerea poporului s'a transformat în hotărîrea neclintită de-a merge înainte pe drumul arătat de marele învățător. Acest gând îl poți citi pe fețele oamenilor muncii care vin să viziteze expoziția, ca și în rândurile scrise de ei în cartea de însemnări:

...„Stalin a trăit, trăiește și va trăi în sufletele noastre!"

...„Exemplul viu al vieții lui Stalin va însufleți fiecare pas al meu în viață. Moartea lui mi-a îndoliat inima, dar mi-a întărit și mai mult hotărîrea de a-i urma pilda. Veșnică glorie gigantului gândirii revoluționare!"

...„Stalin al nostru este printre noi, ne duce la luptă mai departe".

Sentimentul adânc al unui vizitator s'a așternut pe hârtie în versuri:

Iar viața lui de moarte ne'ntreruptă,
N'o pot cuprinde biografiu'n cărți
O scriu cu viața oamenii în luptă
Pe tot cuprinsul pământeștii hărți.

OMUL CEL MAI DRAG

Povestire de Boris POLEVOI

Era noapte când am ajuns în orăşelul central al constructorilor. Dar la hotel nu m'am dus decât după ce clădirea lui mare, cu aripi largi, îşi potolise zgomotul şi adormise. Totul se pierdea într'un semi-întuneric cenuşiu. Lumina lămpii mici, nu te lăsa să desluşeşti decât chipul funcţionarei de serviciu, care aţipise lângă telefon, cu un roman gros în faţă.

Fusese o călătorie grea. Ne întorceam depe un şantier îndepărtat; pe drum ne prinsese viscolul. Zăpada cădea ca un zid compact în mişcare, pe care lumina farurilor îl străpungea cu greu. Căutam mereu drumul, dădeam cu lopata, împingeam maşina care înainta patinând. După toate astea, căldura hotelului mi s'a părut deosebit de îmbietoare.

— V'aţi întors?—întrebă funcţionara de serviciu, care apucase să se trezească. S'a uitat puţin încurcată la tabloul de chei pe care însă nu se mai afla nici urmă de cheie. — E iarăşi lume multă şi ce lume! Cei mai buni excavatorişti s'au adunat pentru o consfătuire. Au venit şi montatori. Brusc îşi încheie fraza, supărată:

— Dacă voiţi, o să mă certaţi, dacă nu, n'o să mă certaţi, dar am instalat doi oameni în camera dumneavoastră.

Cine nu ştie că în hotelurile improvizate pentru cei ce vin în oraşelele de constructori, afluenţa de oameni se deosebeşte de fluxul marin numai prin aceea că nu alternează cu refluxul... Dacă găseşti un pat liber, e bine! Numai dă fuga să ajungi la el!

Un bec gălbui, prins de tavan cu un şnur, era atât de bine umbrit de un ziar, încât nu lumina decât masa din mijlocul camerei. Paturile de campanie în care se instalaseră noii sosiţi se pierdeau în întuneric. In dreptul lor, două licăriri de ţigară se înteţeau la răstimpuri; se vedea că oamenii nu dormeau încă. Stăruia un miros înbăcsit, de fum de ţigară.

Cât mi-am făcut patul şi m'am desbrăcat n'a scos nimeni o vorbă; simţeam că venirea mea întrerupsese o discuţie. După ce le-am spus tovarăşilor mei de cameră noapte bună, m'am grăbit să trag pătura peste mine.

Câteva minute fu tăcere; apoi un glas tineresc ce venea dinspre patul din dreapta spuse în şoaptă:

— Mi se pare că a şi adormit...

— Se prea poate... Nu vezi ce vreme e afară? —răspunse din stânga o voce răguşită de bas.

Viscolul nu se potolise. Vântul, care răbufnea în valuri cutremura zidurile, urla în coş, şuera şi zgâlţâia furios uşiţa sobei. O zăpadă uscată bătea în geamuri cu atâta furie încât părea că cineva azvârle pumni de nisip...

— Şi zici că l-ai văzut cu adevărat, chiar pe el? spuse vocea de tenor ceva mai tare.

— N'am spus că l-am văzut. Am fost lângă el, asta-i adevărat.

— Dar unde şi când?

— Tocmai asta-i chestiunea, când?! Asta-i principalul. N'ai luptat cumva la Stalingrad?

— N'am luptat în general. Nu mi-au dat drumul. Am construit tancuri în Urali.

— Atunci ascultă cum a fost. Lupta cred că ai urmărit-o după comunicate? Dar comunicatul e comunicat şi lupta e luptă. Stalingradul nu poate fi descris cum trebue nici măcar într'o carte groasă, necum într'un comunicat... Aveam un prieten, servantul doi la mitraliera mea. Scorohodov Serafim; un băiat meticulos, contabil de colhoz. Intr'o zi când era linişte, s'a apucat să socotească de câte gloanţe şi schije fusese lovit stâlpul de telegraf, care căzuse lângă punctul nostru; erau 230 de gloanţe şi nu mai ţin minte câte schije. Pe urmă, stâlpul a fost prefăcut în ţăndări. Ca să vezi cât de puternic era focul!... Băiatul ăsta, Simca, onorabilul meu servant numărul doi spunea câteodată că, dacă n'am fi fost oţeliţi în lupte, fiecare din noi ar fi trebuit să fie ucis de două ori şi rănit de trei ori... Ei drăcie, ia să mai aprind o ţigară, că doar camera-i mare şi fumul o să se împrăştie!... Ori de câte ori îmi aduc aminte de asta, ţigara mi se vâră singură în gură.

Povestitorul făcu zgomot cu cutia de chibrituri. Pe tavan se legănă umbra frântă a lămpii, iar pe fondul peretelui se ivi fereastra neagră, în care viscolul scormonea cu labele lui albe. Chibritul se stinse. Vântul începu să şuere pe coş cu mai multă furie.

— Zi, zi mai departe, — îl rugă cel cu care stătea de vorbă.

— Aşadar, cum îţi spuneam... Pela începutul lui Noembrie dăduse gerul. Pe Volga începuseră să plutească pete de ulei. Noaptea, apa îngheţa pe lângă maluri. A trebuit să ne mai strângem cureaua cu încă o gaură. Toate legăturile noastre cu malul celălalt erau sub focul puternic al duşmanului. Bărcile treceau fluviul numai datorită rapidităţii şi cu ajutorul a tot felul de manevre. Dar cum poţi să manevrezi prin ulei şi sloiuri?! La un moment dat, am început să numărăm nu numai proectilele, dar şi minele. Noroc că artileria ne acoperea depe malul celălalt... Da... Tocmai pe vremea aceea, noi, cei dela Stalingrad, i-am trimis o scrisoare. I-am jurat că nu ne vom retrage, că dincolo de Volga nu mai există pământ pentru noi. Murim, dar nu ne retragem. Şi toţi câţi eram atunci la Stalingrad, am semnat scrisoarea aceea cu mâinile noastre... Mi-am pus şi eu, fireşte, semnătura. Eram doar mitralior! Un om foarte important în luptele de stradă.

— Imi aduc aminte de scrisoarea asta a voastră. La noi, în Urali, era citită cu glas tare, pe schimburi.

— Ei vezi... la ce duc toate astea? Când te gândeşti, nu e mare lucru să-ţi pui semnătura pe hârtie! Dar, dacă cercetezi îndeaproape asta înseamnă forţă... Pe urmă veniră nişte zile cumplite. Gerul îi frigea pe fascişti de le sfârâiau călcâiele; deveniseră ca nişte diavoli, şi ne presau, ne presau mereu. Focul era atât de puternic, încât nu auzeai niciodată o bubuitură izolată; era un vuiet continuu. Pământul se cutremura de parc'ar fi duduit sub el un motor uriaş. Respingeam câte cinci, câte opt atacuri pe zi. Tot stând la mitralieră amorţeai de nu-ţi puteai desdoi spatele; şi-ţi era teamă să închizi ochii... dacă adormeai, nimic nu te-ar mai fi putut trezi. Dar, cum te dobora oboseala, îţi aduceai aminte că pe scrisoarea adresată lui ţi-ai pus şi tu semnătura, şi-ţi veneau puteri noi!

Ehei dragă tovarăşe! de-ai şti, cum am luptat atunci! Câte odată, îmi aduc aminte şi parcă nu-mi vine să cred. Stătea oare în puterile unui om?... Dar, când e vorba de omul nostru, nimic nu-i peste puterile lui...

Dar nu asta-i esenţialul: de esenţial abia mă apropii. Aşadar, la începutul iernii am trecut printr'un examen serios, care a arătat cât preţuieşte fiecare dintre noi. Fasciştii aruncaseră în luptă unităţi noi. Regimentul nostru era amplasat tocmai pe direcţia loviturii principale. Respingeam un atac; se retrăgeau. Tocmai bine ca să ne desdoim spinarea, să mâncăm nişte gulaş cald cu slănină şi să cerem dela plutonier raţia de votcă să ne mai încălzim. Aşi, de unde! Fasciştii urlau din nou: „hoch". Un nou atac. Gulaşul se acoperea în gamelă cu o pojghiţă de ghiaţă, apa din mantaua mitralierei începea să fiarbă, iar noi seceram necontenit cu foc sectorul nostru... Cum s'ar zice, eşti tu puternic, dar noi suntem mai puternici; eşti tu înverşunat, dar noi suntem mai înverşunaţi! Nu te las să treci pe aici, pui de câţea ce eşti!

Nu-mi mai aduc aminte momentul în care a fost rănit servantul meu numărul doi. E adevărat că n'a fost rănit prea grav, dar s'a ales totuşi cu o rană destul de serioasă. S'ar fi cuvenit să fi

Товарищу СТАЛИНУ Иосифу Виссарионовичу

От бойцов, командиров и политработников
Сталинградского фронта

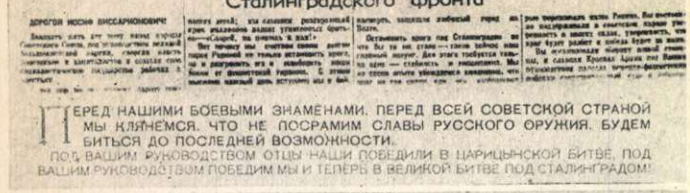

ПЕРЕД НАШИМИ БОЕВЫМИ ЗНАМЕНАМИ, ПЕРЕД ВСЕЙ СОВЕТСКОЙ СТРАНОЙ МЫ КЛЯНЕМСЯ, ЧТО НЕ ПОСРАМИМ СЛАВЫ РУССКОГО ОРУЖИЯ. БУДЕМ БИТЬСЯ ДО ПОСЛЕДНЕЙ ВОЗМОЖНОСТИ.
ПОД ВАШИМ РУКОВОДСТВОМ ОТЦЫ НАШИ ПОБЕДИЛИ В ЦАРИЦЫНСКОЙ БИТВЕ, ПОД ВАШИМ РУКОВОДСТВОМ ПОБЕДИМ МЫ И ТЕПЕРЬ В ВЕЛИКОЙ БИТВЕ ПОД СТАЛИНГРАДОМ!

Tovarăşului Iosif Vissarionovici STALIN

Din partea ostaşilor, comandanţilor şi instructorilor politici de pe frontul dela Stalingrad. In faţa drapelelor noastre de luptă, în faţa întregii Ţări Sovietice, jurăm că nu vom face de ruşine gloria armelor ruse şi că vom lupta până la ultima suflare.

Sub conducerea Dumneavoastră, părinţii noştri au învins în bătălia dela Ţaritin, sub conducerea Dumneavoastră vom învinge şi noi, acum, în marea bătălie dela Stalingrad.

Jurământul luptătorilor dela Stalingrad
Publicat în Pravda Nr. 310 din 6 Noembrie 1942.

strigat infirmiera ca să-l transporte de acolo, dar cine să te audă în vuetul acela? De altfel, şi Serafim al meu se încăpăţânase: nu plec de lângă mitralieră şi gata! Era verde la faţă iar mantaua i se scorojise de sânge. Ce situaţie! L-aş fi evacuat singur, dar cum era să plec de lângă mitralieră? Dacă cumva porneau din nou la atac? Punctul nostru de foc era, ca să zic aşa, buricul pământului. Spre dimineaţă, am găsit totuşi o clipă când focul părea că se mai potoleşe. L-am luat pe devotatul meu Serafim în spinare şi m'am târît cu el spre tranşeea de comunicaţie. De abia porniserăm, când mitralierele lor începură iar să latre şi se auzi din nou „hoch" — naiba să-i ia! Era atac! Ce să fac? Serafim îmi şopteşte: „Culcă-mă la pământ şi dă drumul mitralierei!" Gemea şi căuta să se desprindă de mine. Cum între timp atacul se înteţea şi se auzeau strigăte undeva, chiar lângă noi, mi-am zis: Fie! L-am aşezat pe Serafim al meu în tranşee, lipit de peretele ei, ca să fie în siguranţă şi m'am dus la locul meu. Intre timp, fasciştii ajunseseră chiar în faţa mea. Erau mulţi. Am tras în ei o bandă întreagă, fără să mă opresc o clipă. Atacul a fost respins, şi atunci m'am întors la Serafim. „Oare mai e în viaţă?" Avea un aer ciudat; de bucurie, ochii îi ardeau... „Ştii, sergentule, — zice — pe cine am văzut acum?" „Pe cine să vezi acu, în toiul luptei?" — îi răspund eu. „Chiar pe el, — spuse Serafim — l-am văzut aici, e cu noi. A trecut adineaori prin faţa mea, spre batalionul al doilea. Mi-a zâmbit chiar. Părea că-mi spune: „ţin'te bine, soldat".

— Să fi fost chiar el?

— Ei da, aşa mi-a spus Serafim. Mă uit la dânsul şi nu ştiu dacă trebue să-l cred sau nu. „Ascultă frăţioare — îi spun — eşti în toate minţile? Cum vine asta? Toată lumea stă la locul ei, se ascunde prin tranşee... şi el..." „Aşa cum ţi-am spus, — îmi răspunde Serafim, — merge şi nu se pleacă sub gloanţe. L-am văzut aşa cum te văd pe tine. Cu manta şi cu şapcă. Şi la urma urmei l-am văzut de atâtea ori la cinema! Cum aş fi putut să-l confund cu altcineva?" Nu mai era chip să stau de vorbă cu Serafim; l-am săltat în spinare, l-am dus la infirmerie şi l-am predat surorii... Era destul de vioi. Nu-şi pierduse cunoştinţa. Ne-am sărutat la despărţire, şi fiindcă nu mă răbda inima l-am întrebat din nou: „Adevărat? L-ai văzut? Nu cumva ţi s'a năzărit numai?" Mi-a răspuns: „L-am văzut chiar mai bine decât te văd pe tine acum. Pentrucă acum mi-a venit ameţeală".

— Dar parcă a fost atunci la Stalingrad?

— Ascultă mai departe... Nu m'am speriat eu de toate gloanţele pe care le trăseseră în noi, nici de tot praful de puşcă cu care ne afumaseră, dar în clipa aceea m'am speriat. Cum vine asta? Se poate spune că moartea te pândea prin tranşee, nu era chip să scoţi capul afară şi el umbla printre noi... Dar, el ştie mai bine cum stau lucrurile. Fug înapoi în groapa mea. Iată şi vizuina noastră, şi mitraliera şi lângă ea, oameni: comandantul nostru, locotenentul major şi loctţitorul politic, sau politrucul, cum i se spunea pe vremea aceea. Comandantul îmi mulţumeşte: „mulţumim, zice, pentru felul în care ţi-ai făcut datoria şi te propunem pentru decorare, împreună cu servantul tău numărul doi. Straşnic i-aţi mai scărmănat pe fascişti astă noapte". Eu, în loc să răspund laudei aşa cum se cade unui soldat, mă uit la el şi mă gândesc la altceva: „Le spun sau nu le spun?" Înţelegi şi dumneata că-i foarte greu să ţii ascunsă în tine o bucurie ca asta, dar, pe de altă parte, poate că lui Serafim al meu i se păruse numai, pentrucă pierduse prea mult sânge. Insemna să turbur oamenii degeaba...

— Dar mai târziu aţi lămurit? El era sau nu?

— Ascultă mai departe. In noaptea aceea, am fost retraşi pentru odihnă pe malul Volgăi, într'o cazemată. Poziţia mea a fost luată în primire de nişte marinari tineri din flotila Volgăi. Unul din ei, care se instalase în locul meu, mi-a şoptit: „Ai auzit, infanterie, că a venit chiar el aici la noi. Inseamnă că vom trece la ofensivă". M'am bucurat. Insemna că Serafim al meu nu se înşelase. Dar răspund ca un soldat: „Ascultă, flotilă, să-ţi ţii limba în gură. Şi eu am auzit, dar din moment ce nu s'a anunţat, nu trebue să flecăreşti despre asta. E un secret militar..." Mai târziu când artileria începu să-i secere pe fascişti, trăgând pe deasupra poziţiilor noastre, când avioanele se porniră cu miile împotriva lor, mi-a dispărut orice urmă de îndoială. Spun oamenii degeaba că Stalin înseamnă victorie? Eu cred că el a citit scrisoarea noastră în care arătam că vom muri dar nu vom ceda, că dincolo de Volga nu există pământ pentru noi şi a venit să-şi vadă soldaţii... Aşa am putut să stau şi eu alături de el... Şi acum, ne culcăm, nu?

— Să ne culcăm. Noapte bună.

Ceilalţi doi tăcură. Viscolul bătea în geam. Uşiţa sobei scrâşnea ca fălcile unui om îngheţat. Paturile de campanie scârţâiau când într'un capăt, când în celălalt al camerei. Până la urmă, veteranul dela Stalingrad nu mai putu răbda:

— Nu dormi?

— Nu.

— Te gândeşti?

— Mă gândesc.

— La ce?

— Deh, la povestirea dumitale... Stalin înseamnă victorie. Uneori când spui aceste cuvinte, nu-ţi dai seama cât adevăr se cuprind în ele... Mi se pare că nu prea ţi-e somn? Dă-mi voie să-ţi povestesc şi eu un caz... Cunoşti lucrarea noastră?

— Cred şi eu! La început, am scormonit pământul cu excavatorul meu la voi.

— Ţi închipui clar frontul nostru de lucru?

— Cred şi eu.

— Cunoşti şi planul nostru de lucru?

— Cunosc şi planul. E un plan tare. Nu degeaba sunteţi daţi ca exemplu tuturor.

— Aşa că-ţi poţi închipui; ai un plan ca ăsta şi deodată, ca din senin, vezi că te ameninţă apele subterane. Dintr'un condei, 15% din toate lucrările de beton se duc draculuil E, ca să zic aşa, o lovitură neaşteptată, dată pela spate. Iar graficul este calculat punct cu punct. Se apropie revărsarea apelor şi, dacă nu e terminată betonarea, toată munca de atâtea luni, munţii aceştia de materiale, milioanele noastre de ruble, toată gloria muncii noastre, totul se duce de râpă, luat pe sus de ape.

— Serioasă chestie!

— Cred şi eu!... Dar după cum se ştie, nu există situaţii fără ieşire. Au găsit şi ai noştri o ieşire. Insă volumul lucrărilor de beton şi al celorlalte lucrări legate de ele a crescut atât de mult, din cauza ameninţării apelor subterane, încât a trebuit să se dubleze aproape numărul muncitorilor.

Dar de unde să iei dintr'odată atâţia muncitori? Şi timpul trece. Cerul s'a posomorît şi peste întinsul stepei se plimbă norii. Dintr'o clipă în alta vor începe ploile de toamnă, pârâiele se vor umfla, vâlcelele se vor umple şi vor veni puhoaiele.

— Da, gravă situaţie... Să mai aprindem o ţigară, dacă aşa ni-i vorba — spune veteranul dela Stalingrad a cărui ţigară licăreşte acum tocmai lângă patul povestitorului.

— Eu personal nu sunt constructor. Sunt montator. Pe mine mă interesează maşinile şi la drept vorbind toată povestea asta n'are nicio legătură cu mine, nici cu grupul meu. Dar parcă aici e vorba de răspundere personală? E cauza noastră, a tuturor. Şi eu, care sunt inginer mecanic, îmi dau seama — oricât ar fi de slabe cunoştinţele mele în materie de hidrotehnică — cât de mult pot ameninţa asemenea întâmplări construcţia.

— Asta aşa e.

— Deodată, se zvoneşte pe şantier că o să vină el, la noi la construcţie.

— Ei, lasă-mă. Parcă a venit într'adevăr?

— Stai niţel... Intr'o dimineaţă, când am coborît în sălile în care se făcea montarea, a venit la mine şeful brigăzii de lăcătuşi şi mi-a spus în şoaptă: „Chiar el a plecat încoace, cu avionul". „De unde ştii?". „Toată lumea nu vorbeşte decât despre asta". Iţi dai seama ce am simţit atunci cu toţii?

— Da!... Focul ţigării veteranului dela Stalingrad se înteţeşte, apoi se stinge.

— Azi, mâine, vine la noi, dar lucrarea noastră are o rană deschisă şi o ameninţă apele vijelioase de toamnă... Dumneata, soldat care ai luptat la Stalingrad, te mândreşti cu ale dumitale. Iar eu, care sunt din Urali mă mândresc cu ale mele. In timpul războiului, ni se întâmpla să nu ieşim din secţie cu săptămânile. Ceeace începuse însă, aici pe şantier, nu mai văzusem nici măcar în Urali, în vreme de război. Era ceva... să vezi şi să nu crezi! Căutând să-şi salveze munca de năvala apelor, oamenii au lucrat fără întrerupere 24 de ore, 48 ore, 72 ore... Şefii de echipă, conducătorii de lucrări îi trimeteau acasă, dar ei nu plecau, sau dacă plecau, se întorceau imediat. Dacă pe unii îi dobora somnul, se culcau acolo pe loc, ca să nu piardă timpul cu drumul până la oraşel. Au cerut să li se aducă mâncarea la locul de muncă. Straşnic s'a mai muncit! Se spune că nu există minuni. Nu-i adevărat. Există, dar ele nu se datoresc nici lui dumnezeu, nici diavolului, ci omului... Producţia betoniştilor crescuse în zilele acelea cu peste 700%, ţău, crede-mă! Sudorii electrici ajunseseră la 1000%! Dacă n'aş fi văzut toate astea cu ochii mei, n'aş fi crezut.

Pentru nimic în lume! Căutând să salveze construcţia de nenorocire, oamenii deveniseră nişte eroi.

— Se întâmplă.

— Cum se întâmplă? Chiar aşa a fost! Trenul cu muncitorii care veneau să ne dea ajutor, s'a înapoiat la jumătatea drumului. N'am mai avut nevoie de ajutor. Am făcut faţă numai cu mâinile noastre.

— Dar el n'a venit?

— N'a venit. Cel puţin la noi. Dar am lucrat atunci în aşa fel, încât mai am şi acum senzaţia că ne-a vizitat într'adevăr, că a văzut munca noastră şi ne-a mulţumit pentru faptele noastre.

— Ce forţă!

— Ce-ai spus?

— Spun că numele lui înseamnă forţă. — O forţă uriaşă!

— Asta e adevărat.

— Ne culcăm? Noapte bună.

— Ce noapte bună? Parcă poţi adormi acum?

Veteranul dela Stalingrad se îmbrăcă gâfâind şi-şi trase pâslarii. După aceea, se apropie tiptil de masă şi foşni nişte hârtii.

In raza îngustă de lumină, pe care o arunca lampa umbrită, apăru capul lui rotund, cu părul cărunt, tuns scurt.

— In timpul discuţiei noastre, m'am gândit la unele lucruri. Mâine trebue să le vorbesc excavatoriştilor despre metodele mele, şi mi-a mai venit câte ceva în minte, care ar putea să fie de folos. Dumneata dormi, iar eu am să-mi notez totul ca să nu uit cumva. Altfel mi se întâmplă ca şi tătarului din poveste care a visat că are casă, dar n'are lingură, iar când s'a trezit şi a căutat lingură, casa rămăsese în vis.

Câtva timp fu linişte. Nu se auzea decât foşnetul hârtiilor. După aceea, începu să scârţâie celălalt pat de campanie. Se auzea cum montatorul se îmbrăca. Apoi se plecă peste masă al doilea cap, cu o frunte bombată şi cu un moţ cârlionţat, de culoarea grâului.

— Ai dreptate, nu pot să adorm. Ia spune-mi şi mie ideia dumitale. Poate că o să-ţi fiu de folos. Deşi sunt montator cunosc excavatoarele voastre. Se construesc în uzina noastră.

Un ornic care se afla undeva departe pe sală, bătu rar, cu o voce de bas, plină de importanţă, patru lovituri.

(Din „Ogoniok")

ADÂNCĂ DRAGOSTE ȘI RECUNOȘTINȚĂ

9 Martie... In plină viteză, trenul străbate câmpia întinsă. Câmpia alunecă de-a stânga și de-a dreapta noastră până departe, unde albăstresc munții și scânteie zăpada proaspăt căzută. A nins pe munți, dar primăvara începe să respire blând peste toate aceste întinderi de pământ darnic.

E o zi de început de primăvară, însă chipurile oamenilor din compartiment sunt concentrate, ochii îndreptați spre ferestre parcă nu văd câmpia, pe care mieii, de-abia iviți pe lume, sburdă.

Se vorbește încet. Trecem prin gările îndoliate, ne oprim într'una din ele. Neclintiți, cu ochii'n lacrimi, dar cu pumnii strânși, ceferiștii din garda de onoare stau în jurul portretului lui Iosif Vissarionovici Stalin. Parcă a nins de jur împrejurul chipului celui mai drag dintre oameni. Cele dintâi flori ale primăverii, ghioceii, îi împresoară portretul.

Cele dintâi flori ale primăverii, celui care a apărat ca nimeni altul viața, cel care este pentru omenirea'n luptă însuși simbolul vieții!...

O femeie voinică ducând în brațe un băiețel, se apropie de chipul lui Stalin, se înclină. Băiețelul a așternut și el câteva floricele albe alături de celelalte.

...Lăsăm gara în urmă. Munții s'au apropiat. Uite, colo, nu prea departe se găsesc Râurenii, cu „Câmpul lui Traian", unde-și aveau, în 1848, tabăra pandurii revoluționari ai generalului Magheru.

Libertatea pe care clăcașii răsculați de-atunci nu și-au putut-o câștiga, au căpătat-o strănepoții lor, cam un veac după aceea. Și cel care le-a dăruit-o a fost acest măreț ostaș al vieții, cu privire energică și cu surâs atât de uman, pe care, pe întreg cuprinsul țării, îl plânge astăzi norodul.

Gările trec una după alta, cu drapelele roșii îndoliate străjuind chipul celui atât de drag, cu gărzile de onoare ale ceferiștilor, în ochii cărora citești o durere cu greu stăpânită, dar mai presus de orice o hotărîre de fier: de a merge totdeauna pe drumul arătat de cel ce și-a dăruit cauzei clasei muncitoare întreaga-i viață, sângele, picătură cu picătură.

...Este ora 11. Trenul s'a oprit. S'au oprit trenurile pe întreg cuprinsul țării. Câteva secunde, e o liniște deplină, ce se'ntinde până departe'n zarea aburindă, până peste munții înzăpeziți, până

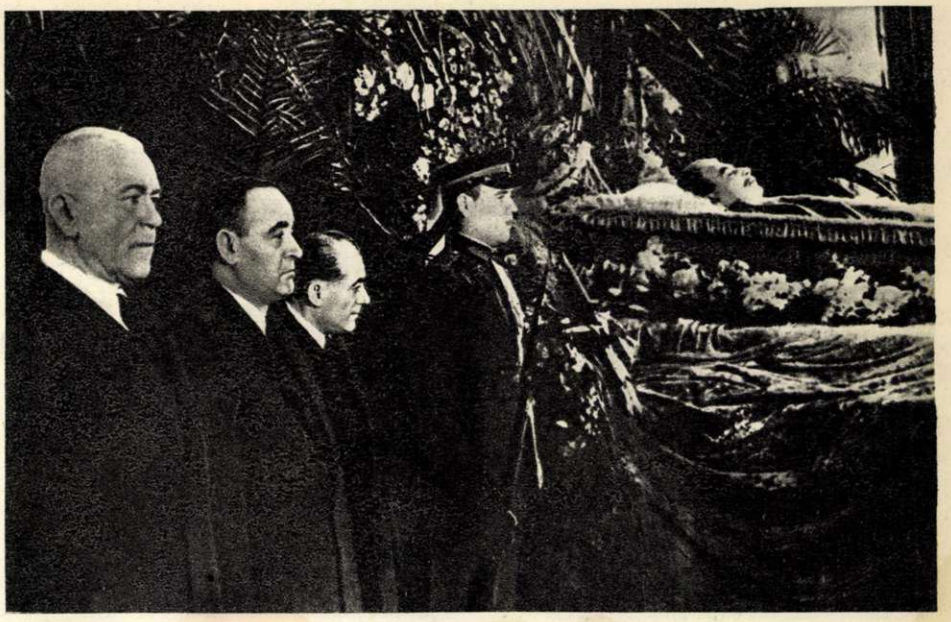

In Sala Coloanelor a Casei Sindicatelor din Moscova, la catafalcul lui Iosif Vissarionovici Stalin, fac de gardă tovarășii dr. Petru Groza, Gh. Gheorghiu-Dej și I. Chișinevschi, membri ai delegației guvernamentale române.

Ultimul salut celui mai bun prieten și părinte.

Pe tot cuprinsul țării, milioane de oameni ai muncii adunați în meetinguri de doliu și-au exprimat hotărîrea de a merge sub conducerea partidului pe calea luminată de geniul lui Stalin, calea construirii socialismului. In fotografie: aspect dela meetingul de doliu dela Craiova.

dincolo de norii încremeniţi parcă şi ei. Apoi flueratul locomotivei sfâşie văzduhul, se îmbină cu sunetele îndepărtate ale sirenelor fabricilor şi uzinelor, care salută depe linia orizontului ultimul drum al marelui dispărut.

Pasagerii sunt toţi în picioare, cu capetele plecate. Mecanicul a coborît, şi cum stă lângă locomotivă, cu chipul bronzat, tânăr, puternic, hotărît, înţelegi că e unul dintre milioanele de oameni ai muncii care îşi iau în aceste clipe angajamentul de a-şi înzeci eforturile, pentru a putea fi demni de tot ceeace a dăruit Stalin umanităţii, de tot ceeace Patria lui Stalin — Uniunea Sovietică — reprezintă pentru umanitate.

Fluieră prelung, în slava marelui Stalin, locomotiva acestui tânăr ceferist, pe al cărui chip este întipărită expresia unei energii de nespus. Tânărul stă şi ascultă — şi urechile lui, şi urechile noastre aud, în aceste clipe, flueratul tuturor locomotivelor, sirenele tuturor uzinelor Republicii noastre, înălţate cu sfatul şi ajutorul părintesc al marelui Stalin. E un ultim salut, pe care toţi oamenii muncii îl aduc Indrumătorului. Şi acest ultim salut face să ne simţim mai strâns legaţi unul de altul, mai hotărîţi de a merge până la capăt pe drumul arătat de Stalin, mai hotărîţi de a fi mereu mai vrednici ostaşi ai „brigăzii de şoc", mai plini de dragoste faţă de cauza lui Lenin-Stalin.

Pierderii cumplite, poporul îi răspunde prin înzecirea încordărilor sale şi a avântului său, pentru a fi demn de Stalin.

... Sună la această oră, toate sirenele Bucureştiului, — şi n'aş putea spune dacă pe chipurile oţelarilor, constructorilor de maşini-unelte, care au lăsat lucrul pentru trei minute, se prelinge doar sudoarea. Dar sunt lacrimi şi lacrimi ; oţelarii aduc un ultim salut marelui Stalin aşa cum ştiu ei : şarjele încărcate astăzi sunt şarje rapide. „In slava lui, în slava conducătorului, pentru veşnica prietenie cu ţara lui !"

Sună, în aceste minute, sirenele şi în regiunile petrolifere. Sună sirenele şi la schela „Sovrompetrol", unde munceşte, între tovarăşii săi, Eroul Muncii Socialiste Dumitru Arjan. Şi ceeace spune Arjan, imediat după ce sirenele se opresc, e cuvânt din cuvântul a milioane de oameni, gând din gândul a milioane de oameni : „Un sfert de veac am slugărit la societăţile petrolifere cu capital americano-englez, am cunoscut din plin mizeria, şomajul, umilinţele hărăzite clasei muncitoare sub stăpânirea burgheziei ; nu am început să trăesc cu adevărat decât abia după eliberarea ţării noastre de către armatele marelui Stalin".

La fel cu Arjan vorbeşte, în aceste clipe, cazangiul stahanovist Ene Stancu, dela uzinele „Griviţa Roşie".

„Porunca sfântă pe care ne-a lăsat-o marele Stalin este să ducem la victorie cauza construirii socialismului. Noi, muncitorii, suntem hotărîţi să urmăm cu credinţă partidul, să ne sporim eforturile în întrecerea socialistă, să înfăptuim Cincinalul în patru ani".

In jurul monumentului lui Iosif Vissarionovici Stalin din Bucureşti ; la uzinele din Oraşul Stalin ; pe şantierele marilor construcţii ale socialismului ; în înfloritoarele gospodării colective şi de stat, — pe câmpiile unde tractoarele au început să-şi sclipească puternicele cuţite şi în munţii pe care fluierele pâraielor încep să-i trezească din amorţeală, — pretutindeni, la această oră, poporul aduce ultimul salut lui Iosif Vissarionovici Stalin, jurând să întărească mereu prietenia cu U.R.S.S.

Sună sirenele... Nemişcat stă stahanovistul Ion Onuţ, dela o fabrică de cherestea din regiunea Suceava. Stane sunt ceferiştii din gara Titu. Puternic le bat inimile. Şi în aceleaşi clipe, milioane şi milioane de inimi bătând cu aceeaşi putere, în acelaş ritm grav. In aceleaşi clipe, pe motonava noastră „Mangalia" care navighează în Mediterana, pe vasul românesc „Plehanov" care despică apele Mării Roşii, inimile echipagiilor bat la fel, sub pavilioanele îndoliate, coborîte în bernă.

... Şi după ce sirenele fabricilor şi ale uzinelor, flueratul sfâşietor al locomotivelor, au încetat — în toate aceste milioane de inimi, unite în ritmul aceloraşi bătăi, răsună puternic îndemnul tovarăşului G. M. Malencov : „Inainte, pe calea triumfului deplin al măreţei cauze a lui Lenin-Stalin !"

Şi iată-i pe oţelari, pe mineri, pe petrolişti, avântându-se cu şi mai puternică hotărîre în munca de construire a socialismului... Iată-i pe ţărani îndreptându-şi ochii şi paşii cu şi mai multă dragoste spre gospodăriile colective... Iată-l pe scriitor făcând jurământ de a deveni cu adevărat un „inginer al sufletelor omeneşti".

Iată-i pe toţi îndreptându-şi gândurile cu nesfârşită dragoste, cu neprecupeţit devotament, spre continuatorii giganticei opere a lui Iosif Vissarionovici Stalin, spre Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, spre popoarele Uniunii Sovietice...

Şi iată întregul nostru popor, jurând să păşească totdeauna alături de Uniunea Sovietică, pe al cărei stindard străluceşte — ca un soare veşnic viu — arătându-ne zările luminoase ale primăverii lumii — geniul lui Iosif Vissarionovici Stalin, Nemuritorul.

Eugen JEBELEANU

Aspect dela meetingul de doliu din Bucureşti

Un şuvoi nesfârşit de cetăţeni s'a îndreptat înspre Ambasada Sovietică din Bucureşti, pentru a exprima durerea şi solidaritatea sa cu poporul sovietic frate.

Vom păstra veşnic în inimile noastre recunoştinţă tovarăşului Stalin. Strâns uniţi în jurul Partidului Muncitoresc Român şi al Guvernului ţării noastre, vom urma atotbiruitoarele învăţături leninist-staliniste. Vom întări şi mai mult alianţa şi prietenia frăţească cu marea Uniune Sovietică. Ne vom întări vigilenţa împotriva duşmanului. Vom apăra pacea şi vom face din ţara noastră o ţară socialistă, puternică şi înfloritoare aşa cum a dorit Stalin, aşa cum ne învaţă Stalin. Acesta este angajamentul solemn al milioanelor de fii ai patriei noastre, care au trimis ultimul lor salut marelui Stalin.

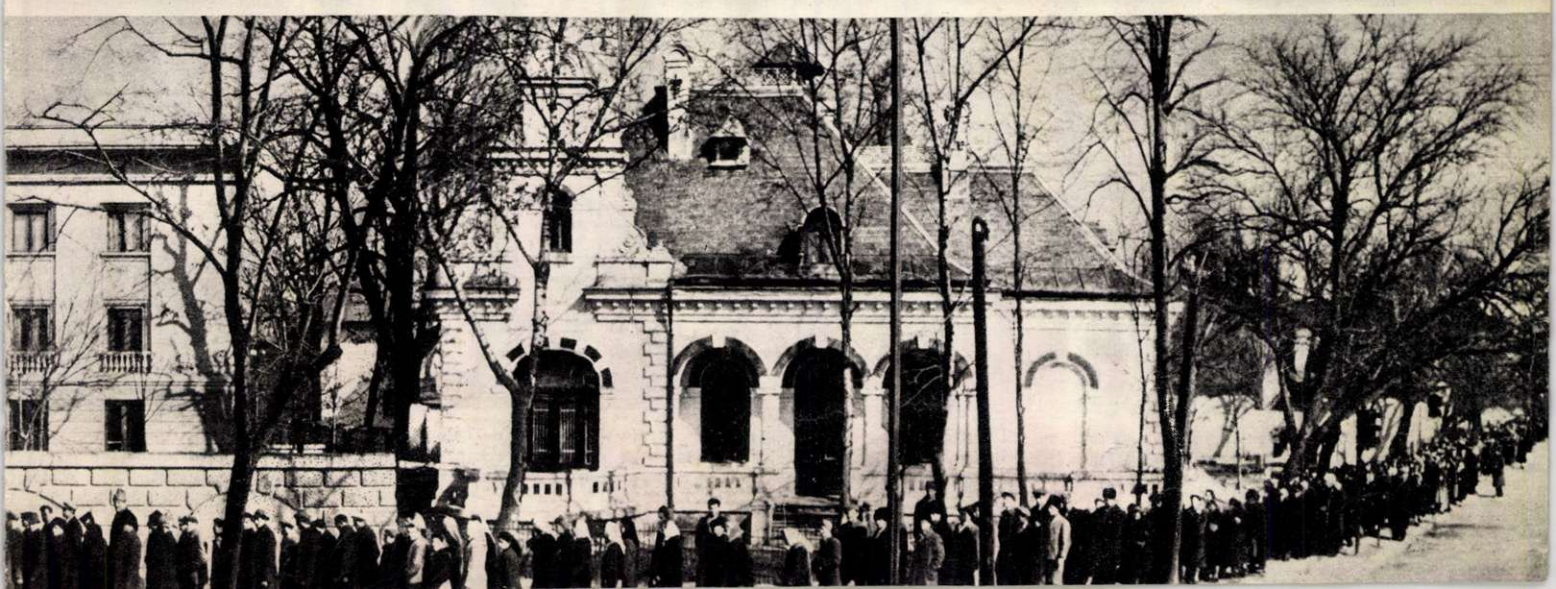

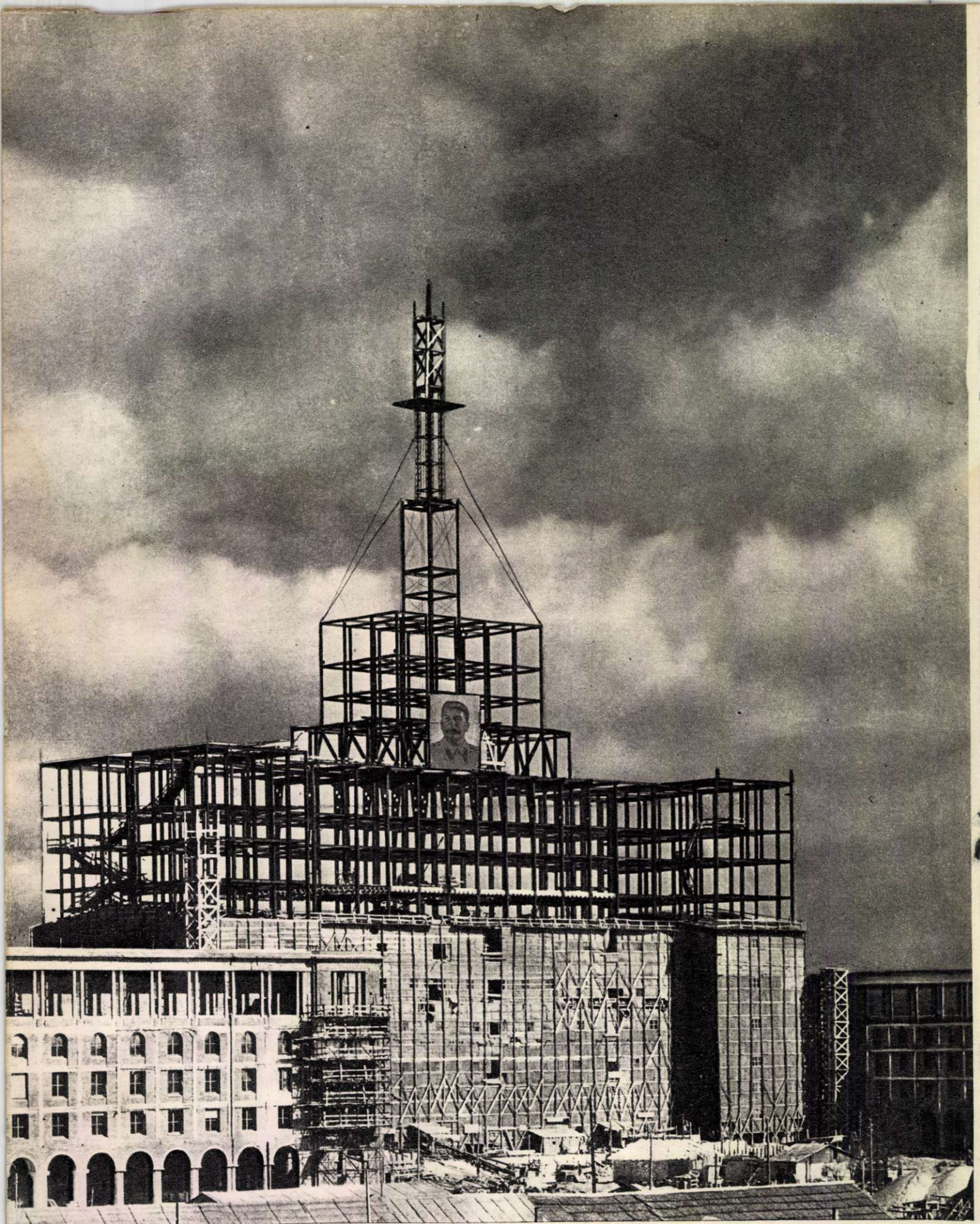

Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin" ; corpul central în construcţie. C. C. al P. M. R. şi Consiliul de Miniştri au aprobat cererea constructorilor precum şi a celor ce muncesc aci la apariţia ziarelor, revistelor şi a cărţilor, ca acest palat al presei şi cărţii — a cărui construcţie şi înzestrare cu maşini s'a făcut cu ajutorul Uniunii Sovietice şi personal al tovarăşului Stalin — să poarte numele nemuritor al celui mai bun prieten al poporului nostru.

Sub soarele marii prietenii, mereu înainte

PE CALEA STALINISTĂ!

Partidul nostru a putut face față celor mai grele încercări și a mers înainte prin furtunile anilor de ilegalitate datorită încrederii în triumful cauzei proletariatului pe care i-au insuflat-o slăvitul Partid bolșevic și genialele învățături ale conducătorului comunismului mondial — tovarășul STALIN.

GH. GHEORGHIU-DEJ

RECUNOȘTINȚĂ VEȘNICĂ

...Era în toamna anului 1943; Armata Sovietică, condusă de marele Stalin, nimicea hoardele hitleriste, smulgea definitiv inițiativa strategică din mâinile dușmanului, creând premisele ofensivei neîntrerupte pe toate fronturile.

Înflăcărat patriotism al ostașilor sovietici, ideia eliberării popoarelor de sub jugul fascist, au aprins în inimile prizonierilor români, aflați pe atunci în U.R.S.S., dorința fierbinte de a lupta pentru zdrobirea cătușelor hitleriste în care era ținut poporul nostru.

Consfătuirea delegaților prizonierilor români din U.R.S.S. a propus întocmirea unei cereri adresate lui I. V. Stalin, pentru aprobarea înființării unităților de voluntari români. Așteptam cu toții cu emoție și încredere ziua când ni se va face cinstea de a lupta alături de glorioasa Armată Sovietică pentru eliberarea țării noastre de sub jugul fascist, pentru completa nimicire a hitlerismului.

La 2 Octombrie 1943 am avut fericirea de a trăi un moment istoric de neuitat. In această zi a sosit răspunsul tovarășului Stalin. Marele conducător aproba formarea primei divizii de voluntari «Tudor Vladimirescu», sâmburele Armatei noastre Populare. Era un lucru cu totul nou: conducătorul Statului și Armatei învingătoare îngăduia ostașilor armatei învinse să lupte cot la cot cu armata învingătoare. Atunci am jurat să fim pentru toată viața recunoscători marelui Stalin, poporului sovietic și armatei sale glorioase.

Alături de ostașii sovietici, am executat ordinul de luptă al Generalissimului Stalin. Pandurii s'au avântat eroic în luptă. Și am avut fericirea, mândria de a fi citați de tovarășul Stalin pe un ordin de zi.

Tovarășul Stalin ne-a lăsat o comoară de neprețuit pentru noi militarii: știința militară nouă, stalinistă, știința care a condus la victoria asupra puternicei mașini de război hitleriste.

Militarii noștri vor aprofunda și își vor însuși din ce în ce mai bine știința și arta militară stalinistă mereu învingătoare. Ei își vor ridica pregătirea lor de luptă și politică, sorbind din experiența glorioasei Armate Sovietice eliberatoare și urmând exemplul eroilor staliniști.

Suntem gata să răspundem cu fermitate oricărei agresiuni îndreptate împotriva independenței naționale și suveranității de stat a Republicii Populare Române.

Pentru militarii Forțelor Armate ale R.P.R. numele tovarășului Stalin a devenit simbolul vitejiei și eroismului, simbolul vigilenței patriotice, simbolul victoriei. Vom păstra veșnic acest nume iubit, în inima noastră.

General maior C. IONESCU

Moment din constituirea Diviziei „Tudor Vladimirescu" (reproducere după pictura lui A. Haiduc). →

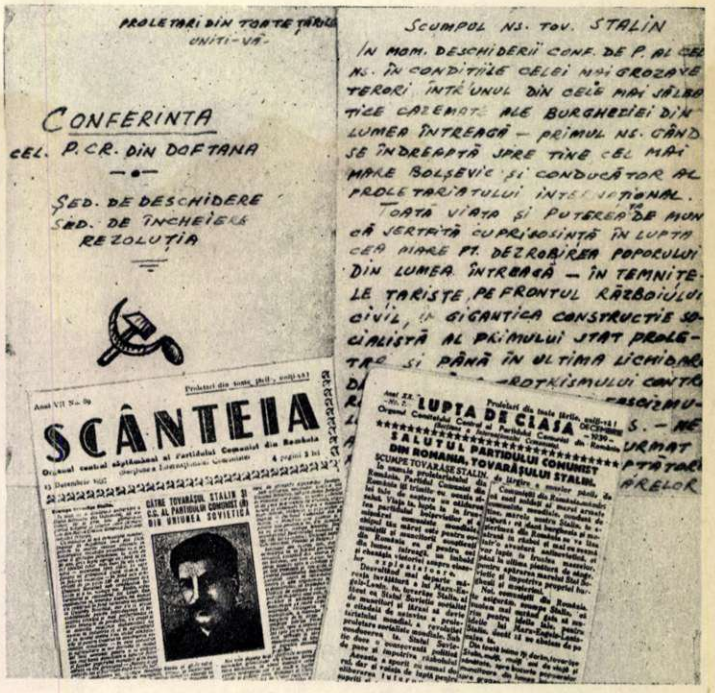

Salutul adresat de C.C. al P.C.R. tovarășului Stalin cu prilejul celei de a 20-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie („Scânteia" Decembrie 1937), salutul adresat tovarășului Stalin de conferința comuniștilor din Doftana, în Februarie-Martie 1938, și mesajul de felicitare adresat tovarășului Stalin („Lupta de clasă", Decembrie 1939), cu prilejul celei de a 60-a aniversări a nașterii sale.

Pe drept cuvânt, poporul român îl numeşte pe marele Stalin prietenul şi eliberatorul său. Încă în toiul războiului, în ordinul de zi dela 1 Mai 1944, tovarăşul Stalin a dat poporului nostru un sfat înţelept: să rupă cu imperialiştii fascişti germani şi să iasă din război, luând în mâinile proprii cauza eliberării. Poporul nostru a urmat acest sfat prietenesc.

GH. GHEORGHIU-DEJ

1

Indemnul stalinist a salvat ţara noastră de catastrofa în care o aruncaseră cotropitorii hitlerişti. Poporul nostru condus de Partid urmând îndemnul lui Stalin a format gărzi patriotice care, alături de glorioasele oşti sovietice, şi-au dat contribuţia la izgonirea hoardelor naziste din Bucureşti.

2

Bucureşti, August 1944... Urmând porunca stalinistă, Armata Sovietică victorioasă alungă depe pământul însângerat al ţării noastre bandele asasinilor şi jefuitorilor fascişti. Nepieritoare va rămâne recunoştinţa poporului faţă de marele Stalin-Eliberatorul.

3

Tovarăşul Stalin a dat posibilitate poporului nostru să-şi aducă contribuţia la eliberarea ţării alături de glorioasele oşti sovietice. 14 divizii româneşti au luptat umăr la umăr cu ostaşii sovietici pentru zdrobirea fascismului, pentru eliberarea popoarelor prietene maghiar şi cehoslovac.

4

... Şi an după an, măreţul ajutor stalinist al Uniunii Sovietice a făcut ca ţara noastră să renască, să devină din ce în ce mai înfloritoare şi mai puternică. Tovarăşul Stalin a redat poporului nostru Ardealul răpit de fascişti, a salvat poporul muncitor dela foamete în anii de secetă, i-a acordat însemnate reduceri la plata reparaţiilor de război. Tratatul de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală între U.R.S.S. şi R.P.R. ilustrează politica stalinistă a egalităţii şi respectului reciproc al naţiunilor mari şi mici.

Frățescul ajutor multilateral acordat Republicii Populare Române de către Uniunea Sovietică și personal de către tovarășul Stalin constituie una din temeliile operei de construire a socialismului în țara noastră.

GH. GHEORGHIU-DEJ

Cu ajutorul material și tehnic al Uniunii Sovietice munca minerilor devine mai ușoară, mai spornică.

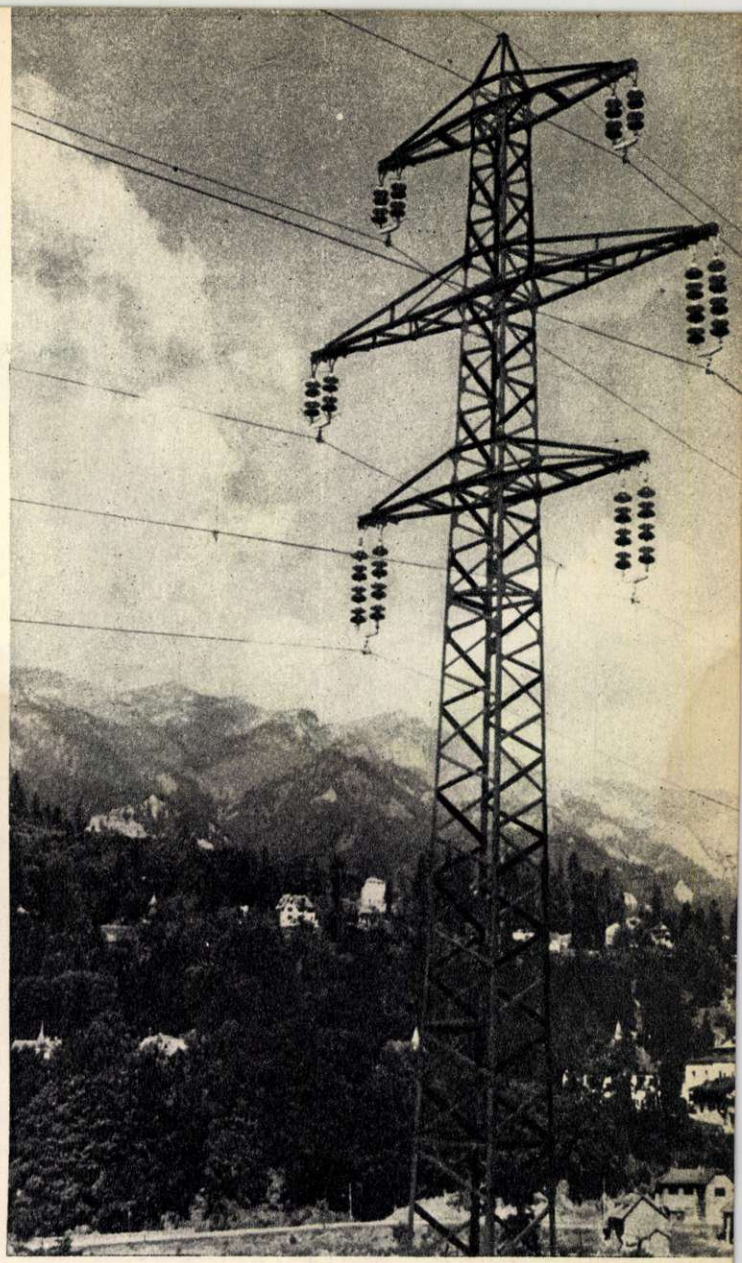

Prinde viață planul de electrificare a țării inițiat de partid. El întruchipează geniala ideie leninist-stalinistă că electrificarea este unul din principalele mijloace pentru dezvoltarea industriei, pentru crearea bazei tehnice a socialismului și comunismului, pentru făurirea bunei stări a celor ce muncesc.

CU STALIN IN INIMI

La 7 Noembrie 1952 l-am văzut pe Iosif Vissarionovici. Intr'un ropot nesfârșit de aplauze, de urale, Stalin urca la tribună: peste câteva minute avea să înceapă sărbătorirea celei de a 35-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Era ca la cincisprezece metri de mine. Inima-mi bătea să iasă din piept. Dar Stalin zâmbea, cu zâmbetul lui cald și înțelegător, un zâmbet care-ți dădea curaj și încredere. Parcă s'a uitat și la mine. Miilor de oameni ce umpleau Piața Roșie, milioanelor de oameni depe întregul glob, Stalin le zâmbea și le flutura mâna.

In zilele următoare am vizitat minele din Donbas, înzestrate cu mașini moderne; curate și luminoase, minele păreau niște farmacii subpământene. Am stat de vorbă cu minerii sovietici și în iscusința, dragostea de muncă și devotamentul lor față de partid, față de patrie, îl vedeam parcă pe Stalin.

Nu mult după ce m'am întors în țară am început să lucrez în contul anului 1954. Stalin era cu noi, cu fiecare miner ce cobora în fundul pământului.

Acum inima lui Iosif Vissarionovici a încetat să mai bată. Părintele nostru a închis ochii. El a condus poporul sovietic până'n pragul comunismului. Discipolii și tovarășii de luptă ai marelui învățător vor duce la victorie deplină opera măreață începută de Vladimir Ilici Lenin și continuată de Iosif Vissarionovici Stalin.

Cu chipul lui Stalin în inimă am să merg și eu împreună cu poporul nostru, înainte.

Impreună cu brigada, voi da în curând cărbune pentru al doilea Cincinal. Fiecare victorie a noastră pe drumul construirii socialismului va fi închinată cauzei păcii și fericirii popoarelor, pentru care Stalin a luptat până în ultimele clipe ale vieții.

Ion DAMIAN
miner stahanovist la mina „Gh. Gheorghiu-Dej"-Lupeni
decorat cu „Ordinul Muncii" cl. II și III.

Iată, nu de mult, după inaugurarea termocentralelor Doicești și Ovidiu II. a intrat în funcțiune și primul grup electrogen al marei hidrocentrale dela Moroeni, o nouă construcție a planului de electrificare a țării.

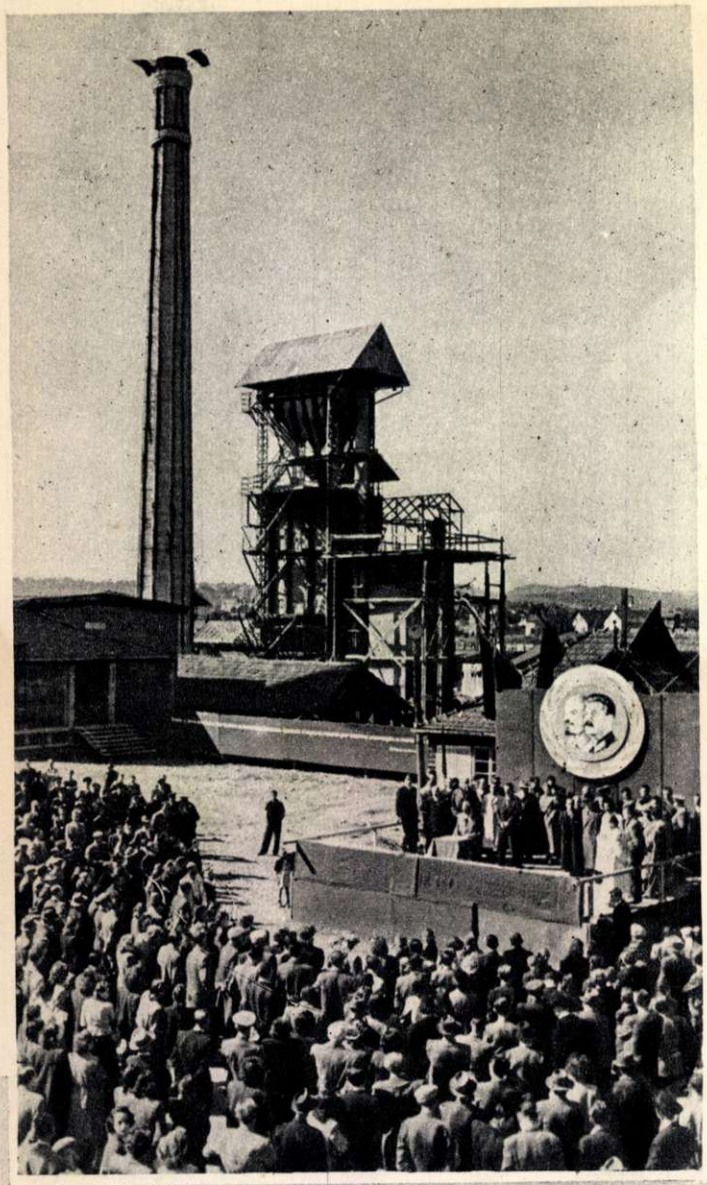

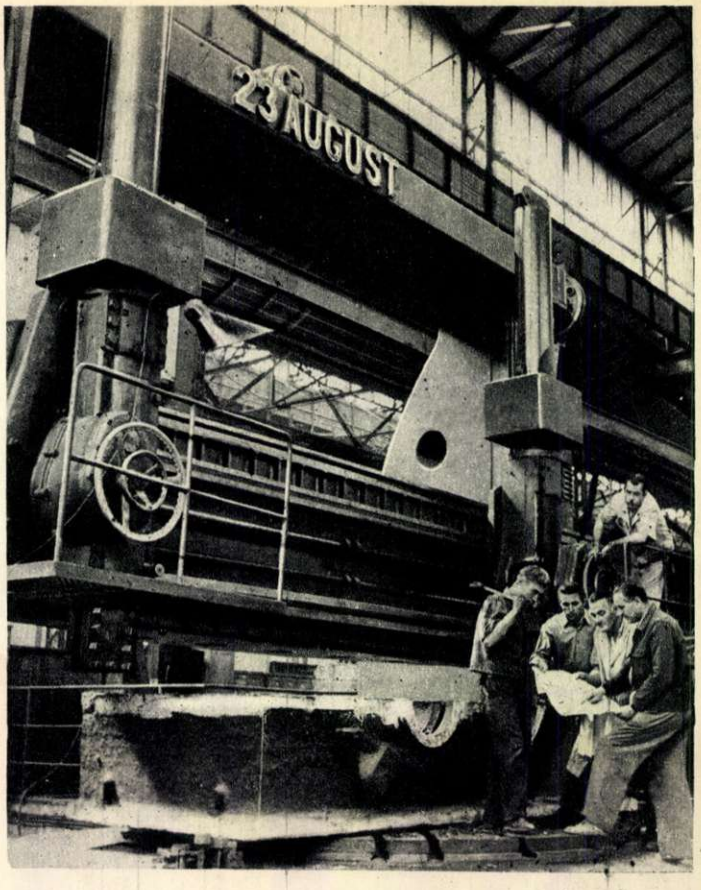

Se înalță clădirile semețe ale noilor fabrici «Carbochim» (stânga sus), «Argeșul» (jos) și atâtea altele. Industria noastră produce pentru întâia oară mașini uriașe cum este și caruselul acesta (sus dreapta) fabricat la uzinele «23 August». Poporul nostru, altădată tributar trusturilor imperialiste, culege primele roade ale înțeleptei politici de industrializare socialistă, dusă de partid. Acestea sunt roadele măreței învățături staliniste...

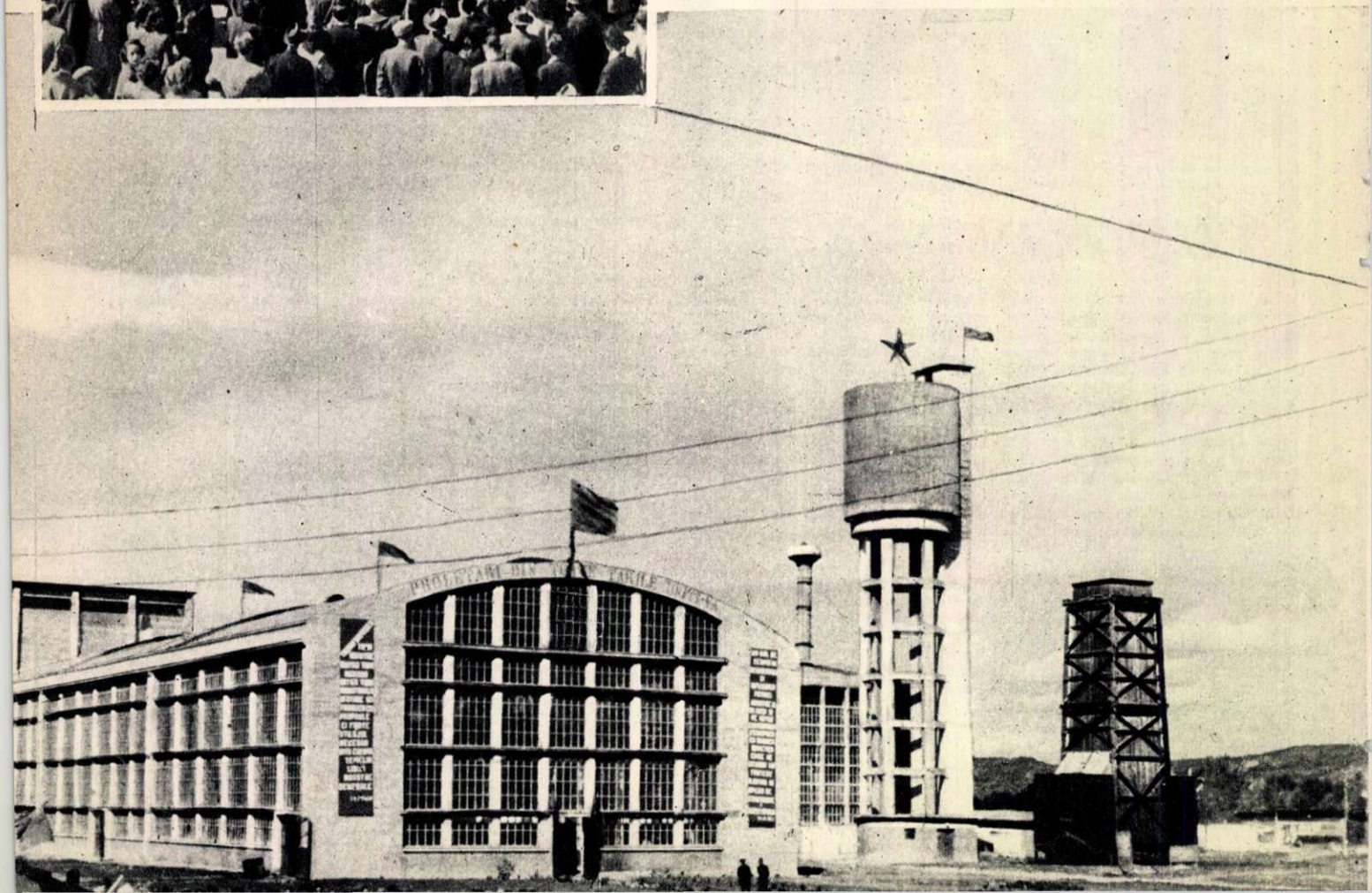

Furnalul Nr. 6 — recent construit — al Combinatului Siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej" dela Hunedoara, rod al ajutorului acordat țării noastre de către Uniunea Sovietică și personal de către tovarășul Stalin.

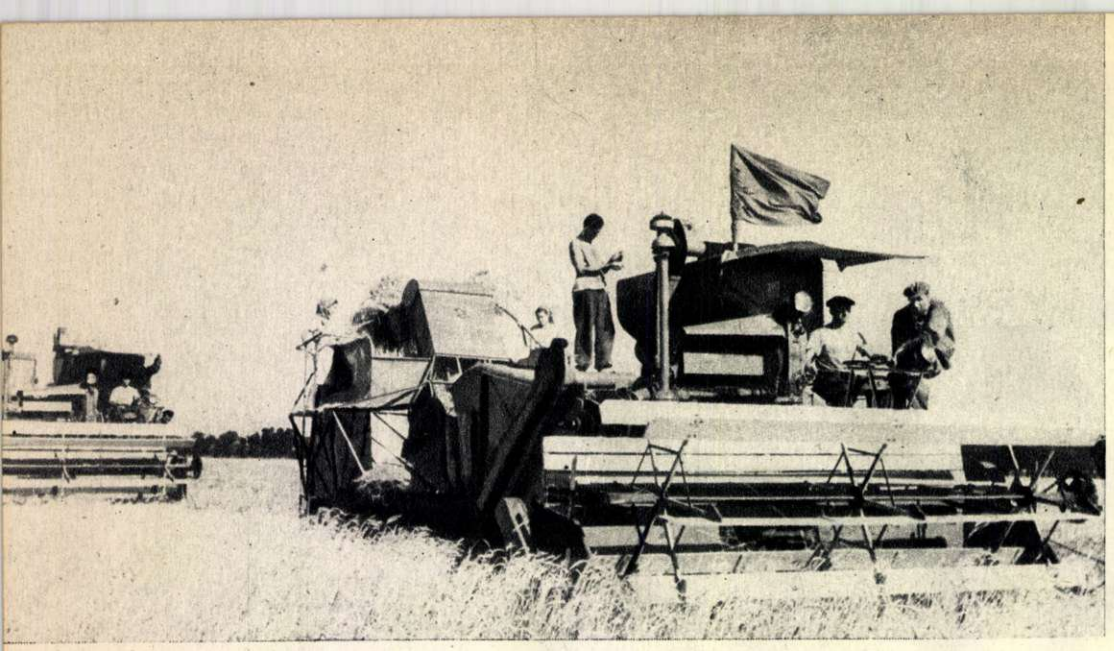

Care este deci soluţia ? Soluţia este trecerea dela gospodăriile ţărăneşti mici şi fărâmiţate la gospodării mari şi unite pe baza cultivării în comun a pământului, trecerea la cultivarea colectivă a pământului pe baza unei tehnici noi, superioare.

I. V. STALIN

Tractoare şi combaine, maşini noi făurite de clasa muncitoare sau primite din partea marelui Stalin ajută pe oamenii muncii dela sate, încadraţi în gospodării colective, să obţină recolte bogate.

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

PMR

Scânteia

ORGAN CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN

Vizita mareşalului K. E. Voroşilov la Gospodăria Agricolă Colectivă „Drumul lui Lenin"

în numele colhoznicilor sovietici care şi-au cucerit prin sistemul colhoznic o viaţă fericită, în numele guvernului sovietic, în numele tovarăşului Stalin, vă doresc cele mai mari succese pe calea pe care v'aţi ales-o. Tovarăşul Stalin are încredere în forţele minunatului popor român că acesta munceşte

Au trecut trei ani şi jumătate de când tovarăşul Voroşilov ne-a transmis luminoasele cuvinte ale marelui Stalin. De atunci, mergând sub conducerea partidului, pe calea stalinistă, colectiviştii noştri au ajuns să primească — rod al muncii lor — câte 3000-4000 kg. cereale fiecare, fără a mai socoti legumele, furajele şi banii; 22 colectivişti şi-au făcut case noi, 7 şi-au cumpărat aparate de radio, numeroşi copii de colectivişti învaţă la şcoli medii. Abia acum începem a trăi cu adevărat.

Vom merge mai departe, vom întări şi dezvolta gospodăria noastră colectivă, vom contribui în şi mai mare măsură la întărirea statului nostru democrat-popular. Aşa ne vom arăta noi, colectiviştii din Livedea, recunoştinţa nepieritoare faţă de scumpul nostru părinte şi învăţător.

Gh. TACHE

preşedintele G. A. C. „Drumul lui Lenin" din comuna Livedea, regiunea Bucureşti.

VOM URMA CU HOTĂRÎRE CUVÂNTUL LUI STALIN

Era la noi, în comuna Angheluş, lângă Sf. Gheorghe, un chiabur, cel mai bogat din sat, Gheorghe Karacsony. Mulţi dintre noi am lucrat ani de zile la el, ca argaţi. Sprijinindu-se pe baionetele jandarmilor el strângea averi după averi depe spinarea noastră.

La începutul lui August 1944 noi, argaţii lui Karacsony, n'am mai vrut să lucrăm după tocmeala veche, câinească. Furios, chiaburul a cerut sprijinul jandarmilor. Aceştia, speriaţi de apropierea ostaşilor lui Stalin, aveau ceva mai bun de făcut: jefuiau satele din spatele frontului. I-au promis, însă, că la apropierea frontului ne vor împuşca şi vor da apoi vina pe ostaşii sovietici. Noi am aflat aceasta dela un soldat şi când frontul a ajuns la Breţcu, am fugit în pădure de unde am coborît abia când în Angheluş fluturą steagul roşu. Am mulţumit atunci lui Stalin şi vitejilor săi că, datorită lor, am scăpat cu viaţă.

N'a trecut o lună şi în Angheluş au apărut „gărzile" maniste. Intâi au jefuit casele celor săraci. Intr'o noapte vreo cincizeci de bărbaţi din sat, numai oameni săraci, am fost închişi în localul şcolii. Ştiam că ne aşteaptă moartea. Atunci femeia unuia dintre noi a dat o goană până într'un sat apropiat, Ghitfalău, unde era unitatea sovietică. Intr'un ceas am fost eliberaţi. Pentru a doua oară am mulţumit lui Stalin că ne-a salvat viaţa.

In 1946 a fost şi la noi secetă mare. In timp ce unii fierbeau coji de cartofi şi tărâţe cu care se hrăneau, Karacsony şi-a construit un adevărat palat. Chiaburii, care aveau rezerve, nu ne dădeau mălai decât în schimbul pământului. Şi în vremea asta crâncenă, Stalin ne-a trimis grâu şi porumb, seminţe pentru ogoarele noastre. Pentru a treia oară Stalin ne-a salvat viaţa.

Anii au trecut. Partidul ne-a îndrumat să păşim pe drumul gospodăriei colective, aşa cum a făcut ţărănimea sovietică, urmând cuvântul lui Stalin. Bătălia a fost grea, unii dintre ţăranii săraci şi mijlocaşi aplecau urechea la minciunile chiabureşti, pe alţii îi trăgeau de picioare deprinderile vechi... In clipele cele mai grele ale luptei de atunci, apoi în primele zile din viaţa gospodăriei colective, cuvântul lui Stalin ne-a fost steag de luptă. Urmând îndemnul său nu te poţi rătăci, nu poţi cădea în greşeală.

Jumătate din sat e astăzi în gospodăria colectivă. Nu mai ştim ce înseamnă foamea, mizeria. Argaţii de ieri sunt stăpânii de azi ai vieţii lor. Pentru a patra oară noi am simţit sprijinul hotărîtor al tovarăşului Stalin, mâna sa părintească.

Cu ani în urmă, fasciştii români ne făceau viaţa amară. Ei spuneau că am fi izvorul tuturor relelor, pentrucă ne-am născut secui. In timpul hortiştilor eram asmuţiţi împotriva românilor şi de data asta ei ne erau înfăţişaţi ca pricină a sărăciei şi durerilor noastre. In regimul democrat-popular, care a aplicat şi aplică învăţătura lui Stalin despre problema naţională, avem drepturi egale cu ceilalţi oameni ai muncii din patria noastră, ne bucurăm de viaţă, de belşug, de lumina soarelui şi a cărţii, construim o viaţă nouă.

Cu câtăva vreme în urmă am auzit la radio legenda despre Danco. Tânărul acesta şi-a făcut din inimă o torţă cu care a luminat calea semenilor săi. Aflând despre încetarea din viaţă a tovarăşului Stalin, ne-a venit în minte această legendă. Atunci noi am spus aşa: Stalin n'a murit şi nu va muri niciodată. Inima lui continuă să bată în inimile noastre, mintea sa ne luminează mai departe drumul fericirii, ne întăreşte braţul în lupta împotriva duşmanului. Invăţătura tovarăşului Stalin a rămas întipărită în noi ca în stâncă. Strâns uniţi în jurul partidului vom urma cu hotărîre cuvântul părintelui nostru nemuritor, Omul căruia îi datorăm viaţa şi fericirea noastră.

Kristály MÁRTON

preşedintele gospodăriei colective „Gabor Aron", comuna Angheluş, raionul Sf. Gheorghe

Bot ALBERT, Iosif VIRAG, Alexandru SAVUI, colectivişti.

Partidul nostru, urmând învățătura stalinistă despre industrializarea socialistă a țării ne cere să dăm patriei tot mai mult oțel. Folosind metodele oțelarilor sovietici Matulineț, Macar Mazai și aducând unele îmbunătățiri cuptorului, am dat anul acesta și voi da împreună cu echipa mea sute de tone de oțel peste plan.

Neuitat va fi pentru mine îndemnul înțelept al marelui Stalin de a ne însuși cu perseverență tehnica nouă care are nevoie de cadre capabile s'o stăpânească și s'o împingă înainte. Voi învăța necontenit pentru a ridica nivelul cunoștințelor mele. Voi munci fără preget pentru a contribui la întărirea patriei noastre scumpe, căreia tovarășul Stalin i-a dat — ca și celorlalte țări democrat-populare — titlul de cinste de nouă „brigadă de șoc" a mișcării revoluționare și muncitorești mondiale.

Vasile COSTACHE
oțelar stahanovist la Combinatul Siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej". — Hunedoara. →

Stalin ne-a învățat să muncim și să luptăm pentru a face patria bogată și puternică. Noi, constructorii Canalului Dunăre-Marea Neagră — miile de excavatoriști, screperiști, dragori, hidromonitoriști, mineri care străpung stâncile dela Ovidiu, constructori, ceferiști, șoferi, marinari, ingineri, funcționari — ne angajăm să învingem orice greutăți, să înfrângem — sub conducerea partidului — orice dușman, să mergem înainte spre triumful cauzei lui Lenin-Stalin.

Inginer Ioan LUPU
director al I.C.C.E. Canalul Dunăre-Marea Neagră.

↑ Acum doi ani am avut fericirea să vizitez Uniunea Sovietică. Cele văzute în fabricile sovietice și mai ales la „Triohgornaia Manufactura" m'au îndemnat să pornesc inițiativa exprimată prin lozinca „Fire de calitate superioară pentru țesături de calitate superioară".

Astăzi dau 98% fire de calitate superioară iar numeroși muncitori și muncitoare obțin succese asemănătoare. Deasemeni sunt hotărîtă să contribui la răspândirea sistematică a metodelor de muncă sovietice, care permit ridicarea simțitoare a calității produselor.

Așa, ba chiar mai bine, vom lucra și pe viitor, căci așa ne-a învățat Stalin.

Elena CHIȘIU stahanovistă la „Industria Bumbacului A".

Muncitorilor Combinatului Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin" le-a fost încredințată o sarcină de onoare și de înaltă răspundere: aceea de a tipări operele nemuritoare ale marelui nostru învățător, tovarășul Stalin.

Eu lucrez la legatul volumelor ce cuprind comoara de neprețuit a învățăturii staliniste. Voi face totul pentruca această comoară să ajungă cât mai repede și în condiții cât mai bune la tot mai mulți oameni ai muncii, pentruca ei să soarbă din ea putere și înțelepciune, spre binele țării, spre fericirea noastră și a copiilor noștri.

Leontina VLĂDĂU

muncitoare la secția legătorie - Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

Noi, constructorii depe șantierul hidrocentralei „V. I. Lenin" am simțit puternic sprijinul și dorința marelui Stalin de a ne ajuta să pășim cât mai grabnic pe căile luminoase ale socialismului. Sprijinul stalinist, al Uniunii Sovietice a stat și stă la baza tuturor succeselor noastre. Pe lângă ajutorul acordat la proectarea marei construcții, oamenii sovietici au trimis pe șantierul nostru puternice excavatoare, uriașe tractoare „Kirov", buldozere, screpere, motopompe și alte mașini moderne. De un neprețuit ajutor ne sunt specialiștii sovietici care lucrează în mijlocul nostru.

Strâns uniți în jurul steagului partidului drag, vom cinsti memoria marelui Stalin înzecindu-ne eforturile în muncă, sporind neîncetat vigilența și combativitatea.

Ștefan BUDESCU directorul hidrocentralei „V. I. Lenin"; **N. MĂLĂNCIOIU** stahanovist;
↓ **Ștefan CRISTEA** stahanovist; **Mihai POSTELNICU** inginer.

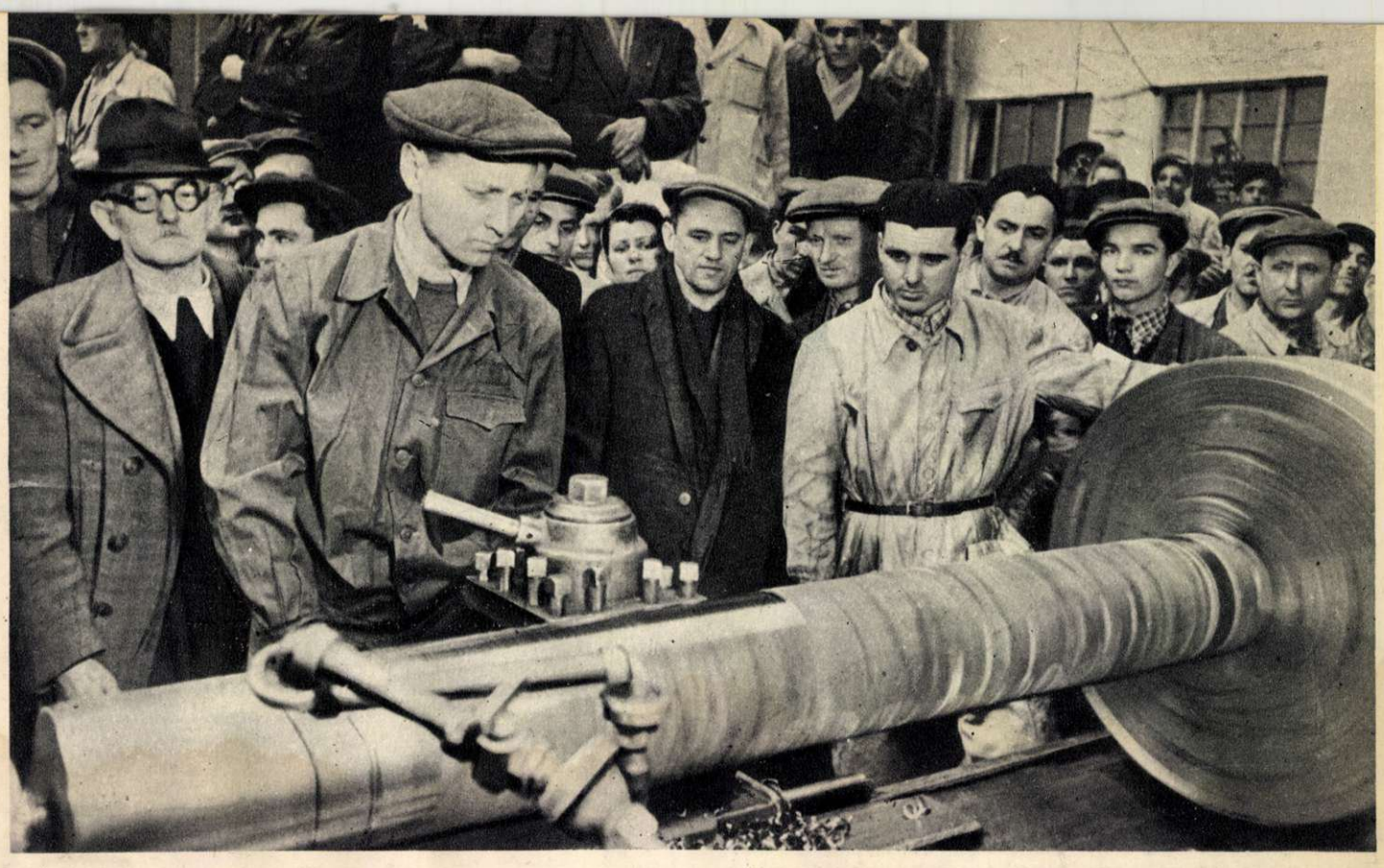

De curând am experimentat şi acum lucrez în mod regulat după metoda de tăiere intensivă a metalelor a stahanovistului sovietic Vasili Colesov. Mă angajez să depun toate străduinţele pentru a ajuta ca metoda să devină un bun a cât mai numeroşi muncitori.

Voi slăvi memoria marelui Stalin dând o contribuţie tot mai mare la îndeplinirea Cincinalului în patru ani.

Ştefan COVACI
strungar stahanovist la uzina „Electromotor" — Timişoara.

Nu demult am intrat în colectivul de specialişti al Complexului, care urmăreşte să descopere noi posibilităţi de îmbunătăţire a procesului de producţie. Aceasta e una din nenumăratele iniţiative ale muncitorilor şi tehnicienilor din ţara noastră, însufleţiţi de pilda oamenilor sovietici, cărora Partidul lui Lenin şi Stalin le-a educat şi dezvoltat spiritul inovator.

Muncind pentru îmbunătăţirea continuă a calităţii producţiei, pentru reducerea preţului de cost, vom răspunde cu hotărîre chemării partidului de a contribui la îndeplinirea Cincinalului în patru ani.

Alexe MARIN Complexul „Griviţa Roşie".

In urma lecţiilor pe care le-am ascultat la cercul agrotehnic, noi am îndeplinit planul de însămânţări în bune condiţii: seminţele au fost selecţionate şi tratate, am folosit îngrăşămintele naturale, am folosit metode sovietice la semănat. Vom munci mai departe aşa cum ne-a învăţat Stalin, pentru a smulge pământului roade tot mai bogate, cu ajutorul ştiinţei, pentru a aduce ţării şi nouă, înflorire şi belşug.

Nicolae BRĂDOAIA
membru al gospodăriei agricole colective din comuna Mărgineni, regiunea Bacău.

Sunt una din milioanele de tinere şi tineri ai ţării noastre a cărui viaţă luminoasă de azi se datoreşte înţeleptei politici staliniste a partidului nostru. Anul acesta voi deveni muncitoare calificată, cum nici nu visau odinioară fiicele oamenilor simpli. In şcoala Rezervelor de Muncă unde învăţ, mă voi strădui să devin o metalurgistă pricepută, să pun şi eu umărul la îndeplinirea Cincinalului în patru ani.

Margareta MUSTEA elevă a Şcolii Profesionale de fete Nr. 21 —Bucureşti.

Suntem conştienţi că, noi ca ofiţeri elevi ai Academiei Militare care poartă de azi înainte, numele tovarăşului Stalin, trebue să ne dublăm eforturile pentru a ne însuşi cât mai bine măreaţa ştiinţă şi artă militară sovietică, creată de marele Stalin, pentru a contribui în măsură tot mai însemnată la îndeplinirea poruncii staliniste de întărire continuă a capacităţii de apărare a patriei. Să ştie duşmanii poporului nostru, imperialiştii americani şi englezi şi slugile lor dela Belgrad, Atena şi Ankara, că Academia Militară „I. V. STALIN" pregăteşte astfel de ofiţeri care, în fruntea unităţilor ce le vor comanda, vor sta neclintit de strajă independenţei poporului nostru, securităţii sale şi păcii.

Ofiţer Luigi MARTIŞ
Academia Militară „I. V. STALIN".

Cu emoţie şi bucurie au primit profesorii şi elevii vestea că înalta lor şcoală a primit numele nemuritor al genialului comandant de oşti Iosif Vissarionovici Stalin.

Institutul nostru creat în 1945, nu mult după alungarea cotropitorilor fascişti de către eroicii ostaşi ai lui Stalin, a crescut până azi dela o facultate cu 19 discipline la trei facultăţi cu 60 discipline. S'a dezvoltat considerabil activitatea de cercetări ştiinţifice. Oare nu la fel s'a dezvoltat întreaga ştiinţă a patriei noastre cu ajutorul stalinist al Uniunii Sovietice ?

Aşezând la baza muncii învăţătura stalinistă vom face ca în fiecare isbândă a noastră să trăiască amintirea nepieritoare a marelui nostru dascăl.

Dr. Tiberiu ANDRASOFSZKY
Conferenţiar la Institutul Medico-Farmaceutic din Tg. Mureş.

Tovarăşului

Gh. Gheorghiu-Dej

Preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Române

Bucureşti

In ziua sărbătorii naţionale — ziua eliberării — vă rog, tovarăşe preşedinte, pe Dv. şi guvernul Republicii Populare Române, să primiţi felicitările mele cordiale şi urări prieteneşti de noi succese poporului român în construirea României popular-democrate.

I. STALIN

23 August 1952... In ziua sărbătorii noastre naţionale, când se împlineau 8 ani dela eliberarea patriei noastre, Iosif Vissarionovici Stalin, într'un mesaj adresat poporului român, i-a urat succes deplin în construirea vieţii noi. Şi din acest mesaj al părintelui nostru scump sorbim noi energii, avânt sporit, o şi mai mare încredere în triumful cauzei socialismului şi păcii.

INAINTE, SPRE NOI VICTORII!

Poporul nostru muncitor poarta o recunoştinţă neţărmurită marelui STALIN, al cărui nume veşnic viu trăeşte în tot ce a realizat regimul nostru democrat-popular, spre binele oamenilor muncii. „Genialele idei staliniste—arată tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej — grija şi sfaturile tovarăşului Stalin, ajutorul frăţesc multilateral al Uniunii Sovietice constitue factorul de bază al succeselor istorice dobândite de poporul nostru în construirea noii economii şi culturi socialiste, în construcţia partidului muncitoresc şi a statului democrat-popular".

Oamenii muncii din ţara noastră îşi strâng şi mai mult rândurile în jurul partidului, hotărîţi să urmeze şi pe viitor cu hotărîre, calea indicată de atotînvingătoarea învăţătură leninist-stalinistă. Indeplinirea Cincinalului în patru ani — sarcină la realizarea căreia partidul chiamă întreg poporul muncitor — face parte integrantă din opera de industrializare socialistă a ţării. Poporul nostru este hotărît să ducă această operă la bun sfârşit, urmând învăţătura tovarăşului Stalin. Dovadă sunt miile de fapte vitejeşti în muncă ale oţelarilor şi constructorilor, minerilor şi petroliştilor, metalurgiştilor şi ţesătoarelor.

Marele Stalin ne-a învăţat cum să construim socialismul la sate, cum să transformăm agricultura noastră într'o agricultură socialistă înaintată. Poporul nostru muncitor va urma neabătut şi această învăţătură stalinistă. Un deosebit avânt în muncă a stârnit în rândurile colectiviştilor ştirea convocării de către Consiliul de Miniştri al R.P.R. şi C.C. al P.M.R. a Congresului fruntaşilor din gospodăriile colective, ce va avea loc între 7—10 Mai 1953.

Marele Stalin — bazându-se pe învăţătura leninistă — ne-a învăţat cum să realizăm electrificarea ţării. Urmăm sfatul său înţelept : noi succese în muncă cuceresc constructorii hidrocentralei „V. I. Lenin" ; a fost inaugurat recent primul grup electrogen al hidrocentralei dela Moroeni ; noi şi noi lucrări grăbesc terminarea unor importante construcţii.

Nicio clipă nu va slăbi munca eroică a poporului nostru pentru socialism, pentru întărirea patriei, pentru pace. Nicio clipă nu va adormi vigilenţa şi combativitatea poporului nostru muncitor. Poporul nostru munceşte şi luptă aşa cum l-a învăţat Stalin. Condus de Partid el va duce până la capăt — cu ajutorul marei Uniuni Sovietice — opera de construire a socialismului şi comunismului, urmând hotărît învăţătura lui Lenin-Stalin.

STUDIIND ATOTBIRUITOAREA ÎNVĂTĂTURĂ

Studierea ultimei lucrări a tovarăşului Stalin „Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S." a stârnit un interes puternic în rândurile cadrelor de partid şi de stat, ale intelectualilor, a numeroşi oameni ai muncii din ţara noastră, în frunte cu comuniştii.

In această lucrare genială şi în întregul tezaur al operelor marelui Stalin, poporul nostru muncitor vede un izvor inepuizabil de învăţătură, care îi luminează calea spre socialism şi comunism.

Partidul Muncitoresc Român cheamă membrii săi şi pe toţi oamenii muncii să-şi însuşească şi să aplice cu perseverenţă învăţătura stalinistă, să-şi însuşească conţinutul ultimei lucrări a tovarăşului Stalin „Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S.", care reprezintă sintetizarea uriaşei experienţe a construirii victorioase a socialismului şi a trecerii — în curs — dela socialism la comunism, în Uniunea Sovietică.

Ultimele lucrări ale tovarăşului Stalin — geniala operă „Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S." şi istorica sa cuvântare rostită la Congresul al XIX-lea al P.C.U.S. au fost editate în ţara noastră într'un tiraj total de — respectiv — 275.000 şi 574.000 exemplare.

In diferite verigi ale învăţământului de partid, în învăţământul de stat, prin conferinţe, lecţii, seminarii, consultaţii, zeci şi sute de mii de oameni ai muncii îşi însuşesc neobosit ideile stalinist: dătătoare de energie în lupta pentru viitorul fericit al poporului nostru, în lupta pentru pace.

Astfel, de curând în regiunea Stalin, Regiunea

Un grup de muncitori şi tehnicieni dela uzinele „Steagul Roşu"-Oraşul Stalin în frunte cu directorul uzinei studiază opera tovarăşului Stalin. Vorbeşte propagandistul Petre Buhuşi.

Propagandiştii adunaţi la cabinetul de partid din Galaţi se pregătesc pentru a asigura în seminarii însuşirea temeinică a operelor tovarăşului Stalin.

Predeal, vila stahanoviştilor... Grupul acesta de muncitori închină o parte din concediul de odihnă studiului minunatei învăţături staliniste.

Studenţii anului II al Facultăţii de Finanţe dela Institutul de Ştiinţe Economice şi Planificare „V. I. Lenin" din Bucureşti, audiază o lecţie închinată ultimei lucrări a lui I. V. Stalin.

„Să studiem măreaţa învăţătură stalinistă, pentru a deveni constructori de nădejde ai patriei socialiste". Această lozincă a tinerei noastre generaţii însufleţeşte şi elevele clasei XI a liceului Nr. 1 din Craiova în studierea tezaurului înţelepciunii staliniste.

Autonomă Maghiară, regiunile Constanţa, Ploeşti, Galaţi, Craiova, Bucureşti, Suceava şi Bacău, în cadrul universităţilor şi şcolilor serale de marxism-leninism, s'au ţinut lecţii despre „Legea concordanţei obligatorii a relaţiilor de producţie cu caracterul forţelor de producţie". Numeroşi auditori au pus întrebări în legătură cu unele probleme tratate în conferinţe, ca: deosebirea între legile economice de lungă durată şi cele care acţionează în decursul unei perioade istorice determinate; dacă în orânduirile presocialiste au fost perioade de trecere dela o orânduire la alta; s'au cerut lămuriri suplimentare despre proprietatea colhoznică, ş. a.

Nenumărate sunt familiile de oameni ai muncii — asemeni acelora ale tovarăşului Iacob Tănase tehnician la uzinele „Vulcan", Oprişoianu Ion asistent universitar, Constantinescu Virgil ofiţer şi alţii — unde toţi membrii familiei studiază cu asiduitate opera tovarăşului Stalin.

Căci — aşa cum arată tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej — „este cu neputinţă să lupţi pentru victoria socialismului fără o profundă însuşire a tot ceeace a adus tovarăşul Stalin în ştiinţa marxistă cu privire la legile şi căile de dezvoltare socială".

Nici tiraje de sute de mii exemplare nu satisfac pe deplin uriaşele cerinţe ale celor ce doresc să-şi însuşească comoara învăţăturii staliniste.

O consultaţie la Şcoala Superioară de Ştiinţe Sociale „A. A. Jdanov". Viitoarele cadre ideologice ale partidului studiază cu profunzime învăţătura stalinistă.

CONDUCĂTOR, DASCĂL ŞI PRIETEN. I. V. Stalin în prezidiul celui de al doilea Congres Unional al colhoznicilor udarnici, din Februarie 1935.

Tablou de G. M. Şegali

I. V. STALIN prezentând raportul la ședința solemnă consacrată celei de a 24-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, la 6 Noembrie 1941.

Tablou de I. M. Toidze

Dimineața patriei noastre

Tablou de F. S. ȘURPIN

Dimineața lumii

de Gica IUTES

Privesc portretul acesta, cu linii largi și pure
Pare că însăși noaptea, ar fi fugit în pripă
Și'n mândra' nflăcărare a zorilor, o clipă,
N'a mai rămas nici urmă din negurile sure !
Un iz gingaș de muguri venea dinspre pădure,
Adus de-o primăvară cu harnică aripă.

Și el, el în lumina de-argint a dimineții
Ținând pe braț mantaua surâde gânditor;
Aidoma el parcă s'a'ntors din viitor
Și'n gând, după blândețea cea înțeleaptă a feții,
Se sfătuie cu Lenin, cum mândri zori ai vieții
Mai luminoși să fie de-acum pentru popor.

Privește dimineața ! — în șoaptă parc' a spus
In toi e secerișul și-al roadelor culeș,
Pădurilor de muguri le-au dat frunzișul des
Iar zimbrii cei sălbateci ai apei s'au supus
Vezi ochii lor de aur și'n izbe de iacuți
Unde isteți prind pruncii al buchii 'nțeles.

In Caracum bumbacul este cules cântând
De fete ce în plete, au panglici împletite,
A tinereții visuri, deplin sunt împlinite
Din taiga, în stepa, sub vânturi fremătând.
Când omul este liber, e ca un șoim sburând
Spre zilele de mâine mereu mai fericite !...

. . . Dar ce văd ? Cât de aspru e chipul său acum
Puhoi de nouri negri, lumina o înecă
Fasciștii vin cu duhnet de sânge și de scrum
Dar fiii lui Octombrie nu-i vor lăsa să treacă !
Căci Stalin e la postu-i. Da parcă-l văd și cum
Din mers el ostășește, mantaua și-o îmbracă.

O văd pe Zoia, iute-l urmează pas cu pas
In haina vătuită părea un băețandru
Și Ulia ca floarea cea roșie de leandru
Nici micul meu Dubinin, în urmă n'a rămas
Și Ciaichina-i ; și însuși Mazai cel din Donbas
Alături de viteazul, Matrosov Alexandr.

Iar după dânșii, vine iar Coșevoi Oleg
Mereu c'o ne'nfricată și neînfrântă gardă...
Se mistue sub zare dușmanii 'n neagră hoardă
Și urma depe fața pământului și-o șterg,
Neasemuit crescut-a al său popor întreg !
Ca înseși zorii lumii fără amurg să ardă ! !

Și-acum, în zorii limpezi și fără de amurg
Să văd cum ochii aceia încet se'ncețoșează ?
Cum pe lumina frunții, o umbră se așează ?
Și a inimii izvoare abia dacă mai curg ?
Dar cum se poate stinge al vieții sale crug,
Când în atâtea inimi — în mii și mii — pulsează ?

Da, el va sta gigantic în fala dimineții.
Ținând pe braț mantaua surâde 'ndemnător
El ! Al puterii noastre de-a pururea izvor!
Și după cuta frunții, după blândețea feții
El parcă abia intră, cu nemurirea vieții
In marele, eternul, al lumii viitor.

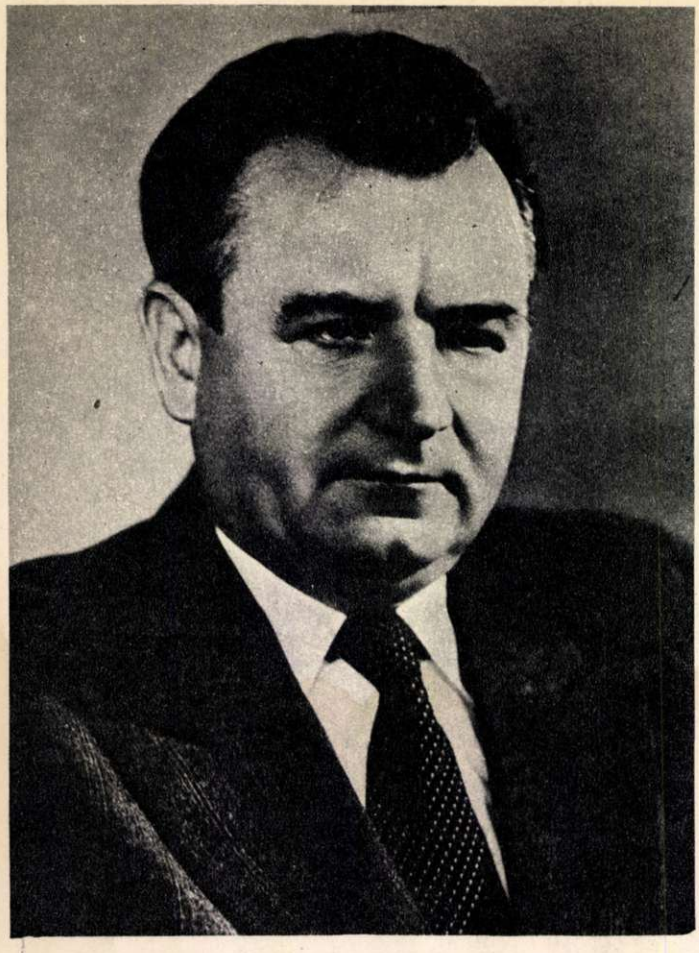

Clement Gottwald.

La funeraliile lui Clement Gottwald: Conducătorii partidului şi membrii guvernului R. Cehoslovace, în frunte cu A. Zapotocky şi V. Siroky; mareşalul Uniunii Sovietice N. A. Bulganin, şeful delegaţiei guvernamentale sovietice, precum şi delegaţiile ţărilor de democraţie populară.

CLEMENT

Poporul cehoslovac a suferit cea mai grea pierdere: a încetat din viaţă tovarăşul Clement Gottwald, preşedintele Republicii Cehoslovace, preşedintele Partidului Comunist Cehoslovac, eminent militant al mişcării muncitoreşti internaţionale, discipol talentat al lui Lenin şi tovarăş de luptă al marelui Stalin, prieten credincios al Uniunii Sovietice, şi prieten sincer al ţărilor de democraţie populară, printre care şi ţara noastră.

Numele lui Clement Gottwald s'a înscris pe veci în istoria Cehoslovaciei ca al aceluia care a condus poporul cehoslovac la lupta pentru eliberarea sa de sub jugul fascismului şi imperialismului, la lupta pentru făurirea orânduirii socialiste — orânduirea bunei stări şi a fericirii celor ce muncesc. Sub conducerea lui Clement Gottwald, Republica Cehoslovacă a devenit o ţară independentă, din ce în ce mai puternică şi înfloritoare. Sub conducerea lui Clement Gottwald, Republica Cehoslovacă a stabilit relaţii de prietenie şi colaborare cu marea Uniune Sovietică, al cărei ajutor este chezăşia dezvoltării Cehoslovaciei noi — şi cu ţările de democraţie populară.

In zilele acestea grele, poporul cehoslovac şi-a manifestat tăria sa de nezdruncinat, hotărîrea sa fermă de a urma porunca tovarăşului Clement Gottwald de a merge neîncetat sub steagul lui Lenin şi Stalin spre triumful socialismului. In cuvântarea rostită la funeraliile lui Clement Gottwald, tovarăşul A. Zapotocky, preşedintele Republicii Cehoslovace, exprimând sentimentele cele mai

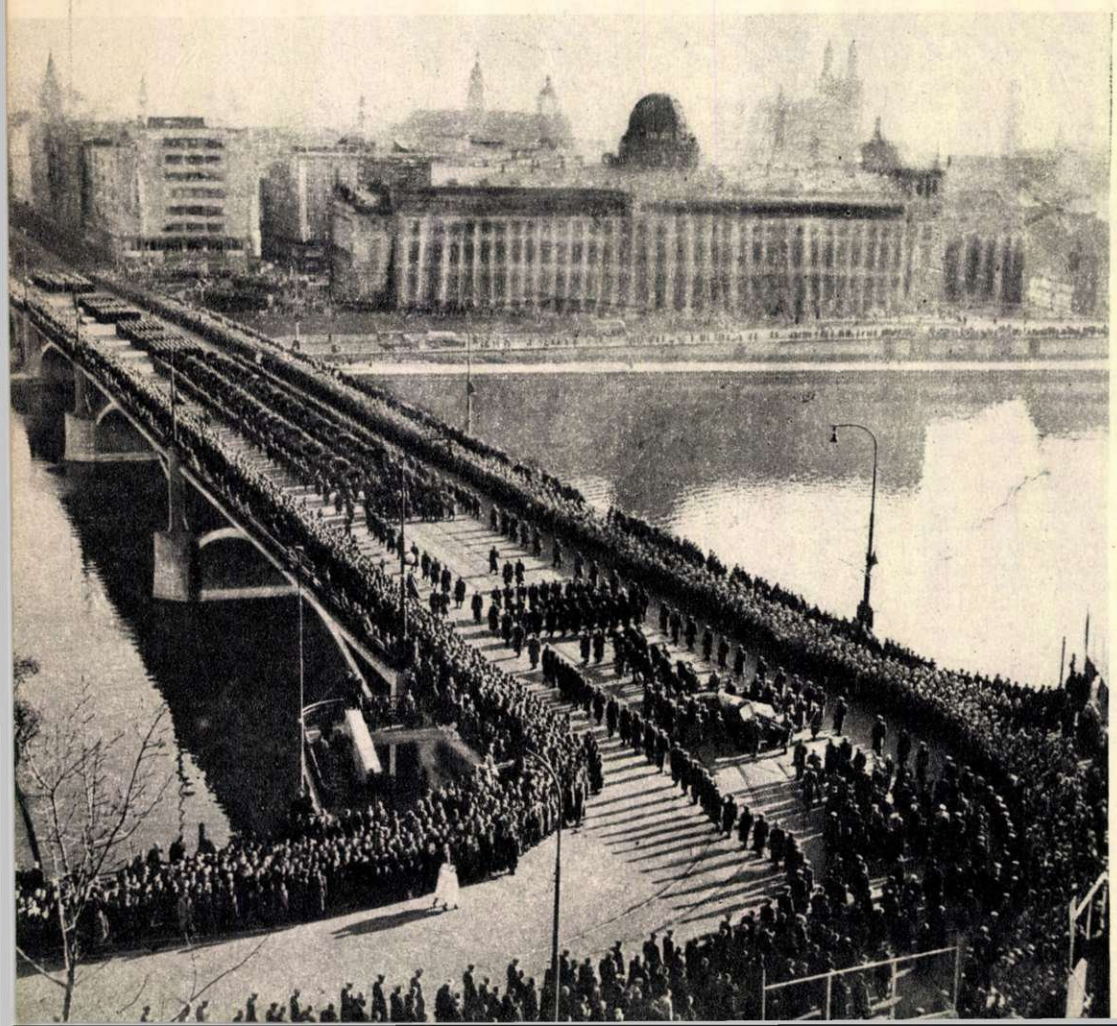

← Cortegiul funerar străbătând Praga.

GOTTWALD

profunde ale poporului cehoslovac, a spus: „Ne vom uni în frontul puternic al constructorilor socialismului dela oraşe şi sate, vom lua cu mâini puternice, secera şi ciocanul şi vom termina cu glorie primul cincinal gottwaldist, vom deschide calea făuririi construcţiilor epocale ale socialismului şi fericirii oamenilor în iubita noastră Republică Cehoslovacă.

Participarea delegaţiilor guvernamentale ale ţărilor prietene, în frunte cu delegaţia marii Uniuni Sovietice, la funeraliile dela Praga, a exprimat solidaritatea cu poporul frate cehoslovac, a popoarelor din puternicul front al socialismului, democraţiei şi păcii printre care şi poporul român. In cuvântarea sa, rostită la funeraliile lui Clement Gottwald, mareşalul Uniunii Sovietice N. A. Bulganin, prim vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S. şi Ministru al Apărării al U.R.S.S., şeful delegaţiei guvernamentale sovietice, a spus: „In aceste zile grele, de adâncă durere, voi, dragi tovarăşi şi prieteni nu sunteţi singuri. Alături de voi sunt popoarele puternicei Uniuni Sovietice, marele popor chinez, oamenii muncii din ţările de democraţie populară, întreaga omenire progresistă. Acest lagăr al democraţiei şi socialismului se întăreşte pe zi ce trece. El este unit şi sudat printr'o prietenie trainică şi indestructibilă pentru a cărei întărire şi-au închinat multe eforturi conducătorul şi învăţătorul nostru marele Stalin şi discipolul şi tovarăşul său credincios de luptă, Clement Gottwald".

Brigada de şoc cehoslovacă păşeşte înainte, sub conducerea Partidului Comunist Cehoslovac, spre socialism.

Alături de poporul frate cehoslovac

In ziua funeraliilor tovarăşului Clement Gottwald a avut loc la Bucureşti un meeting de doliu al oamenilor muncii, la care au participat conducătorii partidului şi guvernului, în frunte cu tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, conducători ai organizaţiilor de partid, ai instituţiilor centrale şi ai organizaţiilor de massă, ştiinţifice, economice şi culturale. In numele C. C. al P. M. R., al Consiliului de Miniştri şi al Prezidiului Marii Adunări Naţionale a luat cuvântul tovarăşul Iosif Chişinevschi. Cuvântarea a exprimat durerea poporului nostru şi solidaritatea sa cu poporul cehoslovac, hotărîrea lui de a dezvolta şi întări prietenia, colaborarea şi alianţa dintre R.P.R. şi R. Cehoslovacă, în marea familie a popoarelor din lagărul păcii şi socialismului, în frunte cu marea Uniune Sovietică. Au mai rostit cuvântări tov. general locotenent Iacob Teclu şi stahanovistul State Ionescu.

*

Numeroşi oameni ai muncii din Capitală s'au prezentat la Ambasada R. Cehoslovace pentru a exprima durerea poporului nostru la moartea marelui conducător al poporului cehoslovac, Clement Gottwald, eminent militant al mişcării muncitoreşti internaţionale, prieten devotat al Uniunii Sovietice, al ţărilor de democraţie populară, prieten sincer al ţării noastre.

La Doiceşti, pe valea Dolanului, se înalţă «termocentrala prieteniei» româno-cehoslovace, termocentrala «Gh. Gheorghiu-Dej». Intregul echipament al uzinei a fost furnizat de R. Cehoslovacă. Un grup de muncitori cehoslovaci a dat şi continuă să dea un ajutor preţios la construirea termocentralei. In meetingul lor de doliu constructorii români şi cehoslovaci şi-au exprimat hotărîrea nestrămutată de a întări prietenia dintre ţările lor, de a lupta pentru construirea socialismului, pentru apărarea păcii. In fotografie: aspect din timpul meetingului.

Drumul spre comunism

de Alexei SURCOV

Nu-i este dat oricui să fie membru al unui astfel de partid. Nu-i este dat oricui să reziste greutăților și furtunilor legate de apartenența la acest partid. Fiii clasei muncitoare, copiii nevoii și ai luptei, ai lipsurilor nemaipomenite și ai eforturilor eroice — iată cine trebue să fie, în primul rând, membri ai acestui partid.

I. STALIN

1.

Acum un veac, spre 'ndepărtatul vis
privind prin pânza de cenușă-a vremii,
în flacăra Comunei din Paris
văzură comunismul, două genii.

Era un timp de inimă lipsit,
pluteau, cărunt, pe Europa norii.
Cei doi priveau mereu spre Răsărit,
să vadă'n beznă sclipătu-aurorii.

Spre Octombrie, istoria din greu
urca prin ani, răscoale și războaie.
Cu ne'nfricate mâini de Prometeu
aprinse Lenin zorii, vâlvătaie.

Eroii-avură drum stâncos, surpat!
Treceau în lupte anii și'n vâltoare.
Iar Stalin pentru lume a tăiat
spre comunism, un drum scăldat în soare.

Tot ce părea în secolii ceilalți
nălucă peste vremi însângerate,
vedem cum crește azi lăstari'nalți
în necuprinsa noastră noutate.

Și-acei ce'n viața nouă și-au turnat
și fericirea lor, și aspra vrere,
deapururi în istorie-au intrat,
eroi ne'nvinși ai stalinistei ere.

2.

Când a venit Octombrie, furtuna,
vigoarea lumii'ntregi s'a deșteptat.
Ne-a pus pe umeri Lenin, simplu, mâna,
și părintește 'n ochi ni s'a uitat.

Și flăcări izbucniră din scânteia
ce'n fundul vremii slab a pâlpâit.
Noi ne-am citit destinu'n ochii-aceia
și-al Patriei destin noi l-am citit.

Iar depe ochi s'au luat parcă perdele
și noul veac tăie în neguri zări.
Prin uda noapte a pădurii grele
așa te cheamă valu 'ntinsei mări.

Când înălțimile te-atrag, boltite,
așa, înalte-aripile se țes.
Atâtea vise'n veacuri făurite
că sunt aevea, vii, am înțeles.

3.

Nu ne-a fost viața sarbădă, secată,
minuni înfăptuit-am, pline, vii.
Da, nouă'n veacul ăsta nou, ni-i dată
măsură nouă pentru bucurii.

Și din trecut, ca din celula strâmtă,
în nemurirea vieții am intrat,
pe 'ntreg pământul urcă sus și cântă
azi sufletul viteaz, eliberat.

Cei ce-au găsit țări noi, trecând de zare,
atâtea locuri noi n'au străbătut!
Noi am descoperit pământul care
nici chiar în vis Columb nu l-a văzut.

E tânăr totul, nou, în lumea noastră,
o viață-asemeni n'a fost pân' la noi,
și 'n orice clipă trebui să se nască
cuvinte pentru lucrurile noi.

O, traiul nostru astăzi, ce minune!
Să schimbi pământul, să dărâmi ce-i rău!
Când tu răspunzi de tot ce e în lume,
când tot ce vezi în jururi e al tău!

Și veșnic cinstea nouă ne-o rămâne,
pe drumul ce-am deschis, cutezător,
s'aducem lumii veste despre mâine,
din comunismul azi învingător.

4.

Și, iată, bătrânețea nu-i departe
din zi în zi mai mult încărunțești.
Spre comunism sunt căi străluminate
de tabere cu focuri ostășești.

Ca să clădim, cu aspre mâini de muncă,
destinul țării noastre, fericit,
noi bolșevici am fost — la cale lungă
cu Lenin, spre victorii, am pornit.

Sunt întâlniri, plecări, fără de număr.
Ne-au fost amare rații de soldat...
La șaisprezece ani cu puști pe umăr,
la patruzeci, pistolu-automat.

Popasuri rare aveam și întrerupte,
pluteam în loc cu umerii-amândoi.
Noi trei decenii am trăit în lupte.
(Și nu-i nimic idilic în război!)

Treceau ca zile anii 'n munca vie,
spre nemurire ne 'ndreptam, grăbit.
Și nu dintr'o plăcută trândăvie
la treizeci de-ani în lupte-am cărunțit.

Și oboseala ne 'ntindea veninul,
dar noi am mers 'nainte, neopriți.
N'a pus deoparte pentru noi, destinul,
senine zile, anii liniștiți.

Păreri de rău, nici nu știm cum arată,
ni-i dragă soarta grea, de luptători.
N'am jinduit să ne-amăgim vreodată
cu visul unui trai dulceag, ușor.

De-ar fi picat din cer, în palmă, glorii,
pomană coborând din înălțimi,
puteam prin focul crâncenei istorii
ca munca eroism să ne-o numim?

Noi am înfrânt a vremii 'mpotrivire,
păstrând în piepturi focul tineresc,
și plata ni-i întreaga fericire
a celor ce în primul rând pășesc.

5.

Vărsând otrăvi din zeci de limbi deodată
dușmanul stă în beznă, încordat.
Dar noi lui Stalin inima-i dăm, toată,
cum tot mereu în lupte l-am urmat.

Și visele ce sfărâmară anii
le-am împletit, în inimă, cu el.
De cincizeci de-ani îl tot țintesc dușmanii,—
iubirea noastră scut i-a fost, oțel.

Cu Lenin a'nceput să construiască.
Poporul l-a ales conducător.
Cu-aprinsa lui privire vulturească
el drumul lumii-l vede 'n viitor.

Și dacă el a spus că ziditorii
noi fi-vom comunismului — vom fi!
Deaceea noi, ostașii, luptătorii,
cu el vom merge, drept, și-om izbândi.

Tot mai aproape-i ce-a fost ieri'nainte,
se văd lumini, pe piscuri, de aici.
Noi staliniste oști, suntem ne 'nfrânte,
noi, conștiința lumii, bolșevici!

1949

In românește de Mihu DRAGOMIR

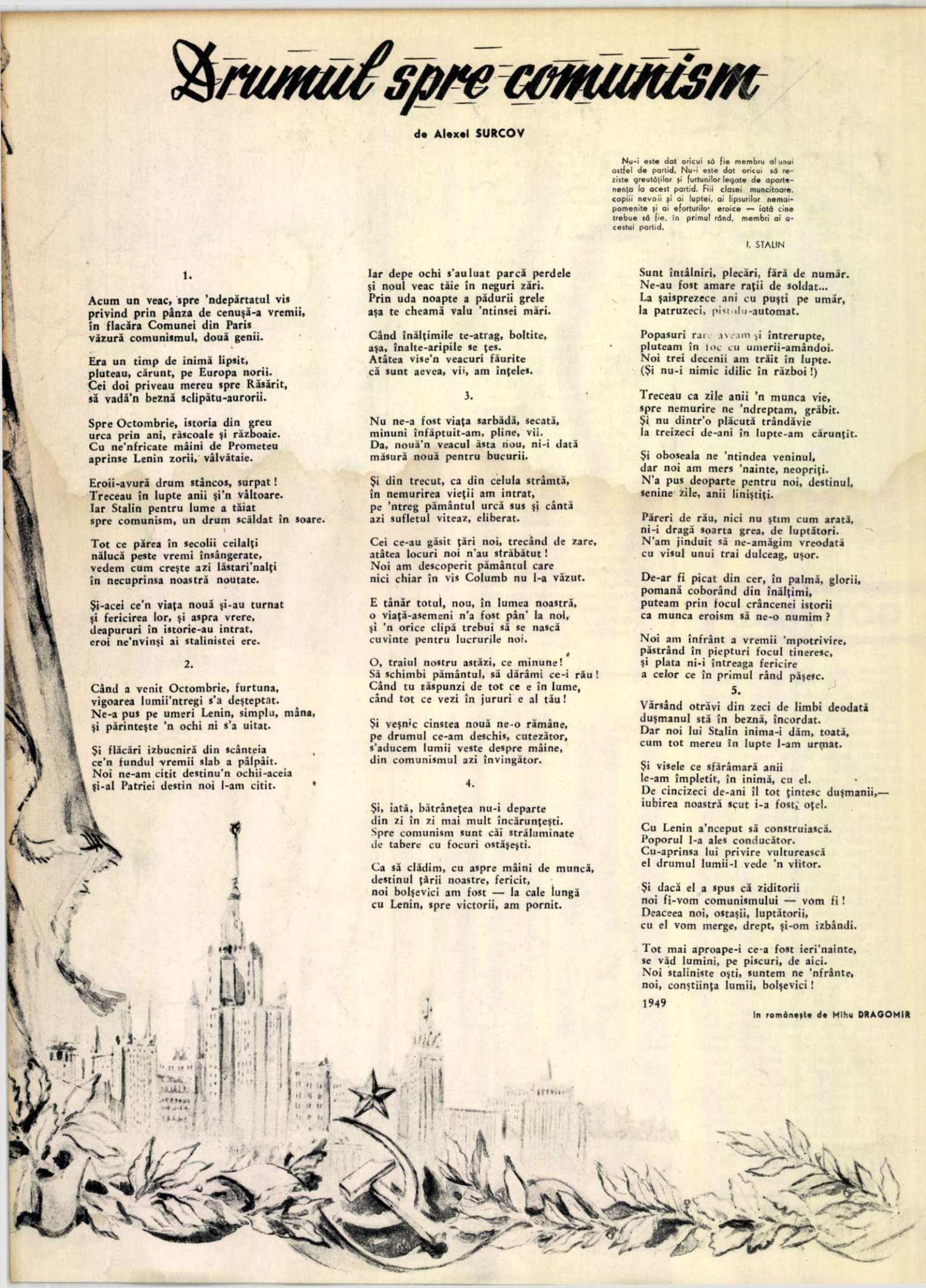

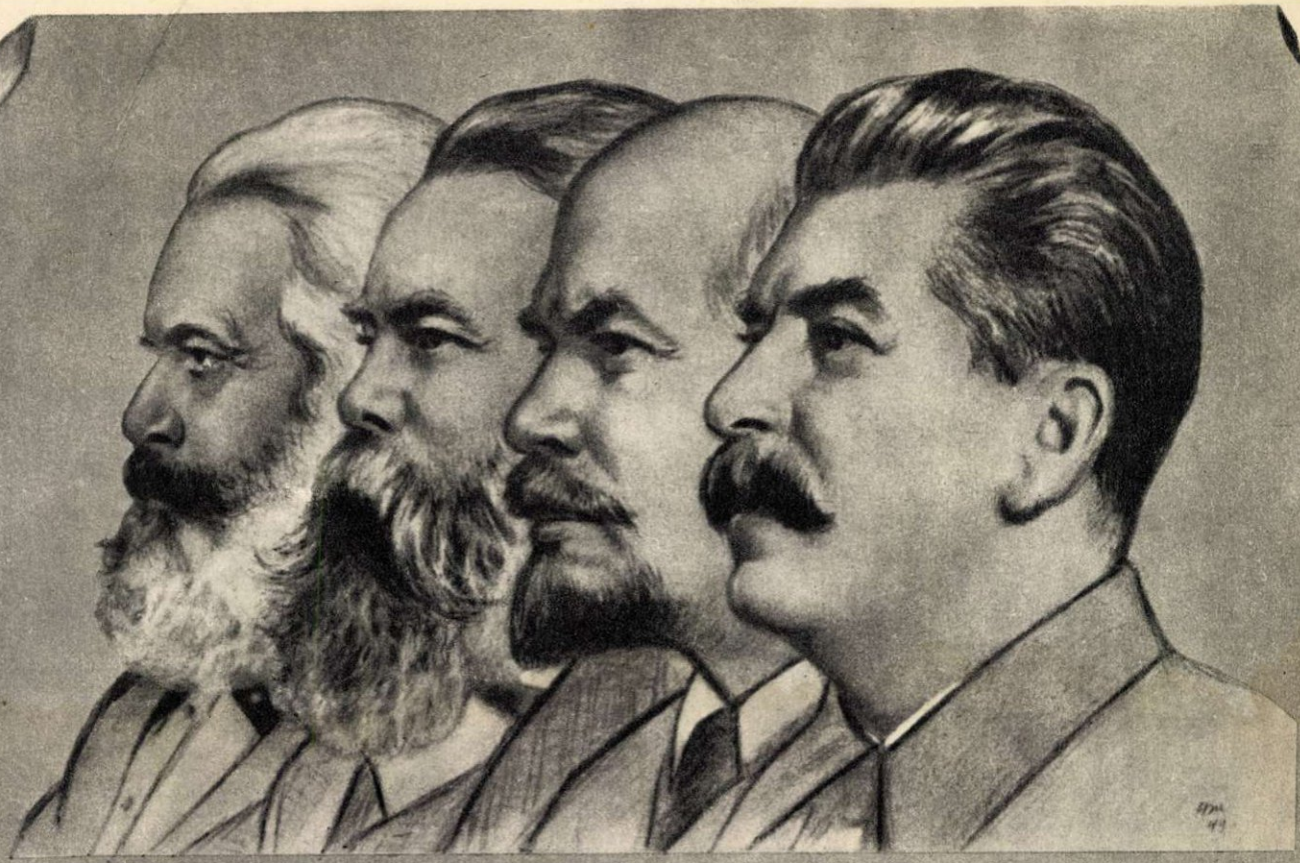

TRAIASCA MAREAȚA, ATOTBIRUITOAREA ÎNVĂȚĂTURA A LUI

MARX
ENGELS
LENIN
STALIN

6 Martie 1953 . . . Capitala patriei a arborat drapelul în bernă.

TG;MURES
BIBLIOTECA CENTRALĂ
REGIONAL

FLACĂRA

Nr. 5 — MAI 1953

Tinerii merg mână'n mână!

Străbătând o cale lungă
Din orașul lor natal
Tinerii-au putut s'ajungă
Până la Festival Hei!
Intre ei sunt munți și ape
Și-un nedrept amar război
Dar de-ai ști cât de aproape
Se simt astăzi amândoi!

Refren:

Mână'n mână merg doi tineri
Mult ți-e drag când îi privești
Amândoi de-o săptămână
Se'ntâlniră'n București
Cât ar fi de'ntins pământul
Nu-i mai poate despărți
Ei vor duce pretutindeni gândul
Unei mari prietenii

II

Unul e docher în Franța
Care-a stat închis un an
Altul poartă sus speranța
Liberului Vietnam Hei!
Unu-aruncă'n port cu ură
Tunurile'n mări adânci
Altul luptă în pădure
Prin liane ori prin stânci

Refren:

Mână'n mână merg doi tineri
Mult ți-e drag când îi privești
Amândoi de-o săptămână
Se'ntâlniră'n București
Cât ar fi de'ntins pământul
Nu-i mai poate despărți
Ei vor duce pretutindeni gândul
Unei mari prietenii

VERSURILE: VERONICA PORUMBACU — MUZICA: V. TIMIȘ

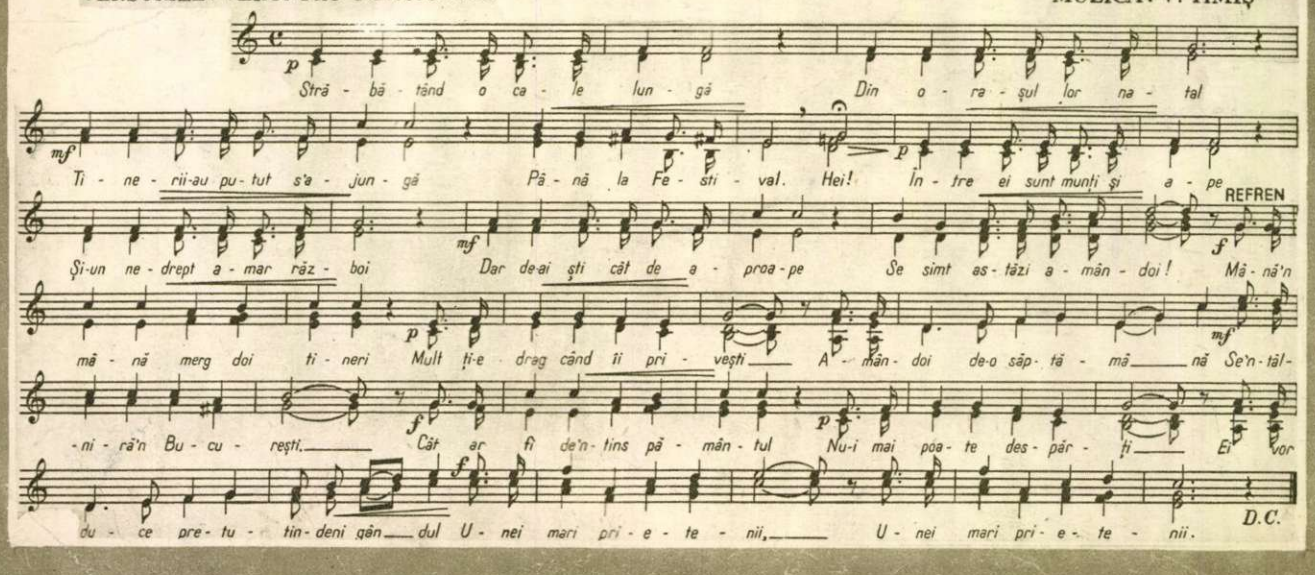

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ LUNARĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ
Nr. 5 MAI 1953 ANUL II

IN CINSTEA MARII SĂRBĂTORI

Curtea minei Lonea III, 16 Aprilie 1953... Tâmplarii ridică o tribună de scândură negeluită; câteva fete prind mari pancarte cu lozinci și dela gura puțului se aude vocea nerăbdătoare a inginerului Caloianu: „Al-lo, al-lo... lăsați blinele lui Geza... lăsați blinele lui Geza... Al-lo... Al-lo...“ In jurul inginerului, căutând să prindă răspunsul o clipă mai devreme, s'au adunat mineri din celelalte schimburi, pionieri, nevestele minerilor și ziariștii care notează de zor.

In adânc, brigada lui Kopetin Geza, termină Cincinalul dând ultimele vagoane de cărbune pe anul 1955. Dela Lonea, Petrila, Petroșani oamenii au venit pentru a sărbători la 16 Aprilie 1953 acest 1 Ianuarie al anului 1956, care-și face intrarea pe Valea Jiului în sunetul „pick“-urilor și al craterelor pline cu cărbuni.

Fără o vorbă, fără un gest aproape, ortacii înțeleg ce vrea să spună Geza Kopetin: brigada e unită și ascultă de acest încercat miner, ca un detașament în plin atac. Deodată, unul din „pick“-uri se oprește; Kopetin se îndreaptă de spate; fața lui osoasă, cu trăsături mari, vulturești, se luminează de un zâmbet: „No, — strigă, acoperind sgomotul — mintenaș pleacă răvașul. Spune-le“. Dispecerul ridică receptorul: „Al-lo, al-lo, aici brigada 681... Aici brigada lui Geza...“

... — Iată „răvașul“ — spune inginerul smulgând din cărbunii vagonetelor o scândură pe care cineva a scris cu creion chimic: „Dăm primele tone de cărbuni pe 1956. Trăiască experiența minerilor sovietici. Trăiască Partidul Muncitoresc Român în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej“. In vagonetele următoare mesajele din adânc vin sub forma unor steguleț de hârtie prinse în despicătura unor șipci: „Adâncă recunoștință partidului pentru grija purtată minerilor din Valea Jiului“, „Mai mult cărbune pentru pace“, și, jos, în dreapta, „Noroc bun, Kopetin Geza“.

...Ora 15. Ascensorul se oprește și în ropote de aplauze coboară brigada. La mijloc, Kopetin, bătrânul Sandor, frații Vancso. Lămpile de mină au pălit; dar, strălucitoare, buchete de lalele galbene par a lumina salopetele înegrite de cărbuni. Și aproape numaidecât pornește fanfara. Brigada urcă la tribună. Iau cuvântul secretarul comitetului de partid, directorul exploatării, președintele sindicatului. Vorbește apoi Kopetin Geza: „Până la 1 Mai vom da încă o normă lunară“.

...In curtea minei, cântă două fanfare: „cea mare“ și cea a pionierilor. Oamenii se îmbrățișează.

...Deasupra micii tribune flutură unul din steagurile-mesagii venite pe vagonetele de cărbuni, descoperind frânturi din rândurile scrise cu creion chimic: „...pilda minerilor sovietici, astfel ca în curând al doilea Cincinal să înceapă în toată Valea Jiului!“

Minerul stahanovist Kopetin Geza la eșirea din mină după șutul în care brigada sa a terminat Cincinalul.

Lucrând după normele noi, tânărul strungar Ionescu Constantin dela Uzinele „Vulcan“ depășește zilnic norma cu 25%, în cinstea zilei de 1 Mai.

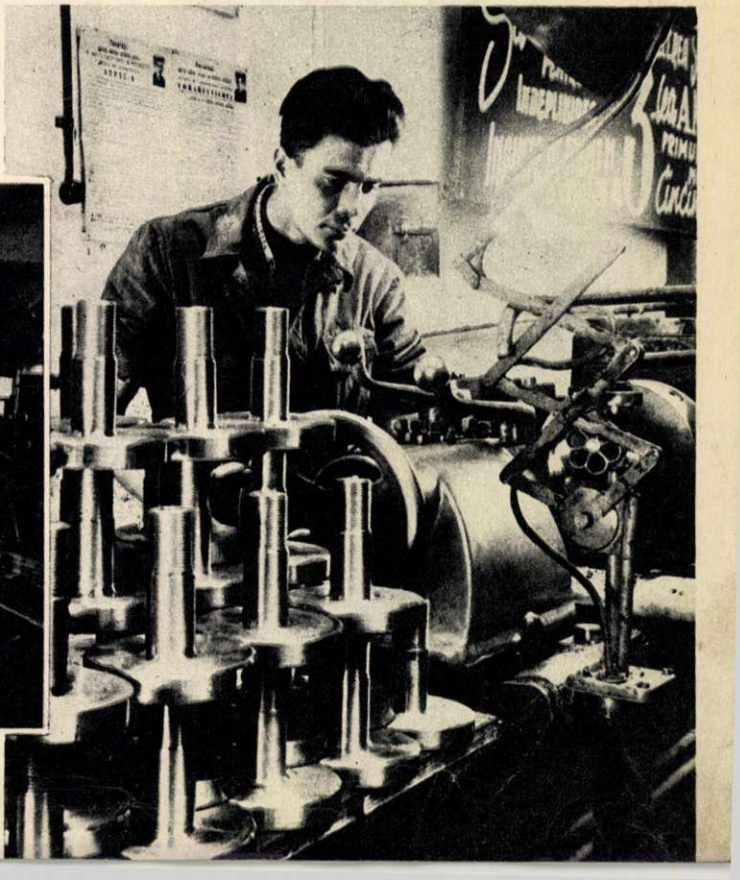

Angajamentele comunistei Elena Mărgineanu dela „Partizanul Roșu“. Orașul Stalin au devenit fapte. In preajma acestui 1 Mai ea lucrează în contul anului 1958.

Șantierul tineretii

In curând, banda transportoare — ca o matcă mobilă — va purta un adevărat râu de beton către poarta tribunei principale.

Câte flori! Și ce mulțime de oameni! Chiar și din marchizele locomotivelor care pufăe domol, mecanicii și fochiștii cu figuri înnegrite privesc spre ei. Da, hotărît, toată lumea privește brigadierii utemiști sosiți dela Fieni!

De-ar avea o oglindă să se uite în ea numai o clipă! Oare boneta stă bine? Nu cumva fața i s'a înegrit de fumul venit dela locomotivă? Oprea Dumitru se frământă, privind mut la furnicarul de tineri aflați pe peronul Gării de Nord. Uliana Semionova e atât de emoționată încât nu-și mai găsește locul. Privește la tovarășii ei cum, agitați, se pregătesc să coboare pe peron.

— Mai repede, tovarăși! Mai repede!

Veselia domnește pretutindeni. Călătorii se opresc să privească o clipă avalanșa de glasuri tinerești. Toți sunt veseli, toți râd... Nici n'ai putea fi supărat. Un tovarăș ține o cuvântare de salut, care e urmată de aplauze.

— Fraților, ei ne spun bun sosit. Noi ce le urăm? întreabă Oprea pe tovarășii săi sosiți odată cu dânsul dela Fieni.

— Ei, atunci: de trei ori ca la brigadă pentru constructorii Parcului!

— Ura! Ura! Ura!

Uralele se sparg de bolțile de beton ale peroanelor Gării de Nord.

Apoi coloanele celor sosiți dela Fieni trec cu pas vioi pe străzile Bucureștiului, îndreptându-se spre locul unde curând va fi noul parc.

După cei dela Fieni au venit tineri constructori depe șantierul tineretului dela Hunedoara, brigadieri dela Bicaz. Și mereu, din satele și orașele patriei noastre, tineri entuziaști sosesc în Capitală pentru a înălța în cinstea Festivalului *„Parcul de Cultură și Sport 23 August"*, parc al tineretii.

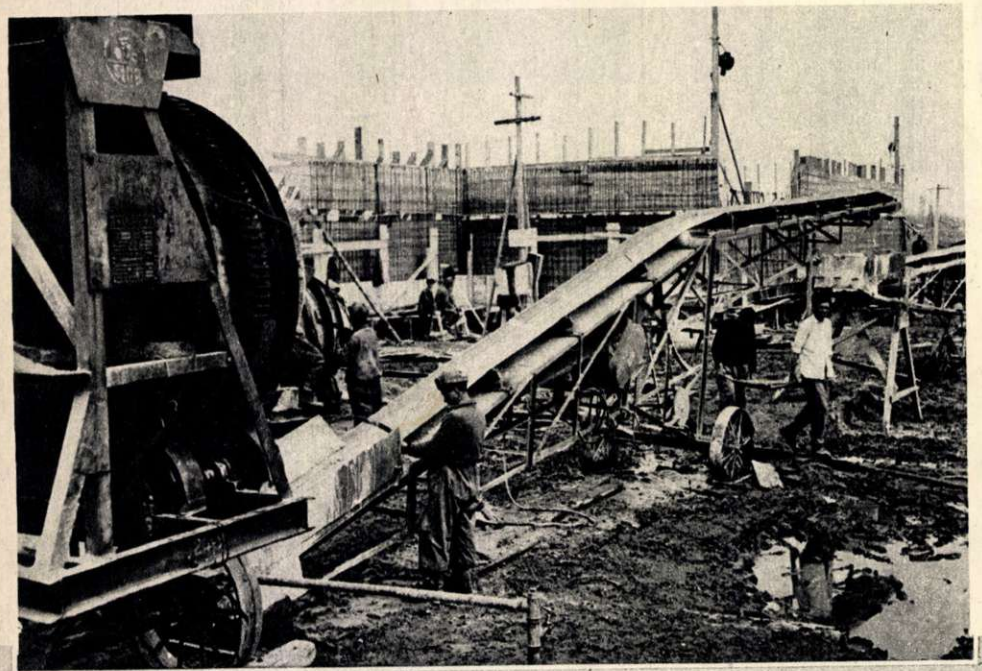

Aprilie... Cântecul brigadierilor se revarsă peste șantierul cuprins de aurora zilei. Brigăzile din schimbul trei se întorc la pavilioane; altele se îndreaptă spre șantier.

Au trecut două luni de când au sosit primele brigăzi. Și groapa Vergului, cu hârtoapele ei hâde, și-a pierdut înfățișarea de altădată. Acum prinde să se profileze tot mai mult *„Parcul de Cultură și Sport 23 August"*.

In fiecare zi, aici, pe șantier, zorii sunt salutați cu cântecul puternic al brigadierilor și al motoarelor. Convoaie de platforme auto trec domol pe lângă excavatoare, unde sunt umplute rând pe rând cu pământ. Screperele taie și cară pământul care va folosi la construcția în scară a amfiteatrului. Sonetele izbesc cu putere, întărind locul viitoarelor tribune. Betonierele nesătule mestecă fără încetare cimentul, pietrișul, nisipul... Sute de glasuri omenești se împreună cu zumzetul viguros al motoarelor și ceas de ceas locul pe care l-ai cunoscut, care ți s'a înfățișat într'un fel înainte, iată, spre marea ta surprindere, a primit altă înfățișare. Și nu-i deloc ușor să schimbi în zile puține o suprafață de aproape 60 hectare! Unde erau ieri

aceste trunchiuri mlădioase de copăcei? Dar mlădițele astea firave? Cum de s'au ivit aici, așa, de odată? „*Noi le-am răsădit*“ — îți răspund fetele din brigada horticolă a Ulianei Semionova. Fetele din această brigadă au mâini de aur. In urma lor răsar copăcei nenumărați, și ca mâine, în umbrarele plăcute, se vor desfăta locuitorii Bucureștiului.

Și așa, din zori în zori de zi, munca se desfășoară neîncetat.

Cu inimi însetate
Luptăm pentru dreptate
Clădim o țară
In zori de bucurii...

*

Prin ferestrele pavilionului se zăresc lumini care se profilează pe cer. Norii aleargă spre Nord, acoperind din când în când stelele, purtând cu ei binefăcătoare ploi de noapte care vor împrospăta semănăturile. „*Luminile acestea atât de apropiate sunt ale șantierului nostru*“ — își spune brigadierul ce privește cerul stând rezemat de cerceveaua ferestii. „*Șantierul nostru...*“

— Tovarășe Roman!

Adjunctul brigăzii 62, Petre Roman, auzindu-se chemat, tresare. S'au întors și câțiva brigadieri care discută între ei.

— Ei?

— E drept că stadionul nostru va semăna cu cel din Leningrad?

— Așa se spune. Va fi ceva mai mic, dar va semăna cu el.

— Și cum o să arate?

Grea întrebare! Iată că vreo cincisprezece brigadieri s'au strâns buluc și-ascultă, numai ochi și urechi. Povestea din mijloc de noapte a lui Petre Roman prezintă tot ce astăzi este abia conturat. Un stadion cu un amfiteatru imens: zeci de gradene (piese prefabricate din beton armat) așezate în trepte vor forma zeci de rânduri de bănci. Ele vor fi complectate cu 5 peluze. De aici 80.000 de oameni vor putea urmări toate competițiile sportive. Stadionul va avea și o tribună oficială executată după cele mai moderne concepții arhitecturale. Trei alei, ca niște raze, vor duce la stadion, împiedicând astfel aglomerarea. Pe aleile acestea, în zilele însorite de August, vor păși tineri din China, din Africa Ecuatorială, din India, America, din toate colțurile lumii. Sute de tineri sportivi își vor arăta măestria.

— Așa va arăta stadionul nostru...

Era târziu. Zorii veneau năvalnic dinspre Răsărit.

Intr'o noapte nu poți povesti tovarășilor tăi tot ce ar dori. Cei din brigada 62-a au aflat și altele despre viitorul „*Parc de Cultură și Sport 23 August*“. — Balta cu ape verzui din groapa Vergului se va transforma într'un lac cu debarcadere. Aici se va putea face canotaj. Serile va fi foarte plăcut să fii unul din cei 4.000 de spectatori ai teatrului în aer liber. Ori, dacă iubești mai mult ghidușiile păpușilor, n'ai decât să mergi la teatrul de marionete. Și când în sfârșit îți vine pofta să te plimbi, aleile larg umbrite de copaci te vor aștepta să le cutreeri. Ori, cititor pasionat fiind, dorești să faci lectură? Iată, cărțile stau la dispoziția ta la bibliotecă. Te așezi pe un scaun în aer liber și citești.

Vor fi atâtea lucruri minunate!

*

Pe mașinile care excavează terenul și alături de ele, lucrează sutele de brigadieri. Unii sapă pământul gălbui, alții cară cu roabele. Sunt brigăzi care betonează fundațiile viitoarelor clădiri, ori ajută la descărcarea materialelor în gara „*Titan*“. Pentru steagul de fruntaș al șantierului se duce o bătălie aprigă! Până acum s'au dovedit a fi mai destoinici cei din brigada 5-a a lui Ion Brezeanu. Dar nici brigada lui Oprea Dumitru nu e printre cele mai slabe. La fundația pavilionului sportiv, unde lucrează, au zilnic depășiri simțitoare. Cine știe, mâine o să poarte și ei cu mândrie steagul... Plini de entuziasm sunt și tinerii din brigada 62 care dau zilnic câte o normă și jumătate. Bătălia pentru cucerirea steagului continuă cu înflăcărare.

Tineretul din patria noastră închină această grandioasă construcție sărbătoririi tineretului iubitor de pace din lumea întreagă. Și în zilele mărețului Festival, când pretutindeni în București vor răsuna cântece în nenumărate graiuri ale pământului, brigadierii de azi vor fi mândri că munca lor bucură pe tinerii luptători pentru pace, oaspeți ai României noi.

Uliana Semionova, șefa brigăzii horticole.

Cornel BOZBICI

SALUT CĂLDUROS REVISTEI „OGONIOK“

„Ogoniok“ — marele săptămânal sovietic ilustrat — împlinește trei decenii de apariție.

In acest timp, cunoscuta revistă sovietică a dobândit dragostea a milioane de cititori dinăutrul și dinafara hotarelor Uniunii Sovietice, a dobândit un mare prestigiu în rândurile presei democrate, progresiste din toate țările.

Aceasta se datorește faptului că „Ogoniok“ militează neobosit, ca și întreaga presă sovietică, pentru ideile mărețe ale lui Lenin și Stalin, pentru ideea păcii și fericirii oamenilor simpli. Revista însuflețește oamenii sovietici la lupta nobilă pentru construirea comunismului. In paginile sale este oglindită cu căldură munca de construire a vieții noi pe care o desfășoară popoarele din țările de democrație populară, lupta pentru pace, pentru apărarea culturii, pentru progres pe care o duc popoarele din întreaga lume.

Prin cuprinsul său atât de bogat și variat, prin calitatea excelentă a prezentării sale literare, artistice și grafice, „Ogoniok“ este o pildă neegalată de revistă ilustrată de massă, alcătuită cu dragoste și competență pentru massele largi populare.

In țara noastră, fiecare număr al revistei „Ogoniok“ este așteptat cu nerăbdare de un număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii. Pentru publicațiile literare și ilustrate din Republica Populară Română, „Ogoniok“ este prețios și prin bogatul izvor de experiență publicistică, literară, artistică și grafică pe care-l reprezintă.

Cu prilejul jubileului său, urăm revistei „Ogoniok“ noi și noi succese, în locul de frunte pe care-l deține în frontul presei luptătoare pentru pace și prietenie între popoare.

Colectivul redacțional al revistei „FLACĂRA“

EROU AL MUNCII SOCIALISTE

Intr'o dimineaţă limpede de Aprilie a acestui an, un grup de fotoreporteri aşteptau în faţa hotelului Athénée Palace, delegaţiile străine sosite în vederea organizării Festivalului Mondial al Tineretului şi Studenţilor, pentru Pace şi Prietenie. Câţiva trecători, curioşi, se opriseră şi, printre ei, un grup de pionieri. Curând strada se umplu de râsete şi chemări în felurite limbi.

Se aştepta ţăcănitul aparatelor fotografice, când cineva strigă: „Vasu, hei, tovarăşe Vasu, unde te-ai ascuns? Treci mai în faţă!"

Intr'o clipă însoţitorii delegaţilor fură asaltaţi de un val de cravate roşii: „Care e Vasu? Cel care râde? Ce tânăr e! E chiar Vasu Nicolae sau alt Vasu?"

Vreme de câteva minute, copiii îşi învinseră curiozitatea pentru delegaţii străini, neluându-şi privirea dela tânărul care purta pe reverul hainei o stea mică, de aur, în cinci colţuri. Ii urmăreau cu atenţie mişcările, ca nu cumva să le scape cine ştie ce lucru nemaivăzut şi cu toate că el tăcea, zâmbind, ei tot şuşoteau: „Ce spune? Ce spune?"

După plecarea delegaţilor şi fotoreporterilor, copiii rămaseră încă în faţa hotelului, înfierbântaţi şi plini de entuziasm. Erau, desigur, printre ei unii care-i scriseseră, odată cu alţi zeci şi zeci de cetăţeni ai Republicii, cu ocazia decernării titlului de Erou al Muncii Socialiste şi mai apoi cu diverse prilejuri, când aflaseră de succesele sale în producţie.

Poate că scrisoarea lor începea în felul celei trimise de mica pionieră din Budeşti: „Vreau să vă cunosc, tovarăşe Vasu..."

Şi iată că în dimineaţa aceea din Aprilie, dorinţa li se împlinise.

Inceput de drum

... Cu ani în urmă sosea în Bucureşti un băietan purtând o traistă într'un vârf de băţ. El venea din Ruseţi, dintr'o casă cu nouă copii. Fusese până atunci „de ajutor" pe lângă birtul jupânului Stelică din Feteşti, cu toate că tare ar mai fi vrut să înveţe. Reuşise al treilea între trei sute cincizeci de elevi la concursul de admitere la liceu, dar n'avea cum să bată cei 9 kilometri până la şcoala din oraş, iar bătrânul Vasu, pescarul, n'avea putinţa să-i plătească nici măcar încălţăre, nicidecum gazdă şi taxe.

„De cum am venit în Bucureşti, am intrat ucenic la un pălărier şi abia mai târziu, cu mare bătaie de cap, am reuşit să fiu primit în atelierul lui Vasile Georgescu. De mic, îmi pierdeam ziua întreagă tot uitându-mă după vreun tractor sau pela moară să văd pietrele învârtindu-se. Nu ştiam ce înseamnă tehnica, dar grozav mă mai atrăgeau maşinile, motoarele. Şi acu' iacă, aveam în mână o manetă de strung. Atâta vreme aşteptasem lucrul ăsta, că parcă-mi aminteam meseria şi nu că o învăţam abia atunci".

Dar atelierul lui Vasile Georgescu nu era locul unde pasiunea sa pentru tehnică, pentru inovaţii se putea dezvolta. Ce-i păsa patronului de dorinţa de învăţătură a tânărului lucrător?

— Era în dimineaţa când s'a înfăptuit naţionalizarea. Am simţit că acum avea să înceapă ceva nou pentru mine, alt drum. Tovarăşii dela sectorul de partid m'au îndrumat să organizez paza şi inventarierea atelierului. Ne-am dus şi la Georgescu acasă. „Cred că n'o să umblaţi la obiectele mele personale — a spus. Vreţi să-mi luaţi cumva şi peria de dinţi?" Dar cum am vârît mâna sub pat, am şi scos un mănunchi de pile. I le-am dat să se cureţe pe dinţi să vedem şi noi, dar n'a prea vrut... Am găsit fel de fel de unelte, de piese de schimb. Apoi după masă — eram tocmai în curtea atelierului — venise să se urce în automobilul „dumisale". I-am chemat îndată pe băieţi: „Vă roagă domnul Georgescu să-i arătaţi unde-i staţia de tramvai, vrea să plece..."

Datorită şi lui Nicolae Vasu, patronul n'a reuşit să dosească nimic. Maşinile, sculele, automobilul au fost duse la uzina „Timpuri Noi". Şi aci a început noul drum al băiatului de pescar, drum pe care el avea să întâlnească gloria.

„Brigada"

Sunt cu totul câteva foi bătute la maşină, în care Vasu a descris activitatea brigăzii în ultimii trei ani.

In aceste note, foarte rezumative, e ascuns un roman. Eroul său principal, muncitorul de tip nou, a făcut însemnările pentru a uşura schimbul de experienţă cu alţi muncitori de frunte. Dar ele pot sluji şi vor sluji desigur şi romancierului care va scrie o mare carte despre industrializarea socialistă a ţării noastre. Nicolae Vasu şi-a intitulat notele „Brigada".

„Era în primăvara anului 1950. In cel de al doilea an de economie planificată a Republicii, uzina noastră trecuse la fabricaţia de maşini cu piston agregate, lucru care cerea dela muncitorii noştri multă pricepere, tragere de inimă şi dor de învăţătură".

Din îndemnul organizaţiei de partid, organizaţia de bază U.T.M. trecuse la înfiinţarea câtorva brigăzi de tineret, dintre care una în secţia strungărie-motoare: Dinu Ion, Badea Marin, Vasu Nicolae, Manea Gheorghe, Tone Ion.

La început ea a existat mai mult pe hârtie. Câte unul din membrii ei mai întârzia la lucru, altul lucra, ferindu-se, pentru a nu da în vileag „secretele" meseriei. Pentrucă nu erau într'un schimb cu toţii, nici nu simţeau că fac parte din aceeaşi brigadă.

Au durat toate acestea până când ca responsabil al ei a fost numit Nicolae Vasu.

In afara faptului că era un foarte bun meseriaş, el s'a impus dela început brigăzii prin dorinţa sa de a învăţa, prin curiozitatea lui veşnic vie pentru problemele tehnice.

Indemnată de Vasu brigada începu să înveţe şi să aplice metodele sovietice. Tăierea rapidă după Bâcov şi Bortchevici; preluarea schimbului din mers — metoda Antoninei Jandarova; după Voroşin — pregătirea şi organizarea locului de muncă; graficul-orar al Valentinei Hrisanova...

Ceas de ceas lua naştere ceeace avea să se numească „iniţiativa stahanovistului Nicolae Vasu pentru folosirea maximală a tehnicii".

Cu fiecare treaptă câştigată, el devenea mai dârz, mai aspru faţă de lipsuri. Adeseori, celor din jur li se părea că se ocupă de fleacuri şi că pierde din vedere principalul.

Intr'o zi el se oprise să vadă lucrând pe elevul său Niculescu.

— Dece dai drumul strungului cu maneta din stânga? l-a întrebat.

Niculescu l-a privit mirat.

— Aşa m'am obişnuit.

— Păi nu vezi — a adăugat Vasu — că cea din dreapta e de două ori mai aproape?

— Ei şi — a răspuns Niculescu — ca să câştig jumătate de secundă? M'am obişnuit aşa şi gata.

Tovarăşii cei mai apropiaţi cu care munceşte şi se sfătueşte Nicolae Vasu, sunt astăzi stahanovişti; el şi-a dus brigada la victorie.

... Dar tot așa se și desobișnui. Perseverența lui Vasu destrămă tot acest păienjeniș de mici tipicării, înlăturându-le. Un altul ar fi părut cicălitor, el însă punea atâta inimă în toate și critica atât de senin și de convins, că nu se putea să nu-l asculți.

Activitatea sa ca membru al biroului organizației U.T.M. îl învățase cum să vorbească cu oamenii, să fie energic și perseverent.

Alături de el lucra tânărul Nadu Virgil. Vasu construise tocmai un dispozitiv pentru strunjirea „hup"-urilor arborilor cotiți, dar celălalt nu voia să-l întrebuințeze. Se „obișnuise" fără dispozitiv, ca Niculescu cu maneta din stânga.

Zadarnic îi demonstra Vasu avantagiile sistemului, îi da exemple, îl mai „scutura" din când în când.

— Te-aș lăsa de capul tău, Virgile — i-a spus Vasu într'o zi — dar ești într'un colectiv, frate; se mai iau și alții după tine. N'oi fi tu nici în brigadă, nici meseria n'o înveți dela mine, dar asta nu pot să rabd.

Domol, dar ferm, a montat dispozitivul pe strungul lui Nadu Virgil. A cronometrat. Strunjirea „hup"-ului a durat 30 de minute în loc de 80. Era o depășire de 167%.

După două ore, Nadu Virgil își confecționa flanșa necesară pentru folosirea în mod permanent a dispozitivului.

*

Brigada trecuse de mult de faza întârzierilor și a „secretelor"; după bătălia pentru minut începuse aceea pentru secundă. Iar secundele adunate se transformau în arbori cotiți și pistoane peste plan.

Cu ajutorul organizației de partid a uzinei, în urmă cu un an Vasu fusese trecut la o mașină nouă pentru a încerca metoda tăierii rapide. Mai târziu, partidul îl ajutase să-și formeze brigada, care apoi devenise stahanovistă și câștigase drapelul de brigadă fruntașă pe orașul București. Acum, cu ajutorul partidului, începu extinderea inițiativei sale de folosire maximală a tehnicii. Și în scurt timp ea se răspândi cu repeziciune.

*

Au trecut doi ani dela înființarea brigăzii. Astăzi, membrii ei lucrează în contul anilor 1954, 1955, 1956, iar Vasu a ajuns în 1958.

Acasă, în „Blocul Păcii"

Seara, mai ales, când se aprind toate luminile, blocurile muncitorești din cartierul Ferentari par, profilate pe fondul întunecat al cerului, o escadră de mari corăbii ancorate într'un port fluvial. Privindu-le trecătorul își spune: „Va să zică, așa va fi..." Și această prevestire a viitoarelor cincinale, durată în beton și cărămidă, constitue pentru el un imbold la fapte mari, la fel de emoționant ca un imn revoluționar.

Intr'unul din blocuri — cel care poartă o tăbliță cu inscripția „Blocul Păcii" — locuește stahanovistul Nicolae Vasu.

Apartamentul lui e la parter. De cum deschizi ușa te întâmpină micul Sile, care tot trebălușește cu un ciocan. E atât de sârguincios acest Vasu în vârstă de 3 ani, încât îți amintește de celălalt Vasu, a cărui fire, pare-se, a moștenit-o. Fără îndoială că băiețelul ar avea de povestit reporterilor nenumărate întâmplări ai căror eroi au fost Nicolae și Sile. Mai ales călătoriile pe care amândoi le fac seara în pat, când tata îl ia pe sus și-i povestește snoave în care e vorba de flori, de pisici sau de isprăvi săvârșite cu automobilul ce odihnește pe un raft al dulapului și pe

— Tăticule, asta ce metodă e? Micul Vasile Vasu dovedește depe acum — spre marea bucurie a tatălui său — pasiune pentru tehnică.

care, împreună, l-au reparat de curând. Sile simte că tata, cu toate că e obosit la întoarcerea acasă, deabia așteaptă să-l ia în brațe. Deaceea, până atunci tăcut față de vizitatorul străin, el anunță triumfător: „Venit tăticu!" și prinde a juca prin cameră.

Mobila nouă, cafenie, glastra cu flori, micul Sile care sburdă — totul amintește un cămin de oameni tineri. Pentru un documentar ce ar prezenta viața acestui Erou al Muncii Socialiste ar trebui să fie cu băgare de seamă cercetat acest interior cu toate acele lucruri care la prima vedere par mărunte: câteva presspapier-uri, niște scrisori, mape, un „bloc-not" sovietic...

Există astfel, alături de vaza cu flori depe masă, o mică nicovală, dar al muncitorilor unei fabrici din Viena; un steag de mătase în trei colțuri, trimis de muncitorii maghiari, e prins de perete; mape de un cenușiu deschis cu litere aurii, dela diferite congrese și consfătuiri la care strungarul Nicolae Vasu a participat ca delegat al țării noastre; însemnări făcute pe malul lacului Balaton, note de drum din Sofia, Viena, Moscova...

In Uniunea Sovietică el s'a întâlnit cu Bâcov. Era pentru a treia oară când se vedeau, meșter și ucenic. Și-au amintit cu plăcere de vizita pe care Bâcov o făcuse cu un an în urmă la uzina „Timpuri Noi" pe când strungarul român deabia prinsese a aplica metoda tăierii rapide. Vasu arsese atunci un cuțit. Bâcov zâmbise: „Și mie la fel mi se întâmpla la început". In anul care trecuse, „ucenicul" devenise stahanovistul cel mai cunoscut din țara noastră și făcea parte din delegația trimisă la Moscova cu ocazia Lunii Prieteniei Româno-Sovietice.

El a călătorit prin Uniunea Sovietică trei săptămâni. A vizitat vasul „Aurora" ale cărui tunuri vestiseră începutul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, și dela Stalingrad, depe dealul Mamaiev, a zărit statuia marelui Stalin ce se înalță la începutul Canalului Volga-Don.

A avut marea cinste stahanovistul Nicolae Vasu, ca la ședința solemnă din seara zilei de 6 Noembrie 1952, la Teatrul Mare, să-l vadă deaproape pe Iosif Vissarionovici Stalin. „Privirea plină de căldură și de dragoste a marelui Stalin m'a cuprins și pe mine — notează el; m'am considerat cel mai fericit om din lume. Timp de patru ore am putut vedea fiecare mișcare, fiecare gest al celui mai mare conducător de popoare a cărui întreagă activitate e închinată binelui omenirii".

... Șantierele comunismului...teatre... uzine moderne — de toate se amintește în această serie de însemnări.

Răsfoind însemnările lui se pot trece în revistă numeroase realizări ale regimului nostru de democrație populară. Dar dintre aceste realizări, cea mai prețioasă rămâne omul nou, omul care, crescut de partid, a parcurs asemeni lui Vasu, calea dela umila colibă de pescari până la locul de deputat în Marea Adunare Națională.

...Istoria acestei căi — așa cum am văzut-o — a spus-o el pe larg în luna Mai a anului 1952, în fața comuniștilor din secția strungărie-motoare, când s'a pus în discuție candidatura lui pentru intrarea în partid. Peste câteva zile avea să i se înmâneze carnetul Nr. 1 de candidat al Partidului Muncitoresc Român.

Flori în Decembrie

— ... Il anunțase tovarășul ministru Loncear — era prin 29, paremi-se, sau 30 Decembrie — ca a doua zi să se prezinte la Marea Adunare Națională, pentru a căpăta o distincție — povestește tovarășa Ioana Vasu.

Nicolae o întrerupse, zâmbind:

— A fost o noapte lungă, lungă... N'am dormit deloc... Și apoi, veneam acolo pentru prima oară, sesiunea nu începuse încă... Când s'a citit Decretul, mai întâi, aproape că nu m'am putut mișca... Apoi strângerile de mână... ne-am îmbrățișat, eu cu Arjan.. tovarășii, în picioare, aplaudau... Era, așa, ca un val... De emoție am schimbat între noi tuburile de carton în care erau diplomele de Eroi ai Muncii Socialiste; abia după câteva zile și-a luat-o fiecare pe a lui... Și flori, flori pretutindeni...

In ziua aceea Nicolae Vasu a primit atâtea flori încât ar fi putut acoperi toate pajiștele, unde, copil fiind, trebuia să ducă la păscut bivolița jupânului Stelică. A călătorit acasă, spre Ferentari, într'o mașină plină de garoafe și crini. Vecinii îl așteptau cu buchete proaspete. In cameră străluceau corole albe, umezite la căldură ca de rouă. Apoi, la uzină... la radio... la Ateneu. Și peste tot flori, multe flori.

A doua zi începură să sosească scrisori și telegrame din toată țara. Îi scriau muncitori, profesori, pionieri, militari. Il felicitau pentru

La masa de lucru. In curând stahanovistul Nicolae Vasu, strungar și student, va începe să lucreze la planșeta de inginer-proiectant.

distincția căpătată și-i mulțumeau pentru această victorie, care era și a lor. Primele scrisori îl găsiră la strung și el le desfăcu, emoționat, cu mâinile pline de ulei.

Deputat

Nume de străzi, note sumare: „... pavat colțul drept... două centre de pâine... linie electrică...“

Sunt în acest „bloc-not“ însemnările de teren ale lui Nicolae Vasu, deputat al circumscripției Vitan, odinioară patronată și jecmănită de manistul Brânzoi.

În aceste cartiere ce se prelungesc către comunele Glina și Cățelu îți era pe vremuri teamă să pătrunzi mai către seară. Nu numai din cauza cuțitarilor, dar puteai oricând să te trezești într'o hârtoapă plină cu gunoi, sau, după o ploaie puternică, într'o baltă din care casele se ridicau asemenea unor ostroave.

A primit o sarcină grea deputatul Nicolae Vasu, o sarcină pe măsura lui. Dela primele întâlniri cu cetățenii, când a avut de prezentat în fața lor desbaterile Marii Adunări Naționale, aceștia au simțit numaidecât căldura și seriozitatea pe care dânsul le punea în îndeplinirea acestei noi sarcini ce-i fusese încredințată. Au început să-i aducă la cunoștință câte aveau pe suflet în legătură cu gospodărirea cartierului și au venit apoi să ia parte la lucrările inițiate de sfatul popular raional.

Printre vechile hârtoape a apărut o șosea către Cățelu; în Lunca Pleșoianu s'a construit un canal de scurgere de peste un kilometru.

Mai sunt și alte însemnări în „bloc-not“. În curând ele vor prinde toate viață. Stația de metro va fi ridicată aici într'un cartier muncitoresc modern.

„E o veche dorință a mea, tovarășe Gheorghiu-Dej“

După una din ședințele Marii Adunări Naționale tovarășul Gheorghiu-Dej stătea de vorbă cu un grup de deputați printre care era și Vasu.

— Când ceilalți au plecat, m'a mai oprit puțin pe mine — povestește Vasu. M'a întrebat despre părinți, despre satul în care am copilărit. Am povestit cam repede, mă temeam că-i răpesc prea mult timp.

L-a întrebat apoi tovarășul Gheorghiu-Dej ce studiază în ultima vreme.

— Citesc broșuri tehnice sovietice despre noile metode de tăiere la strung — a răspuns Vasu.

— E bine că ești la curent cu ce e nou în tehnică — a spus tovarășul Gheorghiu-Dej. Dar asta nu e deajuns. Dumneata trebue să înveți mai serios, temeinic, organizat. Nu crezi că e timpul să te înscrii la facultate, să devii inginer? Acolo ar trebui să ții tinești.

— Asta e o veche dorință a mea, tovarășe Gheorghiu-Dej. Dar tot amânam, prins de treburi

*

Au trecut dela această întâlnire câteva luni. Nicolae Vasu e azi student prin corespondență al Facultății de Mecanică din București și, paralel cu primele încercări făcute în atelier după metoda Colesov, el învață algebră și fizică...

În curând stahanovistul Nicolae Vasu, Erou al Muncii Socialiste, va începe să lucreze la planșeta de inginer-proiectant.

Pe întreg cuprinsul țării, într'o atmosferă de însuflețire în muncă, de entuziasm, colectiviștii se pregătesc pentru Congresul fruntașilor din gospodăriile colective. In adunările generale și în conferințele raionale, ei au discutat cu mare interes proiectul noului statut model al gospodăriei agricole colective și au ales pe cei mai buni din rândurile lor pentru a-i reprezenta la Congres.

In adunarea lor generală, membrii gospodăriei colective „Steaua Roșie“ din com. Storobăneasa, raionul Alexandria, au făcut bilanțul realizărilor obținute și au ales pe cei mai vrednici dintre ei ca delegați la conferința raională.

... In gospodărie muncile agricole sunt în toi. Zi cu zi se întărește gospodăria colectivă și noile realizări, noile biruințe, colectiviștii le închină primului Congres al fruntașilor din gospodăriile colective, ce se va deschide peste câteva zile la București.

O prețioasă inițiativă se extinde tot mai larg în sectorul socialist al agriculturii patriei noastre: aplicarea metodei sovietice de cultivare a legumelor prin răsad în cuburi nutritive.

Prin aplicarea acestei metode sovietice recolta de varză, conopidă, castraveți, etc., crește de 3—4 ori, iar la roșii se reduce perioada de vegetație cu 30 zile și se obține o producție sporită.

In urma consfătuirii ce a avut loc la gospodăria agricolă de stat „Nicolae Bălcescu“ din Periș, tot mai multe gospodării de stat și colective aplică prețioasa metodă, pentru a produce legume în cantități tot mai mari în vederea unei bune aprovizionări a oamenilor muncii dela orașe. In foto: cultivarea verzelor timpurii în cuburi nutritive. →

Primăvara 1953... Parcul de Cultură și Odihnă „I V. Stalin“ din București — orașul ce va găzdui mărețul Festival Mondial al Tineretului și Studenților — îmbracă haină nouă. In minunatul său cadru natural, se va amenaja o arenă de vară pentru cinematograf și spectacole de estradă cu o capacitate de 1.200 locuri, se vor instala noi jocuri distractive și diferite atracții, iar pe alei și peluze se vor face numeroase plantații, se vor așeza noi statui, vase și alte elemente decorative. In fotografie: se amenajează uriașul scrânciob electric.

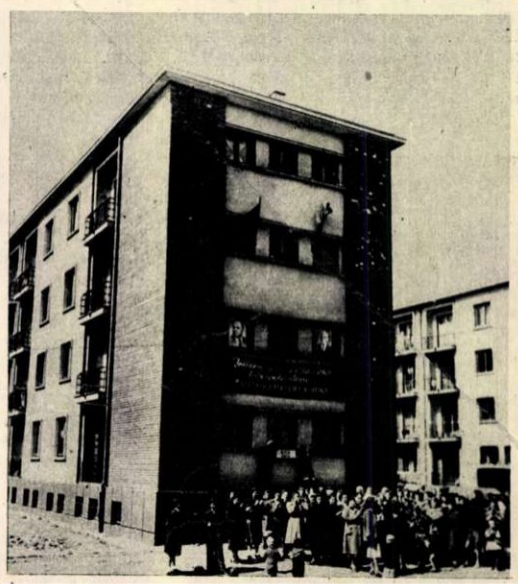

↑ Nu demult, în fața blocului Nr. 3 din luminosul cartier muncitoresc Ferentari, o mică festivitate atrăgea atenția trecătorilor: în prezența locatarilor blocului — familii de stahanoviști și fruntași în producție — casa lor a primit denumirea „Blocul Păcii“. Numeroși locatari și-au exprimat hotărîrea de a-și apăra patria, uzina, căminele de pericolul unui nou război, muncind și mai bine, întărind prin munca lor statul democrat-popular și întregul lagăr al păcii.

FOTOCRONICA FLACĂRII

Festival

Journal of the International Festival Preparatory Committee

Фестивало

Газета Международного подготовительного комитета фестивал

Festival

Journal du Comité Préparatoire International du Festival

No. 1 — Bucarest, Boulevard Republicii 33 — 13 Avril 1953

NOTRE JOURNAL

Appel du Comité International Préparatoire pour le IVème Festival Mondial de la Jeunesse et des Etudiants pour la Paix et l'Amitié

A TOUS LES JEUNES GENS, A TOUTES LES JEUNES FILLES DU MONDE ENTIER
A TOUS LES AMIS DE LA PAIX, A TOUTES LES ORGANISATIONS DE LA JEUNESSE

JEUNES GENS ET JEUNES FILLES DU MONDE ENTIER !

EN AVANT VERS LE IVème FESTIVAL MONDIAL DE LA JEUNESSE ET DES ETUDIANTS POUR LA PAIX ET L'AMITIE !

Le Comité International Préparatoire du IVème Festival Mondial

A Bucarest LA SESSION DU COMITE INTERNATIONAL PREPARATOIRE DU IVème FESTIVAL

De curând şi-a început apariţia, la Bucureşti, în limbile rusă, franceză şi engleză, publicaţia FESTIVAL, organ al Comitetului Internaţional de pregătire a Festivalului Mondial al Tineretului şi Studenţilor.

Parcurgi cu emoţie coloanele primelor numere... Ele oglindesc activitatea entuziastă pe care a început s'o desfăşoare tineretul din toate ţările lumii, pentru pregătirea minunatelor festivităţi tinereşti mondiale ce vor avea loc în Capitala Republicii Populare Române în vara acestui an.

Urăm publicaţiei FESTIVAL spor la muncă!

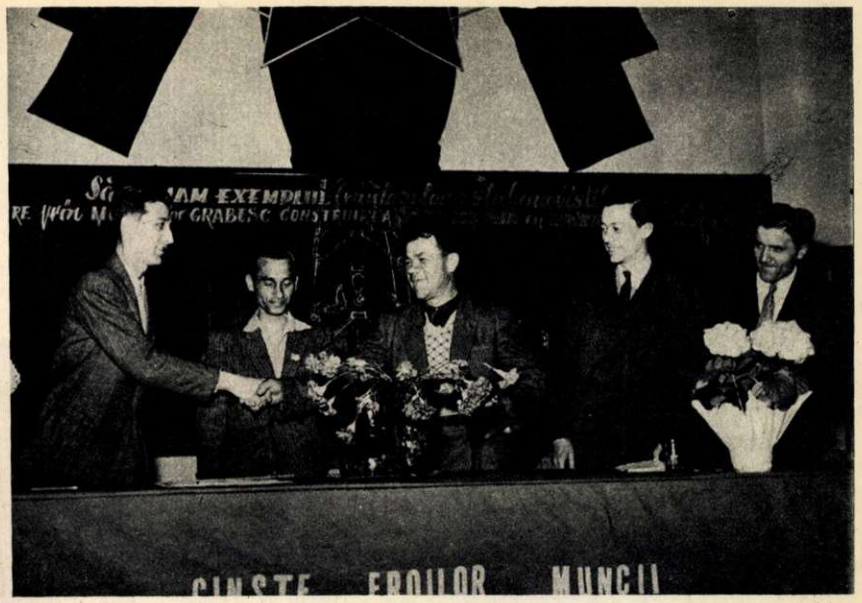

A fost o zi de sărbătoare pentru Institutul de Petrol şi Gaze din Bucureşti, ziua în care stahanovistul Dumitru Arjan, Erou al Muncii Socialiste, urcându-se la catedră, puţin emoţionat, a vorbit studenţilor, asistenţilor şi profesorilor Institutului.

Muncitorul acesta talentat, ieri apăsat de jugul capitaliştilor care nu i-au îngăduit să facă mai mult de trei clase primare, azi stahanovist, laureat al Premiului de Stat, Erou al Muncii Socialiste — muncitorul acesta a conferenţiat în faţa unei săli pline cu profesori şi studenţi care l-au ascultat cu emoţie şi respect!

Expunerea metodei sale a stârnit profunda admiraţie a profesorilor şi studenţilor pentru puterea de creaţie a poporului, pentru eroica clasă muncitoare care cu mâinile ei puternice şi pricepute făureşte atâtea bogăţii ale patriei noastre. La sfârşit, vestitul stahanovist a spus în aplauzele entuziaste ale celor prezenţi:

„Cred că colaborarea dintre muncitori — care au numeroase cunoştinţe practice — şi studenţi şi oameni de ştiinţă — care posedă nenumărate cunoştinţe teoretice — poate da roade bogate pentru construirea socialismului în patria noastră dragă".

In foto: studenţii mulţumesc şi felicită pe Dumitru Arjan pentru expunerea făcută.

An de an, la jumătatea lui Aprilie, zeci de ciclişti din diferite asociaţii sportive iau startul în tradiţionala competiţie „Cursa Scânteii". Anul acesta întrecerea a fost deosebit de dârză şi numai sprintul final a putut decide câştigătorul etapei: Ion Constantinescu (C.C.A.). Pe echipe locul I a fost cucerit de Dinamo II. In fotografie: plutonul fruntaş ia un viraj în apropiere de Timiş. →

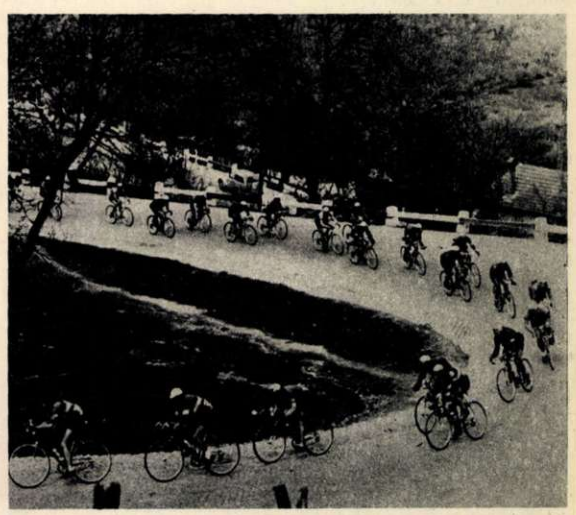

← Muncitorii, tehnicienii şi inginerii uzinelor „23 August" şi-au respectat angajamentele luate faţă de partid. La marea demonstraţie de 1 Mai a oamenilor muncii, ei vor avea în fruntea coloanei, precum au făgăduit, primele cinci autocamioane construite în întregime în ţara noastră.

De cel mai mare ajutor în proiectarea cu succes a autocamioanelor a fost documentaţia sovietică a tipurilor de autocamioane ZIS-150, ZIS-151, şi al troleibusului sovietic M. T. B., precum şi lucrarea savantului sovietic academician E. A. Ciudacov.

Primul autocamion românesc are o capacitate mare de transport şi o remorcă de mare tonaj. El este dotat cu un puternic motor de 120 C.P. şi construit în aşa fel încât poate suporta sarcini mari de încărcare.

De mare folos a fost colaborarea dintre muncitori şi colectivul de proiectanţi, condus de tov. inginer H. Holban.

Acest nou succes al industriei noastre socialiste umple inimile oamenilor muncii de bucurie şi de încredere în capacitatea creatoare a poporului nostru. In fotografie: ultimele lucrări de montaj la unul dintre cele cinci autocamioane fabricate în Republica Populară Română.

FOTOCRONICA FLACĂRII

Gazeta de uzină

Stahanovistul Ratz Alexandru scrie o scrisoare redacției gazetei, arătând lipsurile ivite în calitatea unor confecții.

Pe baza scrisorii stahanovistului, colectivul gazetei de uzină hotărăște organizarea unui raid-anchetă pentru constatarea lipsurilor semnalate.

Echipa de raid la lucru.

Au sosit ziarele! Vestea aceasta este auzită în fiecare zi de milioane de oameni ai muncii din țara noastră. Cuvântul Partidului este așteptat cu nesaț pretutindeni: în mine, în uzine, pe șantiere, în institute și școli, în stațiunile climaterice, pe ogoarele patriei...

Au sosit ziarele!... De două ori pe lună această veste intrând în marile uzine, capătă un înțeles deosebit. Atunci, muncitorii dela „*Matyas Rakosi*" despăturesc foile unei gazete micuțe ce se numește „*Timpuri Noi*", cei dela uzinele „*7 Noembrie*" citesc gazeta lor „*Fusul și Suveica*"; la fel cei dela I.T.B., Griviția Roșie, Vulcan...

Viața este prea bogată și variată ca să poată fi cuprinsă toată în paginile presei centrale și locale. Deaceea — în afară de zecile de mii de gazete de perete din instituții, fabrici, sate, cartiere, — oamenii muncii din uzinele noastre mari își au gazetele lor, scrise de ei, răspândite în interiorul întreprinderilor. În felul acesta întreaga viață a uzinei este desbătută pe larg, prin intermediul cuvântului tipărit. Este o nouă și puternică dovadă a deplinei libertăți a presei de care se bucură cei ce muncesc în Republica noastră Populară.

...Un birou spațios, cu ferestre mari, prin care lumina năvălește în voie. Se văd rafturi cu cărți și reviste, colecții de ziare, mașini de scris. În jurul unei mese stau cinci oameni aplecați asupra unui vraf de manuscrise și spalturi proaspete... Suntem în redacția gazetei fabricii de confecții „*Gh. Gheorghiu-Dej*". Cei cinci tovarăși care stau la masă sunt: Vesteman Tudor, Iorgu Sima, Roșu Elisabeta, Donea Ion și Tigreanu Artur — colectivul de redacție al gazetei.

Se discută numărul care apare la 25 Aprilie, număr închinat măreței sărbători de 1 Mai și zilei de 5 Mai — Ziua Presei. Se pun la punct ultimele manuscrise, se fac ultimele pregătiri.

Gazeta „*Confecția*", ca și toate gazetele de uzină, este scrisă în întregime de muncitorii, tehnicienii, inginerii și funcționari fabricii. În cele patru pagini ale sale, se oglindesc limpede munca, preocupările oamenilor de aici, precum și viața din afara uzinei.

Vom lupta pentru a redeveni brigadă fruntașă — este titlul articolului ce cuprinde angajamentele brigăzii U.T.M. Nr. 15. *Vor da 150 mantouri peste plan* — comunică un corespondent angajamentul unei alte brigăzi.

Un loc de frunte îl ocupă răspândirea metodelor sovietice. În articolul său: *Așa am devenit stahanovist*, tovarășul Ghiță Dumitru împărtășește cititorilor felul în care metoda stahanovistului sovietic Ciutchih l-a ajutat să cucerească acest titlu de cinste. În paginile gazetei apar deseori articole în care tovarășul Walter Herman, întors recent dela munca de specializare făcută în Uniunea Sovietică, povestește impresii despre întâlnirile de neuitat cu oamenii sovietici, despre învățămintele minunate însușite de el acolo. Gazeta cuprinde recenzii și poezii, știri politice interne și internaționale. În centrul atenției redacției sunt sesizările și comunicările cititorilor privind problemele de producție, viața fabricii. Cu ajutorul gazetei oamenii muncii din fabrică fac un prețios schimb de experiență, își descoperă greșelile și lipsurile, luând măsuri de îndreptare. Cititorii cer redacției gazetei de uzină să intervină prin articole critice, prin organizarea de raiduri anchetă...

Pe urmele criticii

PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII PRODUSELOR NOASTRE

Iată, de pildă, cum se desfășoară o acțiune de acest fel inițiată de muncitorii fabricii — cititorii gazetei.

A apărut gazeta „Confecția"! Muncitorii citesc cu interes darea de seamă asupra mersului și rezultatelor raidului-anchetă.

Muncitorul Oprișan Virgil comunică redacției hotărârea sa de a-și îndrepta cât mai curând greșelile scoase la iveală prin raidul-anchetă

În urma efectuării raidului, calitatea produselor s'a îmbunătățit, iar gazeta va rămâne și mai departe pentru muncitorii fabricii un prieten bun, un sfătuitor înțelept.

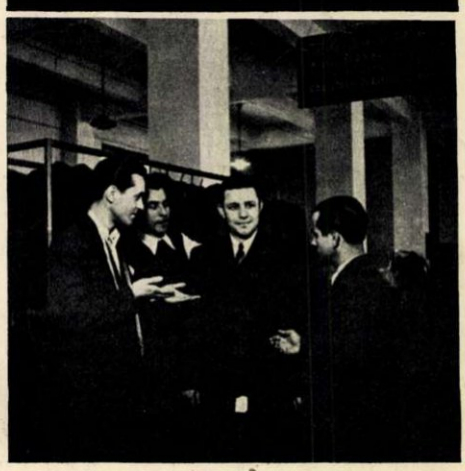

„Vă așteptăm cu drag, prieteni de peste hotare. Înălțăm pentru marea sărbătoare a tinereții minunate construcții culturale și sportive", scriu tinerii brigadieri depe șantierul Parcului de Cultură și Sport „23 August", din București, prietenilor depe tot globul.

A şasea reducere de preţuri în U.R.S.S.

A şasea reducere de preţuri... Vestea aceasta a adus bucurie în fiecare casă, în fiecare familie sovietică. Constructorii comunismului au urcat o nouă treaptă spre belşugul viitorului comunist.

Cu 10% s'au ieftinit pâinea, făina, macaroanele, untul, peştele, zahărul; cu 15% — carnea şi produsele de carne; cu 50% cartofii, legumele şi fructele. Preţurile la articolele de îmbrăcăminte şi încălţăminte au fost reduse până la 15%, cele de uz casnic până la 30%, etc. Oamenii sovietici se vor putea hrăni şi îmbrăca şi mai bine, viaţa le va fi şi mai îmbelşugată şi mai plăcută.

Ca urmare a noii reduceri de preţuri, populaţia Uniunii Sovietice obţine un beneficiu total de cel puţin 53 miliarde de ruble anual.

In contrast cu creşterea catastrofală a preţurilor la mărfurile de larg consum în ţările capitaliste, noua reducere de preţuri din U.R.S.S. dovedeşte în mod strălucit grija Partidului Comunist şi a Guvernului Sovietic pentru bunăstarea materială a muncitorilor, colhoznicilor şi intelectualilor sovietici.

Noua reducere de preţuri din Uniunea Sovietică a dus la un avânt şi mai mare al poporului sovietic în opera de construire a comunismului. Ea a avut un uriaş răsunet internaţional fiind salutată cu bucurie de toate popoarele ca o dovadă a puterii invincibile a Uniunii Sovietice, campioana menţinerii şi consolidării păcii în întreaga lume.

In sala principală a Casei de Comerţ, unul dintre cele mai mari magazine ale Leningradului. Incă din prima zi după reducerea preţurilor, volumul vânzărilor a crescut aproape de două ori.

Un popas plăcut, după o nouă cumpărătură... S'au redus preţurile şi la articolele de îmbrăcăminte.

Cu 10-50 % au fost reduse preţurile produselor alimentare. In fotografie: într'un raion de pescărie dintr'un magazin alimentar sovietic, după reducerea preţurilor.

„OGORUL ROȘU"

de Al. GÂRNEAȚĂ

De multe ori întreaga imagine a unei vieți de om sau a unei colectivități ți se desvălue printr'un cuvânt, un gest, un fapt simplu sau o cifră. Adeseori cifrele ascund în înfățișarea lor searbădă un torent întreg de fapte. Ele pot aprinde imaginația unui poet sau să conducă un romancier la clocotul vieții, la o realitate bogată în întâmplări.

Stăteam de vorbă cu președintele gospodăriei colective din Laslea, despre fapte și oameni. In toiul discuției m'au izbit câteva cuvinte, mai precis două cifre.

— Suntem aproape 300 brațe de muncă. In campania de însămânțări din anul acesta doar 3—4 inși nu au prezența regulată.

Președintele vorbea cu simplitate, ca despre ceva cu totul firesc. Și totuși... să ai un număr mare de oameni pe care să te bizui — aceasta presupune organizare, brigăzi închegate, oameni energici, legați cu trup și suflet de gospodărie, posibilitatea unor realizări deosebite, schimbări mari în viața celor obișnuiți până mai ieri cu traiul legat de o palmă de pământ. Și, lăsând gândul să meargă mai departe dincolo de cele două cifre, vezi aevea lanuri bogate de grâu secerate de combine, turme nesfârșite de vite, care îmbelșugate; vezi oameni eliberați de grija pâinii de a doua zi, cercetând biblioteca, clubul, ascultând muzică la radio, plecând la un spectacol de teatru la Sighișoara; vezi zeci de tineri învățând la școli medii și facultăți.

Pe baza acestor două cifre, mi-am propus să reconstitui faptele de viață care le născuseră.

*

Au trecut aproape patru ani dela Duminica aceea. Era o zi plină de zăduf dela sfârșitul lui Iulie 1949. Zeci de țărani din Laslea simțeau ațintite asupra lor privirile întregii țări. Atunci luau ființă primele cinci gospodării colective. Oamenii erau mândri că se numără printre pionierii colectivizării. In satul depe malul Târnavei țâșneau mugurii unei alte vieți, tulburătoare prin noutatea ei, plină de farmec prin roadele ce se întrevedeau.

Șaizeci și șase de familii și-au legat nădejdile și bucuriile de gospodărie. Inventarul viu era destul de slab. Dar pus în cumpănă, acest fapt nu atârna prea greu față de încrederea mare a oamenilor care țeseau visuri îndrăznețe, așa cum se cuvine celor care croiesc cu îndrăzneală un făgaș nou...

Intr'o bună zi au răsărit ghioceii, semn la care plugarul lasă vatra pe seama cotoiului. Numai că în vremea aceasta erau cam mulți care nu se deslipeau de vatră. Își făcuseră unii o anumită socoteală: au muncit destul în viață; a venit vremea odihnei. Ședeau liniștiți în casă în timp ce tractoarele zăceau pe câmp așteptând semănătorii, iar ogorul se umplea de iarbă, spre bucuria vitelor ce pășteau în voie. Ii numărai pe degete pe cei ce veneau la treabă. Aceștia nu-și mai vedeau capul de muncă, dorind ca ziua să fie de două ori mai mare, poate așa vor veni de hac greutăților. Președintelui de atunci, Gheorghe Ciorogaru, nu prea i se rupea inima după necazul gospodăriei. Își avea omul treburile lui și clondirul cu vinaț nu era printre cele de nebăgat în seamă.

Organizația de partid socoti că trebue să curme răul. Un grup de comuniști se răspândi în tot satul. Printre ei se afla și Aron Alexandru. Aron ajunse în curtea lui Nicolae Hampu. Acesta stătea pe scară cu pieptul desgolit în bătaia soarelui. Nici nu s'a clintit când a intrat oaspetele în ogradă. Aron s'a gândit să pună deadreptul degetul pe rană.

— Nu ți-e rușine, măi Culai, să stai acasă când nouă ne crapă măseaua? Unii nu-și mai văd capul de lucru, iar tu te prăjești la soare.

Hampu i-a răspuns în doi peri:

— Și ce-ți pasă? Spinarea mea se arde, nu a ta!

Aron a rămas pentru o clipă descumpănit. Nu știa dacă omul glumește sau vorbește serios. Când și-a dat seama că Hampu nu-i pus pe șagă, s'a înfuriat.

— Pe ce lume trăești, măi Culai? La toamnă o să flueri a pagubă. Vii la treabă, o să ai belșug în casă; nu, o să capeți huetul morii. Om în toată firea și ai dat în mintea plozilor!

Hampu s'a ridicat alene în capul oaselor și l-a privit mânios.

— Și tu ce dracu' vrei dela mine? Am dat pământul, calul, gata, ajunge. Am muncit destul în viața mea. Și la urma urmei n'am de dat nimănui socoteală!

Oricât a stăruit Aron, n'a putut atunci s'o scoată la capăt cu Hampu. Cu Alexandru Deliman păți cam acelaș lucru. Oamenii se urneau greu. Le intrase în cap că nu e nevoie să muncească dacă au dat inventarul la gospodărie. Vasile Boiu i-a spus limpede, clipind hoțește din ochi, miezul „filozofiei" omului lenevos:

— Ce grabă e să venim toți la lucru? Câți muncesc acum sunt tocmai buni. Și-apoi, suntem singura gospodărie din raion? Suntem. Partidul și Statul au interes să nu ne facem de râs? Au. Ei, atunci or să ne dea ajutoare, chiar dacă n'am veni la lucru. Că nimeni n'are poftă ca tocmai noi să nimerim cu oiștea în gard.

Lucrurile ar fi fost îndreptate dela început dacă n'ar fi existat și zâzanie. Ambrozie Pop s'a pus în capul locului de-a curmezișul. După el se mai luară câțiva. Omul ăsta nu se avea bine cu președintele. Pricini vechi, păcate ale tinereții. Dar nu numai atât. Spuneau oamenii că pe la târguri, Ambrozie pleca urechea la tot felul de vorbe pe care i le strecurau chiaburii de prin alte sate. Și-apoi Ambrozie trecuse cam des pragul cârciumii lui Făgărășan, unul din jecmănitorii din Laslea. Vorbele lui se cuibăriseră în inima lui Ambrozie și din vreme în vreme răbufneau. Și așa s'au pornit și el, și Nicolae Alexandru să facă greutăți pentru ca gospodăria să se poticnească și atunci președintele să fie schimbat. Zicea Ciorogaru una, Ambrozie răspundea cu zece. Se plănuia ca a doua zi să se meargă la prașila porumbului, Ambrozie se opunea arătând că la cartofi ar fi nevoie mai grabnică. Se punea la vot în adunarea generală amenajarea unui grajd, Pop țipa cât îl ținea gura că trebue de îndată făcută o magazie de cereale. In loc să se ocupe de treburile gospodăriei, președintele își pierdea vremea în cioroväelile cu Ambrozie, bătea drumurile, iar în gospodărie lucrurile mergeau rău. Cei care ocoleau munca erau lăsați în pace, fără ca Ciorogaru să se gândească să-i îndrepte. Nu degeaba în toamnă n'au prea fost multe bucate de cules.

Cam pe vremea strângerii recoltei, adunarea generală a hotărît să schimbe președintele. Aron Alexandru, noul președinte, a pornit din ziua aceea la o muncă grea. Nu se simțea însă stingher. In jurul conducerii se strânsese un grup de oameni de nădejde: Rudi Onițiu, Dop Ioan, Klein Ioan, Gangăl Nicolae, Cârțan și alții. Și când în ceasurile de cumpănă stătea la sfat cu Ion Gică, secretarul organizației de partid, președintele se simțea mai sigur pe el, avea mai multă încredere în puterile sale.

Aron era obișnuit să-și gospodărească casa lui. Acolo se pricepea. Conducerea unei gospodării colective era cu totul altceva. Din pricina asta Aron se simțea cam descumpănit. De unde și cum să înceapă? I-a împărtășit frământările sale lui Ion Gică. Acesta i-a arătat că în gospodărie are o seamă de oameni de nădejde. Pe ei trebue să se sprijine în primul rând pentru a-și asigura succesul. Apoi e vorba și de organizare. Un colectiv mare, așa cum este cel dela Laslea, nu poate birui greutățile dacă nu este organizat. In privința asta statutul e mereu un îndreptar. Iar el să fie calm și energic, ca greutățile să nu-l doboare.

La nașterea gospodăriei existau brigăzi, dar numai pe hârtie. Când întrebai pe unul în ce brigadă lucrează dădea din umeri:

— Știu și eu? In gospodărie.

Brigada zootehnică, condusă de colectivistul Ion Cârjan, la lucru.

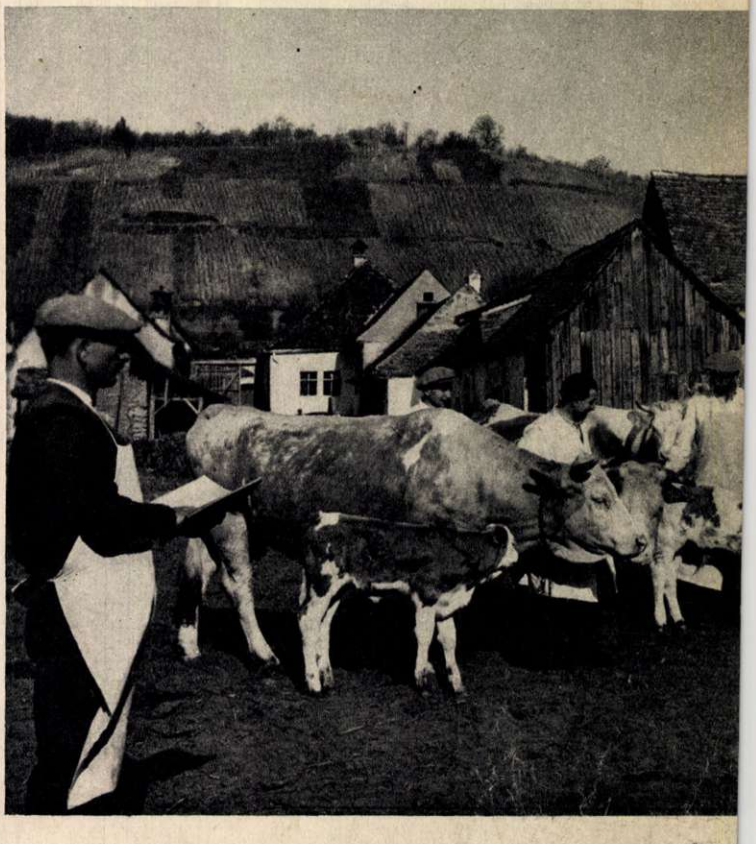

Şeful de echipă Rudi Oniţiu verifică mărimea cartofilor de sămânţă. Echipa sa e fruntaşă. În câteva zile se va termina şi ultima etapă a însămânţărilor.

Bătrânul Ion Gangăl e cel mai bun cititor al gospodăriei. Adeseori stă de vorbă cu tinerii despre cărţile pe care le-a citit. Acum le povesteşte păţaniile lui moş Şciucar, unul din eroii romanului „Pământ deşteleni".

Copilărie fericită: sunt fii de colectivişti!

Aron începu să urmeze sfatul tovarăşilor dela partid, prin organizarea brigăzilor. Lucrul se dovedi însă a nu fi prea lesne. După întocmirea brigăzilor unii continuau să lucreze tot unde apucaseră. Ba alţii, pentru pricini mărunte, se mutau dintr'o echipă în alta fără să întrebe pe nimeni.

— Şi ce-i, nu-i tot una? Ori muncesc ici, ori dincolo, tot muncă e. Gospodăria nu pierde nimic.

Oamenii nu-şi biruiau uşor apucăturile; mai trebuia să curgă încă multă apă pe Târnave. Pe loc spuneau ca preşedintele, dar lucrau tot acolo unde voiau ei. Şi ca să faci din nou schimbări când munca e în toi, nu e nicio isprăvă. Aşa că trebuia lăsată organizarea brigăzilor permanente pe mai târziu. Cu toate astea, munca era mai organizată şi roadele mai bune. Plimbăreţii se împuţinau şi ei văzând cu ochii.

Grajdurile au fost şi ele o problemă destul de grea. Vitele stăteau îngrămădite în grajduri mici, construite pentru o vită-două. În primul an totul merse anapoda, nu prea se îngrijise nimeni de ele, aşa că vitele nu erau tocmai arătoase. Adunarea generală hotărî amenajarea unor grajduri mai încăpătoare. Atunci se înfiripă şi brigada zootehnică cu oameni care se îngrijeau numai de vite. Au fost schimbate unele din ele, cumpărate altele şi treptat se născură fermele zootehnice care aduc azi venituri însemnate. S'a înjghebat o fermă cu patruzeci şi două de vaci Siementhal şi o crescătorie cu optzeci de porci. Pe un tăpşan s'a ridicat un saivan cu două sute de oi. Ciobanul Emanoil Ţotea e mândru că în 1952, o sută şi cincizeci din oile îngrijite de el au născut în bune condiţiuni. El a reuşit să obţină miei de două luni în greutate de 23 kgr. Gospodăria are şi stupi. În preajma Laslei nu sunt însă flori bune pentru miere. Şi pentru asta s'a semănat facelia, o plantă adusă din Uniunea Sovietică. Această plantă are flori în tot timpul anului. În registrele socotitorului, cifrele adevereau din zi în zi mai puternic că ramurile anexe zootehnice sunt un izvor bogat de venituri.

Pentru colectivişti oglinda muncii lor e toamna. Şi toamna lui '51 a arătat că gospodăria mergea cu paşi mari înainte. S'au obţinut 2.420 kilograme porumb la hectar, 11.720 kgr. cartofi, iar veniturile în bani au ajuns la 354.113 lei.

A crescut şi numărul membrilor din gospodărie. În roadele muncii colectiviştilor, mulţi ţărani muncitori din afară au văzut viitorul vieţii lor. Şi acesta le apărea plin de lumină.

Primăvara lui '52 a început. Aron se sfătui cu secretarul organizaţiei de partid, asupra organizării brigăzilor permanente. Împreună cu comitetul de conducere au început să facă repartizările.

— Trebue să avem grijă, spunea Ion Gică, ca atât brigăzile cât şi echipele să fie de forţe egale. Să ne gândim de zece ori înainte de a le întocmi, pentru ca ele să fie într'adevăr permanente. Aşa, fiecare va şti locul unde lucrează, se va bucura de roadele muncii sale, dar va şti da şi socoteală pentru munca de mântuială. Astfel oamenii vor deprinde mai lesne metodele agrotehnicii noi, vor îngriji mult mai bine tarlaua lor, vor obţine recolte bogate.

În câteva zile brigăzile au fost alcătuite şi supuse aprobării adunării generale. Oamenii ascultau cu atenţie. Deodată izbucni Maria lui Miruţ:

— Eu nu stau în echipă cu Lucreţia.

Ion Gică o privi întrebător.

— Nu vreau să lucrez cu ea.

Secretarul continua s'o privească în tăcere.

— Nu mă privi aşa, că nu-mi moi inima. N'am să lucrez eu cu ea, măcar să...

Aron îi reteză vorba:

— Bine, o să te mutăm în altă echipă.

Gâlcevi de felul acesta se mai iscau câteodată. E greu până se deprind oamenii că într'o viaţă nouă, n'are rost să răfuieşti mărunţele socoteli vechi între tovarăşi cinstiţi de muncă.

Apoi '52 a adus alte victorii în munca gospodăriei. La capătul anului, când Aron s'a uitat de-a lungul drumului făcut, a văzut că multe lucruri se limpeziseră. În gospodărie erau acum 167 de familii. Din tot satul numai 12 au rămas în afară. Dar lucrul cel mai preţios, ce făcea să salte inima, era că în viaţa oamenilor pătrundeau adânc noi deprinderi legate de felul lor nou de trai.

Ion Gangăl e un moşneag de 60 de ani. În viaţa lui a făcut de toate; dar n'a reuşit să lege două capete la un loc. Anii aceştia i-au schimbat însă viaţa. Şi azi la 60 de ani găseşti încă destulă energie în el. Este cel mai bun cititor al gospodăriei. Fişa dela bibliotecă a lui moş Gangăl e plină. Citeşte cu entuziasmul unui flăcăiandru.

Din sat au plecat la şcoală câţiva tineri. Oprea Ilarie urmează la Institutul Agronomic, facultatea de mecanizare a agriculturii. Ion Olariu învaţă la şcoala medie tehnică agricolă la Oradea. O seamă de oameni, care la gospodăria lor făceau din toate câte

puțin, au învățat temeinic meserie în gospodărie: Ion Marcinschi este tehnician la grădină, Nicolae Oprea s'a specializat în îngrășămintele naturale, Ion Cârțan a devenit brigadier zootehnic, Nicolae Gangăl e șeful brigăzii de grădină.

In vară, vremea a fost secetoasă. Grădina se resimțea destul de mult. Un grup de tineri nu și-au precupețit zilele și nopțile. Ion Ștefan, Ion Roth, Osaciu Mihai, Constantin Găină, Ion Marcinschi au udat de seară până dimineață pământul înfierbântat al grădinii. Și aceasta timp de zece nopți la rând.

Ion Klein este iubit de colectiviști și mulți doresc să samene cu el. Klein nu a făcut niciun act deosebit în aparență. Nu s'a svârlit în foc să salveze bunurile gospodăriei, fiindcă n'a avut prilejul; dar el a săvârșit totuși un lucru de seamă. In cei patru ani de viață ai gospodăriei, Klein n'a lipsit nicio zi dela muncă. Nu s'a dat în lături dela nicio treabă grea sau ușoară. A pus în slujba gospodăriei toată priceperea și puterea sa de muncă. Și în trei toamne numele lui Klein a fost strigat mereu în fruntea colectiviștilor, având cele mai multe zile-muncă.

Gospodăria arată cu totul altfel decât acum trei ani. E o gospodărie fruntașă. Numele ei e cunoscut în toată țara. In casele colectiviștilor și-a făcut loc traiul îmbelșugat. Șeful de echipă Nicolae Hampu și-a construit o casă nouă. Mihai Blos, Pop Traian, Dop Ion și-au cumpărat dormitoare. Moș Florea Galea și-a cumpărat un aparat de radio.

...Primăvara aceasta a început cu un Martie friguros. In Laslea, ca și în întreaga lume, a venit vestea că inima lui Stalin a încetat să mai bată. Colectiviștii au jurat, în fața portretului îndoliat, să meargă neclintit pe drumul stalinist. In zilele acelea în biroul președintelui au intrat Ecaterina și Ana Binder. Ochii le erau roșii, iar bărbia le tremura ușor. In tăcere au întins președintelui cereri de intrare în colectiv. N'a fost nevoie de vorbe. Toți au înțeles că se strâng rândurile în jurul gospodăriei, în jurul partidului.

S'a topit și ultimul morman de zăpadă depe ogor. Membrii gospodăriei colective „Ogorul Roșu" au trimis tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej o scrisoare prin care își iau angajamente în cinstea primului Congres al fruntașilor din gospodăriile colective.

Au trecut doar câteva zile. Din toate colțurile țării veneau scrisori. Colectiviștii răspundeau chemării dela Laslea.

Aron privea maldărul de scrisori:

— Ei, nu-i de șagă. Avem de dat socoteală unei țări întregi.

Lucrul acesta îl simțeau toți colectiviștii. Fiecare căuta să pună în muncă tot mai mult din sufletul său. Klein își spunea:

— Dacă la Congres o să întrebe tovarășul Gheorghiu-Dej pe delegații noștri ce a făcut Klein, apoi nu trebue să se spună că a stat cu mâinile în sân

La fel gândea și Martini și Dop și Gangăl. Oamenii învață cum să facă polenizarea la porumb, la floarea soarelui, iarovizarea porumbului...

Pe câmp au ieșit tractoarele și brigăzile. Nu lipsește nimeni sau aproape nimeni.

Doar Mailat Rusalim și încă vreo doi mai bat marginile și ocolesc gospodăria.

— Ei, Rusalime, băiete, i-a spus într'o zi Aron. E vremea să te astâmperi. Dacă nu, n'o să te mai răbdăm multă vreme. Ce faci tu seamănă a ispravă de codiță de topor.

Rusalim a clătinat din cap, a jurat că altul mai bun ca el în gospodărie n'o să fie, dar la lucru n'a venit.

...Colectiviștii vor să termine însămânțările în douăzeci de zile. Timpul prielnic îi va ajuta însă să scurteze acest termen. In numai șapte zile două etape de însămânțări au fost terminate. Spre sfârșitul lui Martie rămâneseră numai cartofii și porumbul.

In fiecare dimineață, colectiviștii privesc la tabla roșie din curtea gospodăriei. Acolo stau scrise brigăzile și echipele fruntașe, aflate în întrecere. La însămânțările din etapa întâi, brigada lui Martini se afla în frunte. Dar numai pentru câteva zile. In cea de a doua etapă, brigada lui Dop i-a luat locul. La amândouă brigăzi oamenii sunt în fierbere. Se îngrijesc de locul de muncă și caută să aplice tot ce au învățat la cercurile agrotehnice. Loturile semincere sunt un bun prilej pentru aceasta. Ei caută să scoată recolte mai mari decât cele din anul trecut, să aibă roade tot mai bogate cu care să se prezinte la Congres, în fața Partidului.

Laslea, Martie.

Abia mijesc zorile. Emanoil Țotea a scos oile din saivan.

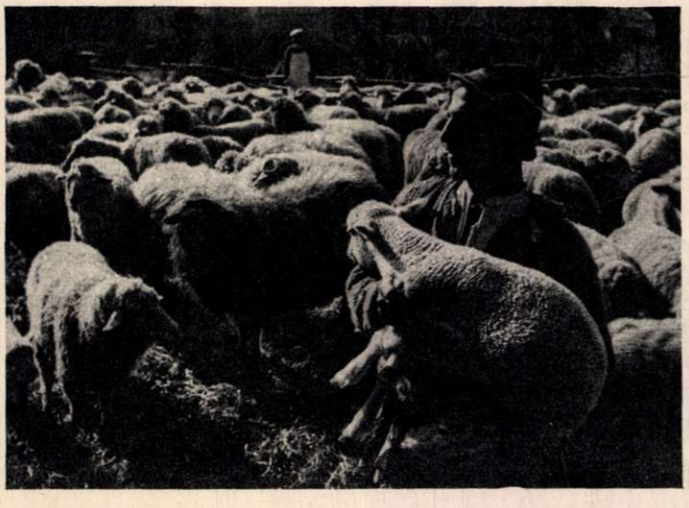

Copilașul colectivistei Veronica Tătaru e sănătos tun. Dar țăranii muncitori din Bonțida, părăsind pentru totdeauna teama, înduioșla sau sfaturile bătești, vizitează periodic centrul medical, pentru cercetarea sănătății copiilor lor.

O sută de vieți

In toamna anului 1945, un tânăr medic, îmbrăcat încă în uniforma de sublocotenent cu care făcuse campania pe frontul antihitlerist, venea la Bonțida, sat pe valea Someșului. Fusese numit medic de circumscripție și munca a început-o din nimic. Nu găsise nici arhivă, nici aparatură medicală A început cu trusa personală: o seringă, două-trei foarfeci, un bisturiu și o pensetă.

Doctorul Vereșiu Ion e azi tot la Bonțida; dar circumscripția sa medicală nu mai e ca atunci; ea are acum un medic, un sub-chirurg, o soră de ocrotire, trei moașe și o soră medicală, iar în locul trusei de acum câțiva ani dispune de mai multe dulapuri doldora de instrumente și doctorii. Odăița dela început — ziua cabinet de consultație și noaptea loc de odihnă pentru medic — a rămas și ea undeva în amintire. In locul ei azi afli în Bonțida un staționar cu șase paturi, un cabinet medical înzestrat cu utilaj modern și o casă de nașteri.

In 1940 s'au născut în Bonțida 40 de copii. In 1952 s'au născut 100. Din 1945 până azi, mortalitatea infantilă a scăzut aproape de trei ori, față de cea din 1940. In trecut, la Bonțida nu erau cunoscute nașterile asistate de medic și moașă. Locul vitaminelor și al injecțiilor întăritoare îl țineau vrăjile și descântecele. Și dese erau drumurile spre cimitir, cu copârșeele mici ale sugarilor morți în brațe. Pentru moașa Ecaterina Pop cea mai mare bucurie este că-ți poate spune :

— Din suta de născuți în 1952, trăiesc o sută! Trăiesc toți!

In iarna aceasta, femeia Hășmășean Carolina a născut două gemene. Una din ele părea sortită morții. Se născuse asfixiată. Un ceas întreg a durat lupta doctorului cu moartea ce amenința pruncul. Și doctorul a învins.

In noaptea de 28 Decembrie 1952, femeia Herțeg Ana a fost adusă între perne cu căruța, la casa de naștere... Erau ceasurile două din noapte. La ceasurile trei, a născut. A născut al 13-lea copil și toți îi trăiesc.

In casa de naștere, moașa a trecut în registru în acea noapte cea de-a suta viață adusă pe lume în anul 1952!

Petru VINTILĂ

Familia noastră

de Edgards RANDS
muncitor sovietic

Scopul producţiei socialiste nu este profitul, ci omul cu nevoile sale, adică satisfacerea nevoilor sale materiale şi culturale...

I. STALIN

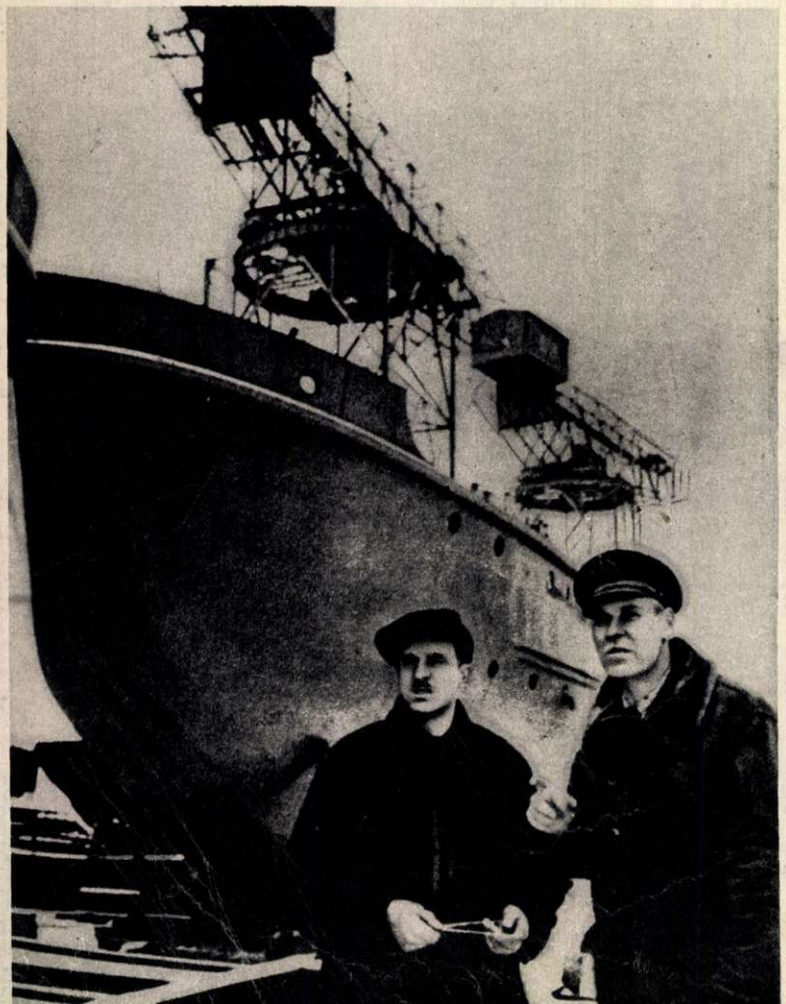

— Edgards Rands (dreapta) şi Constantins Virvics. Ei au fost printre primii muncitori care au venit să ridice din ruini şantierul de reparaţii navale, aruncat în aer de ocupanţii hitlerişti. În prezent vechii prieteni construiesc nave minunate pentru flota comercială sovietică.

Familia noastră este o familie ca oricare alta. Ea nu se deosebeşte prin nimic de alte familii de oameni ai muncii din Letonia. Timp de peste 20 de ani am fost un simplu muncitor: mai întâi dulgher, apoi lăcătuş şi strungar. In vremea din urmă, s'au petrecut în viaţa mea mari schimbări: acum opt ani am intrat la şantierele de construcţii şi reparaţii navale din Riga, ca simplu strungar; astăzi înlocuesc pe şeful atelierului de mecanică.

Niciodată şi nicăeri munca nu este atât de preţuită ca în Uniunea Sovietică. Ştiu acest lucru din propria mea experienţă. Cu prilejul celei de a 10-a aniversări a Letoniei Sovietice am fost decorat, împreună cu numeroşi alţi oameni ai muncii din Republica noastră, cu ordinul *„Drapelul Roşu al Muncii"*.

Cât de deosebită este viaţa mea de astăzi, de viaţa pe care am dus-o în Letonia burgheză! Imi amintesc că încă din tinereţe mă simţeam atras de construcţiile navale; până şi în vis vedeam nave albe ca zăpada, cu săli de maşini strălucind de curăţenie... După o sumedenie de peripeţii am intrat într'o şcoală navală pe care însă n'am izbutit s'o termin, pentrucă nu aveam bani. In cei doi ani de şcoală izbutisem să mă calific ca mecanic de navă, ceeace părea să mă apropie mult de ţinta dorită. Dar oricât am căutat de lucru pe diferite vapoare, oricât am bătut drumurile în port, n'am izbutit să găsesc de lucru în specialitatea mea.

Acasă nevoile erau mari; tânăra mea soţie aştepta un copil. In cele din urmă am reuşit cu mare greutate să mă angajez ca fochist pe un vaporaş vechi şi murdar — *„Miervaldis"*.

Am trăit greu în Letonia lui Ulmanis (dictator fascist al Letoniei burgheze. N. R.) şi încă mai greu în anii ocupaţiei hitleriste, când am fost trecut pe listele celor „suspecţi". Naziştii m'au ţinut nouă luni la închisoare, iar apoi m'au svârlit într'un lagăr de concentrare. Am fost salvat datorită Armatei Sovietice, care în 1944 a eliberat pământul Letoniei.

Imediat după alungarea hitleriştilor din Riga, Janis Veveris, Andrejs Baufals, împreună cu mine şi alţi tovarăşi ne-am dus în locul

unde se aflau înainte de ocupaţie atelierele de reparaţii navale; n'am mai găsit aici decât grămezi de cărămidă sfărâmată şi bucăţi de metal. Pe terenul unde se aflaseră odinioară clădirile — aruncate în aer de ocupanţi — am început să înălţăm zidurile unor noi ateliere...

Au trecut opt ani de atunci; în vreme ce scriu aceste rânduri zăresc dela fereastra mea clădirile înalte ale şantierelor renăscute, văd calele şi puternicele elevatoare, atelierele spaţioase, înzestrate cu cele mai moderne maşini.

Pe locul unde se înalţă astăzi clădirea noastră de piatră cu douăzeci de apartamente, nu erau în urmă cu cinci ani decât dune şi pini. Acum se află un orăşel bine amenajat, cu case în două şi trei etaje, cu magazine, club, poştă, străzi asfaltate şi arbori înverziţi.

Pe fereastră pătrunde zgomot de voci: un grup de copii iese în fugă din noua clădire a şcolii. Printre ei se află şi sburdalnica mea nepoţică, Anita.

Astăzi am ieşit din şantier împreună cu tata. Când ne-am despărţit în faţa locuinţei mele, bătrânul mi-a spus:

— Mama a pregătit pentru cină mâncarea ta preferată — somon prăjit cu varză. Vino la noi diseară, cu soţia ta.

Tata este un priceput strungar sculier. In toţi anii aceştia am lucrat împreună la aceeaşi întreprindere. E un om în vârstă, dar se ţine bine şi-i este tare dragă munca lui, la care nu vrea să renunţe, deşi primeşte pensie dela Stat. Dealtminteri, toţi membrii familiei noastre câştigă bine. Când îi spun că e timpul să se odihnească, tata întrerupe totdeauna discuţia:

— Ce fel de viaţă-i aceea, fără muncă! Şi-apoi e şi prea devreme să mă odihnesc!

Tata s'a obişnuit să fie respectat în întreprindere, cum de altfel sunt respectaţi toţi muncitorii bătrâni. Este mândru că i se încredinţează munci de răspundere, că specialiştii îi cer sfatul şi că tinerii muncitori îl roagă să le dea ajutor. Bătrânul nu rămâne în urma celorlalţi; de curând a cerut, din proprie iniţiativă, să lucreze simultan la două strunguri.

Acum cinci ani a intrat la şantierele noastre navale şi fiul meu, Edvins. După ce a terminat şcoala a vrut să devină strungar. „Meseria asta mi-e în sânge" — spunea el glumind. Cei dela întreprindere au început să ne numească Rands „cel mare", „cel mijlociu" şi „cel mic". Edvins a început lucrul ca ucenic. Băiatul muncea cu pasiune, iar seara mergea la o şcoală de calificare. După trei ani a fost încadrat în categoria VI-a, după care urmează categoria maximă pentru strungari. Pe atunci tânărul nu avea nici 20 de ani.

Curând va veni la şantierele noastre navale un al patrulea reprezentant al familiei noastre — Guntis, fiul fratelui meu care a murit. După ce a terminat şcoala de şapte ani, Guntis a cerut imediat să fie luat „sub aripa" bunicului său, la sculăria şantierelor. Dar consiliul de familie a hotărît altfel. In Riga există astăzi numeroase şcoli profesionale care îmbină lecţiile practice de lăcătuşerie, strungărie sau tâmplărie, cu studiul teoretic şi cultura generală. L-am trimis pe Guntis la una din aceste şcoli. Cursul durează doi ani şi este gratuit. In acest timp nepotul meu ca şi ceilalţi elevi, primeşte hrană, uniformă, manuale şi o bursă în bani din fondurile Statului.

Să vorbesc acum şi despre femeile din familia noastră.

Mama se ocupă cu gospodăria. Ea are în grijă un apartament cu patru camere, o mică grădină de legume şi zarzavaturi şi creşte o capră pe care bătrânica o iubeşte foarte mult, deşi îi dă lapte puţin şi îi aduce multe griji.

Sora mea mai mică, Velta, locueşte împreună cu părinţii. De mic copil ea a avut înclinaţii spre desen. După ce a terminat şcoala, a intrat ucenică la o fabrică de porţelan, unde lucrează şi astăzi, ca maistră decoratoare la secţia de statuete. Muzica ocupă un loc important în viaţa surorii mele. Ea cântă la pian, activează mult în cadrul cercului de muzică al clubului şi cântă deseori la concertele date de amatori.

Alexanders Rands, capul familiei, controlând cu atenţie munca nepotului său, Edvins, care strunjeşte un arbore pentru un remorcher maritim.

Locuesc împreună cu soţia şi fiul nostru în apropiere de părinţii mei, în noua casă a şantierelor navale unde ni s'a dat un apartament confortabil cu trei camere, bucătărie, baie.

Soţia mea Bettija se trage dintr'o familie de vechi pescari. In momentul de faţă ea lucrează într'un artel de pescari. A fi şef de brigadă de pescari poate să pară unora un lucru nepotrivit pentru o femeie. Dar Bettija îşi face bine munca, ceeace n'o împiedică să fie şi o bună gospodină. Când termină lucrul la ora 5, Bettija vine acasă, unde reuşeşte să ne pregătească masa, să-i pregătească cele necesare lui Edvins şi să se mai ocupe şi cu lucrul de mână. Pe Bettija o pasionează teatrul; mergem deseori la operă, la teatru şi nu ne

Vasele care se văd în fotografie au fost pictate de Velta, sora lui Edgards Rands. Ea lucrează la fabrica de porcelanuri din Riga, a cărei producţie este vestită printre gospodinele din Letonia.

— Cum vă simţiţi? — îl întreabă pe A. Rands o infirmieră din staţiunea Kemeri. El a primit bilet de tren şi întreţinere gratuită la sanatoriu, prin comitetul sindical al uzinei.

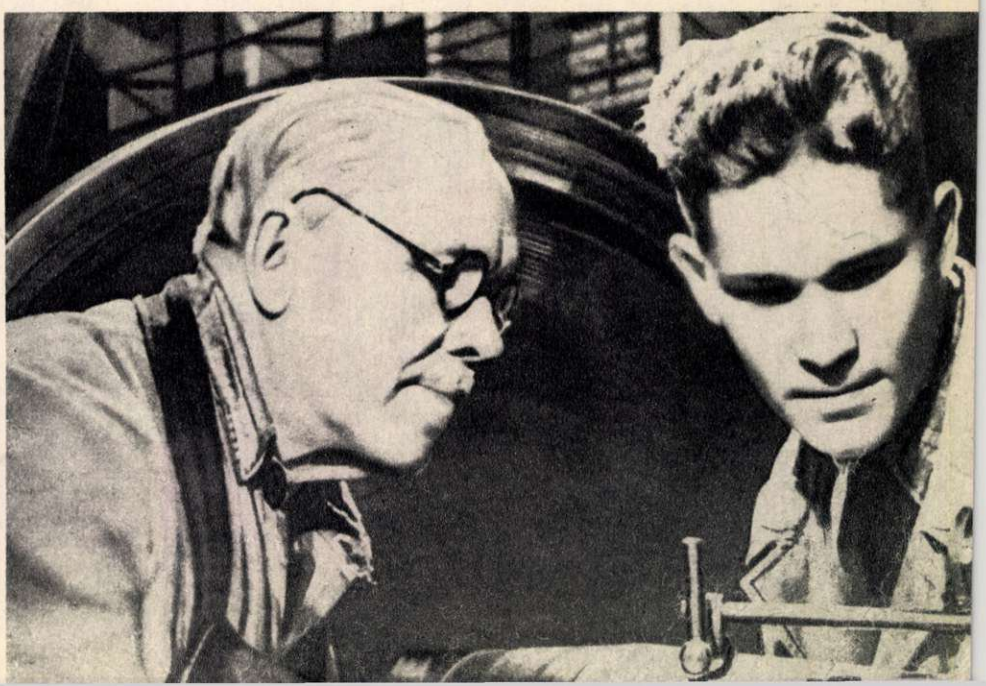

Anita Rands (în primul plan) învaţă cu pasiune baletul în cercul coreografic de copii al clubului raional.

scapă aproape niciun film. Frecventăm cu mult drag şi clubul nostru raional. La club, care se află în apropierea casei noastre, poţi petrece întotdeauna o seară plăcută.

Când rămânem acasă, stăm de vorbă sau citim cărţi şi reviste. Este adevărat că ne petrecem serile în acest fel mai ales iarna sau toamna. Vara preferăm să ne petrecem timpul liber pe malul râului sau în pădure. Toţi membrii familiei noastre sunt mari amatori de excursii. Eu şi tatăl meu avem bărci cu motor.

Odată cu instaurarea Puterii Sovietice ne-au devenit accesibile şi staţiunile balneoclimaterice, de care înainte doar auzisem. Comitetul sindical al şantierelor navale i-a dat tatălui meu bilet de tren şi întreţinere gratuită pe timp de o lună la renumita staţiune Kemeri, unde înainte se tratau numai oamenii bogaţi. Eu cu soţia mea ne-am odihnit pe ţărmul mării, în apropiere de Riga, la un sanatoriu din staţiunea Majori.

Să vă vorbesc despre veniturile noastre din ultimii ani. Salariul meu, împreună cu premiile obţinute pentru raţionalizări şi depăşirea planului de către atelier, se urcă în medie la *1500* ruble pe lună. Edvins câştigă aproape *900* ruble, iar Bettija *800 — 900* ruble. Am socotit cu creionul în mână că la actualele preţuri din URSS,*) putem cumpăra lunar 300 kg. pâine albă, 75 kg. carne, 15 kg. zahăr, 25 kg. unt, 40 kg. crupe şi macaroane, 150 kg. cartofi, 15 kg. bomboane şi prăjituri, adică în total 620 kg. diferite alimente. Firește că o asemenea cantitate de produse nu ne este necesară; deaceea, cheltuim pentru masă numai aproximativ o jumătate din banii câştigaţi. Plătesc lunar 120 ruble, adică ceva mai puţin de 4% din venitul nostru total, pentru chiria apartamentului nostru de trei camere; în această sumă intră şi plata apei, încălzitului şi luminii. Restul de bani îl cheltuim pentru haine noi, pentru lenjerie, pentru bilete de teatru şi de cinematograf, cărţi, ziare, reviste, etc.

Iată-mă ajuns la sfârşitul povestirii mele. Nu ştiu ce i-ar mai putea interesa pe cititori, dar ţin să spun, în încheiere, că în familia frăţească a popoarelor sovietice, oamenii şi-au găsit fericirea la care râvneau de veacuri.

Articol şi fotografii, după revista „*Sovietschii Soiuz*“ Nr. 1 din 1953.

*) Articolul este scris înainte de noua reducere a preţurilor de Stat cu amănuntul la mărfurile alimentare şi industriale din URSS, dela 1 Aprilie 1953. (Nota Red.)

Astăzi, Bettija şi Edgards nu se duc nici la teatru, nici la club, ci îşi petrec seara acasă.

Fetiţele arată bunicului „măestria“ prietenului lor patruped.

Tragedii în „PARADISUL" CAPITALIST

Iată una din barăcile în care locuiesc robii trustului american de terebentină „Association Lindsay" din Gross City - Statul Florida - S. U. A.

„Ziua brazii nu lasă să pătrundă până la noi razele soarelui. Noaptea suntem scuturați de friguri".

este cântecul pe care îl cântă robii care trăiesc în acest lagăr.

Dacă ar fi să dăm crezare crainicilor gălăgioși ai „modului de viață" capitalist și reclamelor americane, s'ar părea că pe meleagurile în care domnește încă legea banului, oamenii trăesc, nici mai mult nici mai puțin, ca într'un „paradis". Dar faptele arată că adevărul este cu totul altul. Și el răzbate cu putere dincolo de hotarele țărilor capitaliste.

Când și când, câte o scrisoare a unor oameni simpli izbutește să scape controlului cenzurii și să ajungă la un ziar progresist din țara respectivă. Uneori o astfel de scrisoare trece chiar dincolo de barierele puse de imperialiști, răzbătând până într'o țară din lagărul păcii. Iată câteva mărturii scrise asupra cumplitei tragedii în care se sbat milioane de oameni truditori în iadul capitalist:

„Vreau să vă vorbesc pe scurt despre mine — scrie într'o scrisoare englezul W. Robert din Lancashire. *Am 50 de ani. Am trăit 40 de ani în America și Canada, țări în care omul la vârsta de 40 de ani devine inutil. Nu mai ești decât o mașină sfărâmată care aproape că nu mai poate fi reparată. Crezând că în Anglia există un guvern echitabil eu am venit în această țară. Dar am dat aici de un al 49-lea stat american. Am greșit crunt. Câștigul meu este de 26 shilingi pe săptămână. Este imposibil să trăiesc dintr'o asemenea sumă. Sunt nevoit să muncesc peste orele de lucru, încordându-mi ultimele puteri".*

Să luăm acum la întâmplare o familie americană din marea massă a acelora care deocamdată au un venit din muncă, familia Brown.

Irene Brown, mamă a doi copii mici, este soția unui muncitor american dela o uzină de construcții de mașini, aparținând firmei „Westinghouse", statul New-Jersey (S.U.A.). Într'o convorbire avută cu unul din corespondenții ziarului sindical „United Electrical News" Irene Brown a declarat:

„Bărbatul meu a primit anul trecut o majorare de salariu de 10 cenți pe oră și mai câștigă acum câte ceva dupe urma orelor suplimentare, însă i se reține un impozit atât de ridicat, încât el aduce acasă aproape numai venitul anterior. Și dat fiind că prețurile s'au urcat mult, el nu câștigă nici cât în trecut".

Acest „spor" de salariu, despre care vorbește fără bucurie soția muncitorului american, a fost cucerit prin luptă grea dela patron.

„Nu mai țin minte de când n'am mâncat carne — a continuat Irene Brown, vorbind despre înrăutățirea situației familiei sale. *Nici nu poate fi vorba să ne putem cumpăra îmbrăcăminte, în condițiile actuale".*

Asemenea familiei Brown suferă milioane de familii americane ale căror membri, copii, părinți și soții, ar dori ca, măcar odată pe săptămână, să se scoale sătui dela masă.

Franța 1953. Muncitorul Godman arată în cuvinte simple, scrise chinuit pe pagina scrisorii, viața de câine pe care o duc mii de muncitori francezi.

„Sărăcia ne sugrumă și ne duce la boli și la moarte, — scrie Godman. *Timp de doi ani am lucrat ca fierar în condiții înfiorătoare. Acum am tuberculoză pulmonară. Sunt țintuit în pat. Mi se plătește o pensie de mizerie. Cu acești bani trebue să trăiesc cum pot. Drept chirie trebue să plătesc o sumă considerabilă, deși locuesc într'o cocioabă în care razele soarelui nu pătrund niciodată. Se înțelege că pentru tratament nu-mi rămâne aproape nimic".*

Un muncitor din Anderlecht. (Belgia) povestește:

„M'am hotărît la un moment dat să număr câți muncitori din cei 200 care lucrează la întreprinderea noastră au plecat vreodată la odihnă. Și mulți mi-au răspuns: cu ce bani am putea pleca? Și apoi putem oare să fim siguri că la întoarcerea din concediu vom mai găsi de lucru? Și dacă nu vom găsi de lucru ce va fi cu noi?"

Pe străzile orașului Viena pot fi văzute zilnic asemenea scene. Grămezi de gunoaie sunt scormonite de oameni flămânzi. În cliseul nostru o bătrânică, gârbovită de ani, își caută de mâncare într'un morman de gunoaie, în plin centrul orașului.

Nu este vorba de o excursie de plăcere a vreunei familii. Obiectivul fotografului a surprins un aspect al locuinței improvizate în care trăiește familia unuia din sutele de mii de muncitori din Italia de azi.

Într'una din provinciile Italiei — Savona — locuește Aurelio Indovini. De aproape doi ani el nu poate găsi de lucru. Cercurile guvernamentale ale țării duc o politică antipopulară de restrângere a industriei naționale. Se închid zeci de fabrici și uzine. Din această cauză Aurelio Indovini, ca și milioane de alți muncitori italieni, a rămas fără de lucru, fără o bucată de pâine. Iată ce povestește el în scrisoarea sa:

„Trăiesc printre oameni care nu știu ce înseamnă o viață bună. Eu însumi sunt șomer. Pentru ultima oară am avut de lucru cam acum doi ani. Eu sufăr de foame".

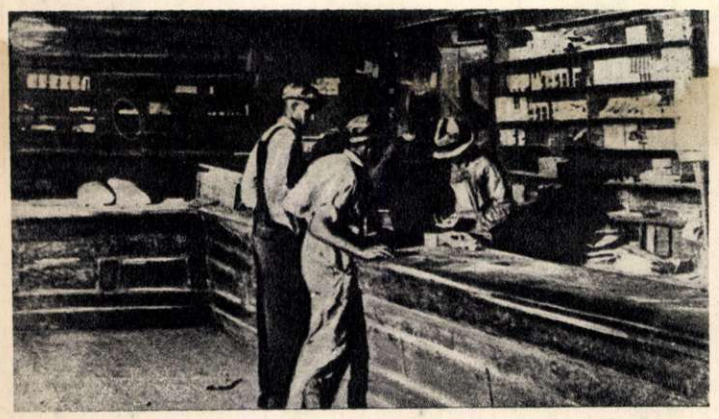

Reclamele marilor trusturi americane nu vor pomeni niciodată despre această dugheană, care poartă titlul pompos de „magazin". Dar zeci de mii de muncitori din America sunt siliți să-și facă toate cumpărăturile la asemenea magazine ca cel din fotografie, care se vede cât este de... „aprovizionat".

Cărbunii sunt scumpi, dar frigul nu iartă! Mâini tremurânde se întind grăbit după cele câteva bucățele de cărbune căzute dintr'un autocamion militar american. În zonele de ocupație americană din Germania Occidentală sau Austria, aceasta este una din îndeletnicirile cotidiene ale multor femei și bărbați.

Când noaptea se lasă peste zgârie-norii din Chicago, tatăl acestor șase copilași trebue să vegheze neîncetat. Sobolanii care mișună prin șopronul în care el și-a instalat locuința împreună cu familia sa, se pot năpusti în orice clipă asupra micuților.

Cei trei copii ai mei nu au mâncat niciodată destul ca să se satur. Viața noastră e numai nenorocire și lacrimi".

Sărăcia și foamea chinuesc astăzi milioane de italieni. În țară sunt aproximativ cinci milioane de șomeri totali și parțiali. Politica cursei înarmărilor contribue la continua reducere a nivelului de viață al oamenilor muncii.

„În țara mea nu se găsește de lucru, — scrie cu amărăciune C. Biagio, din provincia Benevento,— *guvernul apără interesele exploatatorilor, duce o politică de război și de sărăcire. Locuințele noastre seamănă cu niște peșteri. Familia mea se adăpostește într'o cameră umedă și strâmtă. Trăim în condiții groaznice, laolaltă cu vitele și ca vitele. Ne hrănim cu pâine și apă și asta numai atunci când avem pâine".*

La rândul său, muncitorul austriac Schtiiding din Möltall povestește:

„De profesie sunt cioplitor în piatră și lucrez la construcții de drumuri. Compania noastră concediază muncitorii în mod sistematic. Acum 8 zile au fost concediați 20 de oameni, iar ieri, administrația a concediat încă 10 muncitori auxiliari. Și tot așa se petrec lucrurile în întreaga țară. Ni se spune că lipsesc fondurile. Dar pentru construirea aerodromului dela Salzburg, pentru care au fost alungați țăranii depe pământurile lor, ațâțătorii la război au găsit bani".

Omul simplu din lumea banului, muncitorul flămând și obidit vede și simte pe propria sa piele cât valorează mult trâmbițatul „rai" capitalist.

„Așa nu trebue să fie"

În cartea „Așa nu trebue să fie" apărută nu de mult la Londra, autoarea, muncitoarea engleză Jane Walsh, văduvă și mamă a trei copii, desvăluie cu deosebit curaj tabloul mizeriei, foametei și lipsurilor în care se sbat muncitorii Angliei civilizate...

Povestind cu un realism sgudui-tor viața de toate zilele a propriei sale familii, cu nevoile și necazurile ei, Jane Walsh descrie, în cuvinte simple dar pline de adevăr, suferințele de neînchipuit ce însoțesc pe muncitorul englez dela leagăn și până la mormânt. Cuprinsă de o legitimă revoltă față de stăpânitorii bani, Jane Walsh spune:

„N'au decât politicienii să ne cânte într'una despre splendida noastră libertate. Nu poate fi libertate acolo unde lanțurile mizeriei sugrumă orice dragoste de viață".

Adevărul despre viața de mizerie a muncitorilor englezi reese limpede din fiece pagină, din fiece cuvânt al cărții Janei Walsh. Adevărul acesta glăsuește cu aceeași forță acuzatoare despre viața tuturor acelora ce trudesc în iadul capitalist.

În preajma palatelor luxoase, în fața vitrinelor de cristal și a localurilor de petreceri, oameni obidiți, cu fețe supte, flămânzesc și umblă în zdrențe. Foamea și mizeria cumplită, mână în mână cu flagelul șomajului, seceră mii și mii de vieți, ucid speranțe. Dar în același timp, în milioane de inimi de oameni simpli ele sădesc și mai adânc ura față de adevărații vinovați ai tragediei lor, ura față de zeii prădalnici ai aurului. Ura aceasta neiertătoare crește odată cu conștiința și se transformă într'o neînduplecată voință de luptă pentru pâine, pace, libertate, pentru recâștigarea vieții furate.

NICOLAE GRIGORESCU

115 ani dela nașterea sa

Lelia RUDAȘCU

Există la Muzeul Zambaccian din Capitală un mic tablou în culori care nu atrage dintru început privirea, dar în fața căruia vizitatorul, odată ce l-a descoperit, zăbovește, stărue.

Un interior de casă țărănească săracă, abia luminat de dâra de soare ce pătrunde prin ușa deschisă; pe podea șade o femeie, iar în fața ei, într'o covățică, copilul adormit. Tânăra mamă și-a uitat o clipă de furcă și dusă pe gânduri își privește pruncul bălăior, cu căpșorul scăldat în razele aurii. O scenă din cele mai cotidiene, în decorul cel mai umil cu putință. Dar cu câtă măestrie a știut să creeze artistul atmosfera de reculegere, de adâncă visare, să deștepte în privitor o întreagă lume de gânduri, să facă din această femeie simbolul dragostei de mamă al femeii din popor.

De câte ori nu va fi rămas așa pe gânduri, făurind vise pentru viitorul copiilor ei, sărmana țărancă din Dâmbovița al cărei fiu, Nicolae, avea să devină unul din cei mai de seamă artiști pe care i-a dat poporul nostru, avea să cânte în opera sa, cu o nemărginită poezie, viața, frumusețea oamenilor și a plaiurilor patriei.

Nicolae Grigorescu a văzut întâia oară lumina zilei în 1838, în casa unui țăran sărac din satul Văcărești de Râstoacă. De timpuriu rămâne orfan de tată; mama, împovărată cu șapte copii, pleacă la București în nădejdea că va găsi de lucru. *„Cu acul ne-a crescut biata mamă... S'a trudit sărăcuța de ea să ne poată învăța și pe noi puțină carte...“* — evocă cu duioșie pictorul figura maicii sale, care i-a inspirat desigur și minunata pânză dela muzeul Zambaccian, intitulată *„Maternitate“*.

El însuși devine curând, pe la 12 ani, un sprijin al familiei; vinde la târg iconițe pictate de el. Meșteșugul zugrăvirii mai mult îl furase decât îl învățase, dela un meșter iconar, *„un om sucit“*, cum povestea el mai târziu.

Copilul Nicolae învață singur și anevoe; greutățile familiei care apasă asupra lui nu-l lasă să facă mai mult de două clase primare. Crește, însă, necurmat dorința de a învăța cu adevărat pictura, de a se perfecționa. Anton Chladec, miniaturist delicat, prețuit și ca pictor, îi va fi câtăva vreme profesor. Dar cum școli de artă nu se aflau încă la data aceea în țara noastră (prima școală avea să fie înființată de Th. Aman în 1865), el râvnește să plece în străinătate ca apoi să se poată întoarce în patrie ca un artist format.

Tânărul care începe să fie prețuit ca un bun pictor de biserici, face în câteva rânduri guvernului cereri de bursă, se prezintă chiar la un concurs, în 1857, dar nu i se dă ajutorul cerut. Nu înzestratul fiu de țăran va fi trimis de stat să studieze, ci niște incapabili feciori de bani gata. Grigorescu nu se descurajează însă; cu o stăruință pe care o susține neclintita lui pasiune pentru studiu, ia câteva comenzi mai mari de pictură bisericească cu gândul de a-și aduna astfel suma necesară unei călătorii de studii.

Împreună cu un frate al său, deasemeni cu înclinații spre pictură, el zugrăvește mânăstirea Zamfira, nu departe de București, apoi mânăstirea Agapia din regiunea Neamț. Deosebit de interesantă pentru cunoașterea lui Grigorescu este mânăstirea Agapia, în întregime pictată de el și pe pereții căreia se poate urmări, ca într'o mare carte cu chipuri, cum se formează tânărul artist, cum învață el, asemeni tuturor maeștrilor realiști, dela marea învățătoare — viața.

Din pictura mânăstirii Agapia se poate desprinde cu limpezime că Grigorescu a pornit foarte de timpuriu pe drumul realismului, dovedindu-se un artist format și valoros încă înainte de plecarea sa la Paris — față de care istoricii de artă burghezi s'au străduit să-l scoată tributar prin tot ce a dat el mai de preț. Cu suma agonisită după trei ani de muncă încordată la Agapia și cu o mică bursă de studii acordată de Mihail Kogălniceanu, fruntașul politic progresist care-i apreciase meritele, Grigorescu pleacă la studii în străinătate.

La Paris el intră la început în atelierul unui pictor academic. Învață cu râvnă, face copii

Studiu la tabloul „In valea Rahovei“.

după pictorii clasici, dar în scurtă vreme își dă seama că aceasta nu-l poate mulțumi. Îl atrage natura, viața. Pleacă în pădurea dela Fontainebleau; în plină natură, între țăranii localnici, fără îngrădiri de formule și rețete de atelier, alăturându-se artiștilor realiști francezi ca Millet sau Corot, — fără să se lase influențat de teoriile și procedeele decadente ce începeau să mijească în arta franceză — Grigorescu lucrează cu sârg.

Încă în operele din această perioadă se oglindește viața muncitorilor pământului, mediul în care aceștia își desfășoară munca. El creiază aci o serie de opere pătrunse de un sentiment grav și sincer, opere care se remarcă prin soliditatea meșteșugului — ca *„Țăran cu sapa“*, *„Bătrână lucrând“* și *„Apusul de soare“* (care a figurat în expoziția dela Moscova în 1950).

În 1864, călătorind spre țară, artistul trece prin Galiția. Aci pictează numeroase tablouri și studii reprezentând evrei.

Umanitatea lui Grigorescu vibrează în fața acestor victime ale urii de rasă. El nu se oprește la caracterul exterior, pitoresc al modelelor, ci este impresionat de expresia adânc dramatică a acestor chipuri însemnate cu pecetea suferinței. Mai târziu în țară, el va picta ades chipuri de evrei, tot atât de împilați în România de eri ca și în Galiția țaristă, redându-i cu o adâncime de emoție întâlnită doar în portretele de evrei ale marelui Rembrandt.

Revenit în țară, Grigorescu participă în 1870 și apoi în 1873 la expozițiile din București. *„Expoziția Amicilor Bellelor-Arte“* din 1873 însemnează consacrarea lui Grigorescu. În fața publicului se prezintă opera bogată a unui artist matur, de o mare sensibilitate și măestrie, un artist care impune o temă ce până atunci nu-și câștigase încă locul cuvenit în arta românească: tema vieții țăranilor.

Anii care urmează sunt ani rodnici: abia în țară, în mijlocul poporului pe care îl cunoaște și îl îndrăgește, talentul pictorului se poate dezvolta și desfășura pe deplin, opera sa se îmbogățește și se adâncește. Pânzele sale reprezintă teme din cele mai variate: portrete, peisagii, naturi moarte și mai ales scene din viața de toate zilele a țăranilor, scene de muncă (*„Țărancă torcând“*, *„Car cu boi“*, *„Intoarcere dela pășune“*, *„Femee cosând“*), sau din rarele clipe de răgaz (*„Culcată în iarbă“*, *„Primăvara“*, *„Țăranca voioasă“*), etc. Carul cu boi pe lângă care pășește agale omul ostenit, femeile torcând sau pregătind în focul vetrei mămăliga, spălătoresele la râu, ciobanii sau ciobănițele cu turma, fetele întorcându-se cu cofițele dela fântână — iată subiectele preferate ale artistului pe care le redă cu înțelegere și emoție, cu o mare dragoste pentru oamenii din popor: o deosebită simplitate și naturaleță se degajă din aceste pânze, pline de o pătrunzătoare poezie, al cărei izvor Grigorescu îl găsește în însuși adevărul vieții.

Poziția de artist realist, legat de năzuințele poporului, și-o afirmă cu tărie Grigorescu și cu prilejul războiului din 1877. Asemeni celor mai buni scriitori și artiști ai vremii, Grigorescu pleacă pe front și sprijină prin creația sa lupta pentru îndependență pe care o duce poporul nostru împotriva jugului turcesc. Acolo creiază el acele opere magistrale, pline de avânt patriotic, lucrări de o mare măestrie realistă, expresive și viguroase, în care pune mai întotdeauna pe primul plan pe ostașul simplu, pe omul din popor care luptă cu eroism pentru libertatea patriei sale.

Reproșându-i-se că în marele său tablou *„Atacul dela Smârdan“* ar fi pictat numai soldați și niciun ofițer, Grigorescu răspunde cu sarcasm că ofițerii *„erau prea departe de soldați și astfel... ei au ieșit din cadru!“*.

Cele mai de seamă pânze din această perioadă sunt: *„Spionul“*, *„Prizonieri turci“*, *„Convoi de prizonieri“* și îndeosebi *„Atacul dela Smârdan“*. Sub un cer plumburiu de iarnă, luminat slab de focul exploziilor, un grup de ostași străbate, în iureșul atacului, câmpia înzăpezită, presărată cu răniți și morți. Pânza de mari proporții, cu personagiile în mărime naturală, face impresia, prin mișcarea ei tumultoasă, că a fost pictată cu iuțeala fulgerului chiar pe câmpul de bătălie. În realitate acestei teme pictorul i-a consacrat ani întregi din creația sa, executând numeroase studii și variante dintre care ultima datează din 1885. Tabloul emoționează adânc pe privitori prin pasiunea și forța avântului patriotic care însuflețesc pe ostași. Marele nostru pictor a înțeles limpede cine sunt adevărații eroi ai războiului pentru independență; acestor dorobanți, soldați de rând, le-a închinat el toată dragostea și admirația sa, aducând prin *„Atacul dela Smârdan“*, (operă realistă magistrală, model de măestrie compozițională și coloristică) un adevărat imn de slavă vitejiei poporului luptător pentru libertate.

Tablourile acestea îi sporesc artistului celebritatea, fac ca el să fie considerat de păturile progresiste depe acea vreme nu numai cel mai reprezentativ zugrăvitor al țăranului și al priveliștilor specific românești, ci și un artist-patriot. Grigorescu începe apoi să fie îmbrățișat și de oficialitate, care însă caută ca, pe nesimțite, să-l îndepărteze de marile teme ale vieții poporului. Lăudat mai mult pentru calitățile formale ale creației sale, pictorul cedează spre sfârșitul vieții gusturilor clientelei burgheze, repetând într'o manieră idealizată temele din viața satului: este așa numita *„perioadă albă“* a creației sale, numită așa din cauza

tonalității albe-prăfoase a tablourilor sale. Dar cu câtă amară luciditate vorbește însuși pictorul despre acești ultimi ani într'o scrisoare adresată unui prieten și publicată în 1908 în „*Calendarul Minerva*“:

„*Nu știi cât sunt de nefericit, am îmbătrânit, nu mai pot lucra și regret timpul prețios ce am pierdut. Dacă statul mi-ar fi făcut măcar un modest atelier acum câțiva ani, când aveam abia cu ce trăi, dar când eram în putere, câte pânze de valoare pentru neamul nostru n'aș fi făcut... Ce aș fi lăsat după mine! Așa, a trebuit să fac, cum puteam, pânze pe o sută, două de lei... și am pierdut un timp neprețuit cu care nu mă voi mai întâlni...*“

Ultimii ani ai activității pictorului, în care oglindirea veridică a realității și calitatea artistică a lucrărilor sale sunt în declin, nu pot umbri însă valoarea incontestabilă a creației lui Grigorescu, creație realistă de o strălucită măestrie, pătrunsă de specific național, una din cele mai prețioase comori de artă ale poporului nostru.

Bogata și variata sa operă este străbătută de un cald patriotism care se vădește nu numai în magistrala pânză „*Atacul dela Smârdan*“ sau în celelalte tablouri istorice, ci și în cele în care pictorul zugrăvește cu adâncă dragoste și lirism oamenii și natura țării sale.

Țărăncile, ciobănașii, carele cu boi, hanurile la margine de sat sau iarmaroacele mizere zugrăvite în pânzele marelui artist ne vorbesc despre un Grigorescu care iubea pe țăranii asupriți, împilați, jefuiți, care nu-i învesmânta în port național de paradă și nu le înflorea cu orice preț bujori în obraz. Iar micul tablou reprezentând pe vechilul boieresc călare, tablou aflat la Muzeul de Artă al R.P.R., strigă parcă, prin expresia respingătoare pe care artistul a știut s'o dea chipului acestei cozi de topor a boierului, toată indignarea, toată revolta pictorului împotriva înrobirii țărănimii.

Dar pe cât de aspru, de acuzator devine realismul lui Grigorescu în opere ca „*Vechilul*“ sau „*Evreul cu gâsca*“ — imagine grăitoare a corupției aparatului birocratic al statului burghezo-moșieresc — pe atât de gingaș, de duios devine penelul său când pictează chipurile unor fete de țară sau minunatele peisagii ale patriei. Pânzele acestea sunt de o prospețime încântătoare, vibrând de viață și de poezie; ca nimeni altul, Grigorescu a știut să redea căldura și strălucirea vieții, frăgezimea unei petale sau sclipirea frunzișului sub roua dimineții, umbra unui gând în privire sau a norului călător peste câmpie.

Transparența și luminozitatea pânzelor sale, virtuozitatea coloristică de care dă dovadă sunt ale unui artist realist — căci spre deosebire de impresioniști, Grigorescu rămâne strâns legat de viață, pictura sa e plină de conținut și vibrantă, el nu jertfește elementului trecător, impresiei de moment, imaginea unitară a lumii.

Farmecul și frumusețea pânzelor lui Grigorescu sunt înseși farmecul și frumusețea țării noastre, a naturii și oamenilor ei. Îndrăgind munții și câmpiile patriei, cunoscând marea varietate a naturii ei, înțelegând și pătrunzând însușirile morale de preț ale poporului și arta sa minunată, Grigorescu a reușit să dea tablourilor sale acea armonie coloristică, acel echilibru nobil care le apropie de arta populară.

Opera lui Grigorescu, vastă și variată, răsună ca un imn închinat vieții. Înalta măestrie a creației sale — desenul sobru și expresiv, știința compoziției, o măiastră tehnică coloristică — fac ca orice lucrare a sa să ne apară ca un tot armonios plin de strălucire și de o nobilă simplitate, acea simplitate pe care numai operele ieșite dintr'o mână de maestru o pot avea.

Dela Grigorescu au învățat contemporani și urmași; el a dat avânt și imbold prin opera sa altui clasic al nostru, doar cu câțiva ani mai tânăr, Ion Andreescu; dela Grigorescu, deasemenea, a învățat pictorul Ștefan Luchian — după cum învață azi generațiile de tineri artiști, purtătorii mai departe ai celor mai bune tradiții realiste, făuritorii unei arte noi, a societății socialiste.

Nicolae Grigorescu poate fi considerat un mare artist ieșit din popor și care s'a simțit apropiat de popor. Poporul nostru îndrăgește pe Grigorescu a cărui operă îi dă pe drept sentimentul mândriei de a fi îmbogățit patrimoniul artei universale cu o contribuție de preț.

STEGARUL HOURA

nuvelă

de Jan DRDA

— La noi în Podlesie, — își începu povestirea minerul Iosif Houra, în vârstă de 50 de ani, unul dintre cei mai buni tăietori de cărbuni dela minele din Kozie Gory — la noi în Podlesie, Houra sunt mulți, mulți câtă frunză și iarbă. Și cei mai mulți sunt, fireste, mineri. Deaceea, oamenii spun în glumă — ba unii chiar în serios — că ar trebui să schimbăm numele orășelului: să-l numim Hourov.

Așa dar, ca să se deosebească de ceilalți, fiecare Houra își are porecla lui. In casa dela marginea satului stă, de pildă, Houra Vânătorul... De fapt, vânător a fost bunicul lui, căruia îi plăcea să vâneze prin munți. Houra al nostru este factor poștal. Totuși, ca să se păstreze amintirea bătrânului, i se spune și lui vânătorul. Mai avem un Houra, pe Houra cel Lacom; pe Houra cel de Sus și pe Houra cel de Jos. Mai există un Houra Ciobanul, căruia i se spune așa deși e fierar în mină. Iar Houra Fierarul nu-i deloc fierar, ci cizmar....

De fapt, ca să-i înșir pe toți, ar trebui să vorbesc până mâine dimineață. Mai bine să-ți povestesc despre tatăl meu, căruia de mulți ani satul îi spune Houra Stegarul. Anul acesta, bătrânul nostru a împlinit 72 de ani. Nu-i rău deloc pentru un miner, nu-i așa? Dar să nu crezi cumva că-i un bătrân neputincios. Da' de unde! De când s'a organizat în Podlesie o societate de vânătoare, s'a făcut pădurar. In fiecare zi cutreeră pădurea cu pușca lui. Multe bazaconii a făcut cu această pușcă. Incă depe vremea conților, din timpuri străvechi, tatăl meu a fost un braconier grozav, cel mai bun braconier din ținut. Ori de câte ori se auzeau din pădure împușcături dese, oamenii din sat spuneau: „Ei drace, ce se mai trage astăzi! Trebue să fie Houra...“

Dar niciun pădurar n'a izbutit vreodată să-l prindă: tatăl meu cunoaște pădurea mai bine ca o sută de pădurari. Ehei, de l-ai vedea dumneata acum! Inginerul silvic șef îi spune deseori: „Houra, în sectorul dumitale domnește ordine desăvârșită. Ca la expoziție...“ Nu degeaba se spune că braconierii devin cei mai buni pădurari. Dar dacă-i vorba de bătrânul nostru, lucrurile stau altfel. El a fost braconier tocmai din cauză că nu voia să-i recunoască pe domni drept adevărați stăpâni ai pădurii.

„Pădurile sunt ale tuturor; domnii ni le-au furat nouă“ așa îi spunea el răposatei mele mame în tinerețe, atunci când ea îl implora să isprăvească cu braconajul. Și, poftim, astăzi pădurile aparțin într'adevăr tuturor, și tăicuțul e în ele stăpân de drept. Vai, cum nu poate să-i sufere pe braconieri! Pentru ei tăicuțul este o adevărată spaimă... „Dacă tu ești un muncitor cinstit, ce-ți trebue braconajul? Inscrie-te în societatea noastră și vânează în regulă. Dar să nu furi Republica, pentrucă astăzi e a mea, a ta, a poporului muncitor, și nu vom îngădui niciunui ticălos s'o fure...“ Iată cum judecă bătrânul nostru. Iar dacă printre hoți se găsește câte unul din bogătașii satului, vr'un chiaburoi plin de fumuri, apoi să te ferească sfântul; îl satură taica de vânătoare!

Ți-e mai mare dragul să vezi cum îngrijește tatăl meu animalele din sectorul său... In fiecare zi, pe orice vreme, chiar când zăpada-i până la brâu, el se duce neapărat să verifice dacă s'a pregătit de mâncare și dacă ajutoarele lui au făcut tot ce trebue. El urmărește îndeaproape ca din cireada de căprioare să le aleagă pentru vânătoare numai pe cele mai slabe!... Nu mai e ca înainte, când vânătorii doborau la rând toate animalele. Când făzănițele clocesc, pe cinste îți spun că tata umblă în jurul lor ca o cloșcă, și că e mereu îngrijorat ca nu cumva să se furișeze până la ele vreo pisică de pripas sau vr'un jder... Dar vorbesc mereu despre altceva și mă abat dela ce-mi stărue la inimă. Dece oare i se spune lui taica Houra Stegarul?

Trebue să știi că mulți ani la rând tatăl meu a fost stegar; la început în cercul muncitoresc, iar mai târziu în organizația social-democrată, atunci când a apărut la noi această organizație. Era încă înainte de primul război mondial. Oricine l-a văzut pe vremea aceea, spune că n'a cunoscut stegar mai arătos. Un steag în mâini nu-i o prăjină cu care scuturi alune în pădure, nici praporul dela biserică, care flutură liniștit deasupra capetelor. „Steagul nostru roșu — spunea mereu tata — este un lucru scump și sfânt. Culoarea lui roșie este sângele pe care l-au vărsat muncitorii. Cu steagul roșu, dragă, trebue să te porți ca și cum ai porni la luptă, ca să aprinzi inimile celor ce te urmează. Trebue să fii ca o sculptură vie: capul sus, privirea ațintită înainte, pași hotărîți și cadențați, chiar dacă în fața ta sunt jandarmi. Iar mâinile tale trebue să simtă că țin un steag. Nu poți răbda ca steagul să atârne urît, fără viață, ca o haină în cuier. Nuuu! Trebue să fâlfâie liber în vânt, ca să se formeze dela sine cute frumoase, ca mătasa roșie să pară vie, ca să fie ca focul, ca sângele...“

Așa dar, timp de 25 de ani, la demonstrații, la sărbătorirea zilei de 1 Mai, tatăl meu a mers înainte cu steagul roșu muncitoresc în mâini. De câte ori l-au vânat jandarmii și de câte ori l-au zvârlit în închisoare!... Dar niciunul n'a izbutit să-i smulgă steagul roșu din mâini. Băieții își mai amintesc și astăzi ce s'a petrecut în 1918. Minerii au proclamat atunci în orășelul nostru Republica, iar taica a trecut cu drapelul printr'un cordon întreg de soldați, ducând după el pe toți acei care se speriaseră la vederea armelor. Mai târziu, în 1921, după ce noi, Houra, am rupt cu social-democrații și ne-am alăturat Internaționalei a III-a, ei au încercat să-i smulgă steagul tatălui meu.

Douăzeci de ani a stat acest steag în casa noastră. Tata nu a vrut pentru nimic în lume să-l lase la sediul uniunii, care se afla într'o cârciumă.

„*Steagul muncitoresc nu are ce căuta într'o cârciumă, în care se petrece și se bea. In casă de muncitor — iată unde trebue păstrat steagul*“; așa spunea el. Și tovarășii i-au dat dreptate. Acasă, tata a pregătit în mod special o cămăruță pentru steag. Și cum a mai pregătit-o! Era curată, spoită, pe pereți atârnau portretele lui Marx și Engels și încă un tablou — care înfățișa Libertatea chemând poporul pe baricade,

Nu știu dacă mă crezi, dar taica nu a intrat niciodată în cămăruța aceea cu capul acoperit. În rafturi se aflau ziare vechi ca: *„Zorile"*, *„Dreptul"*, *„Septembrie"*, calendare muncitorești, broșuri, cărțulii de cântece. Dar dacă, ferească dumnezeu, mama încerca să pună în cămară vr'un lucru de-al casei, se deslănțuia o furtună... O furtună în lege — zău îți spun — deși de felul său tatăl meu e cum nu se poate mai bun.

Dar închipue-ți că într'o zi au venit doi oameni: un oarecare Fialka și tânărul Burgr, care ajunsese funcționar la casa de asigurări pentrucă se pusese bine cu stăpânii. „Tovarășe Houra, tu ai rupt-o cu social-democrații. Organizația noastră ne-a trimis după steag..." Tata s'a făcut roșu de mânie, a încleștat fălcile și i-a strigat maică-mii: „Marianka! deschide ușa!..."

Firește că mama l-a ascultat. Taică-meu s'a îndreptat spre acești musafiri, i-a luat pe amândoi de guler, i-a târît așa până la ușă și le-a dat brânci pe scară. Mă pregăteam să mă duc la mină, ca să intru în schimbul de după masă. I-am spus: „Bagă de seamă, să nu se sfârșească rău. Trebue să te sfătuești cu tovarășii tăi, în cazul când va veni iarăși cineva la noi"... Da' de unde! Tata s'a răstit la mine. A spus că el știe singur să facă față, iar eu să-mi păstrez pentru mine înțeleptele mele sfaturi. N'ar fi trebuit să mă duc în seara aceea la mină, dar n'am avut încotro, așa s'a întâmplat...

M'am întors acasă târziu, cam pe la zece și jumătate. Numai cu mare greutate ajunsesem la sfârșitul schimbului: totul îmi cădea din mâini. Tovarășii m'au întrebat dece sunt așa de supărat; era cât pe ce să le povestesc totul, dar m'am stăpânit. Mi-am închipuit că tata s'ar supăra dacă s'ar vorbi despre aceasta și că, după lecția căpătată, probabil că nu va mai veni nimeni după steag. Dar, apropiindu-mă de casă, mi-am dat seama că s'a întâmplat ceva rău. Deobicei ai noștri se culcau odată cu găinile, pentrucă se sculau înainte de revărsatul zorilor; în seara aceea, era însă lumină. Am început să fug spre casă, am dat buzna înăuntru: mama stătea lângă masă cu ochii plânși, iar surorile Anda și Maruka boceau ca la înmormântare. Tăicutul nu era acolo...

— Unde e tata?!

Din cauza plânsului, mama n'a putut să-mi răspundă nimic. Abia peste câteva minute, am izbutit să aflu dela fete cele întâmplate... Închipuește-ți, ticăloșii ăia au trimis după steagul roșu... un jandarm: tocmai jandarmul cu părul roșu, austriacul Sunt, care în timpul războiului le luase femeilor noastre toate bucatele, până la cel din urmă bob și pe care, după revoluție, oamenii voiseră să-l spânzure... Atunci fusese mutat pentru doi ani în altă parte. Mai târziu, după 1920, când unii începuseră să creadă că s'a terminat cu clasa muncitoare, drăgutul de Sunt s'a înființat din nou la noi, de parcă nimic nu s'ar fi întâmplat.

Așa dar, acest Sunt a venit la noi și — *„în numele legii"* — s'a răstit la tata. Trebue să-ți spun că deși bătrânul nu-i un uriaș, pe vremea aceea avea destulă putere. Sunt s'a bizuit pe arma sa și pe lege, dar n'a apucat decât să ochească... Tata a făcut un salt dela masă la ușă... vreo trei metri... Amândoi au căzut pe dușumele. Care pe care! S'a rupt cureaua dela armă. Au căzut nasturii dela mantaua lui Sunt, iar șapca i-a picat într'o parte. Tata l-a biruit; l-a luat pe Sunt ca pe un sac de orz, și de astădată nu i-a mai cerut Mariankăi să-i deschidă ușa, ci a dat-o el însuși înlături cu o lovitură de picior și l-a aruncat pe jandarm depe scară drept într'o grămadă de bălegar. Sunt a fugit fără șapcă de nu i se mai vedea decât capul cu părul roșu la lumina felinarelor. După cât se părea, fugea după ajutor. Tata s'a întors în casă tăcut și gâfâind din greu. Mama a început să plângă: „Ce-o să fie acum?" Dar tata a strigat: „Ce-o să fie, o să fie! O să mă închidă și atâta tot! Nu-i nici pentru prima, nici pentru ultima oară..."

Deodată, aducându-și parcă aminte de ceva, a fugit din cameră și s'a dus în odăița cu steagul. Prin ușa deschisă mama a auzit pârâind ceva acolo, așa cum se aude când rupi o pânză tare. După aceea, bocancii grei de miner ai tatii au tropăit pe scara care duce spre pod. Mama a început să tremure: și-a închipuit că tata, mâhnit peste măsură de cele întâmplate, vrea să se spânzure. A fugit spre ușă, dar ușa era încuiată. Desnădăjduită, mama se izbea cu trupul de lemnul ușii. Dar, după câteva minute, bocancii de miner au tropăit din nou pe scări; tata cobora. A descuiat ușa cu cheia: „Ce te tot zbați așa, Marianka?! Crezi că o să-mi fac seama? Oare nu știi tu cât de mult iubesc viața și cât de mult vreau să apuc împreună cu voi vremuri mai bune?..."

Mama nici nu apucase să se liniștească, că jandarmii veniră din nou. De astă dată erau trei. Se înțelege că tata n'a mai opus rezistență. Jandarmii și-au îndreptat armele spre el și i-au spus: „In numele legii, să predai steagul proprietarilor lui legali". Tăticul s'a dus în odăiță escortat de unul din jandarmi. După un minut s'a întors de acolo, ținând în mână lemnul de care fusese prins steagul. Numai lângă cuie se mai puteau vedea niște fire roșii. „Poftim lemnul, — le-a spus tata jandarmilor. Steagul roșu nu li se potrivește proprietarilor voștri „legali". Să prindă de lemnul ăsta un steag galben, când vor merge la paradă".

Jandarmii i-au pus cătușe. Unul din ei îl păzea cu arma, în vreme ce ceilalți doi au întors pe dos toată casa până la acoperiș, în speranța că vor găsi drapelul. Au găsit printre vechituri vrute și nevrute: capcane și curse de sârmă pentru iepuri... Dar steagul nu l-au găsit.

A doua zi, tata a fost dus la tribunalul regional. Le-a fost frică să-l lase la raion, ca nu cumva să-l elibereze minerii. S'au legat de el încă înainte de judecată. „Să ne spui unde e steagul. Asta îți va ușura vina". Dar tata a fost mut ca un stejar. Casa noastră a fost percheziționată de trei ori, dar cum erau să găsească steagul? Nu l-au găsit... Până la urmă bietul om a fost acuzat de furtul steagului și condamnat să facă doi ani de temniță.

Acasă lucrurile mergeau prost. Mama nu înceta să plângă, eu am fost dat afară dela mină cu toate protestele minerilor. La o vreme era cât pe ce să se ajungă la grevă, dar *„pompierii"* din organizația sindicală au stins focul cu dibăcie. Se înțelege, au recunoscut și ei, că s'a procedat rău cu mine, dar au căutat să demonstreze că din cauza unui singur om riscau toți. Și mi-au făgăduit că, de îndată ce se va potoli zarva pe care o stârnise tata, vor face ei așa ca să fiu reprimit la lucru. Până la urmă, unii dintre mineri au obosit și au tăcut. Alții însă s'au retras, în semn de protest, din partidul social-democrat. Și așa s'a terminat atunci întâmplarea cu steagul. In perioada aceea partidul comunist era încă slab la noi, dar ce-i drept ne lipsea și înțelegerea. A fost o perioadă tristă. Până la urmă, m'am angajat zilier; munceam din zori până'n noapte. Câte ore, atâtea coroane...

După doi ani, tata s'a întors acasă, galben, slab și îmbătrânit. Era ca o plantă smulsă din pământ, fără rădăcină. Eram foarte îngrijorați din cauza lui. In primele zile, nu vorbea aproape deloc; probabil că în închisoare se desvățase de a vorbi. Numai în pădure, unde începusem să ne ducem iar împreună, redevenea așa cum îl cunoscusem înainte. Intr'o seară, pe când ne întorceam acasă, mi-a spus pe neașteptate: „Iosif, poate crezi că am făcut o prostie atunci când a fost întâmplarea cu steagul?". „Vai de mine, tăticule — i-am răspuns. Eu însumi la fel aș fi făcut...". „Stai, nu te grăbi... In închisoare m'am gândit mult la asta... Uite ce cred: o adevărată prostie am făcut înainte... Atunci, în 1918, ar fi trebuit să mergem până la capăt, ca în Rusia. Poate ar fi fost altfel. Intâmplarea cu steagul este numai o urmare a prostiei noastre de atunci".

Cu asta discuția a luat sfârșit. Dar, într'o Duminică — mi se pare că era în Iunie — femeile noastre au plecat la pădure; eu am rămas acasă cu tata. Soarele asfințea roșu ca sângele. Zău că jumătate din cer părea cuprins de vâlvătăi! Părea că dincolo de munți se afla un stegar uriaș care înălța deasupra țării steagul roșu muncitoresc. Mă uitam la cer și mă gândeam: „Cât sânge va mai vărsa clasa noastră muncitoare înainte de a cuceri o viață nouă pe pământ!..." Poate că și tăticul se gândea la acelaș lucru. Deodată, s'a ridicat, a ieșit din cameră pentru câteva minute și s'a întors cu... steagul roșu. Cu steagul pe care-l purtase douăzeci de ani și pentru care zăcuse doi ani în închisoare. Cine știe unde-l ascunsese: nu mi-a spus nici până astăzi. A întins mătasa veche pe masă și mi-a arătat inscripția cu litere de aur: „Prin lumină, la libertate!"

— Tu ce crezi, Iosif, oare acesta nu mai e steagul nostru? întrebă el ca și cum ar fi așteptat o lămurire din partea mea. Am râs, dar nu știu dece, am simțit ca un nod în gât. Iar el a continuat: „Prin lumină, prin lumină... Nici peste o mie de ani nu vom ajunge la libertate pe calea asta! Vezi și tu, Iosif, cum stau lucrurile astăzi. Uită-te la miniștrii noștri. Iar libertatea... libertatea a rămas tot acolo, unde a fost, la domni. Nu, steagului nostru i se potrivește o singură lozincă: *„Proletari din toate țările, uniți-vă!"*.

Acum, de câte ori mă gândesc la trecut, la împrejurările în care eu și tata am devenit comuniști adevărați, îmi aduc aminte de după amiaza aceea de Iunie. Da, pe urmă am găsit calea cea justă. Dar aici începe cu totul altă poveste, și eu am vrut să-ți vorbesc numai despre steag.

In timpul războiului am fost despărțit de tata: el a fost în lagărul de concentrare dela Buchenwald, iar eu la Sachsenhausen. Da, am trecut și prin asta și am rezistat datorită rădăcinilor noastre puternice de Houra. Pe urmă, în 1946, am sărbătorit pentru prima oară în viață, în libertate, un Mai victorios... Au venit tovarășii la taică-meu: „Tovarășe Houra, comitetul nostru raional de partid a hotărît ca tu, vechi luptător al clasei muncitoare, să porți steagul la demonstrația de 1 Mai".

Această cinste nu i se făcea pentru întâia oară. De multe ori, la adunările solemne, tata luase loc în prezidiu, salutase în numele minerilor pe tovarășii din Comitetul Central, luase cuvântul la meetinguri. Totuși, nu fusese niciodată atât de fericit ca în dimineața aceea de 1 Mai! Și cum să nu se fi bucurat! Pe toate turnurile de extracție dela minele din Kozie Gory ardeau stele roșii, pe toate coșurile fâlfâiau steagurile noastre victorioase.

Tata n'a dormit toată noaptea. Umbla prin cameră și mormăia ceva neînțeles. Ba repeta câteva măsuri din cântece muncitorești vechi, care se cântaseră cu patruzeci de ani în urmă, ba își amintea o întâmplare... Noaptea târziu, Barcea, soția mea, i-a spus: „Trebue să te odihnești, tăticule. Adu-ți aminte că ai 72 de ani și că mâine te așteaptă o zi grea..." — „Eu am 72 de ani?! se supără bătrânul, ca și cum i-ai fi adăugat cel puțin 20 de ani la vârsta cea adevărată. Dar pe urmă a râs și s'a îmbunat. Așa sunteți voi, femeile; toate sunteți la fel. Și Marianka mea tot așa e. Mă știu că nu sunt plângăreț de felul meu!". Dar a doua zi dimineața, când bătrânul nostru a pornit în fruntea demonstrației cu un steag mare, nou, în mâini, de un roșu aprins ca sângele viu, iar vântul de Mai începu să fâlfâie mătasa roșie, mi s'au umezit ochii. Mi-au apărut limpede atunci cei cincizeci de ani de luptă ai tatii în rândurile clasei muncitoare. Cred că nu ne dăm seama pe deplin cât de mult au făcut pentru noi tovarășii noștri sovietici în anul 1945, și cât sânge scump — al lor și al nostru — s'a vărsat înainte ca noi să fi apucat ziua de azi...

Și iată ce vreau să-ți mai spun: primăvara, când mă duc la mina mea, în schimbul întâi, pe la cinci dimineața, privesc îndelung răsăritul zorilor. Atunci, mi se pare că undeva departe, departe, peste ape, se află un stegar uriaș care înalță sus iubitul steag muncitoresc. Lumina roșie se aprinde tot mai viu și își revarsă flăcările peste o jumătate din omenire. Va veni vremea când această lumină va arde deasupra întregii lumi...! Când mă gândesc la asta, mă cuprinde o asemenea bucurie încât duduitul înfundat al ciocanului pneumatic îmi pare un cântec triumfător.

Traducere prescurtată din „Ogoniok"

Răsfoind CĂRȚILE

CU INIMA TÂNĂRĂ*)

roman

de Istvan ASZTALOS

Romanul scriitorului Istvan Asztalos *„Cu inimă tânără“* a îmbogățit literatura noastră cu o nouă carte de mare valoare artistică. Lucrarea reînvie, cu măestrie, un episod din mișcarea muncitorească de după luptele eroice dela Griviţa.

Intâia parte a romanului dă un tablou viu al sistemului bestial de opresiune și exploatare practicat de regimul burghezo-moșieresc.

Pe baza unor acuzații născocite, învinuindu-i că ar fi furat niște dinamită, jandarmii arestează pe unii dintre muncitorii ce lucrează la construcţia unui tunel. Descriind pe cei deținuți în închisoare, autorul ne prezintă, cu o mare putere de caracterizare, trei tipuri de oameni: elementele declasate ale regimului burghezo-moșieresc, pe muncitorii fără o conștiință înaintată de clasă, și pe luptătorii comuniști. Scenele din închisoare au o semnificaţie principială multilaterală. Autorul înfățișează, pe de o parte, printr'o serie de tablouri autentice, corupţia regimului burghezo-moșieresc, mijloacele odioase ale asupririi, iar pe de altă parte, arată în mod deosebit de convingător, influența morală și mobilizatoare pe care o are atitudinea comuniștilor asupra muncitorilor care nu au încă o conștiință de clasă înaintată.

Ideea centrală a romanului ia însă amploare în a doua parte a cărții.

La construirea tunelului, întreprinderea franceză nu se îngrijește nici de cele mai elementare măsuri de securitate a muncii. Zilnic se întâmplă nenorociri și accidente mortale. Conducerea șantierului face tot ce-i stă în putință pentru a reduce la minim salariile. Cu ocazia unui nou accident care curmă mai multe vieți, muncitorii, sub conducerea comuniștilor, declară grevă. Revendicările de natură economică se împletesc cu revendicările politice. Descrierea grevei, zugrăvirea artistică a luptelor dârze duse pentru izbânda ei, reprezintă o parte valoroasă a romanului. Aici se reliefează puternic măreția și spiritul neclintit de luptă al comuniștilor.

Autorul nu uită să arate că în organizarea și conducerea grevei, comuniștii au de luptat împotriva nivelului politic scăzut al elementelor semiproletare, precum și cu individualismul elementelor țărănești, pe care trebue să le ridice la gradul de a înțelege semnificaţia politică a acțiunilor pe care le duc.

Oamenii cresc în cursul luptei, viața lor devine mai frumoasă și capătă un conținut mai bogat. Greva pune la încercare ultimele puteri ale muncitorilor. Social-democrații de dreapta trădează și fac tot ce le stă în putință pentru a desorganiza pe greviști, dar în cele din urmă datorită acțiunilor hotărîte ale comuniștilor greviștii învinș; patronii sunt constrânși să le satisfacă revendicările.

Greva a învins, dar lupta continuă: aceasta e ultima concluzie a romanului; căci nu poate fi definitivă nicio biruință atâta timp cât puterea rămâne în mâinile capitaliștilor și a moșierilor.

Față de importantele probleme pe care le ridică, romanul are și unele scăderi. Bunăoară în prima parte, autorul stăruie prea mult asupra unor figuri de eroi declasați, care în partea a doua abia mai apar. Pe unii dintre eroii principali (Niculina, croatul, etc.) îi ridică din mocirla decăderii, inconștienței și a individualismului, în rândul luptătorilor înaintați, fără a da o motivare psihologică verosimilă acestei transformări. Chiar și comuniștii nu sunt prezentați totdeauna la nivelul luptei pe care o duc.

Romanul lui Istvan Asztalos rămâne totuși o lucrare de valoare care ne amintește epoca de bestială asuprire a regimului burghezo-moșieresc, scoate în relief trecutul măreț de luptă al poporului nostru muncitor și ne dă în acelaș timp puteri noi pentru marile noastre bătălii de azi.

Imre ROBOTOS

*) Asztalos Istvan: *„Fiatal Szivvel“* E.S.P.L.A.

CARTEA UNUI POET TÂNĂR

„Se clădește o lume nouă“[1]) se intitulează primul volum de poezii al tânărului poet clujean Lajos Létay. Volumul înmănunchiază cele mai bune versuri pe care le-a scris în ultimii șase ani și pe care cititorii maghiari din țara noastră le cunosc și le-au îndrăgit demult. Nădejdea pe care ei și-au pus-o în tânărul poet e în mare parte confirmată de acest volum care atât prin nivelul cât și prin tematica lui constitue un eveniment în literatura de limbă maghiară din R.P.R. Volumul este oglinda fidelă a dezvoltării poetului.

Intr'un număr relativ mic de poezii, poetul a știut să înfățișeze numeroase aspecte din lumea nouă ce se clădește. Faptul acesta trebue subliniat cu deosebire. Poet-patriot, el salută cu însuflețire nașterea Republicii noastre populare; el cântă împreună cu minerii ce plea că în camioane la schimbul de noapte, și scrie ode de înaltă inspirație despre întovărășirile agricole. Evocă viața chinuită a sărăcimii dela sate din timpul regimului burghezo-moșieresc și își aduce aminte de copilăria petrecută pe ogoarele fărâmițate, istovite, cu rod puțin. Létay apelează adesea la trecutul încărcat de atâtea mizerii, pe care îl confruntă cu viața tot mai frumoasă, tot mai bogată de azi. In poemele *„Casa veche“* și *„Un portret vechi“*, el ne aduce în față grozăviile războiului. Și tot din trecut scoate un tablou viu și sincer atunci când vorbește despre înfrățirea muncitorilor români și maghiari din Ardeal. Prezentul

e înfățișat multilateral în poeme închinate luptei pentru pace și socialism.

Versurile lui Lajos Létay se caracterizează printr'o remarcabilă concentrare a expresiei, prin conturul sever al imaginilor. El nu întrebuințează imagini de prisos, nu-și încarcă versurile cu expresii și fraze inutile, ci își toarnă ideile în tiparul unor forme adecvate. Imaginile lui nu sunt așadar autonome ci servesc totdeauna conținutul. Poetul mânuește cu multă siguranță forma și acordă o grijă deosebită ritmului și rimei. Uneori însă versurile sunt exagerat de concentrate și în astfel de cazuri ajunge la strofe abstracte, greu de înțeles.

Ca în orice volum de început, și în acesta cititorul poate observa unele lipsuri de care autorul trebue să țină seama și să le elimine. In primul rând el va trebui să adâncească procesul de limpezire principială a materialului poetic, să oglindească și mai profund și mai partinic, realitatea. Létay n'a rupt-o definitiv cu idilismul care se ivește în unele poeme. Deasemenea el va trebui să evite versurile abstracte și repetiția prea deasă a unor expresii.

Poeziile lui Lajos Létay sunt cântecele unui tânăr poet care slăvesc viața noastră de luptă, patria noastră iubită în care au răsărit zorii luminoși ai socialismului.

E. MAJTÉNYI

[1]) **Létay Lajos**: *„Uj vilag epul“* **Versek. E.S.P.L.A. 1951.**

Franz Liebhard: „Cronica șvabă“*)

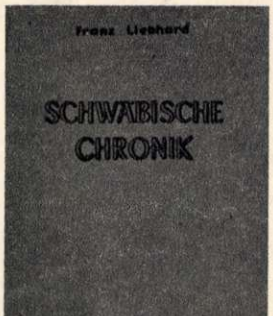

In noua literatură a minorității naționale germane din țara noastră s'au manifestat în ultimii ani câțiva poeți și scriitori foarte înzestrați. Unul dintre aceștia este Franz Liebhard, autorul culegerii de versuri: *„Cronica șvabă“*.

Niciun poet al minorității germane n'a știut să trateze arzătoarele probleme ale populației muncitoare germane din țara noastră cu măestria de care Franz Liebhard dă dovadă în versurile sale din această *„Cronică“*. In poeme ca *„Scrisoarea în lume“* (Brief in die Welt), *„Discuție în mină“* (Gespräch in Schacht), *„Zile și nopți“* (Tage und Nächte) ţintuește pe criminali la stâlpul infamiei, demascând complicitatea la groaznica deslănțuire a nebuniei hitleriste.

In unele poezii autorul demască vălul mincinos al așa zisei „unități germane“, văl țesut de naționaliștii burghezi și de chiaburi. Atitudinea lui în această privință e exprimată răspicat mai ales în poeziile *„Unitatea germană“* (Deutsche Einheit), *„Narva“*, *„Iarăși acasă“* (Wider daheim), *„Peter Hintzmann își povestește viața“* (PeterHintzmann erzählt sein Leben). Poetul arată totodată drumul luminos pe care se poate ajunge la singura unitate reală și justă pentru toți cei ce muncesc: la unitatea internaționalismului proletar. Pline de optimism și de încredere în viitor sunt poeziile care prezintă omul nou avântat în construirea socialismului. Muncitorul german apare, în toate aceste poeme, prins de iureșul muncii, pe ogoare, pe șantiere, punând umărul la lupta pentru construirea lumii noi.

O slăbiciune esențială a acestui volum de versuri este faptul că autorul nu demască adevărata înfățișare a dușmanului de clasă din rândurile minorității germane. Franz Liebhard vorbește numai despre dușmanii din trecut și nu smulge masca depe fața acelora care, în sate și orașe, mai caută să întrețină ura națională, și vântură teorii rasiale. Datoria poetului este de a da o poezie viguroasă, combativă, care să demaște cu îndrăzneală pe dușmanul de clasă.

Volumul poetului Franz Liebhard este o carte folositoare pe care oamenii muncii germani din patria noastră o citesc cu mult interes.

Heinrich SIMONIS

*) Franz Liebhard: *„Schwabische Chronik“*—E.S.P.L.A.

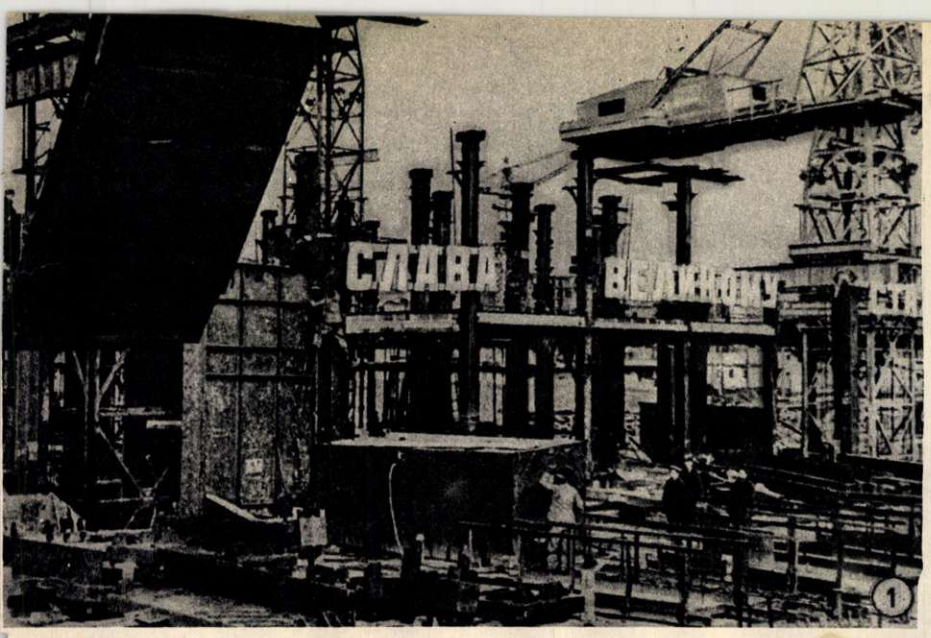

1. Palatul ştiinţei şi culturii ce se va construi în capitala Poloniei este un dar pe care poporul sovietic îl face poporului frate polonez. În fotografie: un aspect al construcţiei ce se înalţă văzând cu ochii.

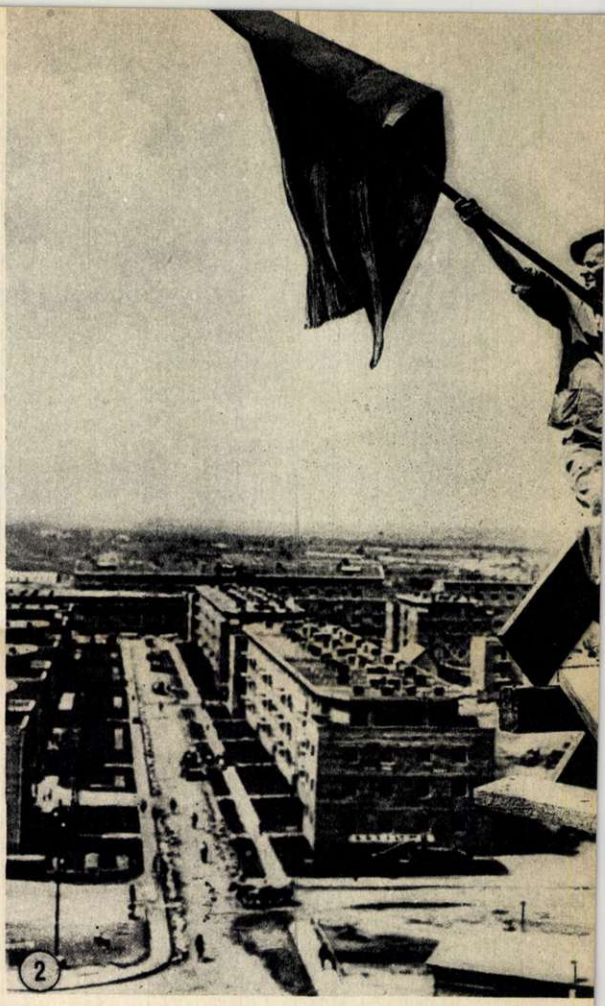

2. Sztalinvaros, oraşul nou care se construieşte în R.P.Ungară, poartă numele nepieritor al marelui eliberator al poporului ungar, I. V. STALIN.

În numele PĂCII

Zi cu zi şi ceas cu ceas pe vastele şantiere ale ţărilor care construiesc socialismul se înalţă schelele noilor combinate, se durează hidrocentrale, se construiesc palate de cultură, şcoli, cămine, creşe, sanatorii. Pe harta fiecărei ţări apar tot mai multe oraşe în care pulsează viaţa nouă.

Ţările de democraţie populară înaintează cu avânt pe calea socialismului urmând exemplul măreţ al minunatului popor sovietic.

Popoarele smulse de sub jugul fascismului de către Armata Sovietică eliberatoare, îşi durează viaţă nouă şi fericită cu sprijinul larg şi neprecupeţit al Uniunii Sovietice.

Ajutorul sovietic este chezăşia marilor succese de astăzi şi de mâine. Măreţele idei leninist-staliniste despre făurirea vieţii noi socialiste însufleţesc pe oamenii muncii din ţările de democraţie populară. Multe din şantierele care freamătă de muncă paşnică şi creatoare poartă numele lui I. V. STALIN, în semn de recunoştinţă din partea popoarelor care-şi datorează viaţa liberă marelui eliberator. Oamenii muncii din ţările de democraţie populară îşi pun toate forţele, tot avântul şi toată dragostea lor în opera de construire paşnică a ţărilor lor, conştienţi că prin aceasta ei îşi clădesc viitorul lor şi al copiilor lor şi contribue la întărirea păcii în lume.

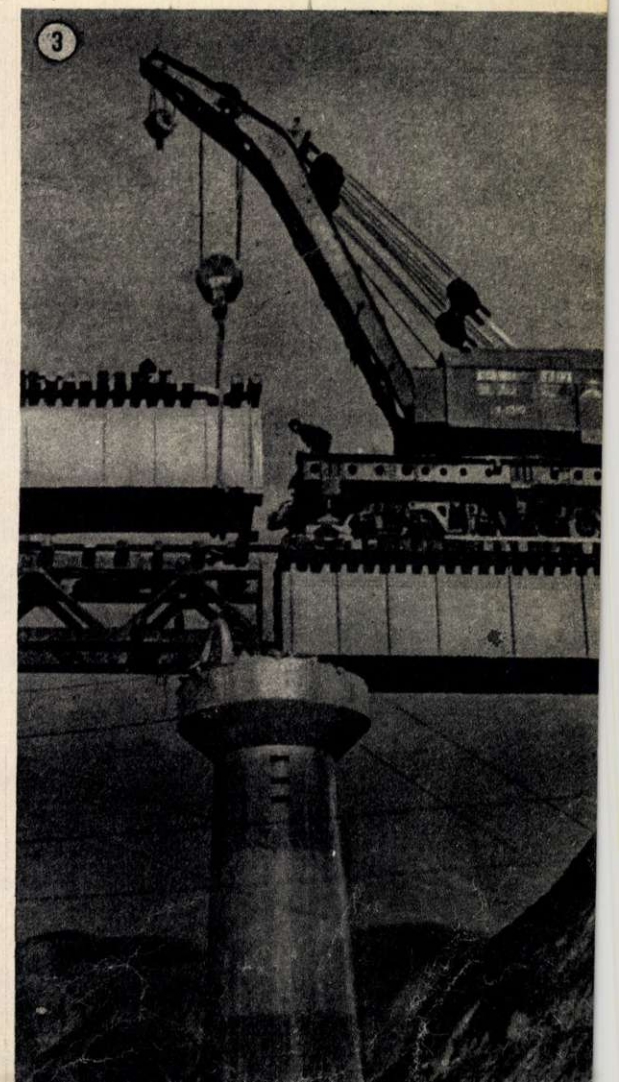

3. Cu ajutorul neprecupeţit dat de Uniunea Sovietică, poporul chinez face paşi uriaşi pe drumul construirii Chinei noi. În clişeu: ultimele lucrări în vederea terminării marelui viaduct al liniei ferate Tienşui-Lanciou.

4. Nu s'a împlinit nici un an de când oamenii muncii din Germania democrată au sărbătorit terminarea primelor blocuri mari depe Aleea Stalin, această măreaţă construcţie închinată păcii şi socialismului. De atunci, pe aleea care poartă numele nemuritor al lui Stalin s'au ridicat nenumărate alte blocuri destinate oamenilor muncii din capitala R. D. Germane.

File din calendarul UNEI MARI ÎNTRECERI

18-19 Martie

A venit sorocul celei de a XX-a ediţii a campionatelor mondiale de tenis de masă. Sosesc oaspeţii, viitorii competitori la cele şapte titluri de campioni ai lumii.

Primii sosiţi sunt din ţările apropiate, prietene: ungurii şi bulgarii. In gară, Sido zâmbeşte tuturor, explicând că în tot geamantanul n'are decât o singură paletă.

— E loc suficient — spune râzând — pentru toate cupele pe care echipa noastră le va lua la înapoiere!...

Din avion coboară mai mulţi bărbaţi cu părul negru, cu tenul bronzat de soarele Sudului: sunt brazilienii.

— Ca să ajungem până aci, spune Djalma de Vincenzi, am parcurs peste 14.000 km.

Valiza francezului Michel Haguenauer e complet tapetată cu etichete de hotel, mărturii ale nenumăratelor sale călătorii la turnee şi concursuri. Odată cu el au sosit şi surorile Rowe, campioanele Angliei.

Sosesc chinezii, cehoslovacii, suedezii, olandezii, elveţienii şi atâţia alţii, iar printre cei prezenţi sunt şi Yvor Montagu şi Marcel Corbillon, animatorii Federaţiei Internaţionale de Tenis de Masă.

20 Martie

Deschiderea. Sala Floreasca e mai frumoasă ca oricând. Miile de spectatori freamătă de nerăbdare. In faţa lor, pe podiumul verde stau înşirate şase mese puternic luminate de reflectoare. Iată, în pas sprinten încep să defileze cei mai buni jucători de tenis de masă din lume. Benzile de magnetofon imprimă aplauzele entuziaste, acordurile fanfarei şi cuvântările de deschidere.

— ...„*Suntem siguri că nivelul de organizare al acestor campionate dela Bucureşti va fi greu de atins în viitoarele ediţii...* — declară Yvor Montagu. — *Dorim să se întărească prietenia între sportivi, contribuind la cauza păcii între toate popoarele lumii...*"

21 Martie

De dimineaţă până seara, mingile de celuloid fac naveta peste plasele care despart mesele în două. Ferenc Sido este de o surprinzătoare agilitate, iar loviturile lui sunt necrutătoare. Richard Bergman — o maşină de respins mingi. Cehoslovacul Ivan Andreadis pare absent dela cele ce se petrec la masă, dar joacă cu precizie... Frantisek Tokar luptă pentru fiecare minge... Suedezul Fliesberg are gesturile unui bătrân profesor de dans...

Toţi aceşti jucători celebri au însă de înfruntat asaltul viguros al unui mare număr de tineri talentaţi: chineza Suh-Mei-ving, germanul „Connie" Freundorfer, românii Tiberiu Harasztasi şi Paul Pesch, austriaca Linda Wertl, bulgarul V. Popov, şi încă alţii se arată adversari de temut pentru orice jucător consacrat.

22 Martie

Pe tabelele unde sunt înscrise ţările care se întrec pentru cupele Corbillon şi Swaythling au apărut primele rezultate.

Echipa feminină a R.P.R. termină neînvinsă, întrecând toate echipele din seria sa. De fapt aceasta nu-i o surpriză pentru nimeni, deoarece culorile noastre sunt apărate de campioana mondială Angelica Rozeanu; ea, împreună cu Sari Szasz şi cu tânăra Ella Zeller, ne aduc victorie după victorie

O comportare frumoasă care întrece aşteptările, are şi echipa noastră masculină. Jucătorii români se clasează pe locul trei în seria lor, fiind învinşi numai de viitoarea finalistă R.P. Ungară şi de Franţa, după mare luptă.

N'au trecut decât puţine zile decând sportivii din cincisprezece ţări sunt împreună. Unii dintre ei s'au mai cunoscut la alte campionate, alţii se întâlnesc pentru prima oară. Pe toţi însă îi uneşte acum o caldă şi sinceră prietenie. Jucătorul francez, negrul Salla, poate fi văzut în tovărăşia concurenţilor maghiari, jucătorii din China fac antrenamente împreună cu cehoslovacii Stipek, Slar. Hruskova. Fotografii nu mai prididesc să prindă grupuri de participanţi din toate ţările.

23 Martie

Ziua finalelor la probele pe echipe.

Echipa noastră, victorioasă până acum, înfruntă în ultimul asalt echipa Angliei, adică pe cele două surori Rowe.

Sari a câştigat cu 2-1 stârnind valuri de entuziasm în sală.

Angelica Rozeanu a câştigat şi ea la Rosalind Rowe, apoi, în dublu cu Ella Zeller, conduce jocul în aşa fel încât cuplul englez e înfrânt categoric.

Victoria şi Cupa Corbillon sunt ale noastre!

In clipele în care ovaţiile nu mai contenesc, iată că din fundul sălii înaintează un bătrân, înalt, vioi, cu barba albă. El poartă în braţe mult dorita cupă. E chiar donatorul ei, Marcel Corbillon. Din mâinile sale trofeul trece în mâinile maestrei emerite a sportului din R.P.R., Angelica Rozeanu. Pentru a treia oară, echipa feminină a ţării noastre este campioană mondială.

Deosebit de disputată a fost finala probei echipelor de băieţi. Pentru prima oară, Cupa Swaythling a revenit jucătorilor englezi, care au întrecut la mare luptă pe reprezentanţii maghiari din rândul cărora s'a impus cu autoritate Ferenc Sido, singurul jucător rămas neînvins.

24 Martie

Zi de odihnă. Pentru întâia oară dela începerea campionatelor, concurenţii se despart. Unii pleacă în excursie pe Valea Prahovei, alţii vizitează Capitala. In holul hotelului un grup compact urmăreşte cu interes o pasionantă întâlnire: fostul nostru campion la tenis de masă Victor Vladone se în-

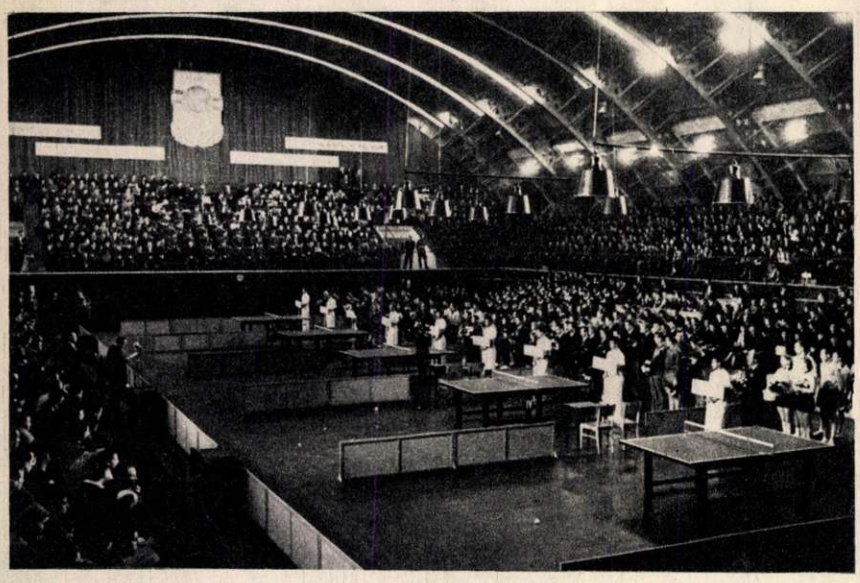

Inaintea probei de dublu a finalei Cupei Corbillon. Dela stânga la dreapta: Rosalind Rowe, Diane Rowe, Angelica Rozeanu, Ella Zeller. In partida ce a urmat, cuplul român şi-a impus categoric superioritatea.

Aspect dela festivitatea de deschidere a campionatelor mondiale de tenis de masă.

Acum, după încheierea campionatului mondial retrăiesc nu numai jocurile în care am învins, ci și lungile antrenamente dinaintea acestei mari întreceri sportive.

Victoriile obținute împreună cu tovarășii mei de joc, Roczian și Angelica Rozeanu, sunt victorii ale sportului nou din țările de democrație populară.

N'am învins numai noi, ci și întreaga mișcare sportivă din țările noastre, în cadrul căreia noi avem cele mai bune condiții de ridicare a măestriei noastre sportive.

Ferenc SIDO

Din primele ore ale șederii noastre în România am fost mult impresionate de ospitalitatea și spiritul prietenesc cu care am fost primite. O impresie deosebită ne-a lăsat solemnitatea de deschidere a campionatelor. Nu vom uita niciodată această scenă atât de colorată și mișcătoare. In tot timpul întrecerilor a domnit o atmosferă prietenească. Era plăcut să fii în mijlocul jucătorilor veniți din atâtea țări!

In pauzele dintre jocuri ne-au fost puse la dispoziție cele mai plăcute mijloace de recreație, atât de necesare celui care trebue să presteze zile în șir un efort. Foarte frumos a fost spectacolul dela Teatrul Consiliului Central al Sindicatelor în care baletul și muzica au plăcut tuturor.

Ne-am bucurat de victoria băieților noștri, care au cucerit *Cupa Swaythling* și am sărbătorit în aceeași seară cum se cuvine evenimentul. In schimb, în *Cupa Corbillon* a trebuit să primim înfrângerea în fața jucătoarelor române care ne-au învins după jocuri spectaculoase și pasionante.

Invingătoarele noastre au jucat excepțional, în special campioana mondială Angelica Rozeanu. Părăsim țara Dvs. cu cele mai frumoase impresii și cu satisfacția de a fi concurat la cele mai bine organizate întreceri sportive la care am luat parte până acum.

Diane ROWE
Rosalind ROWE
Kathleen BEST

Sunt fericit să exprim pe această cale satisfacția de a fi participat la campionatele mondiale pe 1953. Organizatorii merită cele mai mari laude. Atât în ceeace privește confortul, cât și organizarea competiției sportive, toate au fost cum nu se poate mai bine.

De douăzeci de ani asist la toate campionatele mondiale și trebue să recunosc că acesta din urmă a fost cel mai reușit.

Mulțumesc, prieteni români, pentru tot ce ați făcut pentru tenisul de masă și pentru sport.

M. HAGUENAUER

Angelica Rozeanu, campioană mondială la simplu femei și Gizi Farkas după câștigarea titlului mondial la dublu.

trece cu tânărul campion al Republicii Democrate Germane, Heinz Schneider, la... șah.

25-27 Martie

Lupta reîncepe... Surprizele nu lipsesc: fosta campioană mondială, austriaca Trude Pritzi, este eliminată în al doilea tur, Bergman în optimi de finală, cuplul „bătrânilor" Haydon și Barna elimină pe Stipek-Tereba, iar campionul R. P. R., Toma Reiter, se califică strălucit în dauna renumitilor jucători Slar și Simons. In primul tur, Haguenauer pierde la campionul bulgar Popov.

— Am îmbătrânit, — exclamă trist jucătorul francez. Ce voi mai face când n'am să mai pot juca?

Iată o întrebare dureroasă pentru un sportiv profesionist, așa cum sunt mai toți participanții veniți din țările capitaliste.

In palmaresul deținătoarei titlului mondial feminin, Angelica Rozeanu, sunt înscrise numai victorii. Ea se califică fără prea mare efort în toate cele trei probe la care concurează— simplu, dublu și dublu mixt — demonstrând o categorică superioritate asupra celorlalte concurente.

28 Martie

La cele două capete ale uriașelor tabele, care străjuiesc intrarea în sală, numele celor calificați se apropie tot mai mult de ultimul pătrățel: finala. In tribune, spectatorii comentează cu aprindere șansele. Unii vorbesc de Sido, care până acum a câștigat toate partidele, alții de Andreadis, care în proba de simplu n'a pierdut niciun set. La simplu femei însă toată lumea e de acord: Angelica Rozeanu este cu adevărat de neînvins!

29 Martie

Astăzi vom cunoaște pe noii campioni. Pe podiumul sălii stă acum o singură masă, la care se vor juca toate finalele.

Cele mai bune două jucătoare din lume, Angelica Rozeanu și Gizi Farkas, încep întrecerea finală. Angelica Rozeanu conduce cu măestrie jocul, Gizi Farkas joacă redutabil. Reprezentanta R.P.R. trage din toate pozițiile, respinge cele mai multe atacuri și câștigă, după o întrecere pasionantă: 21-11, 21-19, 19-21 și însfârșit 21-16. Pentru a patra oară consecutiv Angelica Rozeanu câștigă campionatul lumii.

La simplu bărbați Ferenc Sido câștigă în fața lui Ivan Andreadis, demonstrând o măestrie desăvârșită.

Reprezentanții țărilor de democrație populară cuceresc și celelalte titluri. Jucătorii maghiari Sido și Kocziań devin campioni la dublu, întrecând pe englezii Bergman și Leach, apoi Angelica Rozeanu și Gizi Farkas depășesc categoric pe surorile Rowe și însfârșit din nou Angelica Rozeanu și Ferenc Sido câștigă și finala de dublu mixt. Victoria sportivilor noștri este categorică. In sală aplauzele nu mai contenesc... Cupele care au călătorit în atâtea orașe ale lumii, vor odihni acum pentru un an la București și Budapesta.

A XX-a ediție a campionatelor mondiale de tenis de masă a luat sfârșit. A fost cea mai frumoasă, cea mai bine organizată competiție a sportului cu paleta. Despre aceasta au scris și vor mai scrie jucătorii reuniți din toate colțurile lumii, aici, la București.

A fost o adevărată sărbătoare sportivă a prieteniei și păcii.

T. VORNICU
V. RADU

„Am luptat bine!" Cei doi învingători la proba de dublu mixt — Angelica Rozeanu și Ferenc Sido — se felicită reciproc pentru victoria obținută.

NE PREGĂTIM PENTRU FESTIVAL

CU ENTUZIASMUL TINEREȚII

Una din cele mai importante trăsături ale Festivalului Mondial al Tineretului, care va avea loc în patria noastră în luna August, este aceea că zeci de mii de tineri din multe țări ale globului vor putea cunoaște cu acest prilej patria și poporul nostru. Festivalul constitue astfel pentru noi un minunat prilej de a schimba idei și informații prețioase cu aceste zeci de mii de tineri, dintre care fără îndoială mulți vor fi mâine, în patria lor, oameni de seamă pe cele mai variate tărâmuri de activitate. Vom avea atunci prilejul să aflăm și să învățăm foarte multe lucruri dela reprezentanții tineretului sovietic și vom schimba impresiile și experiența noastră cu reprezentanții tineretului din țările de democrație populară, vom închega prietenie strânsă cu tinerii din țările capitaliste și coloniale.

In felul acesta, tinerii care vor veni în Capitala noastră se vor putea cunoaște — mult mai îndeaproape decât le permit îndeobște lucrările scriitorilor— tocmai prin aceste întâlniri prietenești care vor fi organizate și în care vor fi discutate problemele cele mai importante care preocupă astăzi tineretul iubitor de pace din întreaga lume. Mi se pare deosebit de important ca noi să izbutim să arătăm miilor de tineri care vor sosi din țările capitaliste sau coloniale caracterul interesant, pasionant, pe care-l are viața pentru tineretul patriei noastre. Cartea la care lucrez acum — inspirată din viața minunată a tinerilor din țara noastră — va fi, nădăjduesc, unul din mijloacele prin care tineretul din toate țările va putea

cunoaște frământarea creatoare, ideile, sentimentele și visurile fiilor și fiicelor poporului nostru muncitor.

Vremea noastră e vremea în care devine o realitate vie prietenia între popoare și în care condițiile civilizației materiale fac posibilă o cunoaștere mai adâncă între oameni ce aparțin celor mai îndepărtate puncte ale pământului.

E departe vremea când unicul român care a putut cunoaște îndepărtata Asie a fost Spătarul Milescu. In August se vor întâlni la București mii de tineri din Republica Populară Română cu mii de tineri dintre care unii vor sosi din țări pe unde a păsit cândva Nicolae Milescu, iar alții vor veni din cele două Americi și din Africa. Iată un prilej prețios pentru a răspândi ideile și simțămintele puternice care ne însuflețesc. Deaceea eu, asemeni multor altora, aștept cu nerăbdare această mare sărbătoare a tineretului, sărbătoare a viitorului.

Petru DUMITRIU
scriitor,
laureat al Premiului de Stat.

Marea sărbătoare a tinereții și prieteniei pe care Capitala patriei noastre o va găzdui în vara acestui an este un eveniment întâmpinat cu entuziasm și înflăcărare tinerească nu numai de către tineri. Și pentru noi, cei care am trecut de vârsta tinereții, Festivalul Mondial al Tineretului constitue un admirabil prilej de a închega prietenii strânse cu reprezentanți ai popoarelor din cele mai îndepărtate colțuri ale globului, de a ne manifesta dorința vie de luptă pentru menținerea și consolidarea păcii.

Mi-a fost din totdeauna drag să compun cântece pentru tineret, cântece care să-l însuflețească în muncă, să-l destindă în orele libere. In ultimii ani îndeosebi, m'am străduit să dau expresie artistică în creațiile mele minunatei tinereți a patriei noastre, să cânt bucuria de a trăi o viață nouă, luminoasă. Am căutat deasemeni să folosesc un limbaj muzical cât mai clar și accesibil și am încercat un sentiment de adâncă mulțumire atunci când am văzut că unele cântece ca „Republica în sărbătoare" pe versuri de Maria Banuș și „Cântec de spus cu armonica" pe versuri de Veronica Porumbacu, realizat împreună cu Eli Roman, au fost însușite și îndrăgite de massele tineretului muncitor.

Apropierea Festivalului Mondial al Tineretului, faptul că el se va desfășura în țara noastră, m'au îndemnat și pe mine să compun câteva lucrări închinate acestei frumoase și tinerești sărbători. Unul din textele pe care am început să compun muzică aparține poetului Eugen Frunză și este scris cu dorința de a deveni „Cântecul Festivalului". Va fi un cântec pentru cor și soliști, în ritm de marș, pe care mă voi strădui să-l realizez cât mai mobilizator, mai avântat. Celălalt cântec, realizat pe textul „Valsul tinereții" de Veronica Porumbacu, este închinat prie-

teniei dintre tinerii depe întreg întinsul pământului.

Doresc mult ca aceste cântece să-mi izbutească astfel încât să placă tinerilor noștri și tinerilor oaspeți pe care îi vom găzdui la vară cu dragoste. Doresc ca atunci când vor pleca acasă, în cine știe ce țară îndepărtată, participanții la Festival să ducă cu ei și cântecul meu, ca un mesagiu de pace și prietenie trimis în toate colțurile lumii, de către poporul patriei noastre.

Radu DRĂGAN
compozitor

CE VOI DĂRUI MĂREȚULUI FESTIVAL

Intr'una din primele zile ale Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace, dela Berlin, la care am avut marea cinste și bucurie să participăm, m'a impresionat profund o scenă petrecută într'una din marile piețe ale Berlinului, Marx-Engels Platz. Două grupuri de tineri îmbrăcați în costume naționale s'au întâlnit deodată, în mod neprevăzut, în mijlocul uriașei piețe. Această întâlnire neașteptată a prilejuit o entuziastă manifestare de prietenie: tinerii s'au îmbrățișat cu nespusă căldură, au schimbat între ei daruri și insigne, au dat expresie, fiecare în limba sa, dorinței înflăcărate de a apăra pacea, de a-și făuri un viitor luminos. Când m'am apropiat de grupurile care se întâlniseră, am văzut că ei aparțineau delegațiilor franceză și vietnameză...

In jurul lor s'au adunat de îndată zeci și sute de alți tineri, aparținând diferitelor popoare, purtând fiecare costume naționale; s'au prins de mâini și au început apoi toți să cânte, fiecare în graiul său, Imnul Federației Mondiale a Tineretului Democrat. In câteva minute întreaga piață Marx-Engels răsuna de cântecul prieteniei și frăției între tinerii lumii.

Această scenă, care dealtfel nu este nicidecum singura dela Festival care mi s'a întipărit pentru totdeauna în memorie, m'a impresionat în așa măsură încât chiar din acea clipă am început să mă gândesc cum aș putea să transpun artistic cele văzute, cum să transmit poporului meu, printr'o lucrare de artă, această grăitoare mărturie a prieteniei tineretului depe tot întinsul globului. Intors în țară, am început să lucrez la diferite schițe în care mă străduiam să reînviu scena pe care o văzusem, să subliniez adânca ei semnificație, să redau simțămintele de care am fost însuflețiți toți acei care participaserăm la întâlnirea din Marx-Engels Platz.

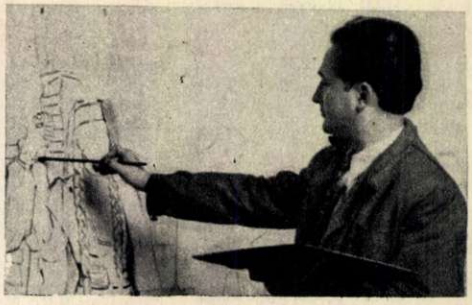

Dorința mea vie este de a realiza această lucrare la înălțimea temei sale și de a o termina până la începerea Festivalului Mondial dela București. Tabloul la care lucrez va fi de mari dimensiuni — 4,50 m. lungime pe 3,50 m. înălțime — și constitue o compoziție inspirată din întâlnirea în Marx-Engels Platz între tinerii francezi și vietnamezi. Voi depune toate eforturile ca să realizez o lucrare de calitate, care să constitue unul din darurile pe care creatorii de artă din țara noastră le fac marii sărbători care va fi Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie.

Gh. ȘARU
pictor,
laureat al Premiului de Stat.

CUCRÎNICSÎ

SFÂRŞITUL

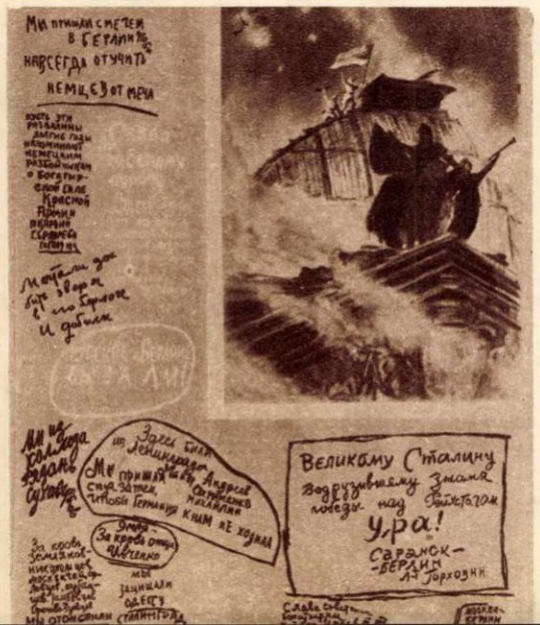

Din inscripţiile ostaşilor Armatei Sovietice pe zidurile Reichstagului.

Am venit cu spada la Berlin ca să desvăţăm pentru totdeauna pe nemţi de a ridica spada. Fie ca aceste ruine să le amintească mult timp banditilor hitlerişti despre puterea de uriaş a Armatei Roşii:
T. Carpii, S. Eravreba, S. I. Goldiuc.

★

Glorie poporului rus. Pe aici au trecut:
Bobrâşev Grigori, Şalaev, Ledenev, Cozmina Sergheev, Moluşenco. Jigola şi alţii.

★

Am visat să răpunem fiara în bârlogul ei şi am răpus-o. Noi suntem din colhozul Riazan:
Suhaverov.

★

Am răzbunat sângele fraţilor din Nicopol, Moscova, Orel, Cuban, Tambov, Orehovo-Zuevo:
maior Budnicov, maior Şatcov, maior Iacunin, căpitan Semeonov, lt. maj. Svirţov.

Aici au fost cei din Leningrad:
maior Andreev, Ohrimenco, Mihailin.

★

Am venit noi aici pentru ca Germania să nu mai vină la noi.

★

9 Mai. Pentru sângele tatei:
Ivcenco.

★

Am apărat Odessa, Stalingrad, am venit la Berlin!
Aviatorii flotilei 2-a.

★

Am fost şi noi, cei din lacuţia, regiunea Donului din Ciuvaşia:
Connov F. F.

★

Marelui Stalin care a înălţat steagul victoriei deasupra Reichstagului, ura!
Saransc — Berlin. Locot. Gorhovin.

Ilustrațiile pictorului C. Baba la romanul „Mitrea Cocor" de Mihail Sadoveanu

Mitrea Cocor, slugă la boierul Cristea Trei-Nasuri.
(ilustrația din stânga, sus)

Chiaburul Ghiță Lungu.
(ilustrația din dreapta, sus)

Baba Chița Trigloaia îngrijindu-l pe tânărul Mitrea după ce fusese bătut de plutonierul de jandarmi.
(ilustrația din stânga, jos)

Veselin Scripcarul, lăutarul dela Malu Surpat.
(ilustrația din dreapta, jos)

La „Casa tineretului"

Către seară, clădirea cu ziduri puternice, cenușii, ce se'nalță la cotul străzii Gutenberg, începe să se însufleţească. Ochiurile geamurilor prind a se lumina unul după altul, liftul urcă și coboară fără răgaz toate cele șapte etaje. Intreaga clădire freamătă de cântec și veselie, iar pe scări par a se revărsa atunci torente înspumate de tinereţe.

Fiecare etaj al clădirii capătă grai propriu: la etajul I se întrec sunetele subţirele ale viorilor cu cele grave ale violoncelelor, iar flautul își împleteşte ciripitul delicat cu cântecul fagotului. Tocmai de sus, dela etajul VI, îi răspund orchestrei, în accente puternice, viguroase, zecile de voci ale corului, ce intonează un imn închinat tinereţii. Dela etajul III pot fi auzite voci tinere care se entuziasmează sau se mânie, se înveselesc sau se întristează: deobicei, la etajul III repetă cercul dramatic.

Tineri muncitori, studenţi, funcţionari, elevi — membri ai Ansamblului artistic al Comitetului Orășenesc Bucureşti U.T.M. — de cum își termină munca, vin într'un suflet în casa lor, a tineretului, să repete până târziu noaptea partituri, scenete, dansuri; cu înfrigurare și avânt nestăvilit se pregăteşte acest ansamblu pentru evenimentul sărbătoresc pe care îl vom trăi cu toţii, în luna August, în Capitala ţării noastre — cel de-al 4-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenţilor...

*

...Pe'nserate, atunci când zăpușeala de peste zi se mai potolește, fetele și flăcăii se adună în bătătura satului și se prind într'o horă voinicească. Și, odată cu obrajii, se încing și inimile tinerilor, înflăcărate asemenea bujorului pe care fata cea isteaţă îl ţine în mână și pe care îl doreşte cu atâta foc flăcăul ce-o iubeşte. Iar hora se învârteşte mai departe, până când, noaptea târziu, bunicuţa vine să-și ia acasă nepoata cea isteaţă care a zăbovit prea mult la joc...

Te întrebi, pe drept cuvânt, cum poate fi atât de grăitor un simplu dans, pe care nu-l ajută, spre a fi înţeles, niciun cuvânt? Iată mișcările pline de viaţă și prospeţime ale fetișcanei cu ochi șăguitori și obraji asemenea bujorului: atât de sugestiv e dansul Mihaelei Petrovici, încât ea izbuteşte să contureze cu multă finețe, numai prin mimică și gesturi, caracterul unei fete tinere dela ţară, sfioasă dar isteaţă și plină de viaţă.

...Ai sta ore întregi, alături de Săuţeanu Aurelia, maestra de balet, să privești jocul avântat al tinerilor care se pregătesc pentru Festival...

*

Peste o sută de perechi de ochi privesc ţintă bagheta dirijorului Marin Constantin și ţi se pare că fiecare corist și-a oprit răsuflarea în aşteptarea gestului hotărîtor. Apoi, în clipa următoare, melodia se porneşte năvalnică, răscolitoare, inundând cu valurile ei de sunete uriașa încăpere. *„Cântecul pentru Canalul Dunăre-Marea Neagră"* de Florin Comișel, se înalţă tot mai puternic, mai viguros...

Și, pe neașteptate, tinerii coriști își amintesc de o altă sceană.

...Berlin. Sala e cufundată în întuneric. Se zăresc vag contururile mesei juriului internaţional al Festivalului; scăldată în lumină este doar scena pe care se află, într'o perfectă aliniere, corul Ansamblului artistic U.T.M.

De emoţie, chipurile tinerilor au pălit și inimile au prins a bate mai repede. Fiecare tânăr simte alături de umărul său, umărul vecinului și asta îl întăreşte. Și fiecare își spune în gând, pentru a nu știu câta oară: „Trebue să cântăm ca și cum ar fi tovarășul Gheorghiu-Dej în sală. Trebue să reprezentăm cu cinste ţara!" La semnul dirijorului, *„Cântecul despre Stalin"* de Anatol Vieru s'a pornit impetuos și impresionant...

Peste câtăva vreme s'a anunţat rezultatul: tânărului cor românesc i s'a decernat premiul al II-lea.

Privești acum șirurile de tineri coriști care repetă *„Cântec pentru Canalul Dunăre-Marea Neagră"*. Intâlnești figuri cunoscute: muncitorul ceferist Tigoianu Tudor, tânărul medic Stănescu Iovița, ţesătoarea Ivașcu Ecaterina.... Biruinţa câștigată la concursul dela Berlin îi însufleţeşte în pregătirile pentru Festivalul Mondial al Tineretului dela Bucureşti.

Echipa de dansuri repetă cu sârg noi jocuri populare.

Corul Ansamblului artistic al Comitetului Orășenesc U. T. M. Bucureşti, laureat al Concursului Internaţional al Festivalului Mondial al Tineretului dela Berlin, se pregăteşte pentru marea sărbătoare a tinereţii și prieteniei ce se va desfășura peste câteva luni în Capitala ţării noastre.

REINTOARCEREA LUI MAURICE THOREZ ÎN FRANȚA

Maurice Thorez printre noi! Cu aceste cuvinte pătrunse de entuziasm au salutat massele muncitoare franceze reîntoarcerea în țară a celui mai iubit fiu al Franței luptătoare, Maurice Thorez, secretarul general al P. C. Francez.

După o ședere îndelungată în Uniunea Sovietică, unde a primit cea mai bună îngrijire medicală, conducătorul Partidului Comunist Francez revine în patrie.

Prin manifestații entuziaste, întregul popor al Franței și-a exprimat din nou atașamentul față de cauza gloriosului partid al lui Maurice Thorez și recunoștința profundă față de Uniunea Sovietică.

DOCUMENTUL FRICII

În timpul desbaterilor din Bundestag, care au culminat cu ratificarea „tratatului general" militarist, clădirea parlamentului dela Bonn a fost transformată într'o adevărată fortăreață. In afară de cele câteva rânduri de cordoane ale poliției și în afară de carele blindate ce patrulau pe străzi și posturile de mitraliere instalate pe acoperișuri, au fost ridicate în jurul clădirii Bundestagului adevărate baricade de sârmă ghimpată. In fotografie: polițiștii lui Adenauer în exercițiul funcțiunii...

ÎMPOTRIVA „tratatului general"

Încercarea clicii fasciste dela Bonn de a impune ratificarea „tratatului general" militarist peste capul și împotriva voinței poporului german, s'a lovit și de astă dată de rezistență îndârjită din partea masselor populare.

Din toate colțurile Germaniei Occidentale au sosit delegații populare pentru a aduce protestul germanilor cinstiți împotriva odiosului act de trădare națională săvârșit de revanșarzii dela Bonn. Cordoanele polițienești și bastoanele de cauciuc ale oberpolițaiului Lehr nu au putut împiedica massele să demonstreze împotriva „tratatului general" războinic.

ÎN VIENA DE ASTĂZI

Urmele războiul stărue încă pretutindeni în Austria.

Bugetul statului este irosit în cea mai mare parte pentru cheltueli de război.

In acest timp, ruinele lăsate de război rămân ca niște răni nelecuite pe trupul marelui oraș.

In fotografia din stânga, se poate vedea una din zecile de clădiri distruse de bombe. Este vorba de resturile unei case depe strada Tabor din Viena. Ruinele acestea mai servesc drept locuință câtorva familii.

Totuși nu s'ar putea spune că în Austria nu se construește nimic. Dimpotrivă. Fotografia din dreapta stă mărturie: Pe strada Liszt din Viena se reconstruește o clădire mare, care — după cum arată însăși firma prinsă de schelă — va servi drept local al unei noi școli... de poliție.

Pentru reconstruirea caselor de locuit, guvernul austriac nu are fonduri.

FOTOCRONICA FLACĂRII

O NOBILĂ INIȚIATIVĂ DE PACE

Nobila inițiativă de pace a Guvernelor R. P. Chineze și R.P.D. Coreene cu privire la problema prizonierilor de război și a încheierii armistițiului în Coreea, inițiativă sprijinită de Guvernul Uniunii Sovietice prin Declarația făcută de V. M. Molotov, a avut un puternic răsunet internațional.

Reluarea tratativelor dela Panmunjon a fost salutată pretutindeni ca un nou pas important pe drumul încetării focului din Coreea.

In fotografie: delegația chino-coreeană se îndreaptă spre locul tratativelor.

Charlie Chaplin refuză să se reîntoarcă în S. U. A.

←Zilele trecute, agențiile de presă din străinătate au relatat știrea că celebrul actor de cinema și regizor Charlie Chaplin, a hotărît să nu se mai întoarcă în Statele Unite.

Luând această hotărîre, Charlie Chaplin a înapoiat guvernului american permisul său de intrare în S.U.A.

In clișeu: Charlie Chaplin asaltat de ziariști, la sosirea sa în Franța, unde se bucură de o mare popularitate în rândurile masselor populare.

OTIS JEWEL CAUTĂ ADĂPOST

Revista elvețiană „Schweizer Illustrierte" publică această fotografie cu explicația plină de cinism: *„Mai bogat decât Pierpont Morgan"*. Ziarul reacționar nu se sfiește să-și bată joc de acest biet cetățean american, pe nume Otis Jewel, care este silit să pribegească în căutarea unui adăpost. In timp ce morganii și duponții duc o viață de huzur în somptuoase palate, peste cinci milioane de familii americane sunt nevoite să-și ducă viața în „locuințe"-cocioabă denumite „slums".

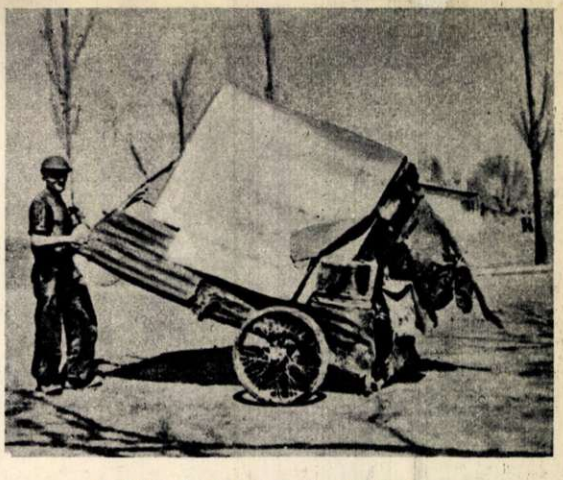

NOI ACȚIUNI FASCISTE IN FRANȚA

Guvernul francez continuă acțiunile de teroare fascistă împotriva Partidului Comunist Francez și a Confederației Generale a Muncii din Franța.

Massele muncitoare franceze au răspuns cu energie, organizând greve uriașe și puternice manifestații de protest împotriva provocării polițienești. In fotografie: poliția guvernului Mayer percheziționează sediul din Paris al Confederației Generale a Muncii.

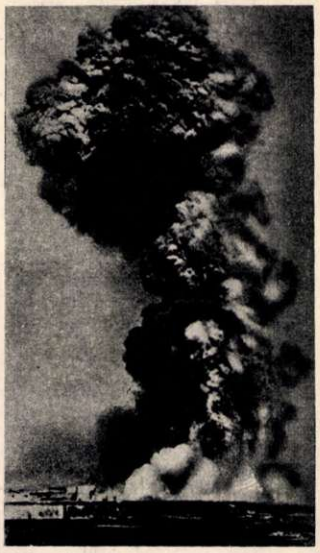

EXPLOZIA DELA JADEBUSEN

Fotograful a surprins în momentul în care, zilele trecute, un uriaș depozit american de mine aeriene din Jadebusen, lângă marea bază militară navală Wilhelmshaven, a sărit în aer. Pe o rază de mai bine de 5 kilometri, explozia a provocat grave avarii. Autoritățile vest-germane au căutat să ascundă numărul morților și răniților. Aceasta a atâțat și mai mult mânia dreaptă a populației civile, care a organizat demonstrații de stradă împotriva guvernului dela Bonn.

CUTREMUR IN TURCIA

Puternicul cutremur de pământ care a sguduit zilele trecute meleagurile anatoliene a provocat mari pagube populației sărace din Turcia. Mii de morți și răniți, zeci de mii de case dărâmate, peste 15.000 de oameni rămași fără adăpost și 50 de sate de munte distruse din temelie, iată bilanțul incomplet al catastrofei.

In clișeu: unul din cartierele sinistrate ale orașului Istambul. Acești copii năpăstuiți nu mai au nici măcar coliba mizeră în care s'au născut și au crescut.

FOTOCRONICA FLACĂRII

Maximca

Cu filmul „Maximca“ pătrunzi într'o lume lăsată cu zeci și zeci de ani în urmă, călătorești peste mări și oceane îndepărtate și poposești pe coverta vasului „Bogatâri“, în mijlocul unor neînfricați marinari ruși.

...Un obrăjor negru, uscățiv, doi ochi mari, care se rotesc înspăimântați, privind cu neîncredere și groază la toți cei din jur, un trup firav, pe care abia îl mai acoperă câteva sdrențe: așa îl cunosc spectatorii — în primele imagini ale peliculei — pe micul negru Maximca, eroul principal al filmului sovietic care îi poartă numele. Dela aceste prime scene când băiețelul negru, unul dintre puținii supraviețuitori ai unui vas străin încărcat cu sclavi negri, este cules din valurile Atlanticului de către marinarii ruși depe „Bogatâri“ și până la ultima imagine a filmului, care ni-l arată pe micul marinar rus Maximca zâmbind fericit, aliniat în front alături de salvatorii săi, — se petrec multe și pasionante întâmplări pe care spectatorul le află din desfășurarea filmului. Realizat în studiourile din Chiev, sub conducerea cunscutului cineast V. Braun, filmul„ Maximca“ constitue un dar de preț pe care cineaștii sovietici l-au făcut tineretului patriei lor, un film care reliefează bogăția sufletească a poporului rus, vitejia și minunata sa generozitate.

Celui care a citit povestirile scriitorului rus C. M. Staniucovici din a doua jumătate a secolului trecut, pe baza cărora și-a creat P. Coltunov scenariul său, îi este bine cunoscută lumea acestor oameni aspri, cu înfățișare neîngrijită și cu pumni tari, dar cu inimi calde, generoase. Valurile înfuriate ale oceanului aruncă în brațele acestor marinari — deprinși să lupte din greu cu forțele oarbe ale naturii, învățați să-și înece necazurile în băutură — un copil negru înspăimântat... Și atunci admirabilele lor calități sufletești apar la lumină. Ii vezi pe acești marinari bărboși, pe care viața grea i-a desvățat de a mai fi duioși, sfătuindu-se între ei cum ar putea să-i cumpere micului negru un costum de marinar, îl vezi pe fiecare în parte gândindu-se cum ar putea să-i facă lui Maximca un mic dar, o bucurie. O minunată figură de marinar care întruchipează întreaga bogăție și frumusețe a sufletului rus, vitejia și căldura omului simplu, nesecata lui bunătate este Lucichin, căruia i-a dat viață cunoscutul actor Boris Andreev. Intre micul negru Maximca — întruchipat de elevul Tolia Bovâchin — și uriașul marinar, se înfiripă un puternic simțământ, care contribue la radicala transformare a amândurora: dragostea și sentimentul de răspundere ce-l poartă Lucichin față de Maximca — pe care îl consideră drept copilul său — îl fac pe marinar să lupte cu tărie împotriva năravului beției, să devină un om întreg. In acelaș timp, Lucichin este acela care redă micului negru copilăria și veselia, este acela care îi arată, pentru prima oară, căldură și dragoste. Cât de bestiali apar — față de aceștia — negustorii de sclavi, în care recunoaștem fără greutate pe strămoșii actualilor monopoliști. Oare se deosebesc în altceva decât în proporții, crimele de atunci ale neguțătorilor de vieți omenești care erau gata să scufunde în fundul mării, fără vreun scrupul, nenumărați sclavi negri — de complotul de astăzi al cercurilor ostile păcii ce urzesc exterminarea în massă a oamenilor simpli?

Filmul „Maximca“ este astfel de o arzătoare actualitate, deși evocă întâmplări petrecute cu aproape un veac în urmă. Celui care l-a văzut îi rămâne puternic întipărită în minte imaginea micului negru și a generosului marinar rus, caldul mesagiu pentru înfrățirea oamenilor simpli.

carnet teatral

1

Gr. Vasiliu-Birlic, artist emerit al R. P. R., și N. Brancomir, în piesa „Nunta lui Crecinschi“, prezentată de Teatrul Național „I. L. Caragiale“ — Sala Studio.

2

La Teatrul Municipal se joacă piesa „Mitrea Cocor“, dramatizare de Sonia Filip după romanul maestrului Mihail Sadoveanu. Rolul lui Mitrea Cocor este interpretat de B. Dabija, iar cel al boierului Cristea, de N. Sireteanu.

3

Mauriciu Sekler, Iudith Kronenfeld Lia König-Stolper și Isac Cassvan, dela Teatrul Evreesc de Stat, într'o scenă din piesa „Bolnavul închipuit“ de Moliere.

4

Pe scena Teatrului Muncitoresc - C. F. R. se reprezintă cu succes piesa „Voi trăi mereu“ (Iulius Fucik) de Iurii Buriacovschi. In fotografie: actorii C. Gheorghiu, Fory Etterle, Didona Popescu, Simion Negrilă.

5

Dramatizată și regizată de Sorana Coroamă, după scenariul de film al lui Cezar Petrescu și Mihai Novicov, piesa „Nepoții Gornistului“ se reprezintă pe scena Studioului actorului de film „C. Nottara“. In fotografie: actorii N. Niculescu, Septimiu Sever, Șova Coman.

2

3

4

NEVASTA PREȘEDINTELUI

schiță

de Viorela ARGHIRESCU

O vreme Nastasia lui Sandu Ilieș a lucrat cu râvnă în gospodăria colectivă. Pe urmă dacă adunarea generală l-a schimbat pe președinte și l-a ales pe Sandu al ei, o lăsă moale cu munca.

— Vezi, fa Nastasio, de mai dă pela colectivă, că mâraie câte unul, cică te-ai *„cuconit"*, îi zise într'o zi Sandu, scărpinându-se ușurel după ureche.

Nastasia avu o tresărire:

— Și n'ai știut să le spui că am copil mic? Iă-tă-te!

— Ba le-am zis, da' vezi că au sărit atunci cu toții: ce, nu avem creșă?

— Creșă? bombăni înfundat Nastasia, și de casă cine vede? Că de, e casă de președinte!

—Este! gândi Ilieș, prinzând să-și răsucească cu rost o țigară, — vezi bine, casă de președinte. Se cere să fie pildă în sat... Mai pică un oaspete, un jurnalist, una, alta...

Către primăvară însă, aduse din nou vorba, de data asta întunecat:

— Du-te să te vezi la gazeta de perete, că te-au dat pe tabel în fruntea codașilor... Mai mare rușinea!

Foc se făcu Nastasia:

— Apoi frumos mi-ar sta ditai nevastă de președinte să muncesc în rând cu a lui Trașcu, a de îngrijește vitele? Ha? Să treacă atunci el în locul tău președinte, să vedem, îl taie capul?

— De! făcu Sandu căzând pe gânduri... Și asta cam așa e... nu oricare poate fi președinte, și dacă n'o știi să se impună...

Dar nu trecu mult și într'o seară, Sandu doar cât apucă să treacă pragul, că se și stârni cu îngrijorare:

— Vezi, fa Nastasio, că o să dăm de dracu, ascultă ce-ți zic eu, că se luară după tine și cumnată-ta Profira și nevasta socotitorului! S'au molipsit de *„cuconeală"* și nu mai dau pela gospodărie, de nu mai dovedește cu plivitul brigada II-a! Judecă și tu: trei oameni mai puțin, nu e glumă!

— Să facă alea ce scriu articole la ziarul de perete, — sări pe loc Nastasia — eu atâta pot, atâta fac! La plivitul întâi,văzuși că am venit; da' ce atâta plivit?

— Ia nu mai trăncăni vorbe chiaburești! i-o reteză Sandu. De nu te pricepi la... la... la agrominim, stai acasă, dar închide pliscul!

Așa s'a făcut că nu a mai dat Nastasia, chiar deloc, pela gospodărie. Și în pas cu ea s'au ținut Profira lui Sotir și nevasta socotitorului. Ba la prașila treia, au lipsit încă două femei, de a rămas jumătate din porumb neprășit.

Dacă le-au chemat și le-au criticat, numai ce ziseră ele de colo:

—Ce, noi nu avem casă? Că n'o fi având doar numai președintele?

Du-te vreme, vino vreme, s'a nimerit că nici nu a plouat la timp și numai ce se pomenește în toamnă gospodăria lor, codașă. Grâul înecat în neghină, porumbul sfrijit. Ei, ce te faci? Ce să se facă? A pornit o forfotă printre colectiviști; adunări, critici...

— Lipsa brigăzii permanente... Ia să fi răspuns fiecare de uneltele date în seama lui și de palma de loc luată în primire, să fi văzut cum ar fi alergat fiecare să-și împlinească muncile. Asta-i o mare lipsă a conducerii! strigă unul.

— Președintele e de vină, că e slab și-l duce muierea de nas!

— N'a plouat la timp, ziseră câțiva.

Alții, nici una, nici două, scurt:

—Ce tot îi dați cu ploaia? Muierile care n'au venit la lucru, ele-s toată pricina că s'au luat după nevasta președintelui, ca oaia după măgar. Ba n'au venit la plivit, ba la prașilă... Păi, cum să fie recoltă bună când au păgubit brigada de brațe? Asta-i treabă?

— Nevasta președintelui e cocoană mare, — a vorbit unul în zeflemea. Ele dece s'au socotit în rând cu dânsa?

—Apoi dacă e nevastă de președinte, să fie pildă în muncă, au sărit cu toții, nu să le învețe la rău, de-a ieșit gospodăria noastră păgubită...

Pe urmă colectiviștii au început să-și vadă de plan: ce aveau de făcut în viitor, că doar nu era vreme de pierdut cu ceartă, ci timp de câștigat cu inițiative: cum să-și organizeze munca, cum să și-o îmbunătățească. De aceea când între altele, președintele roșu ca ardeiul, uscându-și cu batista fruntea jilavă, făcu propunerea „de schimb de experiență" între gospodăria lor și altele cu rezultate bune, izbucniră pe loc, în sală, bătăi din palme. Ba careva zvârli cu haz:

— Să vină cei dela *„Malul Mărului"* că-s fruntași pe țară, și-i așteptăm ca pe iarba de leac să ne arate cum de nu le-a încins lenea și pe muierile lor.

Până într'o lună se vesti:

— De Duminică în trei săptămâni, vin cei dela *„Malul Mărului"*. Vine Rozalia Budu fruntașă la recoltare, fruntașă la zile lucrătoare...

Ei, asta-i stahanovistă, cu metodă nouă la prașilă!

Când află Nastasia despre această vizită, nu-și mai găsi astâmpăr. Du-te și rânduește toate la sediul gospodăriei, spoește cancelaria, sapă florile, spală geamurile, schimbă hârtiile pe masă, și toate le făcea cu un spor de se cruceau femeile. D'apoi acasă? Vorba ei: — de, casă de președinte... Trebue să știi cum să primești oaspeții, să arăți că știi să-ți ții rangul!

— O fi având nevastă președintele ăsta dela *„Malul Mărului"*? îl iscodi ea pe bărbatu-său, într'o seară, robotind de colo-colo.

— Cum să nu aibă? Păi, nevastă-sa...

Dar își înghiți vorba, sfârșind într'altfel:

— Nevastă-sa? Las că o să vezi singură ce fel de nevastă are... Frumoasă, răsc el, și luxoasă...

Din ziua aceea o încinse mai abitir hărnicia pe Nastasia de nu-și mai afla loc până în miez de noapte. Cumpără bariș nou, înflorat, cercei, pantofi... Ar mai fi vrut și rochie. Rochie albastră cu picățele roșii, dar i-o curmase Sandu de nici pâs n'a mai zis.

Cum-ne-cum, tot se înzorzonase Nastasia de nu-și deslipea ochii din oglindă. Curat un cireș în floare! Ori să se vază dela o poștă că e nevastă de președinte, ori nu!... Și în ziua sosirii oaspeților, cine sta în fruntea colectiviștilor, tăcută, privind cu capul înălțat peste ceilalți, ca o păuniță încrezută? Ea, Nastasia...

Cum au coborît oaspeții din camioane, gazdele îi întâmpinară care cu flori, care cu spice de grâu, ba vreo două fetișcane, cu pâine și sare.

— Hai noroc! se auziră glasuri.

— Bine ați venit la noi, tovarăși!

Și întrebările țâșniră de ici, colo:

— Unde e președintele?

— Dar unde-i Rozalia, fruntașa?

Fanfara porni să cânte. Colectiviștii își strânseră mâinile. Vreo câțiva se bulucir către o fată subțirică, cu față rotundă, ce rămăsese mai la urmă, lăsând să treacă înainte pe cei mai vârstnici.

— Uitați pe tovarășa Rozalia, fruntașa!

— Bine ai venit, tovarășă Rozalia!

Și pe dată, toți colectiviștii cu Sandu Ilieș în frunte, se strânseră roată în jurul ei, pornind s'o iscodească cu întrebări:

— Să ne arăți metoda nouă la prașilă!

— Cum ai dovedit atâtea zile-muncă?

— Cum de a scos brigada voastră 3080 kgr. grâu la hectar?

I se îmbujorară obrajii și nedovedind să răspundă fiecăruia, întoarse în vreo două rânduri capul, râzând către președintele lor. Asculta cu luare aminte, frământând ușor în mâna dreaptă o batistă albastră, bine păturită. Pe urmă zise cu glas limpede, săltându-se puțin în vârfuri:

— Acolo la câmp, vorbim mai bine cum am aplicat agrominimul!

Și o porniră cu toții într'acolo. Pe Nastasia nimeni nu o întreba nimic. Mergea în urma grupului stingheră. O clipă rămase uimită: —Cum vine asta? Adică pe ea nu o bagă nimeni în seamă? Da' cum așa? Și pe nevasta celuilalt președinte, o lasă oare tot așa deoparte? Unde s'a pomenit așa una ca asta? Auzi colo! și potrivindu-și basmaua, își croi drum ajungând în față, dinaintea Rozaliei. Clipind iute, o fulgeră cu privirea gândind: — E tinerică, da' nu-i arătoasă, cu cozile astea prinse în creștet! Nu tu basma înfloratâ! Nu tu cercei... Ce, o să se măsoare cu ea? Auzi vorbă! Cealaltă, da... Nevasta președintelui aia, da, aia ți-o fi luând ochii...

Și pe loc își mută căutătura, prinzând să întrebe cu nerăbdare:

— Bine, da' nevasta președintelui, ea unde-i? Care o dintre ele ? Să mă duc lângă dânsa!

— O fi mărunțica ce stă lângă președinte, șopti cu grabă nevasta lui Sotir, ținându-se scai de Nastasia.

— Nu, răspunse careva,—aceea e Maria Fundac, o brigadieră.

— Bine, bine, vorba-i unde e nevastă-sa! îi da zor Nastasia. Și ajungând lângă bărbatul său, îl trase de mânecă întrebându-l încetișor:

— Să mi-o arăți și mie pe nevasta președintelui, să nu rămână săraca singură, că nimeni n'o bagă'n seamă... Atunci o auziră niște colectiviști dela *„Malul Mărului"* și râzând îi răspunseră cu mândrie:

— Nevastă-sa? Uite-o aici... Ea e, Rozalia, fruntașa noastră.

Jachetă de stofă groasă sau aba, cu motive naționale care se pot realiza din șuițaș sau aplicații de piele colorate sau uni.

NUFĂR ACLIMATIZAT

Cine se plimbă prin Cișmigiu, poate vedea între debarcader și podul de piatră de peste lac, la marginea acestuia din urmă, o masă de frunze mari, rotunde, având un diametru de 30 până la 50 centimetri. Forma lor este aceea a unor cornete largi.

Ce sunt aceste frunze pe lângă care trecem adesea fără să le luăm în seamă? Sunt frunzele unui nufăr exotic, lotusul indian. Acest soi de nufăr crește spontan în ținuturile tropicale și subtropicale. In ciuda iernilor geroase din țara noastră sămânța pusă în lacul Cișmigiu, mulțumită unei bune îngrijiri, a dat rădăcini și planta a reușit să se aclimatizeze.

In timpul verii, printre aceste frunze ce se înalță până la un metru deasupra luciului apei, se ridică lujere tot atât de înalte ce poartă în vârf flori mari, roz, de toată frumusețea.

Din Cișmigiu, lotusul indian a fost transplantat și cultivat în lacul Snagov, către malul dinspre Dobroșești, înfrumusețând aci și mai mult natura.

VULCANII NOROIOȘI DELA POLICIORI

La Policiori, ca și între Berca și Beciu, în dealurile Buzăului, există vulcani noroioși, numiți de localnici: zalțe, pâcle sau fierbători.

Asemenea *„vulcani noroioși“*, care nu au nimic comun cu adevărații vulcani, există și în Uniunea Sovietică și anume în peninsula Cherci din Crimeea — ca și în regiunea petroliferă Bacu, în apropierea Mării Caspice.

Terenul pe care se 'ntind vulcanii noroioși apare de departe ca o suprafață albicioasă, ce contrastează cu locurile din jur. Această albeață se datorește pulberii fine de sare care acoperă pretutindeni terenul pustiu, lipsit de vegetație, format dintr'o argilă brăzdată de crăpături.

Văzuți mai deaproape, vulcanii noroioși apar, fie ca niște cratere scunde — asemenea unor tigăi mari, pline cu apă nămoloasă — fie sub formă de conuri înalte, ca niște turnuri în miniatură, formate din nămol uscat. Craterele au diametrul de 2—3 m., iar conurile au o înălțime până la 1 m.

Cum *„erup“* vulcanii noroioși? Prin niște crăpături ale pământului ies la suprafață gazele naturale ce vin din adâncime. Aceste gaze împing afară apa infiltrată în pământ și care a înmuiat argila, așa că apa iese afară plină de noroi, bolborosind și clipocind, ca într'o mică erupție vulcanică, revărsându-se pe marginile scobiturii, ca lava unui vulcan adevărat.

Zalțele, glodurile și focurile nestinse apar mai întotdeauna în regiunile petrolifere, din cauză că și gazele naturale (dela 61%—86% metan) sunt legate de zăcămintele de țiței. Apa lor e deobicei sărată, datorită masivelor de sare ce se găsesc prin apropierea acestor zăcăminte.

Raul CĂLINESCU

RESTAURĂRILE DE TABLOURI

O pânză pictată cu mult ulei, datorită unui proces firesc de transformare a uleiurilor și a rășinilor, capătă cu timpul o patină, cunoscută sub numele de *„ton de muzeu“*.

Cum se poate înlătura această întunecare a tabloului? Răspunsul depinde de natura culorilor, a lacurilor și a uleiurilor întrebuințate. De aci rezultă că restauratorul de tablouri nu trebue să fie numai un artist, ci și un bun tehnician, un om de știință care să poată reconstitui materialele folosite la crearea unui tablou și să poată stabili astfel cauzele întunecării acestuia. Uneori, culorile în loc să se întunece, devin străvezii, adică își subțiază stratul și își pierd puterea de acoperire. Această subțiere a stratului de vopsea are adesea rezultate foarte ciudate. De pildă, în cunoscutul tablou al lui Velasquez care-l reprezintă pe Filip al IV-lea călare, calul are opt picioare în loc de patru! Firește, Velasquez nu l-a pictat astfel. Atunci, ce s'a întâmplat? Pictorul n'a fost mulțumit de felul cum a redat prima dată picioarele calului, le-a acoperit cu un ton pământiu și a pictat altele. Dar dealungul veacurilor tonul pământiu a devenit străveziu și a lăsat să se vadă și prima versiune a picioarelor calului...

Sarcina restauratorului, în aceste cazuri, e de a acoperi cu un nou strat de culoare porțiunile care au devenit străvezii. Și acest lucru nu-l poate face decât un artist în stare să găsească tonul just, inițial, al tabloului.

O altă deteriorare pe care o pot suferi tablourile sunt crăpăturile, fie ele fine și adânci ca o rețea de izvoare, fie largi, întinzându-se deobicei pe o porțiune mai mare sau pe toată suprafața picturii. Acoperirea crăpăturilor e o operațiune foarte grea și complicată, care cere restauratorului multă măestrie.

Uneori, nici pânza pe care a fost pictat un tablou nu mai rezistă dealungul anilor. In cazul acesta se procedează la trecerea straturilor de pictură pe o altă pânză; o adevărată operație chirurgicală...

La Muzeul de Artă al R.P.R. funcționează un atelier special pentru restaurarea tablourilor. In ultimul timp, aici s'a reușit a se salva una dintre cele mai valoroase opere ale marelui nostru pictor Nicolae Grigorescu, un „Car cu boi“, a cărei culoare, cojindu-se, începuse să se desprindă și să cadă. Tabloul fusese pictat pe o altă pictură mai veche, astfel încât stratul de culoare nu putea fi scos depe cel vechi pentru a putea fi aplicat și încleiat pe o pânză nouă. S'a recurs la o metodă sovietică, injectându-se în stratul de culoare cojit anumite soluții menite să-l întărească și să lege între ele diferitele porțiuni amenințate. Aceste „injecții“ au izbutit să prelungească pentru multă vreme viața prețiosului tablou.

I. JIANU

„Car cu boi“ de Nicolae Grigorescu înainte de restaurare

...și după restaurare.

Maestra sportului, actriţa Carmen Stănescu se antrenează la proba de armă liberă, poziţia culcat.

ARTĂ ŞI SPORT

Nu, nu aţi greşit deloc atunci când, citind pe afişele Teatrului Naţional-Studio şi ale Teatrului Tineretului numele actriţelor Carmen Stănescu şi Lia Şahighian, v'aţi gândit la două sportive fruntaşe, maestre ale sportului: Carmen Stănescu şi Lia Şahighian. E vorba doar de aceleaşi persoane. Preocupările lor le poartă paşii când spre scenele teatrelor noastre, când spre poligoanele de tir. Carmen Stănescu joacă în piesele *„Vocea Americii"*, *„D'ale Carnavalului"* şi *„Revizorul"*; Lia Şahighian în *„Inşir'te mărgărite"* şi *„Sinziana şi Pepelea"*. In acelaş timp ele obţin excelente rezultate sportive în probele de tir.

Debutul lor în sport a fost mai modest decât în teatru. Deşi la început noile practicante ale tirului obţineau rezultate slabe, şi-au continuat antrenamentul cu sârg. Rezultatele n'au întârziat să se arate: în 1950 cele două sportive intră în lotul R.P.R., având aceleaşi condiţii de pregătire ca şi cei mai buni trăgători din ţară.

In acelaş an încă, Lia Şahighian devine dublă campioană a R.P.R., la probele de armă liberă, poziţia în picioare şi la armă serie 3 poziţii 10 focuri, pentru ca un an mai târziu să cucerească un alt titlu la armă serie, poziţia culcat 40 de focuri. La campionatele din 1952 cu titlul republican, la armă liberă, poziţia în picioare, 40 de focuri, stabileşte un nou record: 360 puncte.

Carmen Stănescu s'a specializat la proba de armă liberă, poziţia culcat, având cel mai bun rezultat: 393 puncte din 400 posibile. La campionatele internaţionale de tir ale R.P.R. din 1952 ea a ocupat locul doi la această probă şi locul trei la poziţia în picioare.

Activitatea sportivă s'a dovedit folositoare şi pentru munca lor artistică, le-a dat elan, voinţă, precizie în mişcări.

Iată dece scena şi poligonul de tir le-au devenit deopotrivă de dragi.

Artista Lia Şahighian, maestru al sportului din R. P. R., timpul unui antrénament.

1 Mai ÎN FILATELIE

In anul 1950 poşta sovietică a emis o serie de timbre închinate zilei de 1 Mai, formată din două valori: 40 kop. format vertical şi 1 R. format orizontal.

In ţara noastră cu ocazia zilei de 1 Mai 1952, s'a emis un timbru de 0,55 lei înfăţişând un muncitor cu drapel. Dimensiunea timbrului este de 28/33 mm.

Seria închinată măreţei sărbători, apărută în Republica Populară Ungară în anul 1952 a fost formată din trei valori: 40 f. o coloană de pionieri, 60 f. un muncitor, o ţărancă, un intelectual şi un ostaş, şi 1 Ft. un muncitor având în al doilea plan globul pământesc şi un porumbel.

In Republica Cehoslovacă cu ocazia zilei de 1 Mai 1952 a apărut o serie de timbre formată din două valori: 3 Kcs şi 4 Kcs. Desenul comun al timbrelor, de format vertical jubiliar, înfăţişează o coloană de muncitori, purtând pancarte şi drapele.

A 60-a aniversare a zilei de 1 Mai în R. D. Germană a fost marcată în anul 1950 prin emiterea unui timbru de 60 pf. Timbrul înfăţişează globul pământesc luminat de soare.

In Republica Populară Polonă, emisiunea închinată zilei de 1 Mai din 1950 este formată din două valori: 10 Zl. înfăţişând un muncitor cu drapel şi o ramură de măslin şi 15 Zl. înfăţişând muncitori de diferite rase, purtând drapele.

PROBLEME DE ŞAH

TRANMER K. ZVORÍKINA

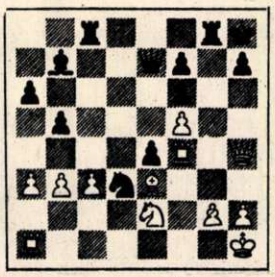

Poziţia survenită la turneul internaţional femenin dela Moscova 1952. Albul a anunţat mat în 4 mutări.

Cele două studii premiate la campionatul R.P.R. de compoziţie şahistă pe 1952, pe care le-am publicat în numărul nostru pe Martie, prezintă două idei complect diferite. In studiul lui Em. Dobrescu, (Alb: Ra6, Ta5; Negru: Re8, Ce5, Pp.c5,g3) forţele reduse ale albului fac uz de resurse într'adevăr surprinzătoare pentru a putea opri înaintarea ameninţătoare a pionilor negri. După *1...g2 2. Ta1 Cf3 3.Rb5* (3. Ra5? este greşit din cauza 3... Re7! 4.Rb5 c4! 5.Rb4 Re6! 6. Re3 Rd5 7. Ta5+Re4 8.Ta1 Ce5! 9.Tb1 Re3! şi negrul câştigă) s'ar părea că pionii negri sunt opriţi, dar urmează *3...c4!* şi albul nu poate lua pionul din cauza 4... Cd2+5.Rd3 Cf1 şi negrul câştigă. El se salvează însă printr'o manevră fină: *4. Rb4! Re7 5.Tc1!* şi acum, oriunde ar muta regele negru, albul poate lua pionul c4, obţinând remiza, de exemplu: 5...Rd6 6.R:c4! Cd2+ 7.Rb5 Cf1 8.Tc6+, sau 5...Re6 6.R: c4! Cd2 + 7. Rb4 Cf1 8.Tc6 + Rf5 9.Tc5 + Rf4 10.Tc4 + Rf3 11.Tc3 + Ce3 12.Tc1, etc., remiză. O realizare remarcabilă, în care potenţialul de luptă al tuturor figurilor este folosit la maximum.

A. GULIAEV

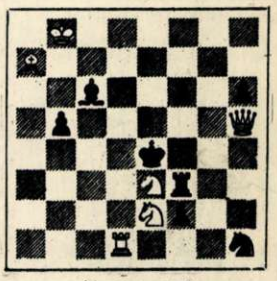

Mat în 2 mutări

(Şahmatî v S. S. S. R./1952)

Celălalt studiu premiat, al lui R. Voia (poziţia exactă Alb: Rh8, Na2, Pp. f2, f4, g5, h6; Negru: Rf8, Ta7, Cg1, Pg6) prezintă o luptă foarte interesantă între forţe inegale. Albul se salvează pe o cale unică, foarte ascunsă şi frumoasă: *1.f5!* (Singura mutare bună. Alte încercări duc la câştig pentru negru) *1...Ch3!* (1...Cf3 2.f:g6! C:g5 3.h6 Th7 + ! 4.g:h7 Cf3 5.Nf7!! remiză; 1...gh 2.g6! Tg7 3.Nb1 Tg8 + 4.Rh7 Cf3 5.f6 Cg5 + 6.Rh6 Cf7 + 7.gf Th8 + 8.Rg5, remiză; 1...gf 2.h6! T:a2 3.g6 Ta8 4.h7! Ta7 5.f4! urmat de 6.g7 + T: g7 Pat !) *2.h:g6! C:g5 3.f6 Th7 +! 4.g:h7 Cf3 5.Nf7!! Ce5 6. Nh5.* Remiză. O luptă frumoasă, care ilustrează în mod clasic forţa pionilor avansaţi.

JOCURI DISTRACTIVE

MONOVERB ILUSTRAT
(2—8)

METODE NOI

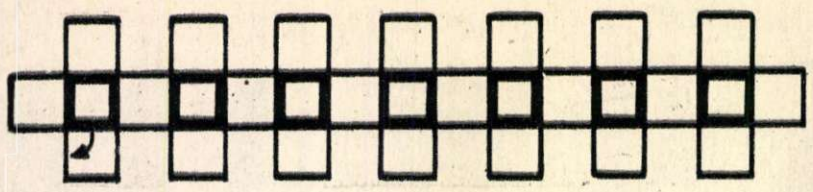

Inscrieţi în fiecare căsuţă câte o literă, astfel ca, plecând din căsuţa numerotată pe drumul arătat de săgeată, în sensul acelor unui ceasornic, să obţineţi cuvinte corespunzătoare definiţiilor de mai jos: 1) La strung. 2) Soldat. 3) Se întrebuinţează la spălatul rufelor. 4) Şcolari. 5) Consideraţie. 6) A stropi cu apă fierbinte. 7) Gălăgie.

Literele din căsuţele numerotate, citite în continuare, dau numele unui stahanovist sovietic a cărui metodă pentru ridicarea productivităţii muncii se răspândeşte pe scară din ce în ce mai largă în patria noastră.

MONOVERBE.. ARITMETICE

ADUNARE
(5—7)
A + L = A

SCĂDERE
(3—7)
S—MA

INMULŢIRE
(4—6)
E×I

IMPĂRŢIRE
(3—6)
S:T

MONOVERB CU INCASTRU

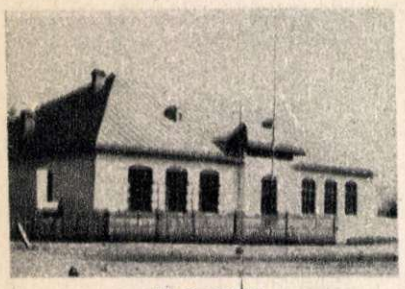

(XOXXX)

Monoverbele cu incastru se desleagă prin interpretarea desenului dat, la care se introduce după indicator litera sau literele în plus, aflându-se astfel cuvântul-deslegare.

Se însemnează cu X, literele cuvântului principal şi cu O, literele care se introduc.

PĂTRAT ARITMETIC

Inscrieţi în fiecare căsuţă a pătratului de mai jos câte o cifră dela 1 până la 6 în aşa fel încât niciuna din ele să nu se repete în acelaş rând nici orizontal, nici vertical, nici diagonal.

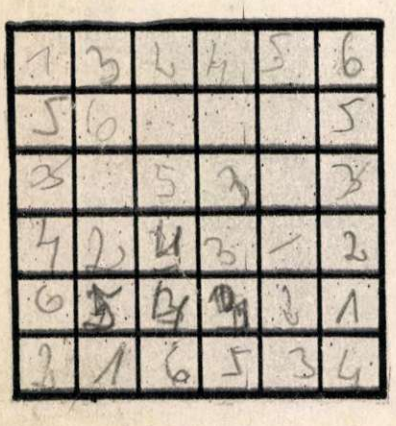

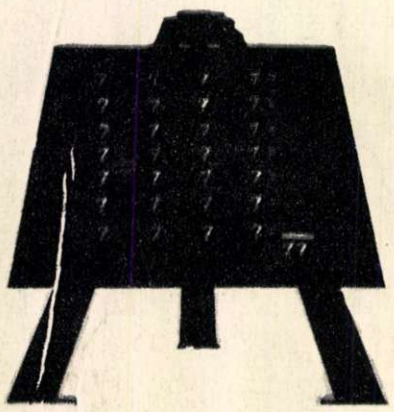

TABLA CU PROBLEME

Puneţi între cifrele de mai sus semne aritmetice în aşa fel încât suma totală a rezultatelor să dea 77.

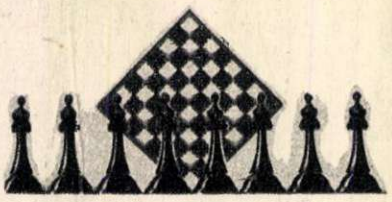

PROBLEMA CELOR 8 DAME

Este vorba despre o curiozitate şahistă care constă în aşezarea a opt dame pe o tablă de şah în aşa fel încât liniile lor de acţiune să nu se suprapună.

Propunem cititorilor noştri să încerce să găsească un număr cât mai mare de asemenea poziţii.

INTÂLNIREA ACHIZITORILOR

O mină de cărbuni aprovizionează şapte întreprinderi, care au diferite mijloace de transport; deaceea achizitorul unei întreprinderi vine zilnic după cărbuni, achizitorul celei de a doua odată la două zile, al celei de a treia odată la trei zile şi aşa mai departe.

Odată s'au întâlnit toţi achizitorii întreprinderilor şi din vorbă în vorbă unul a întrebat pe ceilalţi: „după câte zile ne vom mai întâlni din nou cu toţii?"

Ce-ar fi dacă le-am răspunde noi?

GLUMA ZEŢARULUI

Intorcându-se într'o zi dela şcoală, Marioara intră în librăria din colţul străzii sale şi cumpără o carte, dar ajungând acasă observă că coperta are un aspect ciudat.

Dar Marioara nu se necăji: luă un creion şi înlocui linioarele cu consoane şi văzu că i s'a dat cartea pe care o ceruse, dându-şi seama astfel că e vorba de o glumă a zeţarului. Aflaţi autorul şi titlul cărţii.

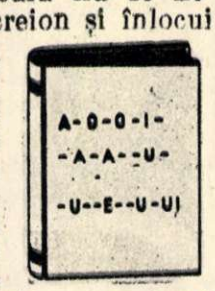

DESLEGĂRILE JOCURILOR DISTRACTIVE DIN Nr. 3

MONOVERB: (In—chele—re) Incheiere. MON. GEOGRAFIC: (An—în—a) Anina. MON. ŞCOLĂRESC: (Ora—r) Orar. MON. CALIFICAT: (M—serie) Meserie. MON. LEGUMICOL: (Arde—i (Ardei. MON. CU ÎNTREBARE ŞI RĂSPUNS: Întrecere. BIVERB: (F—la—ca, rar o şi e) Flacăra roşie. CARTEA DE VIZITĂ: Nicolae Vasu—Bucureşti.

LIGAMENTE: In stânGA LATImea râului creştea şi cum seARA devenea tot mai adâncĂ LA RĂSInă n'am mai mers. Du-TE CU CIneva la râu şi aduceţi aPA DIN A CEA Netulburată. şopTI MISterios BUCUR EŞTI doar cel mai tânăr, IA ŞI un VAS LUI Maria, CARE-I plecată după Raul.

aROMA Naturală a florilor îmbălsAMA RĂcoarea înserării. IarBA CĂUtată de ciobani, aici se găSEA CA niCăeri altunDEVA, smălţuită cu tămâiţă, siminoC, LUJeri nalţi de nalBA, IArba cămăraşului.

AUTORII VERSURILOR: Eminescu (Viaţa) Ioan Păun Pincio (Pe stradă) E. Jebeleanu (Bălcescu) D. Deşliu (Minerii din Maramureş).

TABLA DE ŞAH: (colţul drept sus) Tovarăşi la luptă dârză pentru îndeplinirea planului cincinal în patru ani.

Acest număr cuprinde patru planşe cu reproduceri de artă în culori şi patru planşe fotografii în alb-negru.

COPERTA I — Stahanovistul Nicolae Vasu, Erou al Muncii Socialiste.

COPERTA IV — Aspect din aleea trandafirilor din Parcul de Cultură şi Odihnă I. V. Stalin.

CUVINTE INCRUCISATE

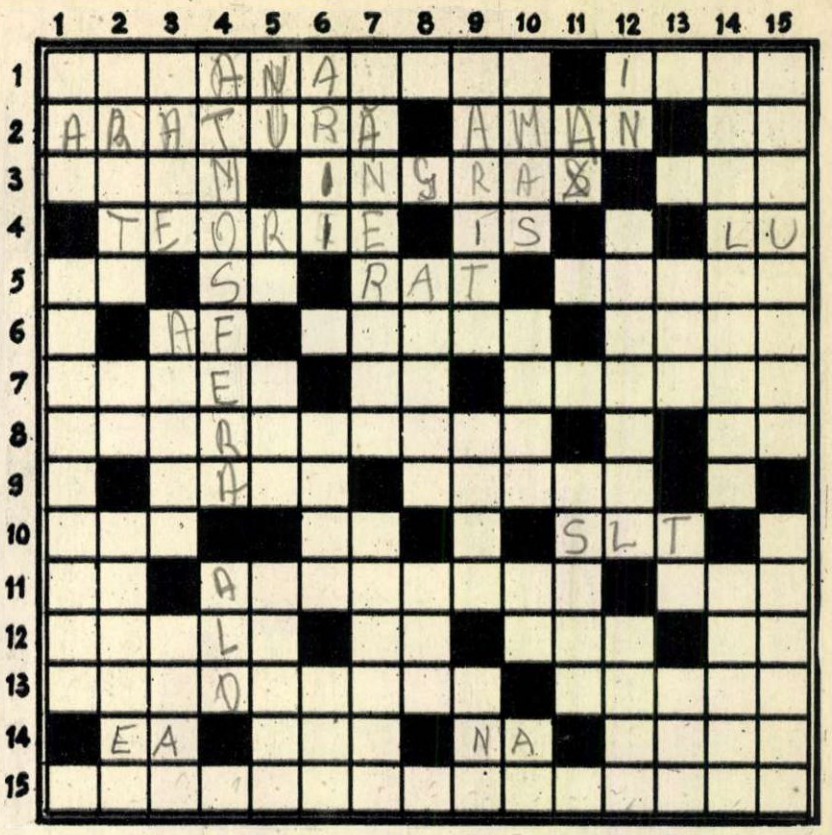

Orizontal: 1) Boabe aurii în brazdă reavănă — Institut de cercetări agricole. 2) Ogoare de primăvară — Unul din marii noştri pictori — Şea (mold.). 3) Liman — Ridic fertilitatea pământului — Arbore. 4) Fără ea practica devine oarbă — Sunt — Lup fără coadă. 5) Salutare — Seleniu — Botul porcului — Plantă aromatică cultivată pentru trebuinţe culinare. 6) Al fine (muz.) — Supărare — Subiecte. 7) Inaintare năvalnică — Intre mine şi el — Irina (diminutiv). 8) Un grup de insule mici în Oceania — Frate mai mare la ţară. 9) Vas de pământ — A plăcea. 10) Sufragiu — Cuvânt în glosarul geografic — Sublocotenent. 11) Linie dreaptă în jurul căreia se învârteşte o figură geometrică — Formă colectivă de producţie — Contribue la transformarea socialistă a agriculturii. 12) Uşurează calculele — Pronume — Munţi în Corsica — Oraş Chaldean. 13) Fixează normativele minime pentru o bună cultivare a pământului — A ridica fertilitatea solului, prin utilizarea debitelor naturale de apă. 14) Dânsa — In acest chip, aidoma — Poftim! — Râu lângă Sparta. 15) Operă măreaţă ce se înfăptueşte sub conducerea partidului pentru construirea socialismului în ţara noastră.

Vertical: 1) Prin muncă şi luptă îşi croeşte azi drum tot mai larg spre o viaţă îmbelşugată şi fericită. 2) Listă de greşeli — A vui — Indispensabil oricărei vieţuitoare. 3) Apă uriaşă — Oraş în India — Treaptă termometrică. 4) Oceanul nevăzut care ne înconjoară — Chemare la receptor. 5) Cuvânt din glosarul birocraţilor şi negativiştilor — Notă muzicală — Şi o notă... pământească — Rest. 6) Partituri muzicale... pentru treeriş — O sănătoasă cafea indigenă — Acest. 7) Roman de A. Boicenko — Măsoară, taie şi prinde în cuie. 8) A învinui — Ciocârlii în cântecele populare. 9) Maşină agricolă folosită în trecut — Casă polară — Maria. 10) Islaz — Hrană pentru minte — In alfabetul elen — Il găsiţi în bauxită (presc.). 11) Monedă romană — Chiaburul nu are. 12) Plantă textilă — Unul care se scoală de dimineaţă — Se cultivă pe scară tot mai largă în terènurile irigate din ţara noastră. 13) Animal nordic, domesticit — Tes — Terminaţie farmaceutică. 14) Alternare ştiinţifică a culturilor pentru ridicarea productivităţii la hectar — Ochi vegetali. 15) Vlăstare tinere — Apropiate.

Cuvinte rare: UL, ORO, ENUS, ARCOT, IGLU.

Deslegarea jocului din numărul 3 — Martie

ORIZONTAL: 1) Republica—Mureş. 2) Omătute—Laureat. 3) Sat—Sabin. 4) Reuşite—Călţi. 5) Ala—Tanţa—Ain. 6) Aspiraţii—S.M. 7) Făclie—Nai—Fa. 8) UA—Intrecere. 9) Us—Nu—Soare—Orc. 10) Remite—Stih. 11) Rafina—Statici. 12) Vasilache—Ri—Is. 13) Atică—Soj.—Ari. 14) Sănătate—Ranteu. 15) Ataşată—Nuia.

VERTICAL: 1) Roşca—Faur—Vasu. 2) Ema—Laa—Serata. 3) Patraşcu—Maşina. 4) Ut—Planificat. 5) Bucurii—Utilată. 6) Lt—Rei—Ena—As. 7) Ieşită—Ns—Acută. 8) Atătător—Et. 9) Albeni—Ra—Ses. 10) Ai—Tineret—Or. 11) Munca—Ace—Arjan. 12) UR—Sie—Sti—Nu. 13) Reclam—Roţi—Ati. 14) Ea—Ti—Fericirea. 15) Ştiinţa—Chişiu.

REDACŢIA

Bucureşti, Str. Dobrogeanu Gherea, 8 — Raionul Lenin
Telefon 4.36.99, 4.87.31

ABONAMENTE:

la toate oficiile poştale din ţară şi la secţiile raionale de difuzare a presei.

PREŢUL ABONAMENTELOR

6 luni: 12 lei — un an: 24 lei

Rugăm pe cititorii noştri să trimită corespondenţa pe adresa: Revista „Flacăra", căsuţa poştală nr. 56.

(1) Copiii sovietici au sărbătorit şi anul acesta tradiţionala „Zi a păsărilor". Mii de mici naturalişti, asemeni elevului Anatoli Filipov din această fotografie, au pregătit păsărilor „locuinţe" trainice, confortabile.

(2) Şcolari din Moscova îndreptându-se spre parcul zoologic pentru a sărbători „Ziua păsărilor".

(3) Într'un colţ al parcului, copiii ascultă o atrăgătoare conferinţă despre însemnătatea ocrotirii păsărilor.

(4) Sub lozinca „Păsările sunt prietenele noastre" fericiţii copii sovietici au sărbătorit o zi minunată, închinată dragostei lor de viaţă.

FLACĂRA

Nr. 6 — IUNIE 1953

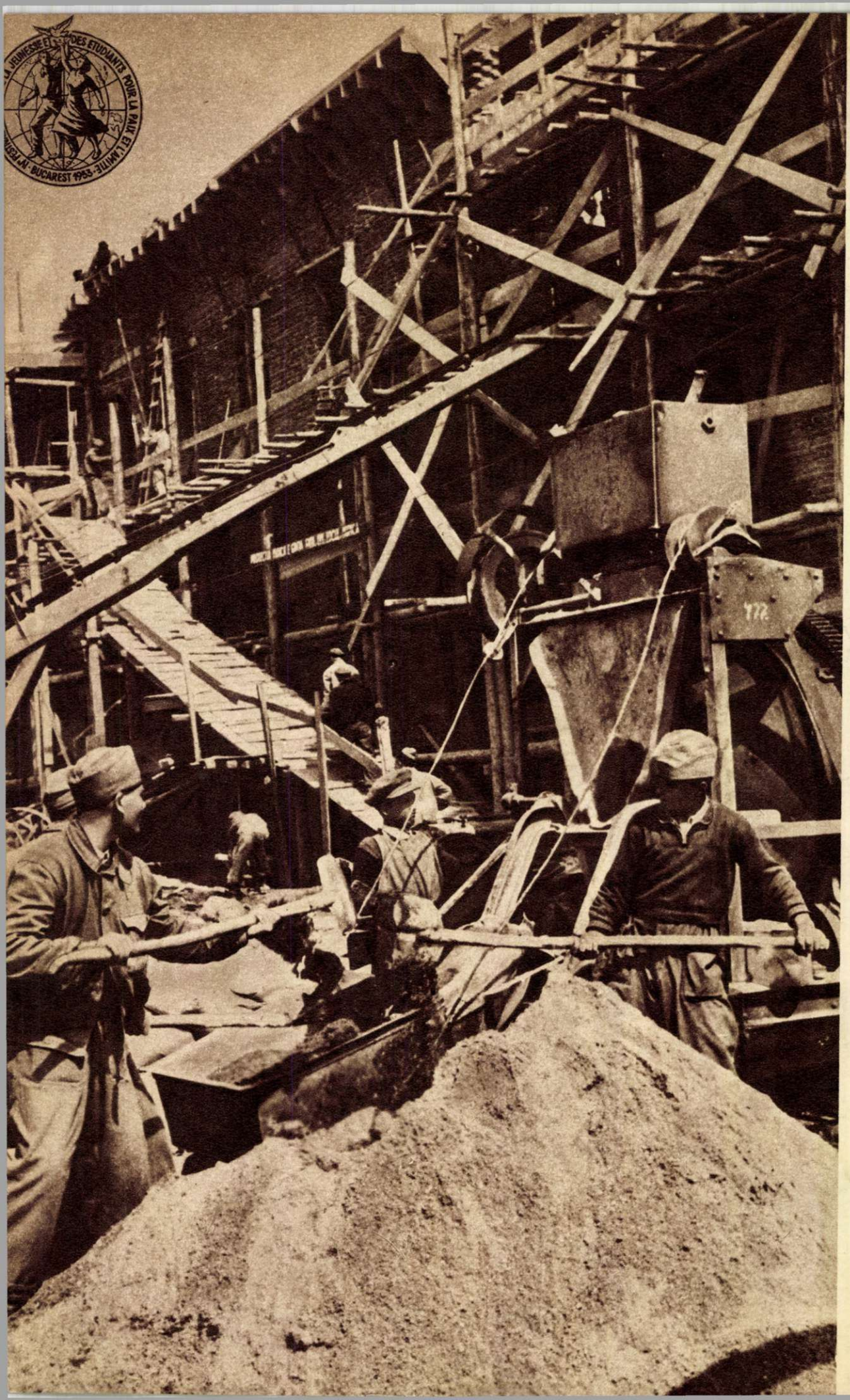

Se apropie Festivalul. Brigadierii construesc în cartierul Griviţa Roşie unul dintre cele mai frumoase cinematografe din Capitală.

1954

FLACĂRA
REVISTĂ LUNARĂ
SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ
Nr. 6 IUNIE 1953

Copiii lumii au apărători!

de Alexandru ANDRIŢOIU

Pletoase sălcii, despletite'n vânt,
Sub răcorosul lor umbrar ne'mbie.
Nicicând n'au fost atâţi copii, nicicând,
În parcu-acesta plin de veselie.

La carusel fac unii tumbe'n sbor
Pe-un avion de lemn (ei spun că-i strașnic!),
Dar mâine, mâine ca aviatori
Vor săgeta văzduhul ţării, pașnic.

În visul lor, fac alţii mari isprăvi
Când barca-i saltă'n dulce legănare
Şi-i văd de-acum matrozi, cântând pe năvi
Când fi-va Capitala port la mare.

Iar, lângă lacul calm, un pui de om
Înalţă, din nisip jilav, palate
Ce mâine'n fier, în piatră şi'n beton
Vor fi, de braţul lui dibaci, turnate.

Copii... S'aveţi în viaţă bucurii,
S'ajungeţi fala Patriei de mâine!
Căci pentru voi minerii dela Jii
Mai dârz se-afundă'n minele bătrâne
Şi cresc colectiviştii mări de grâne.

Şi, pentru voi curg şarje din cuptor,
Fug brâuri de lumini de-alungul zării...
Când comuniştii spun de viitor
[illegible] spun de soarta voastră, fii ai ţării.

[illegible]când ca Feţi-Frumoşii din poveste
[illegible]ncii-or împlini tot ce-or visa
Căci [illegible] lor erou Partidul este
Şi-a lor [illegible]ză mumă-i Patria.

Şi totuşi, totuşi, gândul ţi-l abaţi
Spre locuri unde nu-i înveseleşte
Nicicând vreun parc pe pruncii'nfometaţi
Ce n'au nimic afară de nădejde.

În Tokio murdare mâini mişele
Pun lanţ de sclavi pe braţe necrescute;
Plăpânde mâini de prunci ajung să spele
Gunoaiele'n canalele Calcuttei.

Şi iată azi e ziua celor mici:
Şi-a pruncilor cu mult-slăvită soarte
Ce sburdă fără griji, în parc, aici,
Şi-acelor ce's pândiţi de boli şi moarte.

Dar boss-ii de le-au pregătit de-acum
Cătuşi şi lanţuri pruncilor din faşă
Şi de pândesc, spre ei, prin ţevi de tun
Cu setea lor barbară, ucigaşă,

Nu's pruncii lumii fără-apărători,
Sânt mâini să rupă lanţurile grele
Căci stau la căpătâiul pruncilor
Ai păcii tari stegari, drept santinele.

Şi, lângă Reichstag, sociul uriaş
Înalţă un ostaş c'un prunc în braţe
Cu spada'n mână aprigul ostaş
Nu-i lasă pe duşmani să i-l înhaţe.

Docheri francezi şi oţelari din Ruhr
Şi plantatori spetiţi de plumbul mu[illegible]cii,
Părinţi, — cât ţine globul împrejur —
Spre-ostaş privesc, luptând, salvându-şi pruncii.

Privirile văd dincolo de boss-i,
De tunuri şi de reci cătuşe grele,
Pe'ntreg pământul pruncii sglobii, f[illegible]umoşi,
Jucându-se ca'n parcul ţării mele.

„Aceasta este

— Însemnări din sala Congresului fruntaşilor din gospodăriile agricole colective —

Tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la tribuna Congresului.

*

Cu prilejul Congresului, un mare număr de colectivişti fruntaşi au fost distinşi cu ordine şi medalii pentru merite deosebite în muncă. Înconjuraţi de stima întregului popor, ovaţionaţi de sutele de participanţi la Congres, ei au trăit una din clipele cele mai fericite ale vieţii lor atunci când iubitul conducător al partidului şi poporului, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, le-a strâns mâna, felicitându-i.

Toţi cei care am participat la lucrările Congresului fruntaşilor din gospodăriile agricole colective, care a avut loc în Bucureşti, am trăit între 21—23 Mai zile de neuitat. Era întâia oară când cei mai buni oameni ai satelor şi ai câmpurilor noastre se adunau laolaltă dela înfiinţarea primelor gospodării agricole colective. Au trecut patru ani de atunci. Patru ani de neîncetate străduinţe. Patru ani de lupte. Patru ani de victorii. Dovada victoriilor obţinute n'o arată numai cifrele citate, — 1966 gospodării agricole colective, aproape 2.000 de întovărăşiri, miile de cereri pentru înfiinţarea de noi gospodării agricole colective, — ci şi prezenţa aci, în imensa sală din Bulevardul Magheru, a sutelor şi sutelor de fruntaşi veniţi din toate colţurile ţării, înfăţişarea lor de oameni mândri şi liberi, felul în care ei ridică probleme, limpezimea cu care le dezvoltă, hotărîrea dârză care li se citeşte în ochi de a birui orice piedică li s'ar mai isca în cale, cinstea cu care îşi iau angajamentul de a spori şi mai mult producţia, de a întări alianţa clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare. Am văzut aci, cu zecile şi sutele, oamenii noi, educaţi şi crescuţi de partid, oameni de nădejde, eroii pozitivi pe care noi, scriitorii, ne plângem uneori că nu-i putem descoperi şi pe care deseori nu ne pricepem a-i zugrăvi în scrierile noastre cum se cuvine nici atunci când îi întâlnim. Erau bărbaţi în vârstă şi bărbaţi tineri, erau flăcăiandri şi erau nenumărate femei simple. Portul şi accentul graiului lor ne arătau ţinuturile în care muncesc. Şi, pe lângă români, nu puţini erau maghiarii şi nici sârbii din Banat nu lipseau.

La mesele acoperite cu postav verde, ca verdele proaspăt al acestei primăveri care prevesteşte belşug, oamenii aceştia ai câmpurilor şi ai plaiurilor au luat loc voioşi şi fără sfială, ca la ei acasă, cum şi erau; au aplaudat îndelung şi călduros apariţia printre ei a conducătorilor partidului şi guvernului în frunte cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, au ascultat cu băgare de seamă cuvântul de deschidere şi raportul şi din când în când au făcut însemnări în caetele lor cu scoarţe roşii. Pe urmă ei s'au înscris la cuvânt şi vreme de trei zile s'au perindat la tribună. Au povestit cum altădată, — pe vremea regimului burghezo-moşieresc, — pământurile erau stăpânite de boeri şi chiaburi, cum satele erau mâncate de sărăcie, cum copiii le mureau cu zile din pricina lipsurilor... In ochii vorbitorilor cu tâmplele albe, care înduraseră acest trecut pe pielea lor, scânteia mânia şi ura. Cuvintele veneau din adâncul inimii, din adâncul anilor şi cădeau grele ca plumbul. „Toţi eram săraci, săraci lipiţi pământului..." Apoi oamenii povesteau cum partidul le-a arătat calea cea nouă, cum au fost ajutaţi să înfiinţeze gospodării agricole colective, cum i-a sprijinit statul cu unelte şi cu vite, cum tractoarele S.M.T.-urilor şi celelalte maşini agricole le-au uşurat munca.

Bunăstarea a început să se reverse asupra lor. Sărăcia şi-a luat tălpăşiţa. Mulţi şi-au clădit case noi. Mulţi şi-au cumpărat mobilă, ba chiar şi aparate de radio. Copiii merg acum la şcoală îmbrăcaţi şi sătui. Cei mici sunt duşi dimineaţa la creşe. Prin multe curţi se văd vaci de lapte. Dar mai ales au mărit an de an avutul gospodăriei colective; au construit magazii şi hambare noi, au ridicat grajduri pentru vite, au întemeiat crescătorii de porci şi de păsări, au sădit livezi de pomi fructiferi, au îndreptat şi au zăgăzuit nestatornice cursuri de ape şi în multe locuri au alungat întunericul nopţii aducând în sate lumină electrică.

— Femeile noastre nu mai nasc pe câmp, ci la casa de naşteri, sub supravegherea medicilor. Drumul gospodăriei agricole colective e drumul fericirii noastre.

N'a trecut pe la tribuna Congresului un singur vorbitor care să nu fi exprimat într'un fel sau altul gândul acesta:

— Mulţi dintre noi nu ştiam carte. Acum ştim să scriem şi să citim. Citim cărţi şi broşuri. Studiem cărţi agrotehnice. Învăţăm din experienţa sovietică. Învăţăm mereu din experienţa sovietică şi mulţumim şi de aci marelui popor care ne-a eliberat.

Prezidiul e alcătuit în mare parte din ţărani şi ţărance. Prezidează când unul când altul. Şi fiecare dintre ei, când îi vine rândul, conduce dezbaterile cu tact şi pricepere. Oamenii aceştia au învăţat să conducă.

Un tânăr din Dobrogea, cu părul sburlit şi cu pieptul lat, stăruie pe larg asupra greutăţilor ce le-a întâlnit în drumul ei gospodăria

drumul fericirii noastre

agricolă colectivă pe care au înființat-o în satul lor o mână de oameni. Chiaburii se strecuraseră nu numai în gospodărie dar și în organizația de bază. Ocupaseră toate posturile de comandă. Frânau, sabotau. Au fost demascați și alungați. Vorbește dârz și convingător.

Un șir nesfârșit de bărbați și femei intră în plină ședință în sală. Congresiștii se ridică în picioare și aplaudă. Sunt decorații cei noi care se întorc dela Prezidiul Marii Adunări Naționale. Prezidează Maria Zidaru. Unul dintre decorați mulțumește partidului și guvernului pentru cinstea ce li s'a făcut și trece la angajamente. În pauze, congresiștii cercetează librăria aflată într'un colț și cumpără cărți, broșuri, ziare. Alții stau de vorbă în grupuri căutând să-și transmită unii altora experiența în muncă.

Când, înainte de închiderea Congresului, conducătorul partidului și guvernului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a venit la tribună unde prin cuvântarea sa avea să deschidă noi și luminoase perspective dezvoltării agriculturii noastre, transformării ei socialiste, congresiștii l-au primit cu calde și îndelungi aplauze. Cuvântul conducătorului a fost ascultat cu dragoste nemărginită.

Cu dragoste nemărginită și cu nemărginită străduință, îndemnurile partidului vor fi transformate în fapte.

După dezbaterile care au avut loc la acest Congres, pentru alte zeci și zeci de mii de țărani muncitori a devenit și mai clar că drumul fericirii lor e drumul indicat de partid, — drumul gospodăriilor agricole colective.

Zaharia STANCU

21—23 Mai.

Vorbește Petre Drăgoescu, președintele gospodăriei colective din comuna Chelmac.

Colectivista fruntașă Luiza Farkas din Regiunea Autonomă Maghiară.

Savantul miciurinist R. Palocsay și președinta de gospodărie colectivă Maria Zidaru.

Congresul a dat prilej colectiviștilor fruntași din țară să se întâlnească și să-și împărtășească din experiența lor. Iuliana Vanciu, din gospodăria „I. L. Caragiale", raionul Timiș, vorbește despre impresiile sale dela Congres. Alți colectiviști fruntași din diferite regiuni ale țării o ascultă cu interes.

Plini de încredere în calea pe care au ales-o, fruntașii colectiviști delegați la Congres votează noul statut, legea de bază a gospodăriilor colective.

La Congres au participat sute de fruntași din gospodăriile colective: au fost invitați muncitori din S.M.T.-uri și gospodării agricole de stat, oameni ai științei agricole... Impunătoarea sală a Congresului a fremătat de entuziasmul celor ce reprezentau zecile de mii de pionieri ai agriculturii înaintate, socialiste, din țara noastră. În fotografie: sala Congresului în momentul sosirii unei delegații de pionieri veniți să salute Congresul.

DIRECTORUL UZINEI

— Cinci ani dela naţionalizarea principalelor mijloace de producţie. —

Bătrânul Czermak şi Matei Ruegg aşteaptă, la fel de curioşi ca şi Aurel Boghici, rezultatul încercării la duritate a unei piese izolate termic cu ajutorul „apei de sticlă".

Obiectul discuţiei îl forma o clădire „la roşu" înconjurată de schele şi un drum îngust de pământ.

Cei care discutau ştiau că în curând clădirea va fi populată de o armată de muncitori care, cu vizierele de sticlă neagră lăsate pe ochi şi înarmaţi cu prelungi linguri de oţel şi cângi speciale, vor conduce spre forme pâraie de metal incandescent. Noaptea, ferestrele clădirii se vor lumina de un alb orbitor, la fiecare turnare, ca şi cum în spatele lor ar fulgera continuu.

Iar drumul îngust de pământ va fi o panglică de beton, pe care vor luneca electrocare de ultimul tip, transportând piesele turnate spre sectoarele de maşini-unelte.

Numai că, dintr'un motiv cu totul şi cu totul prozaic, electrocarele şi lucrătorii cu vizieră neagră nu putuseră intra în scenă: I.R.C.P.-ul întârziase atât construcţia turnătoriei cât şi cea a drumului. Deaceea, comitetul de partid al uzinei „I. C. Frimu"-Sinaia, convocase această şedinţă la care luau parte tehnicieni ai celor două unităţi.

„Ar trebui—s'a spus în concluzie—ca micul şantier să introducă un grafic aşa cum există în uzină peste tot. Şi să respecte termenele indicate în „minută" (procesul-verbal). Comuniştii vor căpăta sarcini pe linie de partid în legătură cu aceste construcţii. Astfel, tovarăşul director Boghici va răspunde de aducerea la timp a utilajului necesar, tovarăşul Anton Constantin de...

*

Curând după această şedinţă, micului şantier i s'a imprimat ritmul de dezvoltare general al fabricii. Iar „I. C. Frimu" s'a dezvoltat într'un fel deosebit: a trecut dela producţia de cuie la acea de pompe de injecţie pentru tractor.

Din punct de vedere al tehnicii folosite pentru producerea lui, un cui e faţă de o pompă de injecţie ca un briceag faţă de un fierăstrău electric. In istoria metalurgiei prelucrătoare, cuiul şi injectorul apar ca produsele a două epoci. Spre deosebire de primul, al doilea cere maşini moderne şi muncitori de înaltă calificare. „I. C. Frimu" a făcut acest salt în mai puţin de doi ani.

In mare măsură aceasta se datoreşte comunistului Aurel Boghici, directorul uzinei. Dealtfel, cu această sarcină a şi fost trimis el la uzina „I. C. Frimu"-Sinaia, în anul 1951.

*

A sta de vorbă cu Aurel Boghici în biroul cu masă masivă, lustruită, fotolii şi presspapier-uri de metal, — pentru a-l cunoaşte — e o muncă zadarnică.

Cadrul acesta transformă parcă firea lui reţinută într'una închisă şi mişcările-i domoale în gesturi stângace. Adevăratul Aurel Boghici se descoperă în mediul producţiei. Ochii-i albaştri se luminează de o veselie adâncă şi tăcută. El începe să zâmbească, îşi netezeşte halatul albastru, îşi dă şapca pe ceafă, se opreşte lângă fiecare maşină, cercetează reperele, desenele tehnice şi observă lucruri care i-au scăpat şefului de sector sau de atelier. El pare că respiră cu pasiune acest aer în care se amestecă mirosul uleiului cu cel al metalului încins. „Ei, frăţioare,— pare a spune — acum putem sta de vorbă".

După trecerea zilnică printre maşini pentru controlul îndeplinirii planului, Boghici se opreşte în cabinetul tehnic al fabricii, unde e, de fapt, adevăratul lui birou. In camera aceasta mobilată cu o masă simplă, câteva scaune şi un dulap cu cărţi tehnice, se întruneşte statul major al lui Boghici, format din ingineri, din maiştrii şi stahanoviştii Czermak, Petcu, Alexandru, Ruegg, Petrescu.

Cu ajutorul acestora uzina şi-a format „din mers" noile cadre. In momentul când profilul fabricii s'a schimbat nu existau nici specialiştii necesari, nici maşini noi, iar producţia trebuia reorganizată pe de-a'ntregul.

— Cu ce-aţi început atunci? — îl întreb pe Boghici. Aţi adus noile maşini-unelte, aţi făcut cursuri speciale, sau au venit meşteri din afară?

Boghici surâde şi îşi trage şapca pe un ochi, strengăreşte.

— Aici, tovarăşe, am început cu cantina...

*

Inainte de a intra în fabrică, noul director a trecut pe la cantină. Bucătarul s'a cam mirat văzându-l că socoteşte raţiile de alimente şi controlează curăţenia tacâmurilor. Apoi s'a liniştit: „Aşa sunt toţi la început, pretenţioşi". Numai că

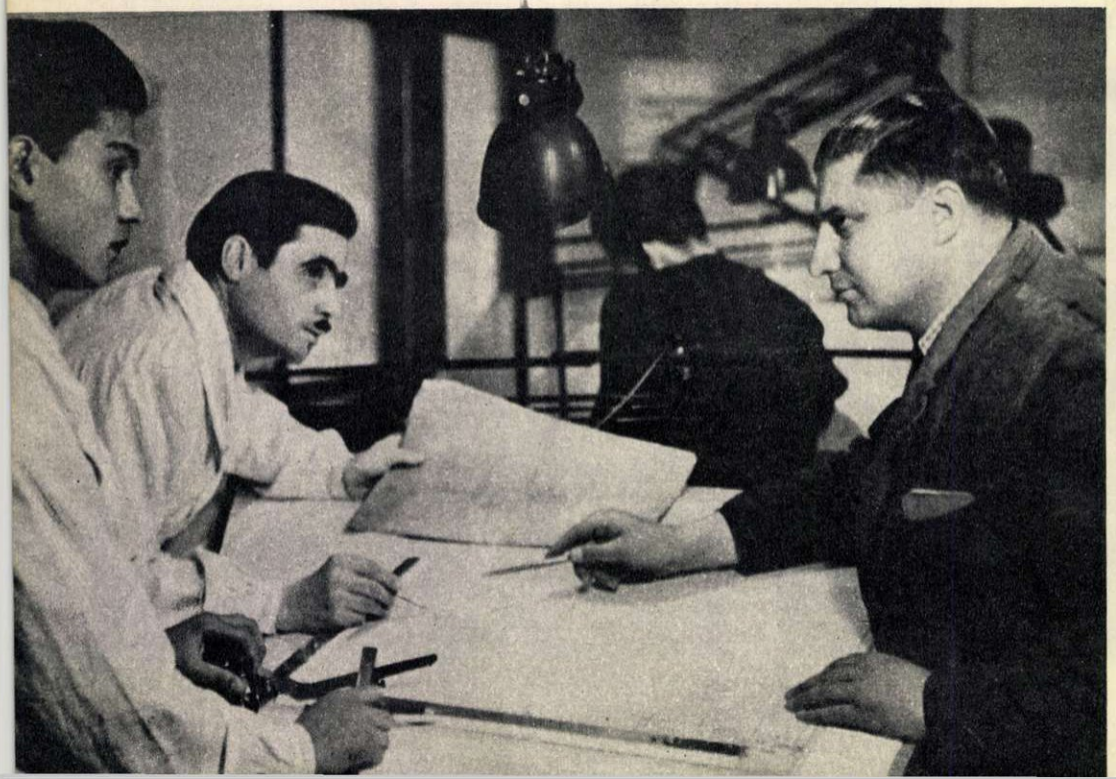

Directorul se interesează în permanenţă de munca tinerilor desenatori şi proiectanţi.

în scurt timp fu adus un alt bucătar și masa se îmbunătăți simțitor.

Cantina se află într'un corp comun cu birourile, într'o masivă clădire cenușie ridicată pe marginea șoselei naționale. In fața acestei părți a clădirii, unde acum se află cantina, obișnuia — până în urmă cu 8-9 ani — domnul director Arghir, mâna dreaptă a fostului patron Costinescu, să-i bată pe ucenicii care veneau să-și ceară drepturile. Ba, dacă era „enervat" în acele clipe, arunca după ei de sus, dela fereastră, cu ce-i cădea în mână.

Strigând dela această fereastră, gata să cheme jandarmii, i-a alungat dumnealui din fabrică pe Ion Mărișteanu și Gheorghe Manea ca fiind „elemente periculoase". Fără drept de a mai fi angajați în altă parte, ei au fost astfel siliți să bată șapte ani pădurile ca tăietori de lemne.

Azi, Mărișteanu e stahanovist, iar Manea, secretar al comitetului de întreprindere.

*

Lângă patul lui Boghici, pe noptieră, e o lampă electrică cu abajur de sticlă mată, la lumina căreia el citește până noaptea târziu.

Dacă în locul acestei lămpi svelte ar fi una din lămpșoarele acelea de gaz, cu sticla pe jumătate roșie, care mai mult atrag țânțarii decât luminează, și dacă odaia înaltă, luminoasă, s'ar chirci și s'ar posomorî transformându-se într'o polatră — am avea o imagine din copilăria lui Aurel Boghici. Ca și acum, el citea până la miezul nopții. Tatăl, biet croitor de țară la Țândărei, tot murmura: „Stinge lampa, băiete, că se risipește gazul". Dar Aurel buchisea înainte cărți de fizică și aritmetică, istorie și geometrie, sperând să dea bacalaureatul fără frecvență la liceu. Astfel de examen n'a mai apucat el să dea niciodată, pe vremea aceea, în schimb, a măturat prăvălia domnului Gavăt la Medgidia și a cărat cu roaba ca să învețe o meserie.

Dar, de atunci, dela buchisitul la acea lampă chioară, i-a rămas lui dragostea pentru citit, pentru literatură. Aceasta i-a fost prima școală pentru cunoașterea oamenilor. A doua — universitatea lui Aurel Boghici — în care și-a sporit și verificat cunoștințele căpătate din cărți, a fost activitatea de partid.

Ca secretar al comitetului de partid al fabricii „Independența"-Sibiu a învățat arta conducerii politice, iar apoi ca director al aceleiași fabrici — arta conducerii nemijlocite a producției.

Venit la „I. C. Frimu", Boghici a putut găsi repede punctul vulnerabil al uzinei.

Până spre toamna anului 1951 serviciul de aprovizionare a fabricii era un fel de echipă pentru salvarea înecaților. Șeful serviciului, Ion Mateescu, conducea operațiile de salvare a sectoarelor rămase fără oțel, cerând, în ultima clipă, ajutorul Ministerului sau al întreprinderilor legate prin contracte de „I. C. Frimu". In „regimul cuielor" sistemul acesta nu venea în contrazicere prea puternică cu ritmul de lucru. Dar odată cu sporirea planului și lărgirea sortimentelor, el putea duce la gâtuirea producției. Primul lucru pe care l-a făcut aci Boghici a fost introducerea unei evidențe, folosind, printre altele, graficele. Pe Mateescu, această navigare pe o mare liniștită l-a speriat mai rău ca viața plină de peripeții dinainte. Planificarea i-a apărut ca ceva amenințător, lui, omului obișnuit „să se descurce". A cerut să fie înlocuit, sincer convins că n'o să poată face față acestui fel limpede, științific, de a lucra. Boghici l-a oprit.

— Trebue să faci și mata saltul dela „descurcat" la „prevăzut". Uite, astea sunt cărțile! Invață!

Mateescu a început să citească cărți de specialitate, să-și întocmească singur graficele de control. Cu ajutorul directorului a învățat să fie într'adevăr conducător. Azi serviciul de aprovizionare a fabricii știe să prevadă nevoile de materiale cu cel puțin trei-patru luni înainte.

*

In anul 1951 uzina a trecut dela șuruburi la pivoți, în 1952 a ajuns la pinioane și apoi la pompe de injecție. Transformarea a fost rapidă și câte unii, neîncrezători în forțele proprii, se poticneau. Nicolae Moiceanu s'a speriat astfel de un mic tambur cu came a cărui producție trebuia sporită de trei ori.

Piesa se confecționa din oțel de rulmenți. Găurind-o, burghiile se spărgeau de parc'ar fi fost de sticlă.

— Nu se mai poate lucra așa — spuse într'o zi Moiceanu, meșterului Czermak. Degeaba ne batem capul. Lucrul ăsta n'am ajuns noi să-l putem face. Eu, cel puțin, spun deschis: nu pot!

Domolul Czermak se înroși de ciudă.

— Ba se poate... Trebue să facem... asta-i dezertare ...

Exemplul lui Moiceanu demobiliza și pe ceilalți. Czermak ceru ajutorul directorului.

— Ei, tovarășe Moiceanu, dece nu poți? — l-a întrebat Boghici.

Erau numai ei doi în cabinetul tehnic. Directorul îl privea atent cu micii săi ochi albaștri și părea la fel de calm ca totdeauna, numai că nu zâmbea deloc.

— Ni se cere prea mult — a spus Moiceanu. Noi deabia am trecut dela tăiatul cuielor... Oțel de rulmenți, burghie cu lame vidia, recoacerea materialului... prea e totul deodată... Trebue să învățăm mai întâi, să nu stricăm mașinile și piesele...

— Mata propui, vasăzică, să ne mai odihnim puțin... să batem pasul pe loc? Dumneata ești un fel de funcționar care-și face serviciul pe lângă strung. Uite-l pe Czermak, îi e rușine bătrânului că te are în secție. Ar vrea să lucreze el, să caute cel mai nimerit proces tehnologic... își bate capul... O să te scoatem dela mașina asta... Ii mai strici și pe alții cu văicăritul.

Pe cât de încăpățânat, pe atât de sensibil și mândru pentru cunoștințele lui tehnice era Moiceanu. S'a întors în atelier turburat și a cerut meșterului să fie lăsat în aceeași muncă.

Boghici venea să-l vadă în fiecare zi, să vorbească cu el despre mersul lucrului, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

Până la sfârșitul lunii, Moiceanu făcu câteva tambure peste plan. Fu premiat și nu după mult timp deveni stahanovist.

Uzina putu să mărească nu de trei ori, ci de zece ori producția de tambure cu came.

*

Stimulați, oamenii au început să realizeze și inovații.

Camele speciale care se făceau pe opt strunguri, se fac acum pe unul singur, eliberând deci șapte mașini. La forjă, matrițele aproape că lucrează fără adaos de material. După propunerea lui Boghici, bătrânul Czermak a găsit metoda de izolare termică prin „apa de sticlă", economisind astfel însemnate cantități de metal neferos.

Insă bătrânul Czermak, adevărat vraci al tratamentului termic al oțelului, era adeseori prea blând cu cei care călcau disciplina și sectorul lui suferea din cauza asta.

La propunerea lui Boghici s'au introdus ca puncte ale întrecerii între sectoarele „A" și „C", lichidarea a ceeace era mai slab în activitatea lui Czermak. Bătrânul a râs: „De optsprezece luni țin steagul de fruntaș". Dar în luna a nouăsprezecea steagul a trecut la sectorul „C", la Ion Alexandru. Când, în mijlocul atelierului împodobit cu ghirlănzi de brad și lozinci, a dat steagul sectorului învingător, mâna lui Czermak tremura, și-i tremura și vocea.

Curând după aceea la „A" absențele s'au redus aproape complect. Deasemenea și întârzierile.

Boghici simțise fără să greșească ce-i trebue lui Czermak pentru a fi „scuturat".

Urcând pe versantul din spatele terenului de fotbal, uzina apare în toată desfășurarea ei dealungul Prahovei.

Se văd zidurile la roșu ale sectorului „B" și locul viitoarei panglici de beton, pe care electrocarele vor transporta piesele turnate pentru producția „în flux".

Feciorul sărac din Țândărei, muncitorul Boghici, a condus transformarea acestei foste întreprinderi de fabricat cuie a lui Costinescu, într'o uzină de cea mai înaltă tehnicitate. In curând, „I. C Frimu" — uzina naționalizată acum cinci ani — va asigura pompele de injecție și carburatoarele pentru peste șase mii de tractoare anual.

C. BACIU

Noii locatari ai creșei s'au obișnuit cu vizitele zilnice ale directorului și discută cu el „dela om la om".

Cu „OCTOMBRIE ROȘU" în larg

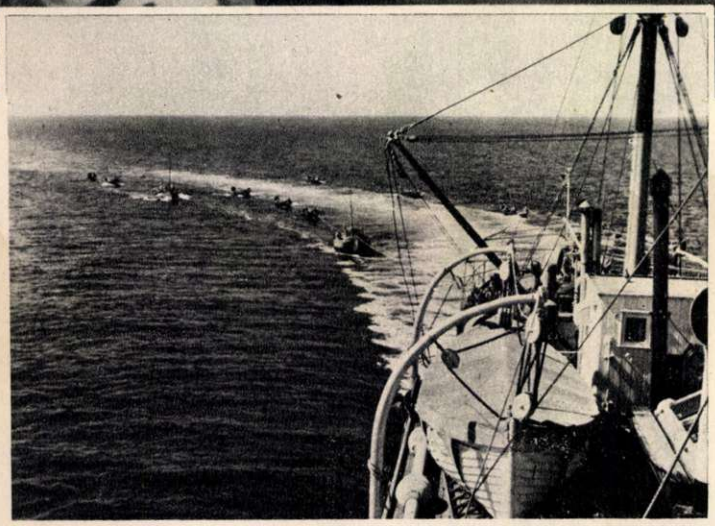

Cutterele încărcate cu pește se îndreaptă — cu bărcile remorcate — spre nava-bază „Octombrie Roșu": „mamașa" cum îi spun pescarii.

Peștele prins este descărcat depe cuttere și trecut pe bordul navei-bază, cu ajutorul unei plase mari purtate de o macara.

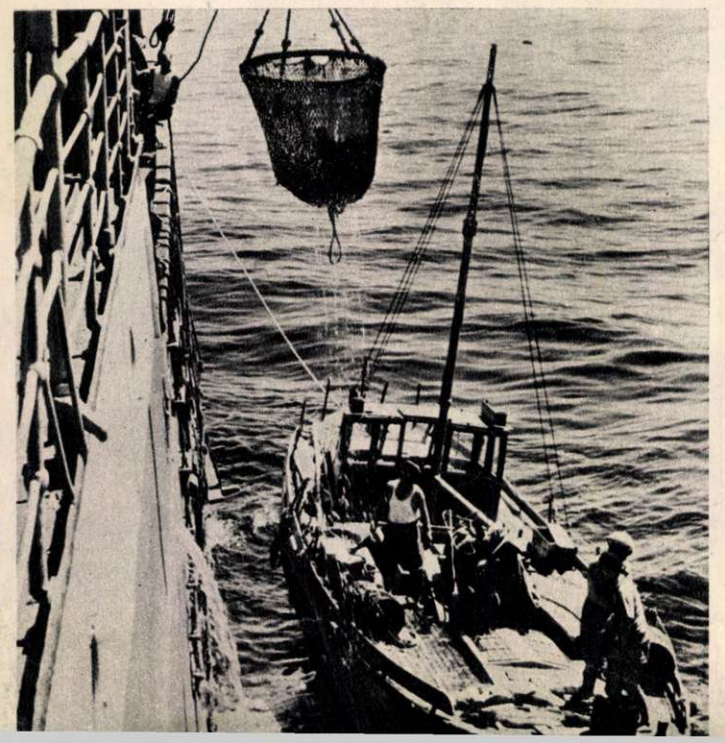

— File de carnet —

de Petru **DUMITRIU**

Furtunile trecutului

Marea Neagră are furtuni neașteptate și cumplite. Din cer senin, depe ape ca oglinda, se iscă fără veste uraganul. Marea se face lividă, cu pete vinete și cenușii; valurile încep să rostogolească creste înspumegânde; nori negri, destrămați de vânt, gonesc pe deasupra apelor, se resfiră, se adună din nou; sarturile de sârmă de otel care susțin catargele vaselor țintie trist; iar când vântul crește și mai mult, nori cețoși întunecă orizontul, valurile se înalță cu și mai multă furie, marea e albă de spumă, vasele cele mari gem din toate încheieturile lor de fier și cad greu cu prova în golul dintre talazuri, spre a se ridica apoi cu toată puntea măturată și spălată dela un cap la altul, de massele de apă. Iar vasele mici trec printre valuri și nu li se mai văd decât coșurile, catargele și fumul resfirat de vânt.

Pe asemenea furtuni, în trecut, piereau pescarii de larg plecați din satele depe coastă, mai cu seamă din Jurilofca și depe lacul Razelm. Plecaseră cu briză de uscat pe o mare prietenoasă, ce răsfrângea soarele în milioane de oglinzi albastre; cerul era curat, cu câțiva nori albi și stoluri de pescăruși. Pescuiseră în larg o zi, două. Apoi, într'o seară, soarele asfințise roșu, între turle ciudate de aburi. Iar a doua zi marea era un iad cenușiu, clocot de spumă cât vedeai cu ochii, sub cerul întunecat, amenințător. Ridicau pânzele sau trăgeau la rame și fugeau spre uscat; cei mai mulți ajungeau teferi; dar mulți pescari viteji din Jurilofca s'au înapoiat cu mult mai târziu la țărm, rostogoliți de valuri și aruncați pe plăji, acoperiți de alge... Veneau nevestele lor să-i bocească și să-i îngroape. Iar chiaburii, proprietari de bărci sau de unelte, cereau dela văduve să le plătească prețul uneltelor pierdute sau al bărcilor înecate.

Pe vremuri, viața pescarilor de larg era aspră și uneori tragică. Pe uscat erau la cheremul negustorilor de pește și al cârciumarilor — adesea una și aceeași persoană. Iar pe mare, la voia furtunilor din pricina cărora marea aceasta se numește cea neagră.

Astăzi, însă, în 1953, al șaselea an al Republicii, viața pescarilor de larg e schimbată. Marea e aceeași; aceleași sunt furtunile. Dar pe uscat s'a frânt puterea chiaburilor cherhanagii; iar pe mare, puterea furtunilor se ciocnește de puterea omului liber și n'o mai poate învinge.

„Octombrie Roșu"

Vasele care navighează noaptea în largul coastelor de vest ale Mării Negre, întâlnesc adesea un vapor ce poartă, în afara focurilor sale de poziție — alb, roșu, verde — și două focuri roșii la catarg, semn că e oprit. Pe punțile de comandă, ofițerii cu binoclurile la ochi încearcă să deslușească prin beznă ce e cu vasul acesta. Căpitanii mai curioși încep să semnalizeze, și clipiri scurte luminează marea: „Cine sunteți? Aveți nevoie de vreun ajutor?". In același alfabet „Morse", o lumină începe să palpite la comanda vasului necunoscut: „Octombrie Roșu", Constanța... N'avem nevoie de nimic... Drum bun..."

Vasele se depărtează unele de altele, dar căpitanii străini tot nu pricep: dece stă pe loc „Octombrie

Roşu“ din Constanţa? Şi, mai ales, ce sunt punctele acestea luminoase care umplu toată marea? Ce e flota acesta prin mijlocul căreia trec ei, oprită în beznă în mijlocul mării?

Câte unii îşi aduc aminte că l-au văzut pe „Octombrie Roşu“ la chei: un vas solid construit, bătut de valurile multor furtuni... Ce face el aici, la zeci şi sute de mile în larg, oprit pe mare?

Dacă însă trec prin aceleaşi locuri ziua, ghicitoarea îşi găseşte răspuns: „Octombrie Roşu“ pluteşte în mijlocul unui cerc de bărci pescăreşti şi cuttere cu motor „Diesel“, răspândite pe o rază de zece-cincisprezece mile. Dela comandă, ofiţerii vasului veghează zi şi noapte cu ochianele asupra „puilor“, lotcile negre, care se leagănă cu graţie pe valuri, şi cutterele cenuşii care le remorchează până la locul de pescuit şi îndărăt spre vas. La primul semn de furtună, rachete roşii ţâşnesc dela timoneria lui „Octombrie Roşu“, şi cutterele, cu zecile lor de bărci după ele, pornesc spre vapor. El va încărca pe punte oamenii, lotcile, uneltele... Ajunge să scriu aici un singur cuvânt ca să înţeleagă oricine ce înseamnă „Octombrie Roşu“ pentru pescarii de larg: când unul se duce la vas să predea peştele, spune: „Merg la mama“. Pentru pescarii de larg, români, lipoveni, turci „Octombrie Roşu“ e mama, „mamaşa“. In 1953 nicio furtună nu va îneca vreun pescar de larg...

Oamenii care muncesc pe mare

Pescarii de larg nu mai lucrează acum pe bărcile sau cu uneltele chiaburilor. Ei se avântă azi în depărtări la care pe vremuri nici nu îndrăzneau să se gândească. Toate acestea, mulţumită faptului că statul constructor al socialismului a luat în mâna sa industria pescuitului de larg, a impus principiul stalinist despre valoarea omului, a luat măsuri de protecţie a muncii şi a pus la dispoziţia pescarilor de larg mijloace de care până azi nimeni n'a dispus vreodată în ţara noastră. S'a creat astfel o întreagă flotă. E o privelişte pe care n'o poţi uita curând, când ai văzut-o, de pildă dela timoneria lui „Octombrie Roşu“. Sub tine se întind punţile vasului, vezi catargele, coşul ce poartă emblema flotei de pescuit de larg: un rechin galben pe fond albastru; dincolo de vas, adunate ca un cârd de pescăruşi, cutterele care joacă pe valurile albastre; mai încolo, vreunul din pescadoare, lung, cu prova avântată, cu linii elegante.

Cutterele cu motor remorchează până la locul de pescuit un mare număr de bărci pescăreşti. Lotcile negre, cutterele sprintene şi iuţi ce ridică mustăţi de spumă, pescadoarele elegante şi, însfârşit, ca Guliver în mijlocul piticilor, „Octombrie Roşu“, fabrica plutitoare, cu miile sale de tone... La fiecare ieşire în larg, un norod întreg se pune astfel în mişcare pe valurile verzi ale mării. Pescarii, motoriştii depe cuttere, marinarii depe pescadoare, marinarii depe „Octombrie Roşu“, muncitorii fabricii de conserve instalată pe vas, inginerii, ofiţerii vaporului, toţi se cunosc şi se bizuie cu încredere unii pe alţii. Pescarii au învăţat să preţuiască ştiinţa inginerului-şef al producţiei, care-i duce pe locurile mănoase în peşte, sau ştiinţa de navigaţie a comandantului şi ofiţerilor. La rândul lor, tehnicienii şi ofiţerii stimează şi admiră pe Eftei Romanov sau pe Mihail Jora, care, în perioadele favorabile pescuitului, aduc la vas peste o tonă de peşte pe zi; şi, deasemenea, pe muncitorii şi muncitoarele care prepară peştele şi-l închid în cutii de conserve, în acelaş ritm în care-l aduc pescarii.

E un mic popor care munceşte şi trăeşte pe apă, — şi fiecare om are chipul lui, firea lui deosebită, povestea lui. Sânt prea multe lucruri de istorisit despre aceşti muncitori ai mării şi nu e loc destul pentru toate. Să luăm deci numai unele, la întâmplare. De pildă, ziua de muncă a lui Eftei Romanov.

Ziua aceasta începe devreme de tot — când se face lumină pe mare, când răsăritul se îmbujorează uşor, străveziu, şi când valurile clipocesc leneş. Atunci Eftei Romanov se trezeşte, se ridică în picioare în barcă, îşi întinde braţele vânjoase şi se uită la cer şi la orizont. Cerul e curat: va fi o zi bună. Orizontul e gol: „mamaşa“ e la mai bine de cincisprezece mile depărtare. Eftei Romanov îşi trece degetele prin părul său şi duce mâinile la gură. Mai încolo plutesc, ca nişte păsări negre, celelalte două lotci ale brigăzii lui şi mai departe, cutterul joacă greoi pe valuri. Romanov strigă prelung:

— Cuzma!

Strigătul pluteşte peste apă, în tăcerea mării. Peste o clipă încă parcă nu s'a risipit. Dintr'o barcă apare un cap sbârlit: Cuzma Cherbatoi s'a trezit. Se trezesc şi ceilalţi tovarăşi de muncă din bărci, se desmorţesc — chiar şi vara, noaptea pe mare e umedă şi rece — îmbucă o bucată de pâine şi beau o cană de ceai, apoi îşi scuipă'n palme şi pun mâna pe vâsle. Cuzma Cherbatoi e un bărbat de treizeci de ani, înalt, spătos, tăcut, cu ochii curaţi ca ai unui copil şi cu braţe şi mâini de două ori mai puternice decât ale unui om obişnuit; Romanov e sur, pieptos, aspru şi cu un fel de şiretenie mucalită; Cuzma ca şi ceilalţi ascultă de cuvântul şi de sfatul „unchiului Eftei“, care nu le e unchi, dar e pescar vechi şi iscusit.

Pe apă saltă neastâmpărat o placă de plută cu un băţ înfipt în ea. Pe băţ flutură un fel de steag care arată: aici încep paragatele. La zeci de metri adâncime, pe câte doi kilometri, paragatele, o sfoară cu sute de cârlige de oţel pe ea, şerpuiesc aşteptându-şi prada. Fiecare barcă are pe seama ei 20 de paragate. Doi trag la rame, şi al treilea scoate la iveală paragatele, metru cu metru. Unde peştişorul de nadă lipseşte din cârlig, este pus altul proaspăt, şi capătul „controlat“ al paragatului doarme mai departe, în fundul mării, somnul lui ucigător.

Din când în când, omul dela capătul bărcii se încordează atent. Paragatul se smuceşte. Cuzma Cherbatoi, cel cu braţele lungi şi puternice, apucă o cange cu vârful de oţel ascuţit. Paragatul se sguduie, un corp în mişcare furioasă tulbură apa şi deodată apare la doi metri, la un metru, un morun mai lung decât omul. Cu o mişcare fulgerătoare, Cuzma înfige cangea în el, îl ameţeşte cu o lovitură de măciucă, şi-l trage în barcă. După câteva clipe de zbatere desnădăjduită, morunul e învins şi zace pe fundul bărcii. Nimeni n'a scos o vorbă. Cei doi vâslaşi trag la rame în continuare, iar Cuzma pune jos cangea înroşită şi controlează mai departe paragatele, metru după metru, cârlig după cârlig... Cinci sute de cârlige, o mie sau două mii de metri... O oră, două, trei, opt, zece... până ostenesc braţele vâslaşilor, până barca s'a cufundat de o palmă, de greutatea peştelui, iar soarele a ajuns la zenit şi apasă zdrobitor asupra văzduhului, asupra mării, asupra oamenilor...

E grea munca de pescar de larg, şi aspră. Masa ţine puţin: un borş de peşte, nisetru fript şi un codru de pâine; apoi, iar la rame, iar, trage şi trage, şi, la un ceas odată o luptă scurtă cu un morun de o sută cincizeci sau două sute de kilograme... Eftei Romanov se uită la el o clipă:

— E frumos... mi se pare că noi câştigăm întrecerea... dar tot nu e ca ăla — îl ţineţi minte?, Al de trei sute de kilograme... Da, da, noi câştigăm întrecerea — numai să nu ne-o ia înainte Emelian Luchici... Trage cu nădejde, Fedot! Trage, Matvei, trage!

Iar seara, pe când bărcile sunt ancorate şi oamenii, osteniţi, mănâncă, privind cum asfinţesc ultimele straturi de flăcări deasupra orizontului, tot peştele e încărcat pe cutter. Romanov, cu Cuzma sau Costea, se urcă şi el pe cutter şi pornesc spre „mămica“. Se face noapte, se ivesc rând pe rând stelele, şi deodată e întuneric adânc, şi orizontul e beznă de jur împrejur. Romanov şi Cuzma discută: încolo trebue să fie mămica — ba încolo — ba uite, acolo e lumină.

Cutteristul, tovarăşul Ion Niţă, negricios, cărunt ca şi Romanov, arată lumina şi spune un singur cuvânt:

— Cutter.

Vorbeşte scurt şi stă o clipă înainte de a rosti orice cuvânt — dar când îl spune, îl spune gândit, cu hotărâre. Arată un punct al orizontului negru. Acolo nu se vede nimic. Dar Ion Niţă s'a uitat pe caietul pe care îşi înseamnă direcţiile, viteza şi timpul de mers; aşa că acuma spune liniştit, sigur:

— Acolo e „mămica“. La 320 de grade, Nord-Nord-Vest.

Cutterul înaintează, vibrând, cu motorul duduind, împroşcat de valuri, sub cerul adânc, catifelat,

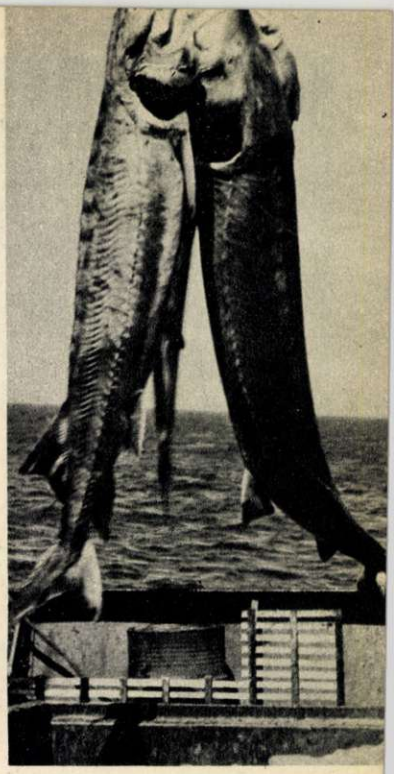

Munca pescarilor a dat roade bogate: morunii prinşi sunt coboriţi în magazia-frigorifer depe vas.

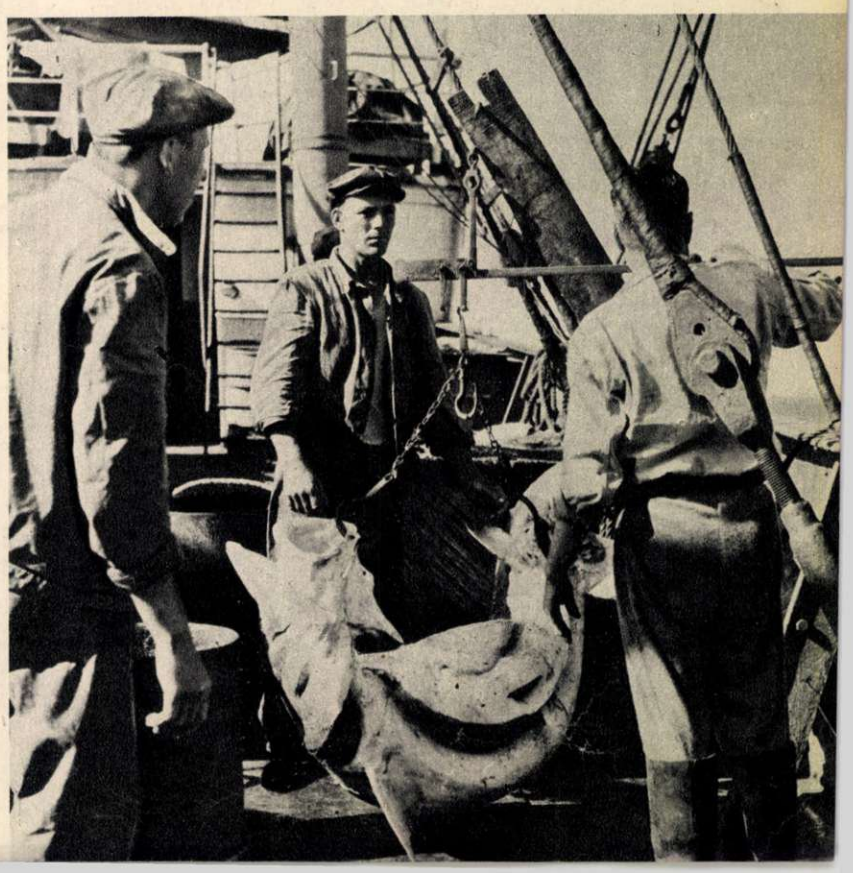

E mare şi greu! Au făcut treabă bună pescarii!

In calele vasului peștele este prelucrat și conservat.

sclipitor de giuvaerele astrelor, străpuns uneori de dârele de lumină ale stelelor căzătoare...

Bineînțeles, după trei ore, cutterul o întâlnește pe „mămica" la 320 de grade, Nord-Nord-Vest. Ion Niță e poreclit „Ioniță Marinarul"; e fecior de marinar, și pe fiu-său ar vrea să-l facă tot om de mare; brigada fruntașă, nu poate avea decât unul din cei mai buni cutteriști ai flotei. „Aici sântem, tovarășe inginer; venim dela 140 de grade Sud-Est și v'am adus vreo două tone de pește pe ziua de azi... Oamenii noștri dorm acuma duși, în bărci, legănați cam prea tare de valuri și cu hainele umezite pe ei de ceața ce se lasă noaptea pe mare; noi nu prea avem când dormi; dar nu face nimic. Mâine în zori pornim iar..."

*

Dar viața pescarilor, a marinarilor și a muncitorilor depe „Octombrie Roșu" nu e numai muncă îndârjită și aspră. Sunt și clipe de odihnă, clipe liniștite când se face seară, când e lumină blândă în cer și pe mare, când valurile clipocesc molatic, adormitor. Tineretul a făcut baie în mare, împroșcându-se cu apă, râzând, luându-se la întrecere cu strigăte vesele. Acum unii stau de vorbă — marinarii bătrâni povestesc despre călătoriile lor — într'un grup se citește ziarul, iar pe puntea din spate, flăcăii dansează la sunetele unui acordeon. Ion Niță, care a venit să descarce peștele, s'a abătut și pe la unul din ofițerii vasului, care și-a pus în gând să-l învețe știința navigației. Iar Eftei Romanov discută cu inginerul despre uneltele de pescuit sovietice:

— Și așa, năvodul pungă din material sintetic cântărește cam 2000 de kilograme? Mare minunăție... Și prinde pește cât o întreagă flotă de pescuit!

Și stă pe gânduri — se vede că îl frământă gândul ăsta. Auzi, o unealtă, una singură...!

Se face seară, stelele răsar din apele mării... De sub puntea din spate se aud crâmpeie de coruri tinerești. Utemiștii repetă cântece pentru o serbare pe bord. Și ca un ecou, le răspund depe mare vocile adânci ale unor pescari din întuneric...

Hrană pentru poporul nostru

Cine-a văzut într'o dimineață de vară flota de larg adunându-se împrejurul lui „Octombrie Roșu", — nu va uita priveliștea aceasta atât de curând. Marea e albastră și sclipitoare până'n zări, vasul se leagănă abia simțit, cutterele se învârtesc în jurul lui ridicând mustăți de spumă cu etrava, câte un pescador joacă pe valuri la câteva sute de brațe distanță, cutteriștii arși de soare schimbă glume, se aud strigăte, râsete, iar cutterul care vine acum la rând descarcă peștele. Peștii prinși de brigăzi cu paragatele sunt urcați pe bord cu macaraua (zisă de marinari bigă), într'o plasă uriașă ce se leagănă alene în văzduh. Ajunsă pe punte, plasa își descarcă conținutul: zeci de calcani verzui și țepoși, apoi nisetri, moruni, uneori delfini lucioși, negri-vineți...Puntea miroase cumplit a pește; muncitorii dela cherhana golesc peștii de măruntaie și-i cântăresc. Il poți vedea pe utemistul Ion Socol, atent, grăbit, în cizme de cauciuc și cu un șorț mare plin de sânge, lucrând la vinciul cu aburi care încarcă „marfa" pe bord. Cum are o clipă de răgaz, râde cu dinții strălucitori:

— Dau o fugă și-i mai tai capul și morunului ăluia!

Își scoate cuțitul din cizmă, îl ascute la tocilă, „operează" la iuțeală morunul, îi asvârle capul într'o ladă cu capete de morun, și e îndărăt la vinciul cu aburi, atent la comanda lui Romanov, care-și predă producția.

Așa merg lucrurile zi și noapte. Iar jos, în fabrică, sosul fierbe în cazane, iar rechinii, din al căror ficat se extrage untură de pește, înțepenesc în frigorifer la patru și șapte grade sub zero. Iese din producție un schimb, intră al doilea, se face noapte, iar depe pescadorul venit dela Constanța, pe care-l leagănă hula lângă „Octombrie Roșu", biga încarcă lăzi cu cutii goale, noi, strălucitoare în lumina puternică a reflectoarelor. Sus în careu, inginerul-șef al producției, tânăr, abia ieșit depe băncile Institutului Piscicol, organizatorul de partid și tovarășul Ionescu, doctor în științe naturale, care cercetează științific zonele de pescuit ale Mării Negre, țin ședință cu bărbați aspri, bărboși, cu ochi albaștri ca văzduhul senin la orizont, și cu mâini grele: pescarii de larg, cei fruntași, printre care sunt comuniști ca Emilian Luchici, oameni care muncesc de-o viață de om pe mare, ca Vicol Popov...

— Tovarăși, spune inginerul — v'am adunat ca să ne sfătuim unde vom pescui mâine... Iată ce ne spune tovarășul Ionescu despre natura fundului mării în părțile astea...

Sus, la cabina radiotelegrafistului, tic-tacul repezit al alfabetului „Morse" trimite în văzduh o radiogramă:

„Antrenați în întrecere socialistă pentru îndeplinirea Cincinalului în patru ani, muncitorii fabricii și cherhanalei au depășit toate normele. Stop. Astfel cutiile trimise s'au terminat azi ora 24. Rugăm luați măsuri urgente pentru a ne trimite cutii goale. Stop. Pescuitul decurge în bune condițiuni, avem belșug de materie primă..."

Omul e astăzi mai puternic

Iarăși s'a iscat vânt. Stațiunile meteorologice dela Sevastopol, Odessa, Constanța, au anunțat vânt și vântul a sosit. Valurile se spulberă în văzduh, norii se târăsc negri pe suprafața mării, spuma împroșcă punțile vasului care se clatină de nu te mai poți ține pe picioare. Cutterele dispar între două creste albe și clocotitoare, reapar, cad iar în râpele lichide... E vremea rea, vremea sălbatică, în care pe vremuri pescarii de larg își pierdeau viețile.

Dar azi nu mai e așa. Punțile sunt încărcate de bărci, una peste alta, legate bine cu parâme. Se îmbarcă ultimele; oamenii din ele sunt de mult la adăpost pe vas. Legate cu „țapane" groase de cânepă, bărcile se leagănă în văzduh pe cablurile dela bigă. La vinciurile cu aburi ce trag cablurile, lucrează încordați, doi marinari, cu ochii țintă la semnele șefului de echipaj Borea Marin. De atenția lor, de sângele lor rece, de precizia mișcărilor lor, depinde ca bărcile să nu se sfărâme: toată răspunderea apasă pe vincieri și deaceea vincierii sunt, în astfel de împrejurări comuniști și voluntari.

Iar pescarii din Jurilofca stau în siguranță astăzi pe vas. Viețile lor atât de prețioase, viețile lor de oameni cinstiți și viteji, nu mai sunt în primejdie. Eftei Romanov și Emilian Luchici stau de vorbă cu inginerul:

— Și-așa, tovarășe inginer, gârgârul sovietic din material sintetic cântărește doar două mii de kilograme?

— Da, Eftei, — doar am mai vorbit odată: prinde în plasa lui tot atâta pește cât o întreagă flotă de pescuit — deși îl trage un singur pescador!

— Apoi, într'acolo trebue să meargă și drumul nostru, spune Emilian Luchici, bine proptit pe picioare, ca să nu cadă la legănările greoaie ale vasului.

— Așa trebue să facem și noi...

— De bună seamă că așa, spune Romanov. Câteodată, după muncă, seara, vorbim noi în lotci despre uneltele astea. Ne leagănă valurile și stăm la povești și ne închipuim cum o să fie când vom munci și noi ca pescarii sovietici — că doar pe drumul lor am apucat-o, nu? Așa-i, ce să mai vorbim — se vede și pe schimbarea vieții noastre — de când suntem stăpâni pe viața noastră noi, nu furtuna!

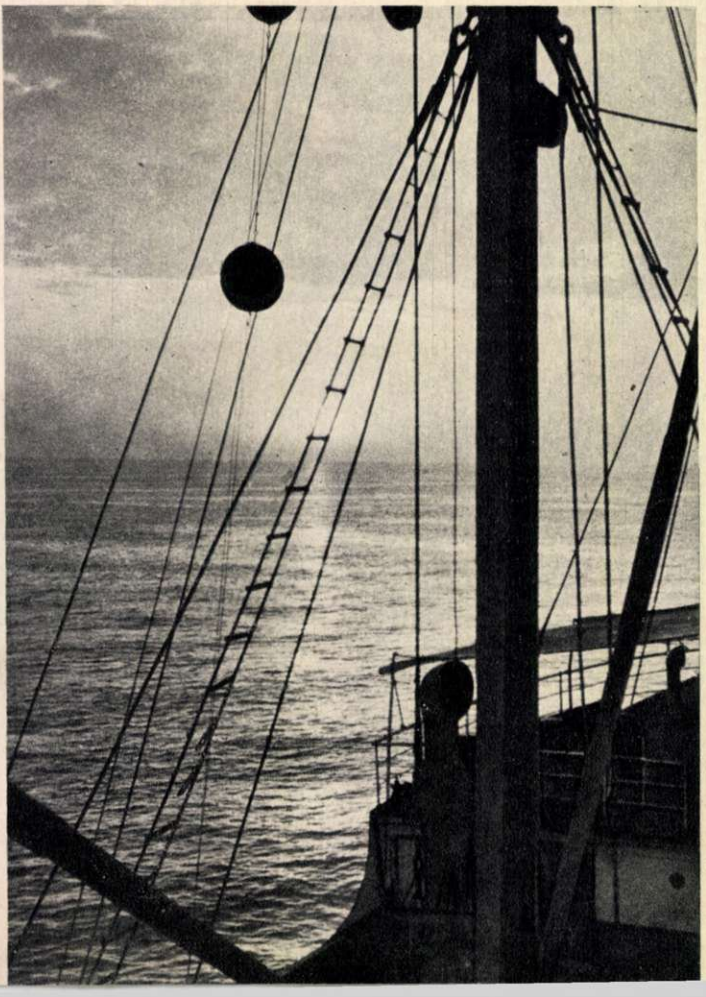

Zori liniștiți pe întinsurile nesfârșite ale mării...

„DONBASUL DE FRUCTE"

de Bogdan ISTRU

— poet din R.S.S. Moldovenească —

Este'n Moldova un sat
De floare e nins tot cuprinsul;
Este un loc minunat:
Coşniţa —
floare la Nistru.

Tu, cântăreţule, aici —
Slabă îţi simţi vorba încă.
Versul îţi vine să-l strigi
Plin de uimire adâncă.

Şi primăvara în livezi
Te'mbată mireasma pe colnic.
De floare —
Într'însa te pierzi
Sus pe pământul colhoznic.

Fierbe pământul bătrân
Ca minereu'n uzină
Omul la noi îi stăpân.
Pe anotimp, pe lumină.

Zorii de August te chem
Lini, să-i priveşti cum te-aşteaptă.
Crengile'n Coşniţa gem,
Pline de poama rotată.

Omu'n colhoz a crescut
Mere ca picuri de rouă;
Soarele'n vie l-a supt
Coşniţa — floarea Moldovei.

Aurul curge la noi
Râuri din munţi şi din mină —
Coşniţa-şi leagănă'n zori
Auru'n crengi de lumină.

Unde vechilii storceau
Lacrimi pe geană amară,
Unde pustiul stăpân
Colbu-l stârnea sub picioare

Unde-au fost scaeţi şi spini
Şi-unde veneau dela curte
Robi flămânzi, trăiţi în chin

Creşte
„Donbasul de fructe"

Vino, prietene, vin',
Roada îţi face cu mâna.
Aurul curge'n lumini
Coşniţa-şi are
uzina!

Vino să vezi, cum pe-aici
Soarele'n fructe luceşte,
Pragul ţi-l trec, comunism,
Oamenii noştri sovietici!

Capitala R.S.S. Moldoveneşti — Chişinău — este un oraş înfloritor, cu clădiri monumentale. După război s'a construit clădirea Universităţii de Stat, clădirea Ministerului Industriei Alimentare şi altele. Au fost construite cartiere întregi de locuit, magazine şi săli de spectacole. In fotografie: Clădirea magazinului universal depe bulevardul Lenin.

IN R.S.S. MOLDOVENEASCĂ

Cu ajutorul frăţesc al popoarelor sovietice Moldova Socialistă a înfăptuit un program uriaş de construcţie. In ultimii ani pe teritoriul Republicii s'au construit peste 700 întreprinderi industriale, instituţii de stat, s'au dat în folosinţă 585.000 de metri pătraţi suprafaţă de locuit. In fotografie: Noua gară din Chişinău.

In anii Puterii Sovietice industria R.S.S. Moldovenești a luat o mare extindere. In Chișinău, Bălți, Tiraspol, au fost construite uzine pentru reparații, fabrici de zahăr, de conserve, de confecții și altele. R.S.S. Moldovenească dezvoltă necontenit industria sa prelucrătoare. Se produc motoare cu ardere internă, mașini-unelte de strunjit și șlefuit, concasoare, etc. In fotografie: Asamblarea ciocanelor pneumatice la uzina mecanică „Cotovschi" din Chișinău.

Agricultura socialistă a R.S.S. Moldovenești dă o producție sporită. In Republică există 108 stațiuni de mașini și tractoare care dispun de un mare număr de tractoare, combaine și alte mașini și unelte agricole. In fotografie: plantarea mecanizată a răsadurilor de tutun în colhozul „S. M. Chirov", raionul Camensc.

Pe scena Teatrului de Stat de muzică și dramă din R.S.S. Moldovenească se reprezintă cu mult succes spectacolul „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale.

AUTOCAMIONUL „C. 15"

...De cum s'au întors dela Institutul din Novocercask, inginerii Cornel Vlad şi Louis Rubel au început să lucreze pentru autocamionul de 15 tone. Ei au proiectat şi au urmărit în fabricaţie, cutia cu zece viteze şi celebrul „peridoc"—mecanism care îngăduie orice mişcare a platformei faţă de autocamion — pe care le studiaseră în lucrarea lui E. A. Ciudacov, încă la facultate. Colectivul de ingineri dela uzinele „23 August" a terminat calculele şi desenele de execuţie ale autocamionului uriaş într'un timp record: Noembrie 1952 — Februarie 1953.

...Ritmul de montare l-a întrecut pe cel de proiectare. Stahanoviştii şi fruntaşii Ion Bărbulescu, Petrică Petre, Gheorghe Floarea, Costin Gheorghe, A. Başa, Stefan Cojocaru — şi toţi strungarii, fierarii, vopsitorii, electricienii, care purtau prins în piept cartonaşul cu inscripţia „C. 15" au terminat într'o lună o lucrare ce trebuia să dureze cinci sau şase luni.

Totul e uriaş la acest autocamion de 15 tone, dela cele 10 roţi masive până la motorul ce ar putea pune în funcţiune treizeci de strunguri mari sau să dea energia necesară pentru luminarea unui sat cu câteva mii de locuitori. Şi totul — dela cauciucurile uriaşe şi până la delicatele aparate de bord — e românesc.

Odată cu autocamionul a fost gata şi platforma remorcată, o adevărată hală neacoperită, pe 16 roţi, putând suporta o sarcină de cincizeci de tone, cât şi automacaraua cu braţ variabil dela 3 la 7 metri, capabilă să încarce un vagon dintr'o singură rotire. Ea e montată pe un şasiu special al lui „C. 15", iar comenzile se dau din cabina proprie pusă în legătură cu motorul de 120 c. p. al autocamionului.

Masivul şi puternicul autocamion românesc „C. 15" va constitui în curând mândria marilor noastre şantiere.

MOTOCICLETA „I. M. S."

La manifestaţia de 1 Mai, în coloana care a defilat sub lozinca „Fabricat în R.P.R.", au trecut cinci motociclete roşii care purtau câte un steguleţ prins în partea din faţă: „Fabricat la I.M.S. Câmpulung-Muscel". Pe parcurs, grupuri de tineri se opreau lângă un bătrânel care lustruia maşinile cu multă atenţie, cu dragoste aproape părintească: erau primele cinci motociclete româneşti, vlăstare tinere ale fabricii metalurgice din Câmpulung, iar bătrânul mecanic Luigi Baise era unul dintre constructorii lor.

La aceste motociclete lucrase încă din toamnă un colectiv de muncitori şi tehnicieni după proiectul inginerului Ioan Meszaros. El le-a conceput folosindu-se de documentaţia tipurilor de motociclete sovietice şi cehoslovace: „Moscvici" şi „Iawa".

Noua motocicletă românească are un motor cu o capacitate de 350 cmc. şi 17 c.p. Datorită calităţii motorului, motocicleta I.M.S. poate atinge o viteză de 150 km. pe oră.

De acest 1 Mai au trecut lin prin faţa tribunei cinci motociclete roşii; în anii viitori stoluri întregi de motociclete româneşti vor împânzi oraşele şi satele, vor străbate şoselele ţării noastre.

PRIMELE BICICLETE ROMÂNEŞTI

La 15 Martie, anul acesta, inginerul Wolf Walter dela fabrica „Metalurgica" din Sibiu primea o sarcină cu totul deosebită: i se încredinţa conducerea fabricării primelor biciclete româneşti.

Bicicletele aveau ca model tipul bicicletei de oraş, cehoslovac, „Stadion". Încă în prima zi inginerul şi un colectiv de patru muncitori s'au apucat de lucru: nu era deloc simplu şi nici uşor. Totul trebuia făcut cu utilajul existent în fabrică. In ciuda greutăţilor ei au primit sarcina cu entuziasm.

O lună jumătate după aceea, patru biciclete noi defilau la parada de 1 Mai din Bucureşti. Pe ele pedalau, răspunzând fericiţi ovaţiilor mulţimii, constructorii lor, primii constructori români de biciclete!

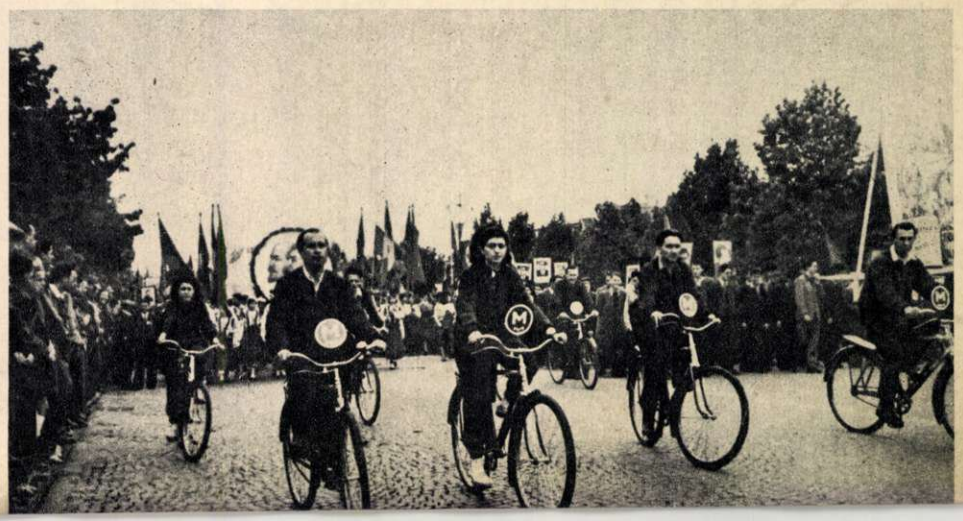

VASILI COL

Strungarul Vasili Alexandrovici Colesov urmăreşte cu atenţie cuţitul.

Laboratorul Institutului aeronautic din Cuibâşev. Dela stânga la dreapta: A. Sorochin, şeful laboratorului, V. Paramonov, aspirant, şi A. Cernov, laborant, în timpul cercetării din punct de vedere dinamic a metodei lui Colesov.

Numeroşi strungari care aplică cu succes metoda Colesov, printre care şi stahanovistul V. Curteanu, dela sectorul mecanic al Uzinelor „23 August", ne-au adresat rugămintea de a publica un material despre Vasili Colesov şi despre răspândirea metodei sale în Uniunea Sovietică. Dând curs acestei dorinţe, reproducem mai jos reportajul „Vasili Colesov şi şcoala sa", publicat în revista „Ogoniok" Nr. 14/1953.

Piesa brută de oţel în formă alungită se roteşte repede în strung. La fiecare rotaţie, de sub cuţit se iveşte o aşchie strălucitoare de metal. Învăluită într'un fum uşor, aşchia se rupe în semicerc şi cade încet.

Patrusprezece secunde... Au trecut doar patrusprezece secunde din clipa în care Vasili Alexandrovici Colesov a pus în funcţiune strungul. Şi iată că cuţitul strungului a răzuit depe întreaga piesă de oţel lungă de o jumătate de metru, stratul superficial plin de rugină roşcată, iar metalul a început să lucească orbitor, de parcă s'ar fi născut a doua oară.

Colesov, un om scund, uscăţiv, stă în faţa strungului, aplecat puţin înainte şi priveşte cu atenţie mişcarea cuţitului. Cu toată liniştea aparentă, chipul şi atitudinea sa reflectă încordarea ascunsă a luptei pentru transformarea metalului. În această luptă îndârjită şi neîncetată, stăpânită de voinţa şi de raţiunea omului, timpul se măsoară în secunde.

— Gata! Următoarea!...

Strungarul aşează cu mişcări sigure piesa următoare, mişcă căruciorul strungului şi din nou cuţitul îşi urmează calea.

La prelucrarea pieselor în serie se pot observa mai vădit avantajele noii metode de tăiere, creată de stahanovistul V. A. Colesov dela uzina de maşini-unelte „Srednevoljsc" din Cuibâşev. El a redus de câteva ori durata strunjirii pieselor, folosind o viteză de tăiere de 150 metri pe minut. Suprafaţa prelucrată a devenit mult mai curată. Egal şi neted, necesitând doar o şlefuială superficială, iese metalul de sub cuţitul inovatorului.

Cuţitul lui Colesov... Dacă priveşti această plăcuţă, subţire, de dimensiuni miniaturale făcută din aliaj dur, observi dintr'odată forma sa geometrică originală. Muchiile tăietoare sunt aici altfel aşezate decât la obişnuitele cuţite de strung. Unghiurile sunt calculate cu grijă, ca de altfel şi proporţiile milimetrice. Aici se îmbină un calcul teoretic dintre cele mai precise, cu o îndelungată practică în muncă.

Da, strungarul Vasili Colesov a consacrat câţiva ani creării noului cuţit, care poate lua la o singură rotaţie un strat mai lat de metal. În strungărie aceasta se numeşte mărirea avansului. A îmbina regimurile de tăiere rapidă cu avansurile mărite şi a folosi astfel la maximum forţa şi capacitatea strungului, — iată care a fost ideea lui Vasili Colesov.

Vasili Alexandrovici a efectuat zeci de experienţe cu strungul său, încercând diferite cuţite cu toate formele geometrice posibile. Deseori cuţitele se rupeau, aliajele dure neputând rezista la solicitări prea mari, iar presimţirea plină de bucurie a succesului apropiat era înlocuită uneori cu amărăciunea desamăgirii.

In cercetările sale, Colesov nu

Un arbore uriaş, cântărind o tonă şi jumătate, strunjit de muncitorii dela şantierele de reparaţii navale după metoda lui Colesov, este destinat unui excavator, care va funcţiona pe şantierul hidrocentralei dela Cuibâşev.

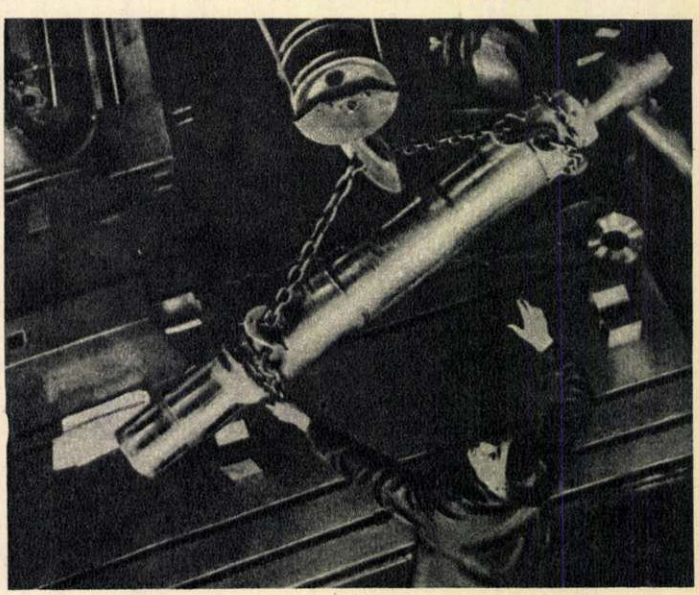

ESOV ȘI ȘCOALA SA

a fost singur. Tovarășii strungari care lucrează alături de el în atelier, l-au ajutat, i-au dat sfaturi. Deseori, după experiențe, se iscau discuții, iar Vasili Alexandrovici ținea întotdeauna seama de observațiile concrete ale tovarășilor săi.

Fiecare pas al inovatorului era urmărit cu atenție de organizația de partid, de oamenii muncii din uzină. Un ajutor deosebit i-au acordat inginerul șef al uzinei, I. C. Iacovlev, tehnologul L. I. Catcova, constructorul A. N. Cașaeva. In colaborare creatoare cu inginerii, Vasili Alexandrovici a reușit să creeze noul cuțit.

Odată cu acest cuțit, a luat naștere și metoda de tăiere denumită tăierea intensivă. In vreme ce strungarii care folosesc cuțitul obișnuit strunjesc la o rotație a piesei un strat de metal lat de 0,25 mm., V. A. Colesov, lucrând cu unealta sa originală, a reușit să mărească avansul până la 3 și chiar 5 mm. El a scurtat astfel de câteva ori durata procesului de strunjire, folosind mai rațional capacitatea strungului și mărind producția.

Uzina de mașini-unelte „Srednevoljsc", unde strungarul V. A. Colesov lucrează de douăzeci de ani, a devenit patria noii tehnologii a prelucrării metalului la strung. De curând au venit în secție, dela școala profesională, comsomoliștii Vadim Popov și Nicolai Efimov. Ucenicia la școala stahanovistă a lui V. A. Colesov, i-a ajutat să-și însușească repede metoda tăierii intensive. Ca și mulți alți strungari care folosesc cuțitele lui Colesov, V. Popov și N. Efimov dau o normă și jumătate până la două norme.

Mulți dintre cei care l-au urmat pe Vasili Alexandrovici sunt din orașul său natal, Cuibâșev: constructori de mașini-unelte, metalurgiști, oameni ai muncii dela șantierele navale.

Flotila uriașă a vaselor depe Volga ierna în bazinul dela marginea orașului. Alături, în secțiile uzinei de reparații navale, se fabricau piese pentru vapoare și motonave. In scurtă vreme, când Volga s'a eliberat din chingile gheților, vasele au început să plutească, având motoare și mecanisme noi. Folosind la strungurile lor metoda de tăiere intensivă, strungarii din uzina de reparații navale au grăbit considerabil pregătirea flotei pentru navigație.

Cicalov, Sâzran, șantierul Cuibâșevghidrozstroi, Moscova — prin multe locuri a fost Vasili Colesov, pentru a transmite experiența sa tovarășilor strungari! Din numeroase orașe au sosit de curând la Cuibâșev, la școala stahanovistă a uzinei, strungari tăietori rapizi din industria construcțiilor de mașini-unelte. Laureatul Premiului Stalin, G. Bortchevici din Leningrad, G. Ahlestov din Moscova, G. Medianic din Harcov, N. Voroncov din Crasnodar, au ascultat conferințele lui Colesov, au lucrat la strungul lui, au luat cu ei schițe și notițe, pentru a răspândi mai departe noua metodă.

Faima inovatorilor se răspândește repede în țară. In fiecare zi, pe adresa uzinei „Srednevoljsc", sosesc la Cuibâșev scrisori și telegrame pentru V. A. Colesov. Vasili Alexandrovici răspunde numeroșilor săi corespondenți: muncitori, ingineri, directori de uzine din Dnepropetrovsc și Vladivostoc, din Jujno-Sahalinsc și Poltava, din orășelul Câștâm din Ural și din portul baltic Liepaja.

Popularizarea prin presă a metodei de tăiere intensivă a metalelor are un succes deosebit. Mii de cititori au studiat cartea lui V. Colesov „Căi noi", apărută la sfârșitul anului trecut. Două tiraje de afișe și broșuri, cu ilustrații amănunțite și cu schițe au fost tipărite la tipografia ziarului „Voljscaia Comuna"". Ambele tiraje s'au epuizat în câteva zile. A trebuit să se tipărească un al treilea tiraj.

...Depe țărmurile Dunării a sosit la uzina de mașini-unelte „Srednevoljsc", tânărul inginer maghiar Pal Csvendt, pentru a studia tehnologia sovietică a construcției de mașini. Primind din Ungaria un număr recent al revistei „Uj világ" („Lumea nouă"), Pal Csvendt află noutăți din patria sa, pe care le împărtășește prietenilor săi sovietici. La uzinele din Budapesta strungarii încep să folosească metoda lui Vasili Colesov.

Pe vremuri, împreună cu Vasili Colesov, lucra la uzina „Srednevoljsc" strungarul Vladimir Paramonov. Astăzi, după mulți ani, prietenii s'au reîntâlnit. In laboratorul Institutului aeronautic din Cuibâșev a început studiul metodei lui V. A. Colesov din punct de vedere dinamic. Această interesantă lucrare științifică i-a fost încredințată aspirantului Vladimir Feodorovici Paramonov. Cu ajutorul unui dinamometru electric cu inducție — un sistem original al lui V. F. Paramonov — se măsoară eforturile mecanice și temperatura tăierii intensive.

...Moscova. Vasili Alaxandrovici Colesov ia cuvântul la ședința Consiliului tehnico-științific al Ministerului. Dela tribuna unională vorbește acest muncitor sovietic fruntaș, patriot înflăcărat, unul din milioanele de oameni educați de I. V. Stalin, de Partidul nostru Comunist.

S. MOROZOV
S. OSIPOV

„SECERIȘUL"

~ Un mare film sovietic ~

...In întunericul care prinde a se destrăma, se zărește silueta unui bărbat ce pășește încetișor, cu grijă parcă, pe ulițele colhozului „1 Mai". Din când în când se oprește locului, îmbrățișând cu privirea satul său drag și umplându-și cu nesaț plămânii de adierea proaspătă a vântului de primăvară. „Acasă, din nou acasă", pare că strigă întreaga ființă a lui Vasili Bortnikov, fostul președinte al colhozului. După anii petrecuți prin spitale, ani în care Bortnikov, grav rănit în război, s'a aflat la un pas de moarte, revederea pământului natal, a familiei sale dragi, îl copleșește de o bucurie adâncă, răscolitoare.

...In casa sa, el va găsi însă un nou stăpân, pe mecanicul Mohov. Crezându-l mort, nevasta lui Bortnikov a primit, după ani și ani de amară singurătate, dragostea curată și sinceră a mecanicului, deși în sufletul ei nu se stinseseră simțămintele purtate primului ei soț.

In familia Bortnikovilor se deslănțue o tragedie mută, care nu poate fi curmată nici prin plecarea lui Stepan Mohov, tragedie pe care spectatorul o cunoaște din excepționalul film în culori „Intoarcerea lui Vasili Bortnikov" („Secerișul") realizat după romanul Galinei Nicolaeva. Punând în centrul problematicei filmului intensul conflict dramatic din familia lui Vasili, aducând pe ecran imagini ale vieții de toate zilele a oamenilor sovietici, realizatorii filmului au dat o creație închinată frumuseții sufletești și măreției omului sovietic. Ei au arătat cu o desăvârșită măestrie artistică cum problemele personale ale cetățeanului simplu sovietic nu pot fi despărțite de marile probleme ale construirii comunismului, cum Vasili Bortnikov, deși adânc lovit de ceeace el numea pe nedrept trădarea soției sale, va lupta cu înverșunare pentru ridicarea colhozului lor codaș printre cele fruntașe. Avdotia, o minunată colhoznică rusă, simplă și modestă, de o mare bogăție sufletească și tărie de caracter, înțelege să se despartă temporar de soțul ei, atunci când vede neîncrederea și dispretul cu care o tratează, și caută să dea muncii în colhoz toată energia ei. Vasili și Avdotia se vor reîntâlni pe acest drum comun, al muncii neistovite dăruite intereselor obștești, și prețuindu-se reciproc își vor reface familia, de astădată pe temelia puternică a înțelegerii și stimei.

Scenă din filmul „Secerișul" (Intoarcerea lui Vasili Bortnikov).

Sub îndrumarea cunoscutului regizor V. Pudovkin, actorul S. Luchianov a creat un Vasili Bortnikov profund uman, veridic, arătând cu curaj nestăpânirea, gelozia și orgoliul personagiului interpretat, dar subliniind mai cu seamă deosebitele sale calități sufletești, dragostea sa de muncă, fondul său admirabil. Artista N. Medvedeva a știut să reliefeze realist trăsăturile principale ale caracterului acestei minunate femei sovietice care e Avdotia, după cum și N. Timofeev a reușit să dea o limpede imagine a lui Mohov, un om tăcut, reținut, de o deosebită puritate sufletească.

Neuitate rămân deasemeni în mintea spectatorului minunatele peisagii rusești, realizate la un înalt nivel artistic.

Sanda FAUR

Răsfoind CĂRȚILE

ARMA PUTERNICĂ A SATIREI

Volumul de foiletoane satirice ale lui D. Zaslavschi, apărut în editura „Cartea Rusă", prezintă cititorilor noștri un autor cunoscut și apreciat.

Vasta culegere (140 de foiletoane) cuprinde în prima parte, intitulată „De dincolo de hotare", foiletoanele scrise între anii 1931—1940. Satira necruțătoare este îndreptată aici împotriva acelora care prin politica lor criminală au deslănțuit cel de-al doilea război mondial. In fața cititorului se perindă figuri de politicieni falițI condamnați pe veci de istorie.

Ciclul următor, „Războiul" este alcătuit din lucrările publicistice din perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei. In acest ciclu, foiletonul cedează deseori locul reportajului politic. Este epoca în care patosul patriotic apare cu o deosebită putere. Reportaje pline de emoție înfățișează patriotismul, minunatul spirit de sacrificiu al oamenilor sovietici în timpul războiului.

„Lumea de după război" — cel de-al treilea ciclu al culegerii — reunește pamfletele politice la adresa atâțătorilor la război și slugilor lor de toate soiurile.

Ultima parte a culegerii este consacrată foiletonului pe teme interne. Critica aspră la care sunt supuse în aceste foiletoane deprinderile moștenite din trecut, dovedește hotărîrea oamenilor sovietici de a lichida tot ceeace este străin și dușmănos stilului de viață nou, socialist. Practicismul îngust, birocratismul, atitudinea de gură-cască, înfumurarea, proasta gospodărire a bunului obștesc, sunt ascuțit satirizate.

Publicistul sovietic desvăluie cu îndrăzneală ceeace frânează mersul înainte al societății, se ridică împotriva acelora care încearcă să ascundă lipsurile, să înșele statul, să mascheze greșelile lor sau ale altora („Partea atacantă", „Uzina unde este director Umniaghin", „Povestea cu țigara", ș.a.). Foiletonistul ironizează pe „juriștii chițibușari", pe birocrații înrăiți, pe lingușitori, pe cei care mai practică împărțirea proprietății socialiste în „al meu" și „al altora..."(„Scaune de săpun", „Cepe degerate", „Exces și prost gust", „Coceanul avocățesc").

Deosebit de prețioase sunt și pentru noi învățămintele criticii aspre, principiale, din foiletoanele pe teme interne, ale criticii căreia nu-i scapă niciun amănunt, pentrucă, adeseori, un aspect negativ, neînsemnat la prima vedere, constitue o piedică în mersul înainte al societății.

Din același ciclu de articole pe teme interne face parte așa numitul „foileton liric" — relatare însuflețită a măreților realizări ale oamenilor sovietici.

D. Zaslavschi reliefează cu pricepere ceeace este tipic celor mai variate aspecte ale vieții sociale și politice. Continuând și desvoltând cu talent marile tradiții ale literaturii satirice ruse, reprezentate de Griboedov, Gogol, Saltâcov - Scedrin, Cehov, foiletonistul sovietic, prin cele mai bune lucrări ale sale, răspunde uneia dintre marile sarcini puse în fața literaturii sovietice de raportul tovarășului Malencov la cel de-al XIX-lea Congres al P.C.U.S. Pentru scriitorii și publiciștii noștri, volumul lui D. Zaslavschi constitue o minunată școală a folosirii armei puternice a satirei, a foiletonului politic și social care se bucură de o popularitate tot mai mare.

Pe cititorii din țara noastră culegerea îi va ajuta să lupte cu succes împotriva dușmanilor păcii, să scoată la iveală rămășițele capitaliste existente în conștiința oamenilor și să fie necruțători față de tot ceeace frânează mersul nostru spre socialism.

Oct. IVANCU

D. Zaslavschi — Foiletoane — Ed. Cartea Rusă.

UN SUCCES AL DRAMATURGIEI NOASTRE

„Matei Millo", lucrare distinsă cu Premiul de Stat, este una din realizările de frunte ale noii noastre dramaturgii. Evocând cu mare artă figura acestui fondator al teatrului românesc, lupta sa consecventă pentru o artă realistă care să facă educația progresistă, patriotică a maselor, curajul cu care a înfruntat prejudecățile vremii și a atacat clasele exploatatoare, cât și viața grea a artistului legat de popor într'o societate bazată pe exploatare, abuzuri și corupție, Mircea Ștefănescu dă în „Matei Millo" o imagine sguduitoare a conflictelor sociale care s'au desfășurat în țara noastră în cea de a doua jumătate a secolului trecut.

Descompunerea moșierimii hrăpărețe, trândave, ignorante și vicioase, grosolănia, venalitatea și arivismul burgheziei românești abia formate, care face front unic cu moșierimea, mizeria în care se zbate marea massă a țărănimii; umilințele și sărăcia la care sunt condamnate talente viguroase ca Millo, Pascaly, în societatea în care stăpânesc oameni imorali și jecmănitori de talia boierului Manolachi sau ariviști venali de talia parvenitului Nunuță, — toate acestea sunt desvăluite cu mare forță în piesă.

Personagiile satirizate odinioară de Vasile Alecsandri în piesele sale sunt înfățișate de către Mircea Ștefănescu în evoluția lor. Boierul Manolachi, care altădată dobândea dela domnitor zapisuri pe baza cărora își lărgea pământurile furând ogoarele țăranilor, devine la bătrânețe, în pofida senilității sale accentuate, un ministeriabil, stâlp al partidului conservator; iar boiernașul Nunuță pe care pusese ochii Pulcheria, soția lui Manolachi, devine deputat liberal, cu mare trecere.

Acțiunea primului tablou se desfășoară la conacul lui Manolachi. Spre sfârșitul piesei, întâlnim pe eroi în cafeneaua „Fialcovschi" din București. La început, când acțiunea se petrece la teatrul dela Copou, stăpânitorii aruncă în Millo cu ouă clocite. Spre sfârșit, Claymoor, gazetar monden, va organiza conspirația căderii piesei lui Caragiale.

Cu mijloacele specifice scenei, piesa lui Mircea Ștefănescu prezintă cu căldură creația marelui Caragiale, arătând continuitatea artei noastre realiste, dezvoltarea pe o treaptă nouă de către marii noștri clasici a glorioaselor tradiții militante ale generației pașoptiste.

Ascuțită satiră la adresa claselor exploatatoare, cuprinzând două momente importante din istoria țării noastre — momentul 1848 și momentul alcătuirii monstruoasei coaliții—piesa „Matei Millo" se desfășoară pe două planuri: pe deoparte este urmărită viața țării prin conflictul dintre Millo și societatea al cărei contemporan a fost, iar pe de alta, viața trupei artistice, modul cum se reflectă viața mare a țării pe scenă, lupta pentru o artă românească realistă, care să slujească poporului. Modul cum prin diferite acțiuni și prin destinul anumitor personagii autorul îmbină aceste două planuri în așa fel încât să fie reliefată figura luminoasă a lui Matei Millo, denotă o mare măestrie dramatică.

„Matei Millo" este prima noastră comedie în care satira la adresa claselor exploatatoare este desfășurată astfel, încât pe primul plan să nu se afle personagiile negative, ci acelea întrunchipând esența socială a forțelor înaintate, poporul. Râdem de Manolachi și consoarta lui, de Nunuță și Chiriță, de Dumitrache și Zița, și astfel ne lepădăm de trecutul de asuprire, învățăm să-l urîm și mai tare, dar în centrul atenției noastre nu sunt aceste epave ale unei lumi pe care am îngropat-o, ci Matei Millo, luptătorul entuziast pentru o cultură românească, inimoasa Catrina și fiica ei, Catrinel, Ionuț, flăcăul dibaci, omenos și entuziast pe care boierul îl bătea la scară... Dobândim astfel un sentiment și mai puternic de admirație pentru cei care au pus bazele culturii noastre, un sentiment de respect și dragoste pentru poporul pe care ei îl slujeau.

Piesa „Matei Millo" constitue un serios pas înainte pe drumul valorificării bogatei noastre moșteniri satirice și a creării comediei realist-socialiste.

Eugen LUCIAN

Mircea Ștefănescu: „Matei Millo" ESPLA.

Încrezători în viitorul fericit al patriei, țăranii coreeni muncesc cu abnegație asigurând hrana poporului.

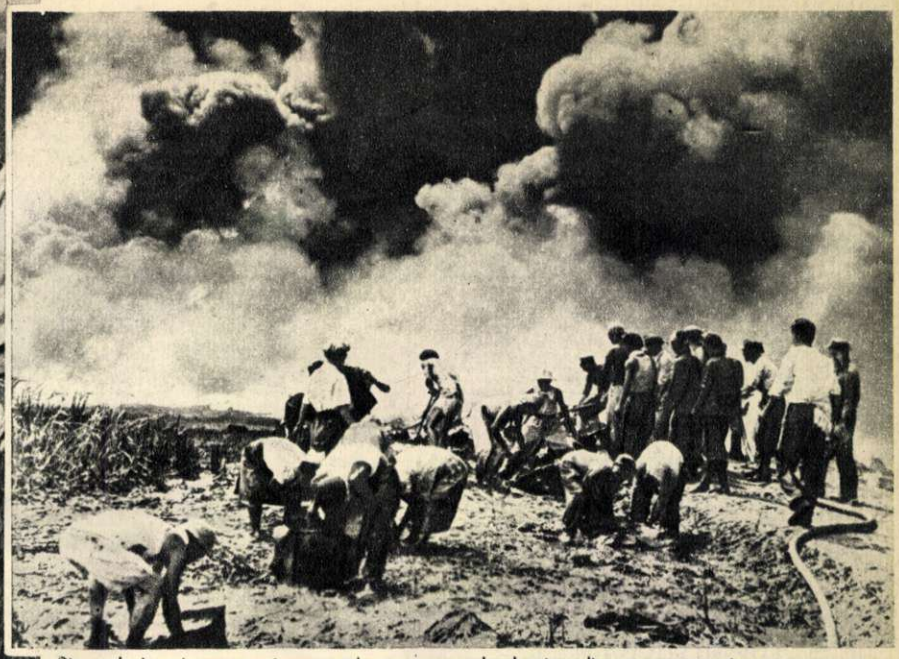

Din înălțuri, avioane americane zvârle pe ogoare bombe incendiare pentru a preface în scrum pâinea oamenilor. Țărani și muncitori coreeni, muncind laolaltă, sting pârjolul, salvează recolta. Aci, în spatele frontului, patrioții coreeni își fac datoria cu același spirit de abnegație ca și cei depe front. În cei trei ani de război necruțător, poporul Coreei luptătoare s'a călit în cele mai grele încercări. El a învățat să-și apere patria în lupta pentru cauza sfântă a libertății și păcii.

ÎN SPATELE FRONTULUI

De trei ani, pe linia întâia a frontului, tancurile americane împroașcă plumbi și oțel aprins... Mitralierele își ronțăie lacome benzile de cartușe... Artileria grea ridică până la cer pereți de foc.

Piraților aerului se războiesc cu școlile, cu spitalele și bisericile, cu casele pașnice, cu lanurile de grâu, cu pomii înfloriți și cu copiii care, ascunși îngroziți la pieptul mamelor, sunt seceraţi de mitraliere.

Dar bravul, minunatul popor coreean continuă să-și apere cu eroism pământul sfânt al patriei sale martirizate. În timp ce omul cu armă își face datoria pe linia de foc, populația civilă, milioane de patrioți coreeni, luptă cu nespusă dăruire patriotică în spatele frontului, pentru o Coree liberă, renăscută din ruinele războiului pustiitor. Dragostea de viață a poporului coreean nu a putut fi sugrumată. Dimpotrivă. Ea se manifestă tot mai intens. Mii de școli au fost distruse, dar elevii continuă să învețe. În pivnițe reci, în adăposturi întunecoase sau afară pe câmp. În răstimpurile dintre două bombardamente, zidarii construesc case noi și repară pe cele avariate. Fabrici, uzine, ateliere ferite de ochiul inamicului lucrează cu randament sporit, pentru nevoile populației și pentru front.

Eroii din industrie, depe ogoare, cei dela catedre sau din spitale nu-s mai prejos decât cei depe front.

Iată-l pe mecanicul feroviar Kim Ciun Chiun. În urmă cu luni conducea în noapte o garnitură de tren încărcată cu cereale pentru front. Pe parcurs a fost atacat de 27 ori de un avion inamic. Manevrând când înainte când înapoi, mecanicul a reușit să ferească garnitura de distrugere. Ca el mai sunt în Coreea numeroși alți eroi ai muncii.

Bunăoară, minerul Te Du Sir, Erou al Muncii, depășește de 12 ori norma. Cunoscuta filatoare Te U Sir, Eroină a Muncii, a îndeplinit în 25 de zile planul pe trei luni. Folosind experiența textilistelor sovietice, 300 de textiliste în frunte cu Co En Suc, depășesc regulat normele.

Cu același avânt muncesc cei depe ogoare. Țăranul Hon En De din provincia Phenianul de Nord obține peste 18 tone orez la hectar, iar bătrâna Iun Oc Hi, care a fost și cărătoare de muniții pe front, scoate acum o cantitate aproape dublă de orez depe ogorul ei, îngrijind în același timp și de cei 18 nepoți ai săi.

Muncind pentru vindecarea rănilor războiului, poporul coreean dovedește prin fapte dorința sinceră de pace exprimată de delegația coreeano-chineză la tratativele dela Panmunjon.

Cât mai multe conserve pentru populația civilă și pentru soldații depe front. Dar în fiecare clipă avioanele dușmane pot descoperi și ataca muncitoarele, care înfruntă primejdia, lucrând în această „sală", fără pereți și acoperiș, a fabricii.

★

Întâlnire pe front. O delegație a populației civile a venit cu cântece și daruri la o unitate militară coreeană, aflată în repaos. Soldați și civili, înfrățiți și călîți în grelele încercări ale războiului, își manifestă și în aceste clipe de bucurie atașamentul lor fierbinte față de cauza scumpă tuturor — cauza păcii. Patrioții coreeni știu bine că, mai devreme sau mai târziu, cauza aceasta dreaptă va triumfa.

PREGĂTIND FESTIVALUL

...Marele stadion a prins contururi precise: tribuna oficială, pavilionul sportivilor, tunelele de acces intră curând în ultima fază a construcției; înaintează într'un ritm din ce în ce mai viu montarea treptelor de beton armat prefabricat. Brigadierii își respectă pas cu pas, zi de zi, angajamentul luat față de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej: vor termina la timp, cel mai mare și mai frumos stadion al țării. Republica Populară Română, țara gazdă a Festivalului se va mândri cu o construcție de proporții gigantice realizată în mai puțin de o jumătate de an!

Fiecare tânăr își aduce contribuția la pregătirea marii sărbători din August: dela brigada lui Ștefan Kovács care a terminat demult cincinalul și până la micii pionieri dela școala elementară mixtă Nr. 6 din Buzău, care lucrează la darul ce înfățișează Cremlinul în miniatură; dela tinerii stahaniviști depe șantierul Canalului și până la proaspeții posesori ai insignei G.M.A. din comuna Pechea, regiunea Galați. Din întreg noianul de vești sosite depe meleagurile patriei noastre se desprinde uriașul avânt, nemărginita bucurie, cu care tânăra noastră generație se pregătește să-și întâmpine oaspeții de peste hotare. În toate realizările — dela cele mai grandioase până la cele mai modeste, dar la fel de emoționante — e oglindită dragostea nețărmurită de pace a tineretului nostru, tineret crescut în spiritul muncii creatoare, al prieteniei și respectului față de alte popoare.

Pe șantierul Parcului de Cultură și Sport „23 August", principalele construcții sunt înălțate la roșu. Tinerii brigadieri lucrează cu avânt pentru a-și îndeplini sarcinile înainte de termen. În fotografie: Jacques Denis, secretar general al F.M.T.D., înmânează drapelul F.M.T.D. brigăzii fruntașe numărul 1.

Miile de crtiști amatori participanți la finala concursului și-au exprimat în dans și cântec bucuria de a trăi o viață nouă, liberă, însuflețită de avântul muncii creatoare. Alături de fiii poporului român, oameni ai muncii aparținând minorităților naționale au dat din nou, cu acest prilej, expresie artistică simțămintelor lor de dragoste și recunoștință nutrite patriei noastre, partidului clasei muncitoare. Iată-le pe surorile Martini, din ansamblul Ministerului C.F.R. executând un admirabil cântec popular german.

SĂRBĂTOAREA ARTEI NOASTRE POPULARE

Dragi și nedespărțiți prieteni i-au fost din totdeauna poporului nostru— cântecul, jocul, versul. Dar neasemuită este forța și măestria cu care s'a manifestat în anii puterii populare această dragoste pentru frumos, pentru artă a oamenilor simpli eliberați. Finala celui de-al treilea concurs pe țară al echipelor artistice de amatori ale sindicatelor a constituit o nouă și grăitoare mărturie a talentului și forței creatoare a poporului nostru.

Adevărată sărbătoare a artei noastre populare, finala a adus pe scena Teatrului Consiliului Central al Sindicatelor un număr de aproape 4000 de artiști amatori, veniți din toate colțurile țării — oțelari și mineri, petroliști și textiliști, ceferiști și muncitori agricoli... Cu prilejul acestei minunate întreceri artistice, au putut fi auzite coruri de mare valoare ca acelea din Sibiu și Craiova, orchestre simfonice, ca aceea dela uzinele „Sovrommetal"-Reșița; au putut fi văzute echipe de dansuri care au atins un înalt nivel artistic, ca aceea dela fabrica „Nikos Beloiannis" din Timișoara.

Concursul echipelor artistice sindicale a însemnat o uriașă trecere în revistă a artei noastre populare.

Pe scenă, se află echipa de dansuri a depoului C.F.R. București-Triaj.

Fotografia din dreapta ne înfățișează corul Fabricii de Confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" din București, care s'a prezentat la finala concursului cu o serie de piese muzicale valoroase, interpretate cu o măestrie remarcabilă.

FOTOCRONICA FLACĂRII

DECADA R.S.S. MOLDOVENEȘTI

Între 16 și 25 Mai s'a desfășurat în întreaga țară Decada R.S.S. Moldovenești. Acest eveniment a prilejuit încăodată manifestarea prieteniei și a dragostei poporului nostru față de popoarele marii Uniuni Sovietice. Membrii delegației R.S.S. Moldovenești și Capella corală de stat „Doina" au fost întâmpinați cu deosebită căldură de către poporul nostru muncitor. Ei au vizitat uzine și gospodării colective, s'au întâlnit cu reprezentanți ai științei și artei noastre. Cu prilejul acestei decade s'au tipărit la noi operele celor mai cunoscuți poeți și prozatori ai Moldovei socialiste ca Emilian Bucov, I. Canna, Bogdan Istru, Petre Crucenic. Expoziția „Aspecte din R.S.S. Moldovenească" deschisă cu această ocazie a prezentat cu ajutorul cifrelor, textelor, fotografiilor, munca pașnică a oamenilor din Moldova Sovietică, elanul lor constructiv și înaltul lor nivel de trai. Numeroasele adunări festive, conferințe, șezători literare, expoziții au dat un caracter larg popular manifestărilor Decadei. În timpul desfășurării Decadei, poporul nostru a putut cunoaște și mai bine viața nouă, fericită a poporului moldovenesc în familia frățească a popoarelor sovietice, cu ajutorul cărora industria, agricultura și cultura R.S.S. Moldovenești s'au dezvoltat și se dezvoltă cu repeziciune.

Membrii delegației R.S.S. Moldovenești în frunte cu A. G. Baranovschi, conducătorul delegației, vizitează expoziția „Aspecte din R.S.S. Moldovenească", deschisă cu prilejul Decadei. Expoziția a fost vizitată de numeroși oameni ai muncii din Capitală.

Membri ai delegației primesc explicații asupra procesului de producție din Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

Concertele Capellei corale de stat „Doina" au arătat înaltul nivel al artei din R.S.S. Moldovenească. În fotografie: membrii ansamblului răspund însuflețitelor aplauze și ovații ale spectatorilor.

PREGĂTIRI PENTRU BĂTĂLIA RECOLTEI

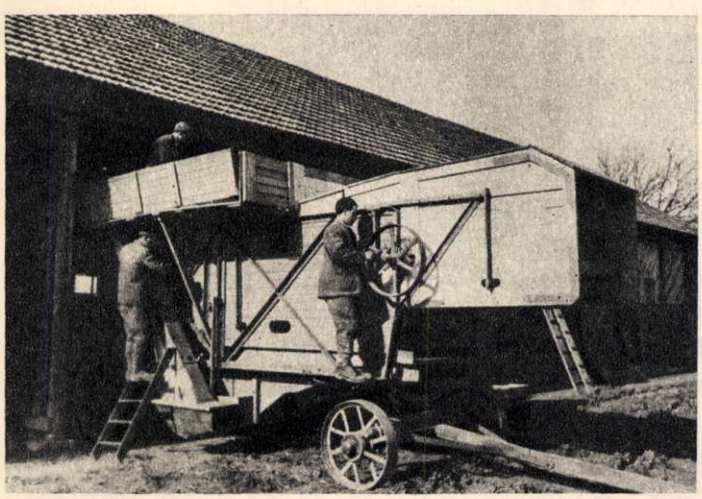

În curând va începe bătălia culesului recoltei. În întreaga țară pregătirile sunt în plină desfășurare. În fotografie: mecanizatorii dela S.M.T. Sântana, regiunea Arad, pregătesc batozele.

Mecanizarea agriculturii se dezvoltă necontenit. Unitățile socialiste sunt înzestrate cu noi mașini agricole. În fotografie: agregatul pentru plantarea ghivecelor nutritive folosit la gospodăria de stat „N. Bălcescu" - Periș.

FOTOCRONICA FLACĂRII

OCTAV BĂNCILĂ

PICTORUL PRIETEN AL OAMENILOR SIMPLI

Decembrie 1907... Iaşul se învestmânta în straie de omăt. Ninsoarea nu mai contenea de câteva zile. Cu tot frigul, cu toată zăpada groasă, pe strada Lăpuşneanu lumea se îmbulzea în faţa vitrinei librăriei „Moldova".

— Ce s'a întâmplat, ce-i acolo? — întrebau cei care nu puteau răzbi până în faţă.

— Nemaipomenit! — ţipa înfuriat un domn rotofei, încotoşmănat într'o blană călduroasă. Nu se mai potolesc instigatorii ăştia! Ce face poliţia, mon cher, doarme?!

In vitrina librăriei era expus un tablou înfăţişând o scenă zguduitoare din sângeroasa represiune a răscoalelor ţărăneşti din primăvara acelui an: un ţăran desculţ, cu ţarii rupţi, fugea sub ploaia de gloanţe ucigaşe. Dar pe faţa lui nu se citea spaima, ci o ură neîmpăcată, o îndârjire de neînfrânt. In juru-i cădeau răpuşi de gloanţe alţi ţărani, bătrâni şi tineri, cu pumnii strânşi, cu privirile încărcate de ură. In fund se zărea satul pârjolit şi un ofiţer, unealtă a moşierimii, care poruncea să se tragă în ţărani. Tabloul acesta, care stârnise atâta vâlvă, era un adevărat act de acuzare. El înfiera sălbăticia cu care fuseseră asasinaţi 11.000 de ţărani din cei care, împinşi de foamete şi de mizerie, se ridicaseră pentru a-şi cere dreptul la viaţă. Tabloul era intitulat simplu şi evocator: „1907"!

După trei zile, poliţia a scos din vitrina librăriei ieşene acest tablou care nu putea fi pe placul ucigaşilor.

Cine era pictorul care se încumetase să creeze un astfel de tablou? Numele lui flutura pe buzele tuturor. Era Octav Băncilă. Unii îl pomeneau cu furie, alţii cu dragoste şi admiraţie. Il pomeneau mai ales oamenii simpli, care simţeau că acest artist apăra cauza lor dreaptă, ridicându-se împotriva exploatării.

Peste câteva luni, Băncilă a expus în vitrina aceleiaşi librării un alt tablou din ciclul pe tema răscoalelor ţărăneşti dela 1907, intitulat: „Inmormântarea"; dar poliţia l-a scos imediat, găsindu-l „primejdios pentru ordinea publică".

Câţiva ani mai târziu, în 1909, puteau fi văzute — la Ateneu, în Bucureşti — alte patru lucrări ale lui Băncilă, din ciclul pe tema răscoalelor ţărăneşti. Şi de această dată poliţia a ridicat din expoziţie trei din aceste tablouri, şi anume: „Execuţia", „Recunoaşterea" şi „Inmormântarea"; Presa burgheză l-a atacat cu vehemenţă pe Băncilă, dar ziarul „România Muncitoare" l-a apărat cu hotărîre. Pentru prima dată în ţara noastră se isca o polemică de presă în jurul unui tablou ce protesta împotriva rânduelilor burghezo-moşiereşti. Polemica a desvăluit poziţia de clasă a criticilor oficiali, partizanii aşa zisei „arte pentru artă".

In numărul din 4 Martie 1909, ziarul „România Muncitoare" a reprodus tablourile „Inainte de 1907" şi „Inmormântarea". Poliţia a confiscat ziarul.

Iată ce se scria în numărul din 31 Mai 1909 al „României Muncitoare", despre tabloul „Execuţia": „E una din scenele groaznice ale represiunii sălbatice. In ea, pictorul a prins şi a fixat momentul cel mai criminal al orgiei de sânge din 1907. Pe un deluşor înconjurat de alte dealuri înverzite, sub un văzduh înfiorat parcă... acolo e locul de osândă. In faţă stă aşezat plutonul de execuţie, cu arma la ochi, gata să tragă, aşteptând comanda

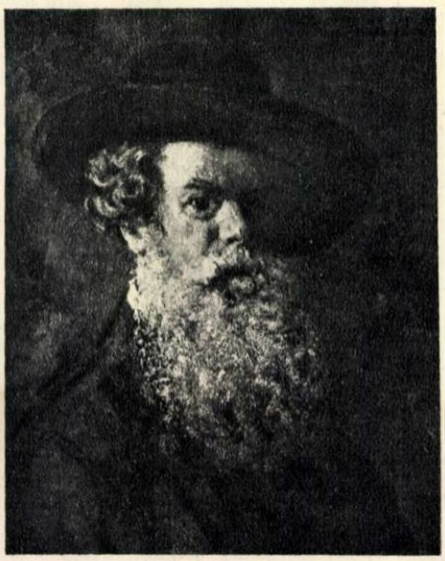

Octav Băncilă: „Autoportret".

ofiţerului a cărui sabie luceşte în vânt. Alături sunt trupele aduse să asiste la acest măcel, să înveţe arta de a ucide, să se îmbete de mirosul sângelui cald. In faţă stă rândul prizonierilor, stau ţăranii aşteptându-şi moartea: cruzimea asasinilor şi-a făcut o plăcere din a-i ţine în gura puştilor cu ochii neacoperiţi. Sunt acolo moşnegi cu plete stufoase şi albite, tineri, copii. Unii din ei sunt falnici, gata să moară cu pieptul deschis, ştiind că mor pentru o cauză sfântă. Alţii sunt copleşiţi, cu fruntea spre pământ, fără energia pe care le-au supt-o alcoolismul şi pelagra. Pictorul care, pe lângă marea iubire de ţărănime, are şi un mare simţ al realităţii, n'a căzut în greşeala de a ne da numai ţărani eroi. Pictorul a avut de luptat cu o mare greutate tehnică, aceea de a zugrăvi o dramă, mută, din atitudini drepte, aproape rigide. El a învins greutatea. El a ştiut să dramatizeze atitudinea ţăranilor în gestul acelui moşneag care trage la sân pe copilaşul de lângă el şi îi acoperă faţa ca să nu vadă grozăvia care-l aşteaptă, şi din tablou a făcut să iasă un strigăt de groază şi un sentiment de oroare".

Tabloul acesta atât de puternic, atât de răscolitor, nu mai există. Din cele 12 lucrări ale lui Băncilă care alcătuiau ciclul pe tema răscoalelor dela 1907, n'au mai rămas decât două. Celelalte au pierit sub furia acelora care voiau să şteargă urmele fărădelegilor săvârşite şi să înăbuşe glasul artistului progresist, apărător al celor obidiţi.

„Flămândul" — de Octav Băncilă.

★

Octav Băncilă s'a născut în anul 1872, în comuna Corni, de lângă Botoşani. Fiu de ţărani nevoiaşi, el a cunoscut de timpuriu greutăţile vieţii. Şi-a petrecut copilăria la Iaşi, fiind crescut de o soră mai mare. După ce şi-a terminat în 1892 studiile la şcoala de Belle-Arte din Iaşi, Băncilă a plecat la Munchen, unde a avut de luptat cu foamea şi sărăcia, căci bursa cu greu dobândită i-a fost tăiată după scurt timp. Inapoindu-se la Iaşi în 1898, s'a consacrat picturii, afirmându-se treptat ca un artist de seamă. Şi-a deschis prima expoziţie în anul 1900, în sala de decoruri a Teatrului Naţional.

Băncilă a fost cel dintâi pictor român care a redat chipul unui muncitor, într'o operă de artă. Şi e semnificativ faptul că primul tablou din istoria picturii noastre, înfăţişând un proletar, poartă data de 1905, anul primei revoluţii burghezo-democratice din Rusia, care a avut un răsunet atât de mare şi în ţara noastră.

In tabloul intitulat „Muncitorul" din 1905, cât şi în „Muncitor în repauz" din 1911 — reprodus aici — în „Fierarii" sau în alte lucrări inspirate din viaţa celor ce muncesc — cum ar fi „In atelier", „In zi de grevă", „Muncitorul", „Revoluţia şi Dreptatea", „Intrunirea muncitorească", „Grevistul", etc., Băncilă a zugrăvit cu dragoste şi cu o adâncă înţelegere chipul muncitorului înaintat care ştie ce vrea şi pentru ce luptă. Băncilă nu încearcă să trezească înduioşarea privitorilor, atunci când pictează un muncitor, aşa cum procedează, de pildă, în tratarea temelor desprinse din viaţa grea a unor pături sărace orăşeneşti. Dimpotrivă, el îşi exprimă admiraţia faţă de forţa muncitorului, care ştie să înfrunte stavilele ce-i stau în cale. Pentru Băncilă, muncitorul este un luptător dârz, puternic şi conştient.

Aceasta arată poziţia realistă a lui Băncilă, care a ştiut să exprime în lucrările sale trăsăturile tipice, esenţiale, ale muncitorului român din primele decenii ale veacului nostru. In plinătatea monumentală, în vigoarea şi hotărîrea proletarilor pictaţi de Băncilă, se vădeşte încrederea artistului în forţa proletariatului.

Băncilă a izbutit să creeze lucrări atât de valoroase în domeniul acesta, pentrucă a fost un adevărat prieten al muncitorilor, i-a înţeles, le-a cunoscut nevoile şi năzuinţele şi le-a luat deseori apărarea, fapt pentru care a şi fost închis în anul 1921.

Băncilă şi-a exprimat şi în scris încrederea în forţele şi în misiunea proletariatului, precum şi convingerea că adevărata artă nu poate fi decât o artă cu tendinţă, o artă socială, care să contribue la educarea oamenilor muncii, sporindu-le combativitatea.

Vorbind împotriva războiului imperialist din 1914, Băncilă declara unui ziarist la 10 Mai 1915:

„Peste civilizaţia răscolită de atâta sânge şi doliu, se va ridica mândru şi puternic colosul proletar şi pe fondul roşu de incendiu se va desena gestul său salvator... Proletariatul îşi va asuma astfel marele rol de făurar al păcii".

In Martie 1916, Băncilă declara:

„Cred că artiştii nu trebue să îngroaşe rândurile burtăverzimii. Cu alte cuvinte, socotesc că artistul nu are rolul să lucreze pentru plăcerea şi distracţia burghezimii, ci trebue să urmă-

reasscă un scop mai înalt, să cultive, să emoţioneze, să influenţeze într'o anumită direcţie".

Formularea atât de categorică a poziţiei artistului însemna un act de curaj pentru vremea aceea, când interesele burgheziei impuseseră în rândurile artiştilor teoria duşmănoasă a „artei pentru artă", a unei arte contrare adevărului vieţii.

Şi în redarea scenelor de muncă din viaţa ţăranilor, Băncilă a păstrat aceeaşi poziţie realistă, urmărind nu atât „să zugrăvească frumos, ci să zugrăvească adevărat", cum spunea un scriitor progresist depe vremea aceea, N. N. Beldiceanu, care adăuga: „Ţăranii lui Băncilă sunt ţăranii noştri în carne şi oase, sunt robii cu feţele tăbăcite de volbura viscolelor şi brăzdate adânc de dalta foamei. Mâinile li-s bătătorite şi crăpate, cămaşa de cânepă li-e ruptă; fruntea, încreţită de amaruri, li-e leoarcă de sudoare; pieptul, gol şi ars de soare, le gâfâie. E ţăranul nostru".

Izbutind să trezească în sufletele contemporanilor săi sentimentul de ură faţă de asupritori, opera lui Băncilă a demascat ororile exploatării, a făcut să crească mai puternică flacăra revoluţiei.

Cunoscând bine traiul oamenilor săraci din mahalalele ieşene, Băncilă a zugrăvit — mai cu seamă în tablourile sale de gen — o serie întreagă de figuri surprinse în îndeletnicirile lor caracteristice. „Croitorul", „Peticarul", „Telalul", „Emigrantul" şi atâtea alte tablouri cu teme similare, pictate cu multă dragoste şi înţelegere, vădesc poziţia realist-critică a artistului, care a adus un protest elocvent împotriva mizeriei în care erau ţinuţi oamenii simpli sub regimul burghezo-moşieresc.

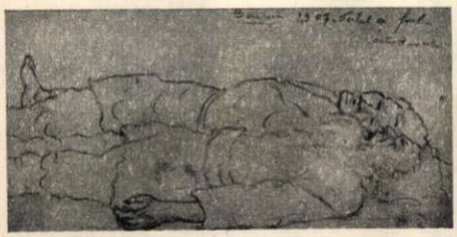

Octav BĂNCILĂ „Tatăl şi fiul" — schiţă la ciclul de lucrări pe tema răscoalei dela 1907.

Interesant în această privinţă e şi tabloul „Flămândul". E iarnă. In faţa vitrinei pline a unei cârnăţării, un băieţaş, cu hainele rupte, stă cu mâinile vârîte în buzunarele goale şi priveşte cu jind. Îi e foame şi frig. Sgribulit, îşi aţintеşte privirea asupra cârnaţilor şi şuncilor pe care numai cei bogaţi şi-le pot procura. Şi în expresia atât de umană a acestui biet copil, citim condamnarea unei lumi în care se pot petrece asemenea nedreptăţi, în care foamea şi mizeria dăinuiesc alături de belşugul rezervat celor bogaţi.

Dacă privim întreaga activitate artistică a lui Băncilă dealungul unei jumătăţi de veac— el a murit în 1944, în vârstă de 72 de ani — ne dăm seama şi de limitele artei sale. In prima faţă, Băncilă a avut de luptat împotriva influenţelor dăunătoare, strecurate în pictura sa, mai ales în anii de studiu dela Munchen. El a izbutit însă încetul cu încetul să le înfrângă manifestându-se în epoca de maturitate ca un pictor original, viguros, cu o adâncă viziune realistă.

In ultimele două decenii ale vieţii sale, Băncilă n'a mai luat parte activă la lupta socială, mărginindu-se să picteze în serie tablouri cu ţigănci, flori şi alte teme care aveau mai multă căutare, coborând uneori arta sa la nivelul gusturilor burgheziei. Nevoile materiale, povara unei familii grele cu nouă copii, l-au silit să lucreze în grabă tot felul de tablouri lipiste de semnificaţie, cu o pastă prea groasă, uneori brutală, folosind adesea tonuri întunecate, opace. Deaceea opera sa e inegală.

Băncilă rămâne în istoria picturii noastre mai ales prin lucrările sale din faza de maturitate, dintre 1905 şi 1921. Urmărind să redea în opera sa adevărul vieţii, nelăsându-se înfricoşat nici de persecuţiile poliţiei, nici de ameninţările clicii oficiale care vedea un pericol în tablourile sale, el a izbutit să ducă mai departe tradiţia progresistă a picturii noastre, dezvoltată de pictorii revoluţionari dela 1848, şi să înscrie astfel un capitol important în moştenirea noastră artistică.

I. JIANU

Maşina de ploaie

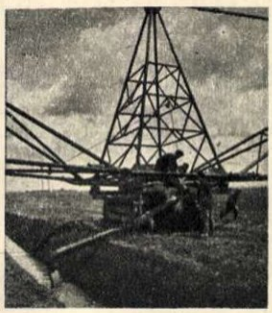

Instalaţia de ploaie artificială dela gospodăria de stat „N. Bălcescu" din Periş în funcţiune.

Seară de sfârşit de Mai. Pe cerul albastru-vineţiu, un singur nor goneşte spre asfinţit. Un singur nor mic, deslânat, venit de nu se ştie unde. Pământul alburiu pluteşte o vreme nestingherit, apoi se destramă ca un fuior — şi cerul rămâne iarăşi curat ca un fund de călimară spălată.

Peste grădinile întinse ce se înşiră dealungul liniei ferate, între Dârza şi Periş, un vânt întârziat se'ncurcă printre frunzele verzi şi cărnoase ale guliilor.

— Ar trebui ploaie, spune un străin din partea locului, cercetând cu pricepere, dar nemulţumit, văzduhul. N'are să fie — trage tot el concluzia; apoi, privind miile de răsaduri, rămâne uimit. Cum asta ?... Varza e mare cât un pumn de plugar, ceapa e înaltă, pământul fără sbârcituri e reavăn, nesfărâmat şi fără colb.

— Când a plouat ultima oară?...

— Să tot fie trei săptămâni — îi răspunde un grădinar.

Dar ochiul străinului nu poate fi înşelat. Un pumn de pământ sfărâmat între degete îi întăreşte convingerea: clatină neîncrezător din cap.

Grădinarul începe să râdă şi arată cu mâna departe, unde, montat pe un tractor, un schelet mare de fier îşi profilează aripile pe cerul care prinse să se'ntunece.

— Iaca maşina de ploaie...

★

Namila cu trupul dintr'o schelărie de ţevi, lungă de 110 metri, montată pe un tractor „Stalineţ" de 80 cai putere, îşi împlântă pompa de absorbţie în canalul săpat alături de drumul care întretae în lung şi'n lat grădina de peste 100 de hectare a gospodăriei de stat „Nicolae Bălcescu" din Periş. „Stalineţ"-ul porneşte încet, solemn: apa absorbită din canalul de irigaţie umple aripile din ţevi ale agregatului, şi de acolo, prin duzele fixate perechi, se împrăştie într'o spulberare fină întocmai ca ploaia naturală.

Prin uriaşele braţe de ţevi apa adusă dela 30 km. depărtare se pulverizează peste răsaduri.

Acum, de când noapte cu noapte ploaia artificială se revarsă cu dărnicie peste semănături, colectivul de constructori nu se mai gândeşte la greutăţile începutului. Şi au fost multe... Singurul material informativ, o documentaţie tehnică apărută într'o broşură de specialitate sovietică, a deschis calea spre izbândă. Elanul tovarăşilor prof. ing. Victor Popescu, ing. Holban, ing. Arion şi contribuţia maiştrilor Matei Simion, Gh. Marton şi alţii, au rezolvat construirea agregatului. Agregatul a atras admiraţia pentru perfecţiunea duzelor de răspândire a apei, întrucât pe lan nu rămâne niciun metru pătrat neudat, şi nici băltoace.

— Apă la canalul şapte!... Vocea grădinarului se pierde pe câmp. O cuşmă ridicată în vârf de toiag, şi grădinarii deschid micile ecluze ale canalului şapte.

Huruitul monoton al „Stalineţ"-ului se împrăştie pe câmpuri. Un vânt înalt goneşte un nor din calea ultimelor raze ale soarelui obosit şi roşu. Curcubeul resfrânt în miile de picături de ploaie artificială desenează un arc colorat peste cer.

Tractoristul cântă. El ştie că la o simplă mişcare a unei manivele pe un teren de 2.400 metri pătraţi se revarsă ploaia artificială: că într'o singură oră, pe un hectar, cad 30 litri de apă pe fiecare metru patrat. In urma rezultatelor excelente obţinute se construesc încă nouă agregate de ploaie artificială care vor fi răspândite în diferite părţi ale ţării, în regiunile din apropierea

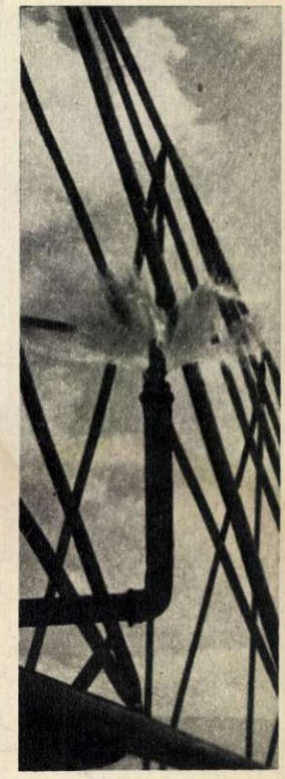

Una din zecile de duze în plină acţiune.

marilor centre muncitoreşti, pentru asigurarea unei cât mai bune aprovizionări a oamenilor muncii cu legume. Tractoristul cântă şi cântecul lui e un cântec de victorie.

Francisc MUNTEANU

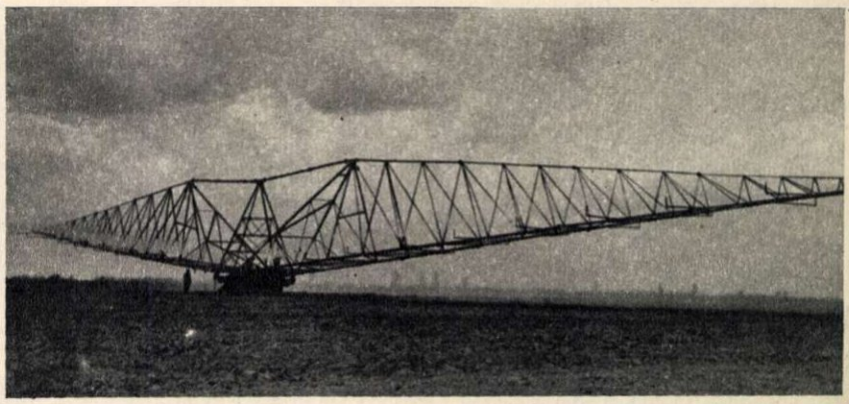

PE ȚĂRMUL PACIFICULUI

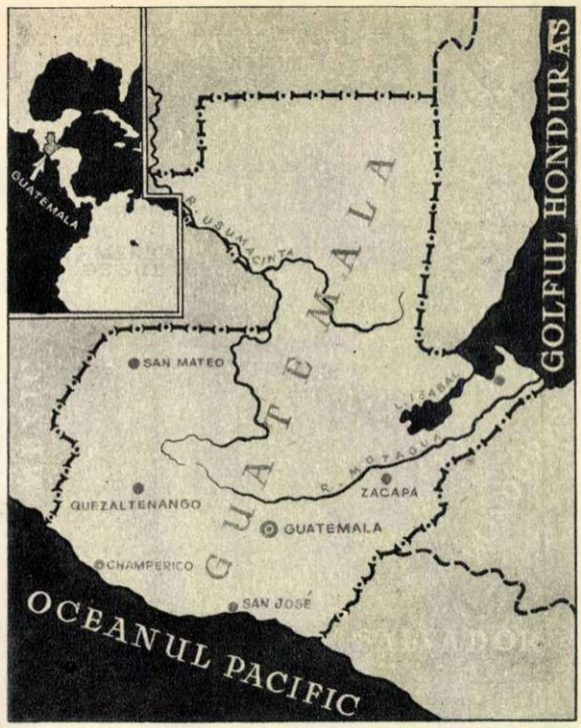

O întindere de pământ care abia depășește 100.000 km², dar pe care natura a înzestrat-o cu minunate bogății: aceasta este Guatemala. Dela arborele de cafea și cacao, la pădurile de stejari, dela plantațiile de bananieri la prețioșii arbori de acajou și palisandru, dela trestia de zahăr la culturile de grâu și porumb, acestea sunt bogățiile care ar fi putut asigura poporului Guatemalei o viață îmbelșugată și liniștită.

Și totuși lucrurile nu stau așa. E multă vreme de când liniștea a fost alungată din viața acestui popor. E multă vreme de când tocmai aceste bogății au devenit cauza suferințelor, a mizeriei și asupririi sale.

In urmă cu patru sute de ani, cuceritorii spanioli au transformat Guatemala într'o colonie a lor. In schimbul comorilor cu care cotropitorii își încărcau corăbiile, ei aduceau numeroaselor triburi de indieni de aci lanțurile iobăgiei. Nu mai puțin de trei sute de ani Guatemala a gemut sub călcâiul colonialiștilor spanioli, care, în cele din urmă, fură alungați de mânia poporului.

Nici nu se înseninase deasupra lumii. Fascismul german își trăia ultimele clipe, sub loviturile necruțătoare ale armatelor sovietice. Sub imboldul acestei victorii epocale, poporul guatemalez a trecut la noi acțiuni de luptă, a doborît dictatura fascistă și a instaurat un guvern democrat. Pentru prima oară, după zeci de ani, Guatemala nu mai avea un guvern care să se supună servil ordinelor marelui trust nord-american. Sub presiunea masselor muncitoare, „United Fruit Company" s'a văzut silit pentru prima oară să plătească un milion de dolari drept despăgubire muncitorilor concediați în mod abuziv... Dar patronii new-yorkezi turbau de furie. Nu mai puțin de 30 de lovituri de stat au pus la cale în Guatemala agenții plătiți ai monopolurilor americane. De tot atâtea ori, poporul Guatemalei a sdrobit aceste comploturi.

Și iată că, în urma victoriei în alegeri a Frontului Democrat, s'a pornit la înfăptuirea unuia dintre visurile vechi ale muncitorilor chinuiți depe plantațiile guatemaleze: reforma agrară. „Complot comunist" — urlau ieșiți din fire, scribii ziarelor finanțate de trusturile prădalnice, deși Partidul Comunist fusese până de curând interzis în Guatemala. „Să se treacă la intervenția armată!" — strigă mai marii lui „United Fruit Company". Dar nici de astă dată, poporul guatemalez nu se lasă intimidat. Convins de dreptatea cauzei sale, el răspunde răspicat și cu curaj: vom riposta la orice act sau amenințare de agresiune, indiferent de unde ar porni, oricare ar fi pretextul și oricine ar fi acela care ar încerca să se amestece în treburile interne ale Guatemalei!

Oricare ar fi, în împrejurările actuale, rezultatul luptei neînfricate pe care o poartă țara depe țărmul Pacificului, nu poți să nu privești cu admirație și încredere către poporul iubitor de libertate al Guatemalei, popor dârz al cărui nume în ultima vreme, este atât de des pomenit; cu simpatie de către cei ce sprijină lupta pentru independență a popoarelor, cu furie și ură turbată de cei pentru care isbânda acestei lupte va însemna sfârșitul jafului colonialist.

Livia NOVAC

Cu mijloace rudimentare, dar cu deosebită măestrie, femeile muncitoare din Guatemala produc minunate țesături naționale.

Decenii în șir, cu sprijinul marilor latifundari și al agenților în sutană, „United Fruit Company" a numit și a destituit guverne, ca un stăpânitor atotputernic. Dar odată cu aceasta creștea năvalnic și se manifesta tot mai fățiș mânia poporului. Sute de mii de muncitori se organizează în sindicate și încep să-și ceară drepturile pentru munca lor, iar un nou partid, cu adevărat revoluționar, Partidul Comunist, chiamă poporul la luptă pentru o viață liberă și demnă, pentru o patrie independentă.

Intre poporul înfometat și monopolul nord-american se porni o luptă pe viață și pe moarte.

Intre timp, prin biciul dictaturii fasciste a generalului Ubico, „United Fruit Company" continua să stoarcă sute de milioane de dolari din această țară unde becul electric este încă și azi o raritate, în timp ce uriașe surse hidroenergetice zac neexploatate.

Tineretul guatemalez este în primele rânduri ale luptei pentru independență națională, democrație și pace. In fotografie: o coloană de tineri progresiști, defilând de 1 Mai pe străzile orașului Guatemala (capitala țării cu același nume).

FOTOCRONICA FLACĂRII

IN PREAJMA ALEGERILOR DIN ITALIA

Pe baza legii electorale şarlatăneşti, introdusă recent de guvernul De Gasperi, peste câteva zile vor avea loc alegeri parlamentare în Italia. De câteva luni, bandele fasciste se află din nou la lucru, pentru a sprijini poliţia guvernamentală, în încercarea ei de a înăbuşi şi de astădată glasul poporului italian, care se opune politicii

de trădare a intereselor vitale ale Italiei. In fotografie: atacul unor huligani fascişti împotriva sediului unui ziar comunist din Roma, este respins de redactorii şi tipografii ziarului.

PENTRU CONTINUA INTĂRIRE A MARII PRIETENII SOVIETO-CHINEZE

Noul ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al U.R.S.S. în Republica Populară Chineză, V. V. Cuznețov, a prezentat scrisorile de acreditare preşedintelui Guvernului Central Popular al R. P. Chineze, Mao Ţze-dun. In discursurile rostite cu acest prilej, a fost odată mai mult reafirmată măreţia şi forţa uriaşă a prieteniei sincere şi frăţeşti dintre popoarele Uniunii Sovietice şi Chinei noi, prietenie ce reprezintă o chezăşie sigură a păcii şi securităţii în Extremul Orient şi în lumea întreagă. In fotografie: o întrevedere amicală între preşedintele Mao Ţze-dun şi ambasadorul U.R.S.S., V. V. Cuznețov.

IN INTÂMPINAREA FESTIVALULUI DELA BUCUREŞTI

In cele mai îndepărtate ţări ale lumii, zeci de milioane de tineri se pregătesc cu însufleţire să întâmpine grandiosul Festival al Tineretului pentru pace şi prietenie dela Bucureşti. In fotografie: o demonstraţie pentru pace a tineretului progresist din Australia. Se ştie că delegaţia australiană la Festival se şi află în drum spre Bucureşti.

LA PANMUNJON

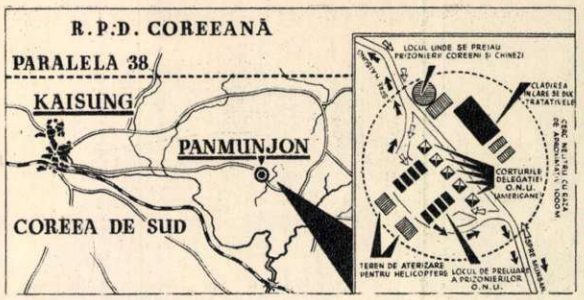

La Sud de paralela 38, la 12 km. Est de Kaisung, la Panmunjon, continuă tratativele pentru un armistiţiu în Coreea. După cum relatează agenţiile de presă străine, până şi în cercurile politice occidentale se manifestă îngrijorare faţă de tergiversările determinate de atitudinea părţii americane. Aceasta nu împiedică însă delegaţia chino-coreeană să-şi continue eforturile pentru încheierea păcii în Coreea.

Cătuţa din fotografie este locul de întrunire a celor două delegaţii. De aici poate porni într'o zi vestea mult aşteptată de popoare, a încheierii armistiţiului în Coreea.

FOTOCRONICA FLACĂRII

FUGARUL

— schiță —

de Cornel BOZBICI

Desene de L. STOICESCU

Podul avea o construcție ciudată. Cel puțin așa i se păru băiatului. Căci nu văzuse niciodată până acum un arc de beton la o asemenea înălțime. Suspendat deasupra râului i se părea că dacă ar trece un car încărcat cu fân, n'ar fi mare lucru ca podul să se frângă. Deaceea, vezi, dumnealui nu o scotea cu presupunerile până la capăt. Se minuna, dar totodată își făcu o socoteală simplă în gând: tare suciți îs oamenii pe-aici!

— Haide, mă, nu te holba, că nu ești la icoana Precistii!

Celălalt flăcău, care se „holbase" și el la silueta sveltă a podului ce se profila de după schelării, îl trase de mâneca sumănașului. Tot uitându-se înapoi, Ionică porni în urma fratelui său mai mare, pe drumul care ducea în Bicaz. Pășea domol, legănându-se ca gâscanii cei grași, dar nu pentrucă ar fi avut cine știe ce greutăți în spinare. Vina o purtau fără îndoială bocancii grei, soldățești, cărora cismarul din sat le pusese o talpă groasă din cauciuc de camion. Mai era de vină și căldura asta a lunii Mai. Pe la amiaz soarele ardea, nu glumă! De sub pălăriuța prăfuită i se rostogoleau pe tâmple boabe mărunte de sudoare, spălându-i fața pistruiată de pânza firișoarelor de praf.

Trecură prin comuna Bicaz și, urmând firul Bistriței, o luară în sus spre șantier. Vasîlie, fratele cel mare, înainte, Ionică în urma lui, legănându-se și cu privirile ațintite în jos.

— Păzeaaa!... Iți spusei eu c'o să-ți lași oasele pe-aici, nătăfleață! îl dojeni Vasîlie după ce, camionul care era cât p'aci să-l doboare, trecu, învăluindu-i într'un nor de praf. Ionică înghiți în sec, primi dojana fără să crâcnească, urmându-și fratele. Și ce-ar fi putut spune, când el era cel vinovat? Vinovat, puțin zis. Cum trebue să i se spună celui care o șterge de-acasă așa, tam-nesam, fără să sufle o vorbuliță nimănui? Hoț? Nu, nu, se gândi Ionică. Derbedeu? Nu, își spuse strâmbând din nas. Fugar?... Om de nimica? Nici una, nici alta, hotărî el singur tot în gând. Atunci cum? Nicicum! Il cuprinse voioșia și începu să cânte încet:

Frunză verde salbă moale
Apucai pe drum la vale...

Nu-i mai păsa de nimic. Apoi, luminat de un gând, găsi cuvântul căutat: constructor! Tii! Asta-i! Nu este altul mai potrivit. Că nu îl găsise până acum, era o simplă întâmplare, dar că a râvnit să ajungă constructor, e un adevăr și o taină. Taină pentrucă tot ce se leagă de acest cuvânt, tot ce a gândit despre șantierele socialismului, a fost un vis pe care l-a crescut zi de zi, fără să-l destăinuiască nimănui. Doar odată, într'o seară, când își făcea lecțiile acasă, a întrebat deodată pe tatăl său:

— Dumneata, dece nu mergi la Bicaz?

Nea Mihai l-a privit mirat. Cum de-i răsărise lui fii-su întrebarea asta în minte? Apoi i-a răspuns răspicat:

— Avem treburile noastre cu agricultura. Ce te bagi unde nu-ți...

Și fără să-și termine vorba:

— Dar bine, mă, cum de ți-a venit în gând?

— Păi, alde a Eretelui a plecat.

— Erete e zidar. Are să facă treabă bună acolo.

— Și eu aș vrea să mă duc...

— Io-te, mă! Vezi-ți de scris!

De-atunci n'a mai suflat un cuvințel. Se mângâia privind pozele din revistele bibliotecii școlare, citind ziarele care istoriseau fel de fel de lucruri minunate despre hidrocentrala care se construia în munți. Când, într'o zi, totul se hotărî, așa, deodată. Vasîlie pleca la Bicaz. „Să te faci mecanic! Auzi?—îi spuse tatăl său. Facem colectivă. La colectivă ne trebue tractoare. Și la tractoare, oameni. Dacă nu te faci mecanic, să nu mai dai pe-acasă!" Strașnic om badea Mihai!

Vasîlie a plecat a doua zi, la amiaz. In Piatra Neamț cu cine dă ochi? Cu Ionică.

— Ce-i cu tine aici? îl întrebă înspăimântat.

— Am venit să...

— Vai ș'amar de pielea ta!

Nu mai era nimic de făcut. Fapta era faptă: Ionică fugise de acasă. Au pornit împreună la Bicaz...

Vasîlie coti la stânga pe-un drumeag ce ducea la niște pavilioane. Intrebă pe-un om unde se fac angajări. Ii arătă cu mâna o baracă.

La ușă așteptau câțiva noi sosiți. Vorbeau între ei despre dinamuri. Ionică îi asculta cu interes. „Ăștia's cu electrica, își zise. Nu-i rău, dar tot mai bine mecanic". Apoi le veni rândul și lor.

Intrară în birou și se opriră în fața unei mese improvizată din scânduri, pe care era un vraf de dosare. O fată îmbrăcată în salopetă scria de zor cu cerneală violetă pe niște coli mari. După ce termină de scris, ridică ochii.

— Ați venit să vă angajați?

— Da! — răspunseră într'un glas.

— Ei, bine, să vedem. Tu! Il luă la zor pe Ionică.

— Numele?

— Ion Petreanu.

— Anul nașterii?

— 1939.

— Ei, asta-i! Nu primim copii pe șantier. Altul la rând!

Fata îi făcu un semn scurt cu mâna să treacă laoparte.

Lui Ionică toate cuvintele i se opriseră pe buze. Ar fi vrut să spună ceva.

— S'aude? îl repezi fata în salopetă, privindu-l drept în ochi.

Cu pălăriuța în mână, mergând de-a'ndaratelea, se depărtă de masa plină de hârtii. Lovi ușa cu umărul deschizând-o dintr'o izbitură. Apoi totul, totul, și oamenii, și casele, și pădurea își pierdură conturul. Lacrimi mari îi împânziră ochii. Iar în suflet, o tristețe chinuitoare, pe care nu o cunoscuse niciodată, își făcu loc.

— Iți spusei că n'o să te primească! Ce-o să faci acuma, nătăfleață? Ce-ai să mănânci? Cum ai să ajungi acasă? Ha?

„Nătăfleață" se trezi din starea de vis, scuturat sdravăn de Vasîlie, care agita în mână, plin de importanță, un petic de hârtie.

— Haidem! mergem să-mi găsesc pat!

Pavilionul era aproape gol. Majoritatea oamenilor de aici lucrau în șutul doi. Rămăseseră vreo câțiva și-acum își împlineau somnul. Unul singur era treaz. Stând la o masă, scria.

Vasîlie își găsi un pat lângă fereastră. De aici se vedeau vârfurile munților și oceanul cerului pe care năvălise amurgul stacojiu. Tolănit pe pat alături de fratele său, Ionică privea depărtările fără fund, pe care treptat-treptat apăreau stele mici, licăritoare. Acolo undeva trebue să fie Aldebaran, cugetă el. Își aduse aminte de harta astrală din vechiul manual de astronomie al lui badea Mihai pe care îl cercetase de mii de ori acasă și care acuma zăcea prăfuit în lăicer, alături de un gromovnic înnegrit de vreme.

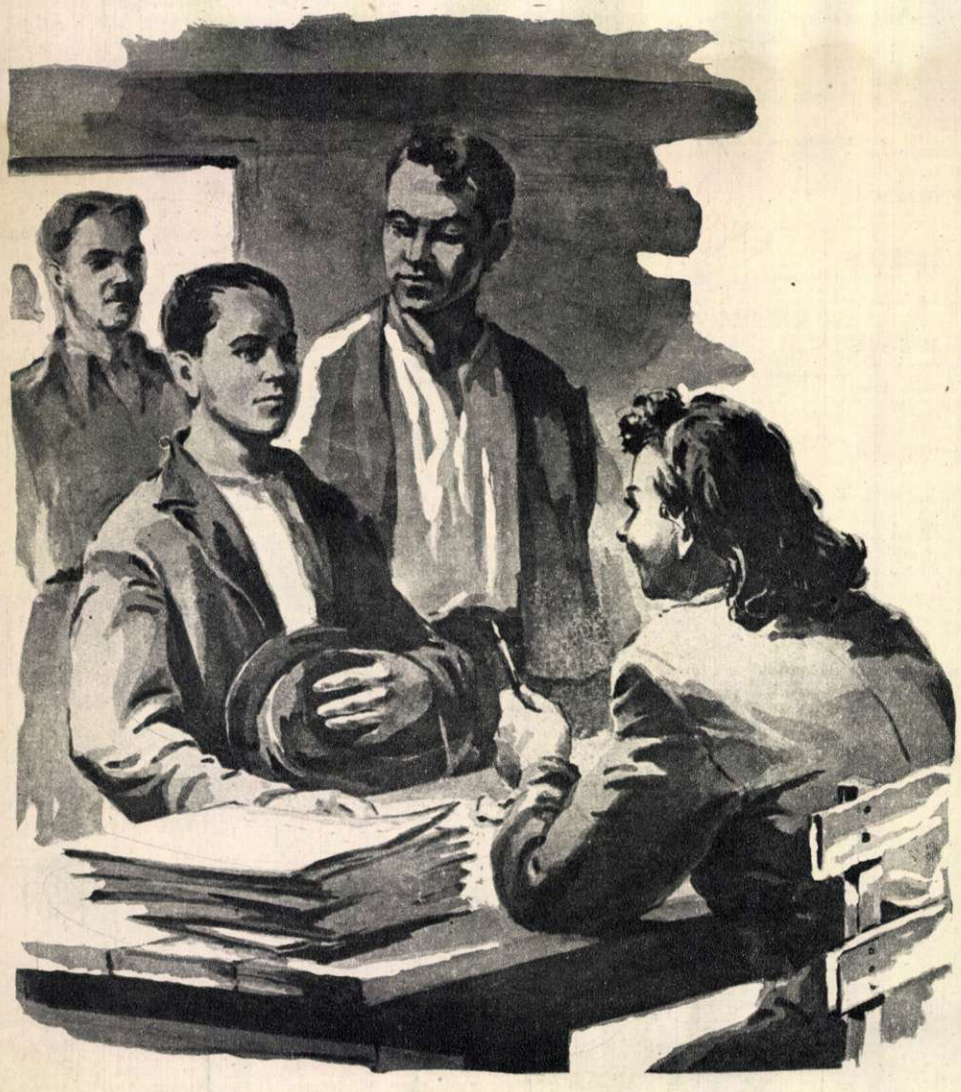

Dar cerul înstelat nu-l mai atrăgea ca în atâtea dăţi. Din nou întâmplarea de azi îi veni în minte.

— Te-au primit?

— Da.

— Unde?

— La Atelierele Principale, la maşini.

Ionică oftă îndelung şi întorcându-se către fratele său îi spuse rugător:

— Du-te la debit, Vasîlie...

— Dece la debit?

— Să cumperi o carte poştală şi să scrii acasă tatii...

Vasîlie nu-i răspunse. Se gândea, mângâindu-şi firişoarele de barbă care-i năpădiseră de-o vreme încoace obrajii. Apoi, cu voce domoală, ca unul care simte necazul fratelui, întrebă:

— Ce să-i scriu tatii

— Că sunt aici, cu tine, să mă ierte...

— Atât?

Deodată ridică tonul. O mare nemulţumire îl rodea.

— O să-i scriu că pleci înapoi. Auzi? Chiar mâine dimineaţă pleci acasă. Auzi?

Bâgă mâna în sân şi scoase o punguţă brodată cu mărgele multicolore. Făcu o scurtă socoteală a banilor, mormăind, apoi îi întinse o hârtie.

— Douăjcinci! Douăjdoi fac trenul, trei lei mâncarea la gară. Auzi?

Işi puse pălăria şi porni. Dar întorcându-se o clipă din mers îi spuse apăsat:

— Mâine dimineaţă... Eu plec să cumpăr carte poştală. Auzi?

Când se întoarse în pavilion nu găsi pe nimeni. Patul era gol, Ionică nicăeri.

*

Betoniera îşi mesteca hrana, indiferentă. Sgomotul ei uniform acoperea susurul apei Bicazului, care în ceasurile acestea târzii ale nopţii e atât de dulce şi plăcut la ascultare. Şi alături de ea o namilă, aidoma la chip şi înfăţişare, făcea acelaş lucru. Mesteca, mesteca beton.

In lumina puternică a becurilor electrice podul avea o înfăţişare bizară. Jocul de umbră şi lumină îi dădea un farmec aparte.

La căldura unui foc de scânduri meşterul Alexandru, şi cu oamenii lui tocmai se aşezaseră să mănânce. Era ceasul al doilea al nopţii, când echipa îşi făcea totdeauna răgaz câteva minute.

Nimeni nu avea chef de vorbă, toţi îşi vedeau de îmbucături privind scânteile ce izbucneau din când în când. Deaceea nu observaseră umbra care coborîse din şosea şi se strecurase lângă betoniera din dreapta. Umbra se aşezase şi dumneaei pe-o piatră şi se uita mută la maşină. Apoi deodată aceasta începu să mestece în gol.

— Măi Nicoară şi Ilie, ia'n vedeţi să nu daraie betoniera de pomană.

Cei doi se ridicară, urmăriţi de privirile meşterului. Abia atunci Alexandru zări copilul ce se odihnea pe piatră. Se ridică şi-l aduse frumuşel lângă foc.

— De unde-ai răsărit, coconule?

Vorba meşterului era largă şi blândă.

Copilul tăcu.

— De unde venişi?

— Dela Bacău...

— Aha, dela Bacău... Dar bine, frăţie, ce faci noaptea p'aici?

— Fac...

Ionică îşi lăsă capul în jos, aţintindu-şi privirile pe vârful bocancilor mari soldăţeşti. Sufletul i se făcuse mic. Să-i spună omului acesta, sau să nu-i spună? Il privi pe furiş pe meşterul ce se apucase să mănânce, morfolind o bucată de slănină. Hai să-i spună! hotărî în gând. Şi a început să-i povestească, cu vorbe încurcate, cum a fugit de-acasă, cum a călătorit clandestin pe tren, cum a ajuns aici, cum nu l-au primit. Şi multe, multe... Ia, necazuri...

— Hai, mănâncă şi tu, coconule!

Ionică înfulecă slănină şi pâine. Aveau un gust bun şi bucăturile lunecau repede pe gât, prea repede. Ii era grozav de foame.

— Şi vrei să lucrezi la betonieră?

— Ahî!

— Măi, ce-ar fi dacă ai merge mai bine acasă? îl încercă meşterul.

— Nu! Rămân aici! La betonieră!

Dece, nici el nu putea să explice. Lucrurile acestea noi, văzute atât de des în filele cărţilor şi ziarelor, însemnau pentru dânsul o lume nouă, pe care o râvnea, dar al cărei înţeles nu-l pătrunsese.

— Am să vorbesc mâine cu tovarăşul inginer pentru tine.

— Atunci pot rămâne ?

— Da.

Nu era nimeni mai fericit în acel ceas, pe tot rotogolul pământului. Ionică se linişti. Căldura focului îl moleşi, iar somnul îl cuprinse treptat-treptat. Meşterul îl înveli în două pufoaice, ca nu cumva să-l cuprindă unda de răcoare a nopţii şi-a apei.

*

Se trezi. Soarele răsărea. Meşterul Alexandru, urcat pe pod vorbea cu un om cu ochelari. „Asta-i inginerul" gândi Ionică. Apoi cei doi coborîră şi veniră către dânsul. „Au să se oprească lângă mine şi au să-mi spună..." Inima îşi accelera ritmul. Dar cei doi trecură fără să-l bage în seamă.

Când se întoarse, meşterul întâlni privirile întrebătoare ale băiatului.

— N'avem ce face, nu se poate! Ai să te duci acasă, n'avem încotro. Te aşteaptă şcoala. Ehei, când eram ca tine, chiar dacă aşi fi vrut să învăţ, nu puteam! Era o lume...

Il petrecu o bucată de drum. Cu capul în pământ, cu lacrimile reţinute, Ionică păşea prin colbul drumului. Apoi rătăci de ici colo, singur, fără să înţeleagă dece la 13 ani trebue să faci numai şcoală şi nu poţi lucra şi la betonieră. Se opri pe-o margine de şanţ, lângă o grămadă de nisip, unde trei copii de-o şchioapă ieşiseră să se joace în lumina clară a soarelui. „Nu mai e nimic de făcut", îşi zise în gând. Nu-i era nici foame, nu-i era nici sete, era doar mâhnit şi turburat. Dădu să vadă dacă banii primiţi aseară dela Vasîlie mai erau în buzunar şi simţi conturul unei ţigări. Era aceea pe care Vasîlie o uitase pe crivat. O aprinse dela un trecător. Trase un fum şi gura i se amări. Nu fumase niciodată. Dar ce nu face omul la năcaz?

Deodată tresări. Aproape de ureche cei trei de-o şchioapă se hlizeau la dânsul:

— Tu dece fumezi? îl întrebă unul, luând o poziţie serioasă. In jurul buzelor îi mai stăruia o şuviţă rămasă dela pâinea cu unt.

Ionică îl privi ucigător.

— Şi nu te bate tăticu? făcu mirat altul.

— Vino să ne jucăm! Hai, ajută-ne să facem un viaduct, îl invită primul.

— Tu nu mergi la şcoală? îl întrebă deodată al treilea, care se aşezase în faţa lui în genunchi, privindu-l pe sub sprâncene.

Auzind-o şi pe asta se sculă, aruncă ţigara cât colo, şi o luă pe drum la vale, petrecut de privirile uimite ale celor trei copii...

— Petreanu!

Auzindu-se strigat se opri. Pe o portiţă tocmai ieşea fata în salopetă.

— Unde mi-ai fost, năpastă? Râdea potrivindu-şi părul negru, sburlit.

— Am fost...

Ciuda îl răzbi. Văzându-l amărît, fata îl cuprinse de umăr.

— Lasă, peste doi-trei ani vei veni din nou. Atuncea ţi-om da un excavator. Ştii ce-i un excavator? Nu? Ei, vezi. E o maşină care ridică dintr'odată o grămadă atâta de pământ.

Braţele i se deschiseră schiţând în aer grămada aia — „atâta".

— Insă ca să-l poţi urni trebue să cunoşti tehnica. Să învăţi fizică, matematică... Vezi, deaceea e bună şcoala...

— Dar hidrocentrala se termină până atunci!

— De unde ştii?

— Am citit în ziare!

— Bineînţeles că se termină... Trebue să se termine. Dar vor fi atâtea şi-atâtea construcţii mai mari, mai frumoase. Eu am să lucrez la toate.

In zadar! Ionică o privea neîncrezător.

Deodată fetei îi străfulgeră o idee:

— Ştii ce, hai să facem o înţelegere între noi!

— Înţelegere?... Cum?

— Eu am să fiu acolo pe şantier. Tu, în sat, absolvent. Vei avea 16 ani. Anii potriviţi să poţi fi primit pe şantier. Atunci îţi voi scrie o scrisoare scurtă: Vino!... Tu ai să-mi răspunzi. Ai să vii... Bine?

— Dar adresa?

— Ei, doamne! Parcă nu o am eu notată, colo'n catastif?

— Să n'o pierzi!

— Se poate?

— Eu ştiu că tu mă amăgeşti — îi spuse Ionică deodată — dar aştept scrisoarea ceea. Numai să văd, aşa...

Apoi plecă spre gară, numai pe jumătate supărat. Aşa-i viaţa! Aştia mari se cred totdeauna deştepţi...

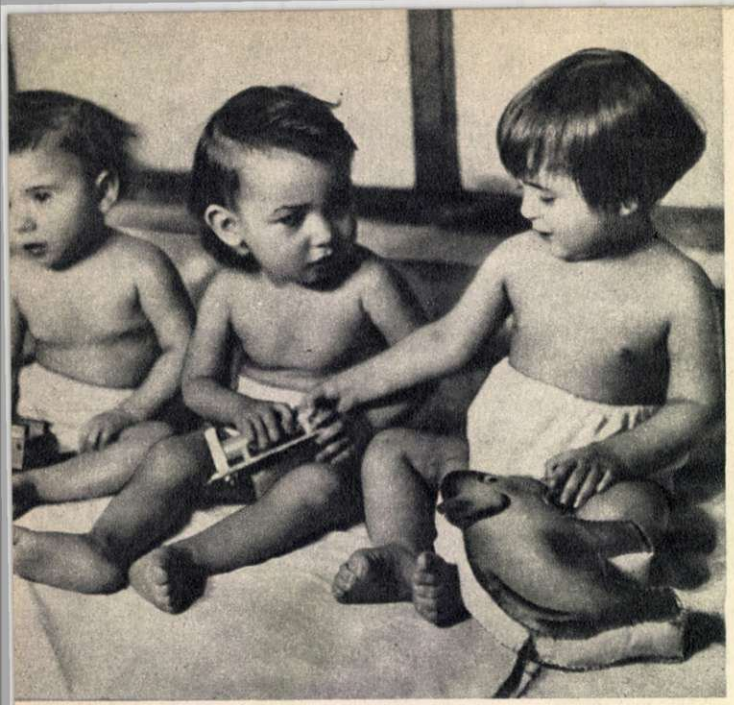

Uneori se întâmplă ca jucăriile să-ți cadă din mână și dorința de somn să învingă. Alteori, cheful de joacă e atât de mare! De pildă acum „vreau să știu dacă jucăria ta e mai frumoasă decât elefantul meu"...

Ce s'a întâmplat? Nimic deosebit: baia obișnuită; când ți-e lumea mai dragă, trebue să te speli; aci nu se mai ține seama de protestul celui îmbălat. Dealtfel, după baie, somnul va fi cu mult mai lin și mai dulce.

Poftă de mâncare are toată lumea. Mâncărurile consistente și gustoase, pe care le gătește bucătăria căminului, vor face din copiii muncitorilor fabricii de Confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" oameni sănătoși și robuști.

Pe saltelele moi ale țarcului se pot înjgheba o mulțime de jocuri.

COPILĂRIE FERICITĂ

...Sub un zarzăr înflorit se joacă un grup de copilași. Doi dintre ei se leagănă pe un căluț de lemn; unii își fac de lucru cu un cărucior, alții scot din nisipul ud forme de „prăjiturele". Mai încolo un grup de fetițe și băieței mai mari se rotesc într'un cerc și cântă veseli. Cu toții poartă șorțulețe albe. Au obrajii roșii de sănătate și mulțumire...

Acest tablou emoționant a devenit la noi ceva obișnuit; asemenea scene le întâlnești astăzi în sute de locuri pe întinsul țării: pe lângă marile uzine, în satele noastre, în cartierele orașelor, în coloniile din creerii munților. Căminele de zi — căci de ele e vorba — constitue una din marile realizări ale regimului democrat-popular pe tărâmul ocrotirii vieții și sănătății tinerelor vlăstare ale țării. Căminele de zi au totodată o mare însemnătate în ceeace privește atragerea în câmpul muncii a mii și mii de femei-mame, pe care obligațiile lor casnice, legate de creșterea copiilor, le țineau până acum departe de activitatea obștească.

În căminele de zi copiii sunt bine îngrijiți și hrăniți. Sub privirile atente ale medicului și educatoarelor ei cresc sănătoși în jocuri și cântece. Privind stolurile de copii veseli, voinici, este cu neputință să nu-ți amintești de cei 4.000.000 de copii italieni care trăiesc în cocioabe și în peșteri, sau copiii coreeni arși de flăcările napalmului. Nu poți să nu-ți amintești viața chinuită, lipsită de bucurii, a milioanelor de micuți din lumea capitalistă.

Și anul acesta, Ziua Internațională a Copilului este întâmpinată în țara noastră cu minunate realizări în folosul micilor cetățeni ai țării — viitori constructori ai cincinalelor noastre. Iată în cuprinsul acestei pagini aspecte din viața de toate zilele a unuia din sutele de cămine de zi existente în țara noastră: căminul de zi al fabricii de Confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" din Capitală.

„Trebue că tare le-a mai fost sete până acum florilor". Copiii mai mari se apleacă cu dragoste asupra plantelor crescute de ei. De fiecare dată la ora de grădinărit, ele par a prinde grai, sub șuvița de apă proaspătă.

Foametea şi bolile însoţesc dela naştere pe copiii din India. Copiii din această fotografie au pierdut de mult zâmbetul depe buze şi dragostea de joacă. Mezinul bolnav şi flămând este purtat în braţe de frăţiorul lui mai mare.

COPII FĂRĂ SURÂS

In Statele Unite ale Americii, 2.500.000 de copii între 8 şi 9 ani şi 4.000.000 de copii între 10 şi 14 ani, sunt siliţi să presteze munci grele în industrie pentru a-şi câştiga pâinea cea de toate zilele.

In Italia numărul copiilor tuberculoşi trece de 300.000.

Peste 75.000 copii spanioli suferă de boli mintale, iar 18.000 copii sunt atinşi de lepră.

Referindu-se la creşterea mortalităţii infantile în Brazilia, ziarul „CORREO DA MANHA" scrie: „Mortalitatea copiilor este în veacul nostru tot atât de ridicată ca acum 100 de ani".

Numai într'un singur an, din cauza mizeriei şi a foamei, 300.000 copii japonezi au fost vânduţi ca sclavi.

In Iugoslavia titoistă, numai în anul şcolar 1952, peste 25.000 copii croaţi nu au putut învăţa din lipsă de şcoli, de cărţi şi de caiete. In ce priveşte mortalitatea infantilă, Iugoslavia se aseamănă cu cele mai înapoiate colonii.

In Nigeria trei copii din cinci nu apucă nici vârsta de trei ani.

In Indonezia, din 100 de copii, 55 mor înainte de a împlini trei ani.

Din 1000 copii ai fellahilor egipteni, 630 mor până la un an.

In Bolivia un copil din patru are posibilitatea de a învăţa carte la şcoală. In Maroc numai unul din cinci, în Madagascar un copil din trei, iar în Turcia unul din doi copii este lipsit de învăţătură. In Iran, Egipt şi Tunisia, un număr uriaş de copii suferă de trahomă şi sunt expuşi unei orbiri sigure.

Doi copii îşi aşteaptă tatăl. Sunt copiii unui muncitor agricol american, şomer de mai multe luni. Dacă el va găsi azi de lucru, micuţii vor avea poate bucata de pâine la care visează.

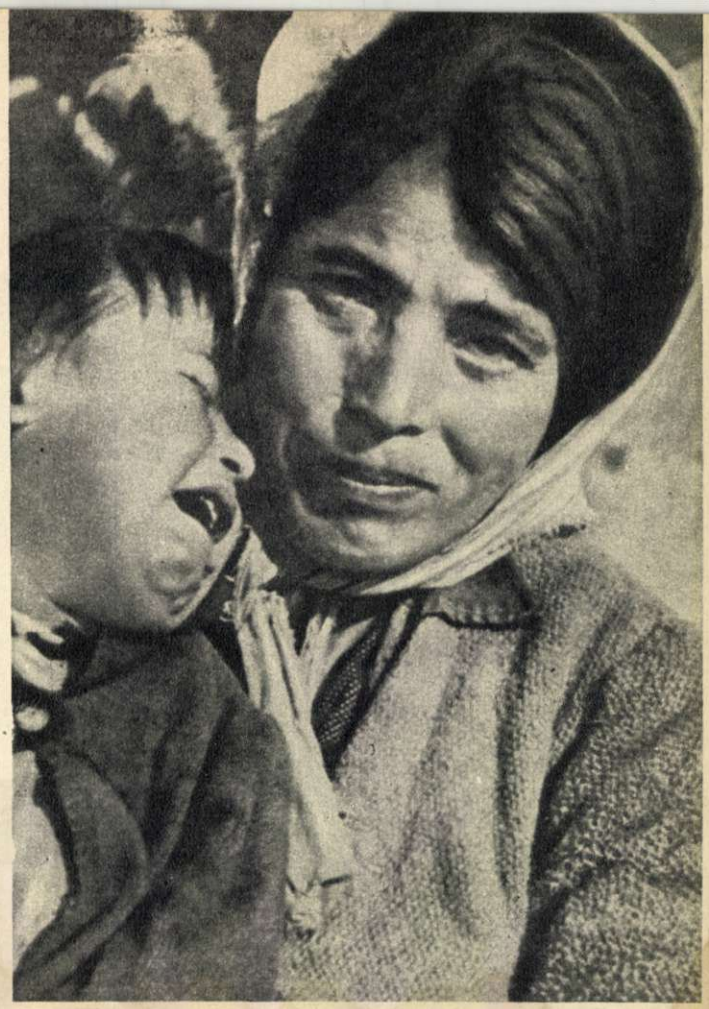

Copilul plânge cu hohote. Mama îndurerată n'are cum să-l potolească. Perceptorul din Tanaunella (Italia) a luat acestei femei sărace ultimele lucruri din casă: un scaun, o pernă, ceaunul depe vatră şi... căluţul de lemn al copilului.

Sub soarele arzător al Egiptului. Copilul fellahului duce viaţă chinuită de nomad. Petele depe faţa pruncului sunt insecte care roiesc în jurul trupului său vlăguit.

Filmele tineretii

SUB SEMNUL PĂCII

In vara anului trecut, Bucureştiul a găzduit sesiunea VI-a a Consiliului Uniunii Internaţionale a Studenţilor. Acestui eveniment de seamă din viaţa tineretului studios din lumea întreagă, Studioul „Alexandru Sahia" i-a închinat filmul „Sub semnul păcii şi al tineretii", care izbuteşte să dea o imagine grăitoare a lucrărilor şi a manifestărilor care au avut loc în cinstea sesiunii.

*

Sala de şedinţe a Consiliului... La nenumăratele mese instalate în sala mare din Parcul „I. V. Stalin" stau delegaţi din toate colţurile lumii, studenţi din China populară şi din Africa Centrală, din Republica Democrată Germană şi din îndepărtata Indonezie. Au început lucrările sesiunii. In faţa noastră se perindă figuri de oameni tineri, care urmăresc cu interes cele ce se rostesc la tribună.

Scenă din filmul cehoslovac „Mâine se va dansa pretutindeni".

...La tribună urcă Mr. Thomson, chipurile delegat al studenţilor englezi. Fără sfială, el declară că studenţii nu trebue să se ocupe cu politica. Replica i se serveşte prompt: studenţii din ţările coloniale se perindă rând pe rând la tribună. „Dar cu problema colonială cum rămâne, Mr. Thomson? Pentru noi, politica înseamnă să luptăm pentru traiul şi cinstea noastră omenească!"

In imagini vii apare în film traiul tineretului, atât de deosebit în cele două lumi... Iată un grup de tineri dintr'o ţară capitalistă, zdrenţeroşi, murdari, jucând riscă ziua'n amiaza mare, pe un maidan. Iată apoi tineri din Germania apuseană, îmbrăcaţi în uniforme de „poliţişti" făcând manevre de război. Şi'n vremea asta, tinerii polonezi reclădesc Varşovia distrusă de război, înalţă cu propriile lor mâini uzine, palate de cultură...

O altă imagine: In Berlinul occidental, un concurs de dans, organizat sub patronajul primarului... Tineri de o vârstă cu studenţii noştri se bâţâe, se înconvoaie şi se frâng din şale, ceasuri dearândul, în cadenţa turbată a unui „jazz-band" condus de un dirijor nu mai puţin acrobatic. Şi'n vremea asta, studenţii din Uniunea Sovietică, din ţara noastră şi din celelalte ţări de democraţie populară învaţă cu încordare, în săli de curs şi laboratoare... Manifestările artistice care au avut loc în cadrul sesiunii şi-au găsit locul cuvenit în film. La festivalul dela Arenele Libertăţii se bate cearda şul, se dansează dansuri în ritm de tam-tam-uri, se fac piruete minunate de către soliştii baletului Teatrului Mare din Moscova şi răsună melodiile săltăreţe ale jocurilor depe plaiurile româneşti...

Filmul „Sub semnul păcii şi al tineretii" este un succes al noii noastre cinematografii. Atmosfera caldă, de sinceră înţelegere, între studenţii din toate colţurile lumii, care a stăpânit cea de a şasea sesiune a Consiliului U.I.S., a fost redată în imagini artistice emoţionante.

Sala de şedinţe în care s'au desfăşurat lucrările celei de a VI-a sesiuni a Consiliului U.I.S.

Realizatorii filmului au izbutit o vie prezentare a şedinţelor de lucru: iată, de pildă, momentul în care ia cuvântul Viaceslav Cocemasov, delegatul studenţilor sovietici. Cocemasov e primit la tribună cu aplauze frenetice. Pe chipul delegaţilor din Africa, din ţările Europei şi ale Americii, din Indonezia, se citeşte sentimentul cald al dragostei şi recunoştinţei faţă de acel tineret care stă în fruntea luptei pentru pace, pentru un viitor fericit al tinerilor din lumea întreagă.

Pe lacul Macha, în minunatul peisagiu al Boemiei, tânărul ansamblu artistic a cărui poveste o deapănă filmul, interpretează un joc popular în faţa oamenilor muncii aflaţi la odihnă.

„MÂINE SE VA DANSA PRETUTINDENI"

Tineretul din lumea întreagă are aceeaşi dorinţă: să trăiască liber şi fericit, să-şi realizeze năzuinţele, să se bucure de viaţă. Impotriva duşmanilor vieţii, tineretul lumii s'a unit în puternicul front al păcii.

Această solidaritate activă a tinerilor din toată lumea pentru apărarea păcii, unitatea lor de voinţă şi de luptă, s'a manifestat cu tărie la festivalurile internaţionale dela Praga, Budapesta şi Berlin.

Tocmai aceste manifestaţii grandioase ale tineretului au fost imbold pentru turnarea noului film cehoslovac: „Mâine se va dansa pretutindeni", care a primit la ultimul festival internaţional al filmului dela Karlovy Vary, premiul „Prieteniei între popoare". Regisorul Vladimir Vlcek, unul din autorii documentarului cehoslovac-sovietic „Cehoslovacia nouă", laureat al Premiului Stalin, a scris scenariul împreună cu doi tineri scriitori: Bozena Sochova şi Pavel Kohout.

Filmul arată creşterea unui colectiv de tineri, care vrea să reînvie vechile dansuri şi cântece populare, după exemplul ansamblului sovietic Moiseev. Membrii colectivului pleacă în munţii Moraviei invitaţi de Rozarna, o tânără din ansamblu. Aici au prilejul să culeagă dela bătrâni multe cântece şi dansuri uitate...

La Festivalul Mondial al Tineretului dela Budapesta, ansamblul se prezintă cu un colectiv puternic, bine închegat. La Berlin el prezintă un program nou în care pe lângă vechile dansuri şi cântece populare, au un loc de cinste cele noi, în care poporul îşi cântă bucuria vieţii libere, fericite.

Filmul este pătruns de măreţia şi atmosfera de puternică solidaritate care au caracterizat Festivalul dela Berlin, de hotărîrea nestrămutată a tinerilor de a fi apărători ai păcii şi prieteniei între popoare.

Această nouă operă a cinematografiei cehoslovace întăreşte încrederea spectatorului în viitorul omenirii, îi transmite dragostea de viaţă, optimismul şi hotărîrea tineretului, ce se vor manifesta din nou cu prilejul Congresului şi Festivalului Mondial al Tineretului, ce va avea loc în vara acestui an la Bucureşti.

Iaroslav DVORACEK
Praga

Pregătiri pentru Festival... Tinerele române și maghiare din comuna Isvorul Crișului, raionul Huedin, înfrățite în muncă, pregătesc cadouri pentru măreața sărbătoare a păcii și prieteniei.

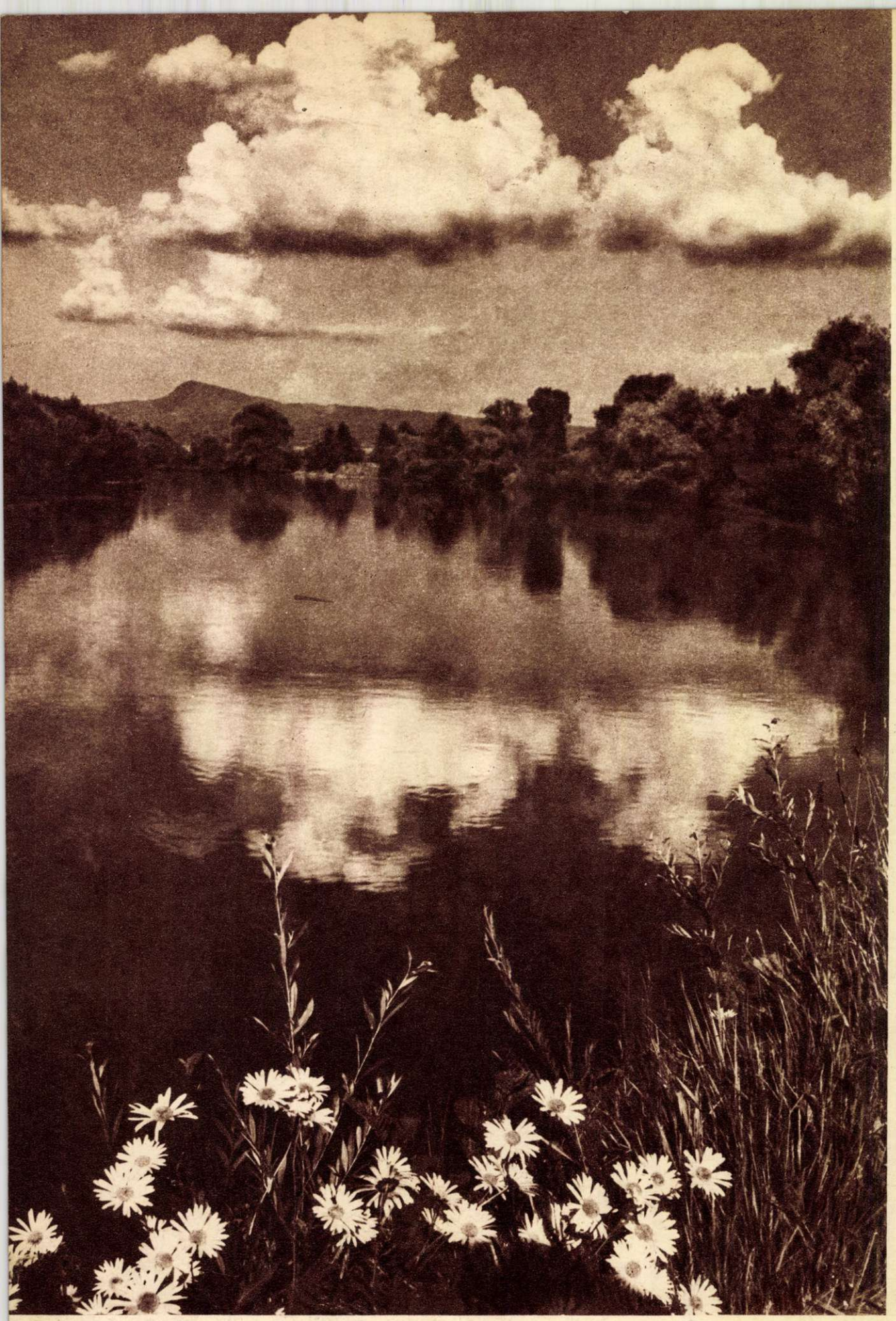

Oltul la Şercaia.

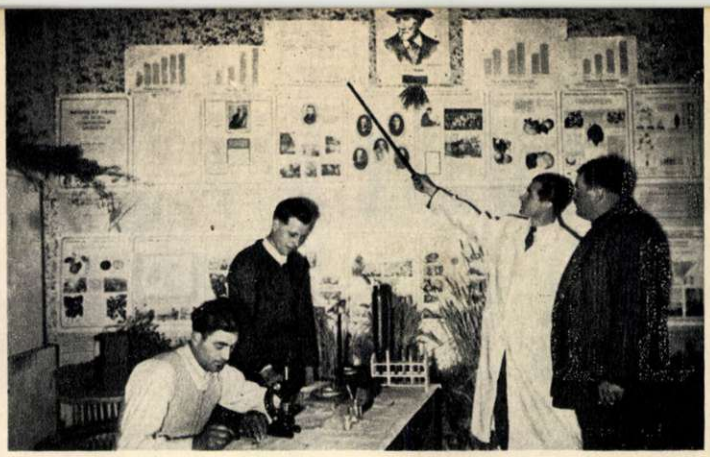

Colectiviștii din Pribești au la îndemână numeroase mijloace pentru cunoașterea învățăturii miciuriniste. În fotografie: inginerul agronom V. Pocinoc explică cuprinsul uneia dintre planșele expuse în casa-laborator a gospodăriei.

MICIURINIȘTII

Petru VINTILĂ

... Cum a fost în prima zi? Colectiviștii din Pribești își aduc adeseori aminte despre cea dintâi întâlnire a lor cu inginerul Valeriu Pocinoc, asistent la Institutul Agronomic din Iași și membru al societății „I. V. Miciurin".

Tânărul inginer le spusese:

— Partidul pune mare preț pe cercurile miciuriniste și le dă tot sprijinul. Va trebui să învățați cum se smulg pământului recolte mai mari...

Inginerul agronom le vorbea despre înfăptuirea în viitorul apropiat a unei case-laborator și a unui teren experimental. Unii dintre ascultători erau mândri și bucuroși. Alții se întrebau cu oarecare îngrijorare:

— Oare nu-s treburi prea inginerești? Că noi suntem plugari simpli...

Pentru prima dată în viața lor auzeau vorbindu-se despre microscop, ca despre un ochian măritor de zeci de ori. Când au început discuțiile, părerile erau împărțite.

Unul spunea că are să fie greu, altul că „trebue învățătură multă, ca la școală": cei mulți întăriră, însă, vorbele inginerului.

Și trecură cu toții, douăzecișitrei de colectiviști, să semneze actul de constituire a cercului miciurinist.

La început, în încăperea casei-laborator n'aveai pe ce pune ochii. Dar, cu încetul, înfățișarea ei prinse a se schimba. Pereții fură împodobiți cu planșele unei expoziții miciuriniste volante. De după geamurile unui dulap, se ivi un șir de sticle și eprubete orânduite pe suporturi de lemn. Erau acolo felurite soiuri de semințe, de soluri și de îngrășăminte chimice. Se iviră apoi platanele unei balanțe de mare precizie. După o vreme sosi și microscopul.

In cele din urmă, biblioteca se îmbogăți cu broșuri și cărți noi despre agrotehnică.

Intre timp, membrii cercului miciurinist învățau. Inginerul Valeriu Pocinoc ținea lecții și referate. Talgerele balanței dovedeau că un singur spic de grâu ramificat atârnă cât 4—5 spice de grâu obișnuit. Oglinda microscopului aduse în fața ochilor curioși tăciunele porumbului, rugina grâului — și oamenii începură să învețe cum trebue purtată lupta împotriva molimelor agricole. Deprinseseră să cunoască un sol bun de unul sărac. Invățară și despre îngrășăminte: dela gunoiul de grajd, până la superfosfați.

Tot în primăvară, s'a măsurat o bucată de pământ. A fost împărțită ca un caiet de socotit cu pătrățele. S'a arat locul cu deosebită grijă. Inginerul le-a spus miciuriniștilor:

— Tot ce-am aflat din lecțiile și referatele ținute va trebui să aplicăm acum pe lotul experimental.

Li se cerea colectiviștilor un lucru cu totul nou. Oamenii priveau cu mândrie lozinca depe peretele casei-laborator: „Nu trebue să așteptăm daruri dela natură. Sarcina noastră este de a i le smulge!" Membrii cercului miciurinist lucrau în brigăzile obișnuite, la cultura mare. Consimțiseră să facă un efort în plus. Să lucreze și pe terenul experimental. In timpul liber, în ceasurile lor de odihnă.

In fiecare zi, ceasuri întregi îi puteai zări pe miciuriniști aplecați peste parcelele terenului experimental, înghenunchiați pe scândurele, ca să nu strice proaspetele semănături. Fuseseră înfipte table indicatoare la capătul fiecărei parcele. Pe multe din etichetele acestea erau scrise numele unor plante nemaiîntâlnite în acele locuri: bumbacul, abutilonul, nigrilica, hrișca, sorgul pentru boabe, sorgul zaharat.

La capătul fiecărui strat, etichetele arătau și condițiile speciale în care grăunțele erau obligate să crească: pe un teren îngrășat sau nu, semănate la timp, ori mai târziu, etc.

Colectiviștii văzuseră bumbac numai în pozele de cărți și la oraș. Din referatele ținute la casa-laborator aflaseră că în Moldova n'a crescut bumbacul niciodată. Pribeștii se află cu mult peste limita de Miazănoapte a bumbacului.

Dar semințele puse în lotul experimental au crescut, dovedind că în fața oamenilor înarmați cu știința, natura e nevoită să se supună. Spre sfârșitul verii a înflorit bumbacul. Intr'o dimineață, miciuriniștii veniră ca deobicei pe terenul experimental. Cu o zi în urmă, crenguțele plantei n'aveau decât capsulele. Le cercetară. Văzuseră niște dungi albe și subțiri. Atâta tot. Și, peste noapte, puful ca de omăt a apărut.

— A rodit bumbacul!

Repede s'au strâns oamenii, să vadă minunatul rod încă necunoscut prin părțile lor.

Toți membrii cercului miciurinist urmăreau cu aprinsă curiozitate parcelele. Vedeau întâile lor biruințe: pe terenul experimental, grâul de primăvară creștea mai bogat în spic decât pe cultura mare.

— Cum să nu fie așa, când și îngrijirea e mai acătării aici?

Odinoară, ca să alunge ploaia cu piatră, țăranii din Pribești căutau doi boi gemeni, doi copii gemeni, și trăgeau o brazdă în hotarul satului. Dar ploaia cu piatră tot cădea, pustiind lanurile. Nesimțitoare la credințele bătrânești, natura ținea seceta și ploile după legile ei. Ca să aibă an bun și mănos, țăranii din Pribești „prășeau", altădată, în prima zi de crăciun, omătul din ograda casei. Aplecați, cu sapele în mâini, făceau cuiburi de omăt la o semănătură închipuită de porumb! Dar vremea nu lua în seamă zadarnicul lor prășit. Acum, pe terenul experimental, a fost așezat un pluviometru. La cerceveaua unei ferestre a casei-laborator a fost fixat un termometru, iar pe perete un barometru.

Zi de zi, miciurinistul Nicolae Voinea a însemnat în caiet datele meteorologice.

Când îi vedeau chiaburii, aplecați peste parcelele și răzoarele lotului experimental, deasupra etichetelor albe, ziceau în derădere, veninoși:

— Iaca bre, colectiviștii au făcut aici un cimitir. Și se roagă pentru pâine!

In vorbele lor chiaburii căutau să-i descurajeze pe miciuriniști. Ii ardea la ficați ofensiva miciuriniștilor pentru recolte mari.

Priviți-l și pe unul și pe celălalt! spune agronomul. Cel înalt e cultivat după metodele agrotehnice înaintate. Cel scund după obiceiul moștenit „din bătrâni..."

In toiul verii, a venit la Pribești o delegație colhoznică sovietică. Miciuriniștii au fost felicitați:

— Ne bucurăm din toată inima văzând cum vă interesați de semințe.

S'au bucurat și de bumbacul răsărit și crescut pe terenul experimental.

— Ați trecut cu mult peste limita nordică a culturii bumbacului!

Membrii cercului miciurinist urmăreau emoționați privirile oaspeților.

— Fiți dârji! Nu vă mulțumiți numai cu roadele depe-o jumătate hectar! Lărgiți și aplicați învățătura câștigată pe cultura mare!

... In toamnă, abutilonul a crescut înalt, de vreo patru metri. Grâul de primăvară crescuse până la pieptul omului. Uimitoare înălțime pentru acele locuri ale Moldovei! A crescut și hrișca, a crescut și nigrilica. In casa-laborator, mostrele culturilor depe terenul experimental stau mărturie despre nebiruita putere a științei, despre voința de învățătură a colectiviștilor. Iată cartofii: la țăranii muncitori cu gospodărie individuală din Pribești rodul a fost de 3.500 kgr. la hectar; pe pământul colectiviștilor, de 10.000 kgr. Pe terenul experimental, 17.500 kgr.!

Pe vremuri, colectiviștii de azi strângeau abia vreo 2-300 kilograme de grâu și porumb la pogon. Și doar tot o jumătate de hectar are terenul experimental ale cărui recolte sunt de mii de kilograme!

Soiurile noi de cartofi cultivate și recoltele pe lotul experimental au fost trimise la Iași. Acolo, la Institutul Agronomic, miezul lor va fi cercetat. Să se vadă care anume e mai bogat în substanțe hrănitoare, care soi e mai bun pentru pământul de Pribești. Și care soi va trece examenul, acela va fi trimis îndărăt să se înmulțească.

A trecut aproape un an dela constituirea cercului miciurinist. In anul acesta terenul de experiențe nu mai are o jumătate de hectar, ci un hectar și jumătate.

Pe lotul experimental a început să crească covorul unui conveier de plante furajere. Va fi o experiență de însemnătate deosebită. Când, într'un sector al conveierului va fâșâi oțelul coaselor, recoltând fânul copt, alături, fânul abia va da în floare, mai încolo, abia va înmuguri, iar în capătul celălalt, abia va răsări coltul fraged al ierbii. Colectiviștii învață astfel să aibă, pentru vitele lor, nutreț proaspăt până toamna târziu.

Pe lotul experimental s'au pus două noi soiuri de grâu de toamnă: „Tg. Frumos 16" și „A. 15 superelită", pe o parcelă comparativă cu soiul local „A. 15". Unul din soiuri va câștiga examenul. Și pe tarlalele gospodăriei, spicele acelui soi se vor tălăzui în valuri aurii.

Toamna trecută, alte 123 de familii au intrat în gospodăria colectivă. Oameni ca Samson Costache, Nicolae Apetrei și Dumitru Apostoaiei au venit la sediul gospodăriei și au spus:

— Aducem și noi cereri. Ne-am convins că roade bogate putem culege numai laolaltă.

Din rândurile noilor membri se vor ivi alți miciuriniști îndrăzneți.

CONDUCĂTORI TINERI

Gh. Rădulescu e mereu în mijlocul cetăţenilor din raionul Târgu-Jiu. El urmăreşte pe teren modul în care se ridică construcţiile de interes obştesc.

La birou se află un tânăr înalt şi voinic. Vorbeşte cu căldură unui grup de tovarăşi.

— Construirea căminului cultural a fost cerută de locuitorii cartierului. Trebue să reuşiţi. O să vă dăm mijloacele de transport pe care le cereţi, iar pe cetăţeni trebue să-i convingeţi voi să dea o mână de ajutor. De pildă, eu locuiesc în acelaş cartier. Dece nu m'aţi chemat şi pe mine?

N'ar fi fost nevoie să-l cheme. Tovarşul Gheorghe Rădulescu ar fi mers oricum. In câte după amiezi nu l-au văzut locuitorii Târgu-Jiului pe şantierele oraşului, nu numai controlând mersul lucrărilor. dar chiar apucând cu braţele sale zdravene târnăcopul şi lopata?

Işi priveşte ceasul. Trebue să ajungă la timp pe şantierul noii şcoli elementare şi să primească un grup de cetăţeni care au venit să propună înfiinţarea unei gospodării anexe de zarzavaturi...

La fabrica de tutun unde a lucrat înainte, muncitorul lăcătuş Gheorghe Rădulescu, a dat dovadă de acelaş elan tineresc, de aceeaşi dorinţă de muncă şi luptă ca şi acum. La fel şi în munca sa de activist de partid. Dar pentru locuitorii oraşului el era totuşi, în momentul alegerii sale, un preşedinte excepţional de tânăr. Nu avea atunci decât 23 de ani! In faţă i se aşterneau sarcini multe şi grele. Trebuiau îndeplinite urgent lucrări importante în oraş. O serie de apucături vechi trebuiau combătute şi înlăturate din rândurile funcţionarilor sfatului popular.

Prin controlul său sever, cererile n'au mai zăcut în sertare. Comisiile permanente au început să lucreze efectiv. Un suflu tineresc străbătea întreaga instituţie.

In patru ani de zile oraşul s'a putut mândri cu o piaţă nouă, cu o grădină publică refăcută şi bine întreţinută, cu o moară mare, cu cinci cămine culturale, cu o uzină electrică de capacitate sporită şi alte numeroase realizări.

Acelaş elan străbate şi activitatea sa din ultima vreme de când a fost ales preşedinte al sfatului popular raional. In fiecare din noile realizări, pulsează ceva din avântul tânărului preşedinte Gheorghe Rădulescu.

Tânărul director Kleinberg dirijează întreaga muncă a şantierului dela Buftea.

La câţiva kilometri de Bucureşti, la Buftea, se ridică cetatea de mâine a filmului românesc. Pe malul lacului, în mijlocul unui parc imens, se întinde pădurea de schele a acestei uriaşe construcţii.

Cu câteva luni în urmă, când zăpada se cernea deasă peste şantier, a sosit aici un director nou. Un bărbat tânăr, plin de energie, venea să conducă mii de muncitori şi tineri brigadieri, care plămădeau cu mâinile lor una din măreţele construcţii ale socialismului. De aceşti tineri noul director Kleinberg se simţea legat cu mii de fire, care se întind cu ani în urmă; încă de când — în 1942 — el a păşit în rândurile U.T.C.-ului. Pe vremea aceea el visa la viitoarele şantiere ale socialismului; acum el era numit conducătorul unuia dintre acestea.

Situaţia găsită nu-l putea mulţumi. Planul nu era întotdeauna îndeplinit. Din primele zile el a trebuit să înceapă munca de organizare, lupta cu birocratismul, cu elementele necinstite, cu toate piedicile ce stânjeneau munca pe şantier. Din primele zile, în biroul său, mobilat modest, au început să vină brigadieri:

— Tovarăşe director, brigăzile nu sunt bine repartizate pe loturile de muncă... Iar clubul a fost transformat în magazie.

Directorul i-a ascultat atent, apoi a chemat pe inginerul şef şi împreună cu brigadierii au refăcut planul de repartizare. A redat şi clubului localul cuvenit.

Pe directorul Kleinberg îl poţi vedea la noul club al şantierului, la cele şapte şcoli de calificare, la cantină interesându-se de masa brigadierilor, peste tot, acolo unde e nevoie de priceperea şi ajutorul său.

Pe şantierul tineretului dela Buftea, au venit acum zilele însorite ale verii. Pădurea de schele s'a mărit, s'a înălţat sub mâinile harnice ale muncitorilor, ale brigadierilor. Planul e la zi. Şi la toate acestea, directorul Kleinberg a luat parte cu tot elanul lui tineresc, cu toată forţa de muncă a celor 28 de ani ai săi.

Directorul Teatrului Tineretului, Tiberiu Penţea, (stânga) împreună cu regizorul N. Massim asistând la o repetiţie.

Teatrul Tineretului se pregăteşte pentru Festival. Noul director, venit numai de o lună, a reuşit să pună la punct şi turneele prin sate, şi întâlnirile cu brigadierii dela şantierul „23 August“ şi premiera „Dela 4 în sus“ inspirată din viaţa ceferiştilor.

Operativitatea aceasta şi-a câştigat-o directorul Tiberiu Penţea în multilaterala lui activitate de om de teatru.

A intrat întâia oară pe scenă în rolul primului soldat din „Fiul meu“ şi azi conduce Teatrul Tineretului. Activitatea lui de membru de partid l-a învăţat nu numai cum să lucreze organizat şi cum să-şi apropie oamenii, ci i-a dat şi căldura necesară interpretării entuziastului doctor Murgu din piesa Luciei Demetrius. Coborând în 1948 treptele Academiei de Artă Dramatică din Cluj, el nu bănuia că — în curând — avea să viziteze teatrele din ţară în calitate de inspector al Comitetului pentru Artă, şi apoi să conducă unul din marile teatre ale Republicii.

Din ziua în care tânărul actor Tiberiu Penţea intra în scenă pentru prima oară, şi până azi, n'au trecut decât cinci ani. In România de eri un actor nu ar fi putut străbate acest drum nici într'o viaţă întreagă. Iar Tiberiu Penţea nu e decât la început.

Convorbirea cu ministrul se terminase. Tânărul ieşi repede din cabinet. Era emoţionat şi, ca întotdeauna în astfel de împrejurări, faţa îi era palidă. Auzea încă glasul ministrului:

— Să porneşti în munca dumitale de decan cu tot entuziasmul tinereţii şi să lucrezi în aşa fel încât fiecare ceas să-ţi dea satisfacţia muncii rodnice.

De atunci au trecut câteva luni. La conducerea facultăţii de agrotehnică din Cluj stă acelaş tânăr. Potrivit de stat, cu o înfăţişare modestă, cu chipul deschis, sincer, tânărul te priveşte cu nişte ochi albaştri, senini.

La 27 de ani Ernest Király e decan. Cu ani în urmă, fiul factorului poştal Király nici nu se gândise la aşa ceva. Copilăria sa trudită, săracă, îi strâmtase orizontul. Până în clasa a patra de liceu, taică-său făcuse tot ce-i stătea în puteri ca să-i plătească taxele, cărţile, uniforma. Ajuns la cincisprezece ani, a trebuit să se descurce singur. Şi atunci, în timpul verii, şi uneori chiar şi în vremea cursurilor, Király era când salahor la şosele, când grădinar ori zidar, când paznic de noapte. Fiecare ceas de învăţătură trebuia să-l plătească cu zile întregi de muncă istovitoare.

Au venit anii plini de prefaceri ce-au urmat eliberării patriei. Intr'o bună zi, primi o veste mare: va pleca să studieze în Uniunea Sovietică. Din ziua aceea de vară — era în anul 1947 — s'a schimbat întreaga sa viaţă. Cinci ani a stat alături de studenţii sovietici la Institutul Agronomic din Harcov. Când a plecat din ţară, sectorul socialist din agricultură nu era format; când s'a întors l-a găsit în plină dezvoltare.

In cele câteva luni de când a fost numit decan, Király a căutat să îndrume cercetările ştiinţifice spre o legătură strânsă cu viaţa. Ocupaţiile de fiecare zi, munca la catedră, nu-l împiedică să facă el însuşi cercetări ştiinţifice. Impreună cu un colectiv de profesori, Király elaborează o lucrare cu privire la îmbinarea ramurilor de producţie în gospodăriile colective.

In faţa tânărului decan stau probleme de conducere a facultăţii, de îndrumare a muncii ştiinţifice. El ca şi toţi cei care-l cunosc e convins că nu va desminţi încrederea ce i-a fost arătată, că va putea dărui patriei cu folos toată priceperea, puterile şi entuziasmul său.

In laboratorul Facultăţii de Agrotehnică din Cluj. Intre studenţi, (al doilea din dreapta) tânărul decan: Ernest Király.

Domnica Mărgineanu abia a împlinit 26 de ani. Când era de seama ei, maică-sa se trudea să se descurce în treburile gospodăriei lor sărace, iar taică-său, sărman pălmaş, căuta să deslege o problemă grea: cum să hrănească din rodul muncii a două mâini, şase guri. La vârsta aceasta, fiica lor conduce gospodăria colectivă, iar la sesiunile Marii Adunări Naţionale, ea îşi spune cuvântul, ca deputată.

Domnica a făcut şapte clase primare, legând în nodul lacrimilor speranţa de a putea merge la o învăţătură mai înaltă. Alături de taică-său a început să lucreze prin viile moşierilor din regiune. Eliberarea ţării a schimbat şi viaţa Domnicăi. Utemistă, a crescut la şcoala luptei revoluţionare; organizaţia a făcut-o să priceapă dece Ştefan Oniga era omul cel mai bogat din sat şi dece sărăcimea din Mirăslău a avut de îndurat atâtea suferinţe. Domnica auzise în copilărie că lumea-i împărţită în săraci şi bogaţi şi aşa va rămâne. Astăzi, ea ştie că lumea poate fi schimbată. Domnica a învăţat să urască pe chiaburi, să lupte pentru desfiinţarea exploatării.

La gospodăria colectivă din Mirăslău, a fost ales un nou preşedinte: Domnica Mărgineanu, deputată în Marea Adunare Naţională. De curând, ea a împlinit 26 ani.

Impreună cu familia a intrat dela început în gospodăria colectivă şi a devenit socotitoare. Era greu; uneori se simţea descurajată.

— N'ai dece te teme, îi spunea Francisc Taloş, secretarul organizaţiei de bază. Nu eşti singură. Toţi învăţăm lucruri noi, neobişnuite. Totul e să ai voinţă şi îndrăzneală.

Tânăra socotitoare a prins meşteşugul treburilor obşteşti, a învăţat să lucreze cu migală fără să piardă din vedere problemele mari de dezvoltare a gospodăriei. In Februarie anul acesta, colectiviştii au hotărît s'o aleagă preşedintă. Domnica s'a codit o vreme.

— Eu nu sunt omul potrivit pentru o asemenea treabă. Vă mulţumesc că v'aţi gândit la mine, dar nu pot primi.

Colectiviştii, însă, nu i-au luat în seamă îndoielile. Zenobie Blag, brigadierul dela „a întâia“, i-a spus atunci:

— Dacă şi tinerilor li-e teamă de greutăţi, ce să mai vorbim de cei bătrâni? Noi credem că tu poţi să ne fii un bun conducător. La urma urmei, unei gospodării tinere i se potriveşte un preşedinte tânăr.

In patru luni de când e preşedintă, Domnica a putut să dovedească priceperea ei: în campania de însămânţări gospodăria a terminat lucrările înainte de termen, devenind fruntaşă pe raion.

Dela fereastra biroului său, preşedinta priveşte casele noi ce alcătuesc uliţa colectiviştilor. E începutul rodului muncii în comun, mugurii buneistări spre care merg foştii iobagi. Gândul ei sboară spre vremea când în tot satul, în toată ţara, vor fi numai case mândre. Ea îşi făgăduieşte să nu-şi precupeţească puterile şi să muncească în aşa fel, încât vremea aceasta să fie cât mai aproape.

AI. GÂRNEAŢĂ
I. MURGU
EI. ŞINCAN

Scenă de dans din baletul „Coppelia"

COPPELIA

Din balconul unei case, o tânără fată privește, parcă gânditoare, orășelul ce se trezește în zori la viață. E gingașă, frumoasă, dar în toată făptura ei se simte ceva tainic, de neînțeles. Niciun zâmbet nu-i flutură pe buze, nicio sclipire nu-i luminează ochii. Stă nemișcată și singuratică, nepăsătoare la tot ce se petrece în jur.

In micul târg polonez în care trăește fata, nimeni nu știe cine este, nimeni nu știe ce se petrece în casa în care locuește. E locuința lui Coppélius, un bătrân maniac și tăcut care trece arareori pe străzile târgușorului, și atunci pe furiș, parcă temător, ferindu-se de oameni. Din dosul pereților locuinței sale se aud de multe ori sgomote ciudate, iar în ferestre se răsfrâng lumini care joacă într'un vălmășag neastâmpărat de umbre fantastice.

Nimeni din târg nu îndrăznește să-l întrebe pe Coppélius cu ce se îndeletnicește în casa lui misterioasă, dar toți sunt curioși să-i afle taina, toți sunt dornici să cunoască adevărul. Iată-i cum se perindă prin fața noastră, tineri și bătrâni, femei și copii în costume pitorești, de un viu colorit, discutând și glumind, gesticulând și râzând. Mișcările lor sunt atât de grăitoare încât te lași furat de impresia că te afli printre ei în piața târgușorului, cu mai bine de un veac în urmă, uitând că e vorba de un balet...

Privirea ne este atrasă de figura Swanildei, o fată frumoasă care dansează cu o grație fermecătoare, plină de naturaleță. Ea nu este atât de veselă ca cei din jur. Ii înțelegi gândurile și simțirea din felul în care se mișcă, din cele mai mici amănunte ale atitudinii, din căutătura ochilor, din graiul tăcut dar atât de lesne de înțeles al dansului. Mai mult ca toți ceilalți, ea este stăpânită de dorința de a descoperi misterul care o înconjoară pe tânăra necunoscută din balcon, fiindcă a observat că prea de multe ori și-a îndreptat privirea într'acolo logodnicul ei Frantz.

Acesta a avut impresia că fata din balcon l-a luat în seamă și e măgulit. I se pare chiar că s'a îndrăgostit de ea și ar vrea s'o cunoască, dar în realitate și el este mânat de curiozitate, de dorința de a afla cine este și ce caută fata singuratecă și tăcută în casa lui Coppélius. Datorită nehotărîrii și ezitărilor lui Frantz, între cei doi tineri se iscă până la urmă o ceartă.

In piață mulțimea se strânge tot mai deasă. Tineretul se avântă într'o mazurcă înfocată, în care-și exprimă dragostea de viață și de pământul scump al patriei, sub privirile înduioșate ale bătrânilor. Veselia crește și mai mult când sosește un grup de tineri țărani dintr'un sat unguresc din apropierea frontierei, care este primit cu mare bucurie într'o atmosferă de înfrățire și prietenie. Oaspeții dansează un ceardaș și apoi se prind la vorbă cu localnicii.

Tabloul minunat al veseliei populare este redat cu multă însuflețire de întregul ansamblu de balet al Operei de Stat. Prin simplitatea mișcărilor, prin evitarea oricăror efecte de virtuozitate, interpreții creează imagini convingătoare ale vieții, oameni care simt și gândesc așa cum simt și gândesc oamenii din popor. Ei exprimă sănătatea sufletească și optimismul robust, bucuria de a trăi și o nesecată veselie.

Așa este în primul rând, Swanilda, pe care o regăsim în actul II în casa lui Coppélius, unde a pătruns pe furiș împreună cu prietenele ei în lipsa acestuia. Pline de îndrăzneală, ele au intrat în vizuina bătrânului pentru a afla însfârșit adevărul.

După înfățișarea de viață clocotitoare din timpul zilei a târgușorului, tăcerea ce domnește în casa lui Coppélius este atât de apăsătoare, atât de neașteptată, încât fetele înaintează cu multă grijă, ferindu-se să facă vreun sgomot care ar putea trezi pe cineva. Ele rămân înmărmurite atunci când dau cu ochii de niște oameni îmbrăcați în haine ciudate și care stau nemișcați, cu gesturi rămase la jumătatea drumului, ca și cum ar fi fost oprite de o putere nevăzută. Incetul cu încetul, ele se apropie de acești oameni fără viață, pe care-i ating în treacăt, până când unii din ei încep să facă mișcări mecanice în sunetele unor melodii stranii. In realitate nu sunt decât păpuși automate construite de Coppélius, păpuși de felul frumoasei necunoscute din balcon, pe care fetele o descoperă mai târziu în dosul unei draperii. Ele sunt cuprinse de o mare veselie, mai ales când își dau seama cât de rău s'a păcălit Frantz și alți prieteni de-ai lui.

Dar iată că se reîntoarce Coppélius și fetele fug care încotro. Numai Swanilda se ascunde și-i urmărește acțiunile, înțelegând în cele din urmă că bătrânul nu-i în toate mințile. Intr'adevăr, acesta urmărește să dea viață păpușii din balcon prin diferite formule magice, crezând că va ajunge la aceasta mai ales prin răpirea sufletului lui Frantz, care a intrat și el în casă pe furiș și pe care bătrânul l-a adormit cu ajutorul unui narcotic. Swanilda se hotărăște atunci să-i joace lui Coppélius o farsă și ia locul păpușii din spatele draperiei. Ea îl păcălește pe bătrân, făcându-l să creadă că și-a realizat visul de a însufleți păpușa. In rătăcirea sa, Coppélius se vede atotputernic și nu-și mai poate stăpâni sentimentul de bucurie triumfătoare care l-a cuprins. Dar Frantz se trezește între timp și-și dă seama că a greșit venind în căutarea frumoasei necunoscute. El se împacă cu Swanilda cu care fuge din casa fără viață, iar bătrânul înțelege însfârșit că a fost tras pe sfoară.

Oleg Danovschi în rolul bătrânului Coppelius din baletul „Coppelia".

Această scenă, în care comicul situației merge până la ridiculizarea satirică a unei mentalități învechite, cu rădăcini adânci în misticismul trecutului feudal, constitue momentul culminant al baletului. Aci se afirmă limpede forța vitală și humorul oamenilor din popor, care știu să înfrunte cu hotărîre și să înfrângă tot ceeace se împotrivește mersului înainte al vieții.

Dar dacă farsa s'a terminat aci, baletul mai are în încheiere un tablou, în care ne este înfățișată serbarea clopotului și episodul căsătoriei Swanildei cu Frantz. Petrecerea populară se desfășoară într'un iureș de veselie exuberantă, subliniată de ritmurile pătrunzătoare ale muzicii.

Rolul Swanildei este interpretat alternativ de Sanda Orleanu-Jar, artistă emerită a R.P.R. și Irinel Liciu; al lui Frantz, de Gabriel Popescu și Gelu Matei, iar al lui Coppélius, de Oleg Danovschi și Stere Popescu; cu toții au realizat succese de seamă pe calea interpretării realiste în genul baletului.

*

Spectatorul părăsește sala Operei de Stat din București cu convingerea că baletul „Coppélia" reprezintă un succes, la care au contribuit deopotrivă soliștii și ansamblul de balet, regizorul Oleg Danovschi, coreograful Al. Romanovschi, maestrul emerit al artei din R.P.R., dirijorul R. Rosenstock, pictorul scenograf M. Rubingher și tehnicienii. Sunt totuși de relevat unele lipsuri ca, de pildă, o sincronizare imperfectă în anumite mișcări de ansamblu; teama exagerată a fetelor când se află în casa lui Coppélius, teamă care umbrește caracterul hotărît și îndrăzneț al femeilor din popor — și, mai ales, faptul de a fi suprimat dansurile alegorice din actul III, prevăzute în libretul original. Aceasta a făcut ca scena petrecerii finale să se desfășoare pe o muzică în parte inadecuată, care a trebuit să fie complectată din această cauză cu pasagii muzicale luate din alte părți ale baletului. Fără îndoială, aceste lipsuri pot și trebuesc înlăturate cât mai curând. Ceeace trebue însă subliniat este faptul că, dacă baletul „Coppélia" — o lucrare de valoare a compozitorului francez din veacul trecut Léo Delibes — este pe cale să-și câștige un loc important în repertoriul Operei noastre, datorită conținutului și reușitei ei realizări artistice, nu este mai puțin adevărat că această premieră nu poate acoperi golurile serioase ale repertoriului. Massele largi de oameni ai muncii, care iubesc acest gen de spectacol, așteaptă să vadă pe scena Operei de Stat din București baletele clasice ruse, lucrări ale compozitorilor sovietici, precum și balete originale, pe teme contemporane. Ultima premieră ne-a arătat că resursele artistice ale Operei de Stat din București sunt la un nivel care ne îndreptățește să sperăm că ele vor fi valorificate într'un viitor nu prea îndepărtat în spectacole noi și tot mai valoroase.

D. SPĂTARU

Sanda Orleanu-Jar, artistă emerită a R.P.R., și Gabriel Popescu, în rolurile Swanilda și Frantz din baletul „Coppelia".

SE PREGĂTESC PENTRU MARILE ÎNTRECERI

Desigur cine l-a văzut vreodată pe Ioan Söter la antrenament își poate da seama de munca migăloasă pe care o depune acest atlet remarcabil pentru perfecționarea tehnicii în proba sa de specialitate. Sărituri la diverse înălțimi, dar mai ales cu ștacheta așezată la 2 metri, fac parte în mod regulat din programul ședințelor sale de antrenament din fiecare zi.

— Sper să nu mai „agăț" niciodată ștacheta cu mâna stângă, spune campionul.

Într'adevăr, aceasta este o problemă esențială pentru un săritor care folosește stilul „dublă - foarfecă". Pentru aceasta trebuesc executate mii de sărituri apoi, exerciții pentru detentă, unde sunt utile mai ales săriturile variate și multă, foarte multă gimnastică. Antrenamentele pe stadion sunt alternate de altele în aerul proaspăt al pădurii. Fiecare clipă liberă este folosită de atlet pentru desăvârșirea pregătirii sale în vederea concursurilor Festivalului, în care va reprezenta culorile Republicii noastre.

Și jucătoarea de volei Rodica Sădeanu mărturisește râvna și ambiția cu care se pregătește pentru întrecerile tinerești ce vor veni.

— In fiecare zi, trei ore le consacru numai antrenamentelor la volei. Caut să-mi perfecționez „trasul" la fileu, astfel ca să pot executa lovituri decisive din toate pozițiile în care mi se „ridică" mingea. Aceasta este de mare importanță în jocul modern de volei în care rapiditatea și variația acțiunilor complică tot mai mult sarcina jucătorului atacant. In acelaș timp insist și asupra jocului de „fund", ca și asupra preciziei passelor. Vreau să contribui din toate puterile ca împreună cu celelalte volei-baliste ale noastre să ne prezentăm cât mai bine la jocurile din cadrul Festivalului. Și sunt sigură că vom reuși...

Cuvintele Rodicăi Sădeanu exprimă gândurile tuturor sportivilor fruntași ai țării noastre, care în întrecerile pe stadion cu tinerii veniți din toate colțurile lumii, doresc să reprezinte cu succes mișcarea noastră sportivă de masse.

R. VOIA

2,05 m!... Cu doi centimetri mai mult decât recordul țării noastre! La atât este ridicată ștacheta pentru săritura pe care o execută maestrul sportului Ioan Söter. Peste o frântură de secundă, atinsă ușor de corpul săritorului, ștacheta va cădea de pe suporți... Tentativă de record R.P.R., eșuată de astă dată, dar pe care viitorul o poate desigur transforma în performanță omologată.

O fază dinamică dintr'o întâlnire de volei. Jucătoarea Rodica Sădeanu s'a înălțat în săritură deasupa fileului și va lovi mingea cu putere, trimițând-o în terenul advers. Gest obișnuit, repetat de zeci de ori în cursul jocului, dar pe care pentru a-l stăpâni cu măestrie este nevoie de foarte multă pregătire, râvnă neobosită și dorința de a progresa.

Mâhnirile EROULUI POZITIV

— Povestire satirică —

de Marga COSAŞU

Desene de Cik DAMADIAN

„O, zei atotputernici! Pogorîţi harul vostru divin asupră-mi"! ar fi spus un erou dintr'o tragedie antică. Dar eu sunt un erou al zilelor noastre. Şi încă un erou pozitiv. Deaceea implor: O, cititori, o critici! Salvaţi-mă! Autorul meu, părintele meu, se poartă cu mine de parcă mi-ar fi mamă maşteră! Nu mă lasă să trăiesc, nu mă lasă să-mi cuceresc fericirea spre care năzuiesc şi pe care chiar el recunoaşte în public că o merit din plin. Şi dacă m'am hotărît să vorbesc, este fiindcă mi-a ajuns stiloul la os! Dar nu vreau să vă influenţez. Judecaţi voi singuri; eu vă prezint doar faptele.

Aşa dar, sunt — după cum v'am spus — un erou pozitiv. Faţa mea este ca dăltuită în piatră, sprâncenele stufoase, umerii largi, iar când vreau să-mi arăt hotărîrea, tai aerul cu muchia palmei şi uneori izbesc cu pumnul în masă. (Mă doare, dar e caracteristic). Muncesc cu râvnă. Depun eforturi pentru ridicarea mea profesională. Şi politică. La şedinţe am bunul obicei să iau cuvântul când am ceva de seamă de spus. Când nu, îi ascult cu luare aminte pe cei ce spun lucruri importante şi îi ocărăsc în gând pe cei ce vorbesc fără rost, lungesc inutil şedinţa şi obligă pe cititor să sară câteva pagini din carte. Faţă de mama, nutresc sentimente pline de duioşie. Şi până şi cu autorul meu m'am înţeles destul de bine, un timp. M'am înţeles, spun, pentrucă acuma — o! —acuma lucrurile stau cu totul altfel. Pe la pagina 120 am întâlnit o fată. O fată care mi-a plăcut mult. Şi de atunci a început calvarul. Staţi, nu vă pripiţi! Credeţi că fata nu ar fi demnă de dragostea mea? Aşi, de unde! Aproape tot ce v'am spus despre mine, i se potriveşte şi ei. Intrebaţi-l pe autor, dacă vă închipuiţi că eu nu sunt obiectiv. M'am întâlnit cu ea. Odată, de două, de zece ori. Am

— Haina seamănă. Restul... umplu eu!...

lăsat-o să întrevadă ce mă frământă şi, într'o seară, mi-am spus:

— Acuma-i spun tot. Cadrul, tocmai potrivit: lună, stele, nouri străvezii, zefir, o muzică îndepărtată. Ce să mai aştept? I-am prins mâna în palmele mele asprite de muncă şi am început:

— Draga mea...

— Ce-ai de gând să faci? — a răsunat deodată o voce sumbră.

— Să-i spun că o iubesc, am răspuns.

— Dar cum vrei s'o faci?

— Aşa, am grăit, dela suflet la suflet. Omeneşte. Şi nu mă ţine mult de vorbă că se plictiseşte fata.

— Stop! mi-a spus el. (Aţi ghicit, era autorul). Poţi să i-o spui. Dar numai aşa cum înţeleg eu că trebue s'o facă un erou pozitiv.

In clipa aceea, ochii mi s'au întepenit, sângele a încetat să-mi mai bată în vine şi am spus:

— Draga mea, azi am depăşit norma cu 98 la sută.

— Sunt mândră de tine! mi-a răspuns ea, dar am simţit că se plictisise, iar cititorul a căscat, a aruncat cartea şi a adormit buştean.

A mai trecut un timp. Muncă. Luptă. Bucurii şi frământări. Am avut succese, dar şi frământări. Şi iată că un grav accident m'a făcut să-mi pierd vederea. După primele îngrijiri, tovarăşii mei de muncă m'au dus acasă. In primul moment, mama, îngrozită, a pornit spre mine. O simţeam aproape şi abia aşteptam să-mi sprijin capul pe umărul ei, să-i simt mângâierea caldă. Dar, dumnezeule! Mama n'a venit la mine. S'a oprit şi a început să ţină un discurs. Lucrul m'a uimit, fiindcă nu-i cunoscusem până atunci niciun fel de talent oratoric. M'a şi îndurerat, pentrucă — aşa cum am spus — altceva aşteptam în clipa aceea dela ea. Şi multă vreme n'am putut s'o iert pentru lipsa ei de înţelegere. Când m'am făcut bine, am întrebat-o între patru ochi (el, autorul, nu era de faţă):

— Mamă, cum ai putut, atunci, să fii atât de crudă? Unde-ţi era inima?

Abia atunci mama s'a aruncat la pieptul meu, a început să plângă şi, printre hohote, mi-a mărturisit:

— In mâna autorului... El... el... autorul... el e de vină!

Acum fata ştia că o iubesc (în timpul bolii, cum nu-i puteam da date asupra producţiei, autorul s'a îndurat de mine şi mi-a îngăduit să i-o spun). Totul părea că merge pe calea cea bună. Şi, pentru a sărbători reintrarea mea în câmpul muncii, am hotărît să plec, împreună cu ea, într'o excursie. Imi pusesem mari nădejdi în această excursie, pentrucă şi de astă dată, cadrul fiind prielnic — munţi, isvoare, pădure tainică — aveam de gând să cer mâna fetei. Rucsacul era gata. Când deodată, din umbră, aceeaşi voce sumbră şi rău prevestitoare:

— Ce zi e azi? mă întrebă.

— Duminică, răspund liniştit.

— Şi când îţi reiei munca?

— Mâine, luni, spun eu şi simt ceva, ca o prevestire rea.

— Şi acum unde pleci?

— Păi, în excursie.

— Dar de uzină nu ţi-e dor, mă întreabă glasul cel sumbru.

— Mi-e dor! răspund eu plin de emoţie. Abia aştept s'o revăd!

— Atunci, spune el, du-te chiar acum acolo. Ai să vezi şi uzina şi ai să experimentezi cuţitul de strung la care te-am pus să te gândeşti în timpul bolii. Ce, degeaba m'am documentat atâta vreme?

S'a făcut frig. Mai aveam însă destulă viaţă în mine ca să-l rog:

— Lasă asta pe mâine! Sau la noapte, când mă întorc...

— Ascultă, eşti sau nu erou pozitiv?

— Sunt, răspund, doar am dovedit-o în 273 de pagini...

— Atunci, mi-a ordonat el, du-te şi experimentează cuţitul.

Binecunoscutul simptom al înghe-ţării sângelui a apărut din nou.

... Fata a plecat singură în excursie. Şi ce credeţi că s'a întâmplat? (Asta autorul nu vrea s'o recunoască cu niciun preţ. Dar e aşa cum vă spun!) Fata s'a plictisit să tot aibă de-aface cu o statistică vie. Un altul, care poate va fi şi el cândva erou pozitiv, dar care deocamdată nu e, a îndrăgit-o... In curând se vor căsători.

Să mă sinucid? Nu! De o mie de ori nu! Sunt un erou pozitiv şi chiar el, autorul, m'a învăţat că trebue să lupt pentru viaţă. Dar singur nu voi reuşi. V'am mărturisit tot. Acum, ajutaţi-mă, spuneţi-i voi, o cititori, o critică, cât mi-e de greu să trăiesc aşa. Spuneţi-i că, lipsindu-mă de sentimentele cele mai omeneşti, îmi sărăceşte viaţa şi asta nu este drept, nu este drept! Sunt sigur că intervenţia voastră va fi salutară!

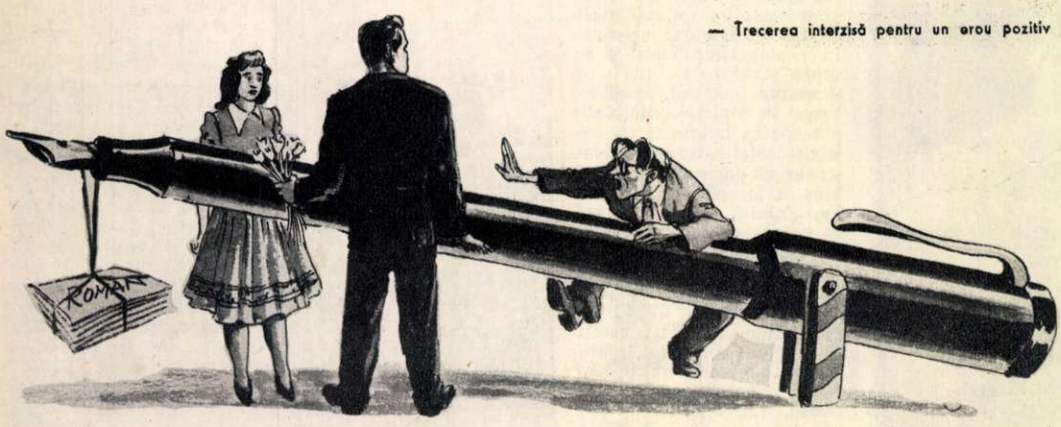

— Trecerea interzisă pentru un erou pozitiv

FILATELIE

Viața fericită a copiilor crescuți și educați în marea Țară a Socialismului și în țările de democrație populară este ilustrată de zeci de emisiuni de timbre poștale ale acestor țări.

Cu ocazia zilei de 1 Iunie, Ziua Internațională a Copilului, vom trece în revistă câteva emisiuni de timbre, închinate copilului.

In Uniunea Sovietică, s'a pus în circulație în anul 1948 o emisiune închinată pionierilor, formată din următoarele valori: 30 kop. de culoare violetă reprezentând o coloană de copii pe malurile însorite ale unei stațiuni balneare din Crimeea; 45 kop. de culoare carmin (salutul pionierilor); 60 kop. de culoare violet-albastră (un pionier cu goarna sunând adunarea) și 1 Rb. de culoare albastră (pionieri în tabără).

In țara noastră, începând din anul 1950, se emite anual câte o serie de timbre închinată pionierilor.

Emisiunea anului 1952 este formată din trei valori: 0,20 lei de culoare brună (salutul pionierului), 0,55 lei de culoare verde (pionieri culegând plante) și 1,75 lei de culoare albastră (un muncitor cu copii reîntorcându-se voios dela o manifestație de 1 Mai).

In Republica Cehoslovacă, apar din doi în doi ani serii de timbre închinate copilului. Timbrul alăturat face parte din seria anului 1947, formată din 3 valori: 1,50 Kcs. de culoare roz-lila (un băiețaș), 2 Kcs. de culoare albastră-cenușie (mama și copilul) și 3 Kcs. de culoare carmin (o fetiță).

In Republica Populară Ungară, au fost închinate două emisiuni copilului: Prima în anul 1950 și a doua în anul 1951 formată din cinci valori: 30 f. de culoare brună (înfățișând copii din cele cinci continente), 40 f. de culoare verde (aeromodelism), 50 f. de culoare brun-roșcată (înfățișând trenul pionierilor), 60 f. de culoare violet-roz (pionieri în laborator) și 1,70 F. de culoare albastră (un pionier sunând adunarea).

In Republica Populară Polonă, au apărut deasemenea emisiuni de timbre închinate copilului.

Cea din anul trecut (un timbru) are valoarea de 45 + 15 gr. (înfățișând pe tovarășul Boleslaw Bierut — conducătorul poporului polonez — înconjurat de copii).

CIȘMIGIUL, ASTĂZI

Curând, Bucureștiul va găzdui zeci de mii de tineri, veniți din toate colțurile lumii, la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie. Alături de construcții noi, menite să deservească Festivalul, orașul își împrospătează și vechile podoabe. Printre acestea, se numără și cea mai veche grădină a Bucureștiului, Cișmigiul, grădină dragă tuturor oamenilor muncii din Capitală.

Coroanele pline, bogate, ale celor peste cinci sute de soiuri de copaci, aleea trandafirilor, rotonda romană, rotonda stahanoviștilor sunt tot atâtea frumuseți care-ți răpesc privirea.

Cu vreo sută și cincisprezece ani în urmă, la marginea mlaștinilor Dâmboviței, dincolo de bariera orașului, și-a clădit lăcaș un meșteșugar iscusit, reparator de cișmele. Când li se stricau cișmelele, bucureștenii veneau să-l cheme pe „cișmigiu" — și numele acesta s'a păstrat și după ce apele Dâmboviței și-au găsit cale nouă, și după ce locul acesta a devenit o grădină cuprinsă în hotarele orașului.

Cel de-al doilea război mondial n'a ocolit nici Cișmigiul. Nu mai puțin de patruzeci și patru de bombe au căzut asupra grădinii.

In anii puterii populare, stricăciunile războiului au fost repede reparate și Cișmigiul, mai frumos ca oricând, oferă azi prilej de odihnă și destindere zecilor de mii de oameni, care vin să-l viziteze. Zeci de grădinari se străduesc să reîntinerească vechea grădină.

Până la sfârșitul lunii Martie, au fost sădite peste patru mii de perene, iar până la sfârșitul anului, vor fi zece mii!

In general, cifrele privitoare la Cișmigiu sunt uimitoare. Când privești planul de dezvoltare a grădinii pe anul acesta, afli că se vor planta 351.923 flori de sezon, dintre care nu mai puțin de 5000 crizanteme, 2400 trandafiri, 3700 arbuști coniferi și buxuși, 600 de arbori de pepinieră! Panselele, stânjeneii, primulele, se numără cu zecile de mii!

Minunățiile Cișmigiului constitue o podoabă a Bucureștiului. Ele așteaptă miile de oaspeți, care în curând ne vor cinsti Capitala.

I. DANIEL

DELFINII DIN MAREA NEAGRĂ

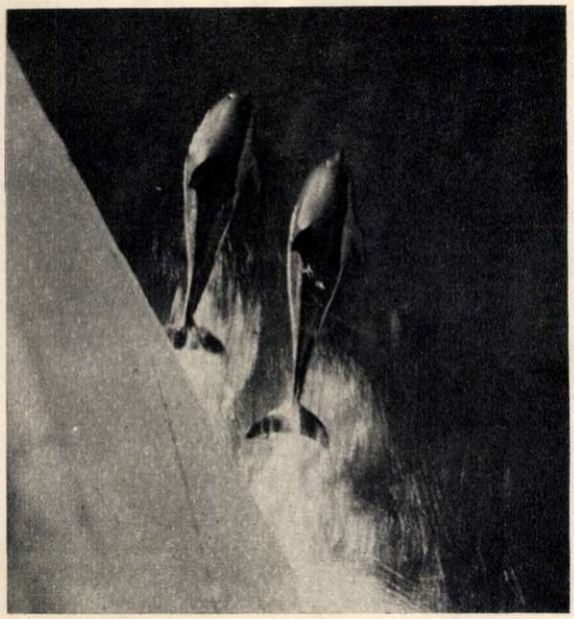

Privind marea pe timp senin, depe înălțimea falezei dobrogene, poți vedea adesea cum pe întinderile sale albastre, cu valurile ușor înspumate, saltă din când în când delfinii ce taie valurile ca niște muchii de secure. Își expun o clipă la soare pielea umedă, neagră, strălucitoare, înainte de a dispare din nou în apă. Deși au formă de pește, delfinii sunt totuși animale mamifere, adică nasc pui, pe care îi hrănesc cu lapte.

Cu ajutorul intensificării controlului din avion și perfecționându-și mijloacele de pescuit, pescarii sovietici au reușit să prindă anual circa 200.000 capete (aproximativ 10 milioane kilograme). Din grăsimea delfinilor se prepară un ulei industrial, bun pentru înmuiatul curelelor și prepararea săpunului și un ulei medicinal bogat în vitamina D., numit „delfinol". Pielea delfinilor, tăbăcită, se întrebuințează pentru confecționarea diferitelor obiecte de piele, poșete, etc., iar din carne se pregătesc conserve și mezeluri. Oasele măcinate dau un foarte bun îngrășământ pentru pământ, bogat în fosfat de calciu. Această remarcabilă resursă naturală, neglijată în trecut, este astăzi valorificată.

Delfinii fiind animale mamifere, respiră prin plămâni. Deaceea, din când în când, la 10—15 secunde, ei sar afară din apă, pentru a respira aer, prin singura lor nară, ce se află deasupra botului, ceva mai jos de frunte. Este tocmai timpul (dealtfel foarte scurt — două, trei secunde) de care profită vânătorul...

Raul CĂLINESCU

HUMOR de peste hotare

Dramaturgul: V'am adus o piesă nouă.

Directorul: Ați picat prost, acum suntem ocupați cu autorii clasici. Vă rugăm, reveniți peste cinci sute de ani...

(„LUDAS MATYI")

MOFTURI DE NEÎNȚELES

— Zău că nu înțeleg dece se plâng, de fapt, acești muncitori! — a spus un industriaș italian. — Inainte munceau 16 ore pe zi și nu erau mulțumiți. Acum muncesc 16 ore pe săptămână și tot nu sunt mulțumiți!...

(„NEUE BERLINER ILLUSTRIERTE")

APEL CĂTRE SATIRICI

— Sarcina voastră este să lecuiți oamenii cu ajutorul râsului, nu cu ajutorul somnului!

(„SZPILKI")

INTREBARE LA INTREBARE

Un ziarist francez l-a întrebat pe Chaplin:

— Cum vă simțiți la noi, în Franța?

— Eu ca eu, — a răspuns Chaplin, — dar cum vă simțiți dvs., la dvs. în Franța?

(„SZPILKI")

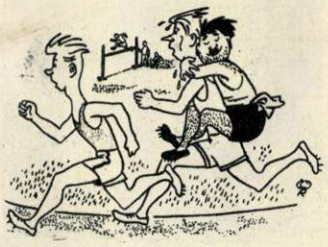

Cum își închipue chiulangiul întrecerile la G.M.A.

(„LUDAS MATYI")

CUVINTE INCRUCIȘATE

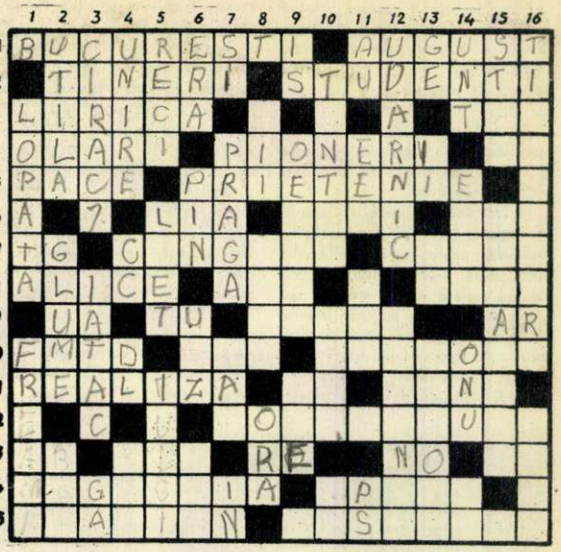

ORIZONTAL:

1. Va găzdui cel de-al treilea Congres Mondial al Tineretului și cel de-al patrulea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie. — Luna Festivalului. 2. Oaspeți dragi ai patriei noastre. — Își vor spune cuvântul lor hotărît în apărarea păcii, pentru prietenie între toți tinerii din lume. 3. Poezie sentimentală. — Pachet de hârtie. 4. Lucrători ceramici. — Își vor trimite cele mai bune vlăstare pentru a participa la Congres și la Festival. — Salut. 5. Bunul cel mai de preț al omenirii. — Trainică legătură, una din lozincile Festivalului. 6. Olimpia. — Grații .— Vechiu „ști". 7. Târg. — Lucrările lui vor prevede manifestările celui de-al patrulea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie .— Extras dintr'o operă. 8. Ploaie vânătorească. — Cap în Franța. — Stație în apropiere de București. 9. Oraș în Africa. — Pronume.— Primul rebusist, a deslegat enigma sfinxului. — Lucrez ogorul. 10. Organizația tineretului democrat din lumea întreagă. — Va face oficiul de organizație-gazdă. — Iubitori de artă și sport. 11. A traduce în viață un plan, un proiect. — Erbiu.— Când norii își descarcă potențialul. 12. Intreceri artistice și sportive cu prilejul Festivalului. 13. Molibden. — Intreprindere din Capitală. — Notă muzicală. — Strigătură în cântecele ardelenești. — Idem. 14. A lua toate măsurile pentru buna desfășurare a unei acțiuni. — Prilej de întrecere prietenească. 15. Teren sportiv de mare capacitate ce se construește în Parcul de Cultură și Sport „23 August".— Publicația comitetului de pregătire a celui de-al patrulea Festival Mondial al Tineretului.

VERTICAL:

1. Unealtă în construcții. — Căutați-l în literatură și artă și mai ales în viața de toate zilele. 2. Folositoare. — Descreștesc frunțile. — Veche monedă. 3. Învățăcel. — Cameră de dormit (odinioară). Simbolul galiliului. 4. Face puterea. — Două sute. — Decilitru. — Fără gust. 5. Așa sunt iernile. — Lucrare literară. — Imbracă în mantia lor albă întreaga natură. (pl.) 6. Epocă. — Conifer. — Simț.— Prefix. 7. Conjuncție. — A găzduit unul din cele trei Festivaluri ale Tineretului. — Baston la bilard și nu mai spun nimic. — In zinc. 8. Pronume. — Vechi oraș în Franța .—Când va bate gongul... ar spune-o crainicul la radio. 9. Sunt. — Uneltele pictorului. — Morfeu în mitologia românească. 10. Râu de munte în țara noastră.— Cunoscut personaj feminin din istoria Franței. — Pronume reflexiv. 11. Posedă (pl.). — Indispensabil vieții. —La începutul dimineții. — Post scriptum. 12. Brigadier fruntaș. — Luptă pentru apărarea intereselor și înflorirea patriei sale. 13. Literă. — Dumnealor.— Spetează.—Cerneluri de China. 14. Aliment. — Existi. — Organizația Națiunilor Unite. — Inițiale pe mâneca unor ostași. 15. Punct telegrafic sau de intersecții. — Ascensiuni de capră neagră. 16. Publicații .— Fetiș.

Cuvinte rare: UA, ORT, IT.

PROBLEME DE ȘAH

APĂRAREA SICILIANĂ

Alb: V. Ciocâltea Negru: Z. Milev

Jucată în runda 5-a a turneului internațional dela București

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6

Varianta aceasta a apărării siciliene este foarte folosită în ultimul timp. La analizarea ei, au contribuit foarte mult șahiștii sovietici Gheller, Petrosian, Averbach și alții.

6.Nc4

Mai des se joacă aci 6.Ne2 sau 6.f4. Scopul mutării 6.Nc4 este de a stăpâni punctul central d5, după răspunsul obișnuit 6...e5.

6...e5

Răspunsul 6...e6 în legătură cu mutările Dc7 sau b5, corespunde mai bine cerințelor poziției.

7.Cde2 Ne6

Mutarea aceasta poate fi jucată. Cu toată dublarea pionilor, după schimbul nebunilor, negrul poate lupta cu succes, deoarece a apărat importantele puncte d5 și f5.

8.N:e6 f:e6 9.0—0 d5?

Greșit. Negrul își supraestimează posibilitățile. Trebuia jucat 9...Ne7, fără teamă de 10.f4 la care exista răspunsul 10...Cc6.

10.e:d5 e:d5 11.Ng5!

Atacând centrul de pioni al negrului, Ciocâltea folosește cu abilitate slăbirea câmpurilor albe după răspunsul silit d5-d4. In felul acesta, el demonstrează că înaintarea d6-d5 a fost prematură.

11...d4 12.N:f6! D:f6 13. Cd5 Dd8 14.c4 Nc5

Indoelnic era 14...d:c3, de exemplu: 15.Cd:c3 Cc6 16. Dh5+g6 17.Df3 Ng7 18. Tad1 Cd4 19.T:d4! e:d4 20. Te1+ și albul câștigă. **15. Cg3 0-0 16.Ce4 Ne7 17.Dg4**

Figurile albului au ocupat poziții amenințătoare. Situația negrului este foarte dificilă.

17 ...Cc6 18.f4 e:f4 19.C:f4 Db8

Se amenința se 20.Ce6. Rău era 19...Ce5 din cauza 20. De6+ Cf7 21.Cd5 Nh4 22.g3 Ng5 23.C:g5 D:g5 24.Ce7+ Rh8 25.T:f7 și albul câștigă. La 19...De8 era foarte tare 20.Tae1!, de exemplu: 20... Rh8 21.Cd6 Db8 22.Ce6, etc.

Relativ cel mai bine era 19...Dc8, deși și atunci atacul albului trebue să se termine cu succes.

20.Ce6 T:f1 + 21.T:f1 De5

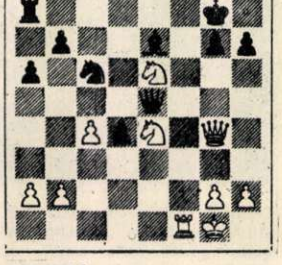

22.Tf5!

O frumoasă lovitură finală. Negrul este silit să-dea dama.

22...D:e6 23.Tf8+! T:f8 24. D:e6+Rh8 25. Dd7!

Albul are un avantaj material decisiv pe care Ciocâltea îl realizează cu precizie.

25...Tb8 26.a3 a5 27.c5 a4 28.Cd6 d3 29.Cf7 + Rg8 30. Dd5!

Acum se amenință mat în trei mutări și nu se poate 30...Rf8 din cauza 31.Cd6 N:d6 32.D:d6+ și D:d3.

30...N:c5+31.D:c5 + R:f7 32.Dd5+Negrul cedează.

Comentarii pentru „Flacăra" de A. LILIENTHAL, mare maestru internațional (U.R.S.S.) și A. SOKOLSKI, maestru (U.R.S.S.)

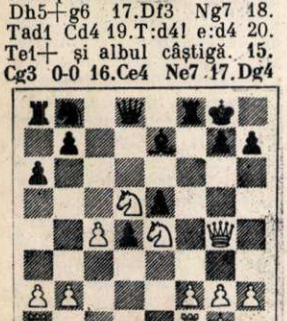

TABLA DE ȘAH

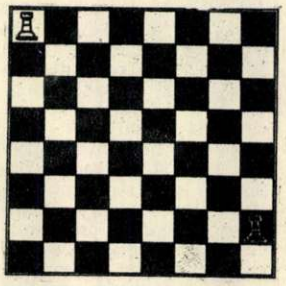

După o partidă de șah, un tovarăș din asistență a propus celor doi parteneri următoarea problemă:

Să ducă turnul din 8a în 2h, trecând prin toate pătrățelele, fără să treacă de două ori prin același pătrat și în cât mai puține mișcări.

Care a fost linia pe care s'a deplasat turnul și care e numărul minim de mișcări?

SOLUȚIILE PROBLEMELOR DIN NUMĂRUL 5 (MAI)

Din poziția primei diagrame (Alb: Rh1, Dh4, Ta1, Tf4, Ne3, Ce2, Pp.a3,b3, c3, f5, g2, h2; Negru: Rh8, De7, Tc8, Tg8, Nb7, Cd3, Pp.a6, b5, e4, f7, f6, h7) campioana U.R.S.S., Kira Zvorikina, a dat mat în patru mutări în modul următor: 1. **Dh4:h7+!** Sacrificiul acesta de damă elimină ultima apărare a regelui negru — pionul h7 — permițând o combinație de mat clasică, de turn și nebun 1... **Rh8:h7 2. Tf4-h4+ Rh7-g7 3. Ne3-h6+ Rg7-h7 4.Nh6-f8** mat.

Problema compozitorului sovietic A. Guliaev (Diagrama 2. Alb: Rh8, Dh5, Td1, Na7, Ce2, Ce3. Negru: Re4, Tf3, Nc6, Ch1, Pp.b5, f2, f6, h6) a fost propusă spre deslegare în cadrul unui mare concurs organizat de către Comitetul Unional de Cultură Fizică și Sport al U.R.S.S. Soluția este **1.Td1-d7!** Nu merg încercările 1.Cd5? din cauza f6-f5!, nici 1.Cg4 din cauza 1...Tf4(f5).

DESLEGARILE JOCURILOR DISTRACTIVE DIN Nr. 5

MONOVERB ILUSTRAT: **Revedere.** MONOVERBE ARITMETICE: Adunare: **Aculina.** Scădere: **Sfarmă.** Inmulțire: **Uneori.** Impărțire: **Sprint.** MONOVERB CU INCASTRU: **Clasă.** PĂTRAT ARITMETIC: (Inscrieți în ordine după cum urmează cifrele de mai jos, începând stânga sus, terminând dreapta jos) 3,2,4,5, 1,6, — 6,4,1,3,2,5 — 5,6,2,1,3, 4 — 2,1,5,6,4,3, — 1,3,6,4,5, 2 — 4,5,3,2,6,1 — METODE NOI: 1) **Cuțit** 2) **Ostaș** 3) **Leșie** 4) **Elevi** 5) **Stimă** 6) **Opări** 7) **Vuiet**; Literele din căsuțe: **Colesov.** INTÂLNIREA ACHIZITORILOR: **420 de zile.** GLUMA ZETARULUI: **A. Voloșin: Pământul Cuznețcului.** TABLA CU PROBLEME: 7+7—7—7=0, 7: 7+7—7=1, (7:7)+(7:7)=2, 7+ 7+7:7=3, 7:7+7×7=56, 7× 7+7:7=8, 7=7=7=7=7. Total 1+2+3+56+8+7=77. PROBLEMA CELOR 8 DAME: **Așezați damele la d1, a2,e3, h4, b5, g6, c7, f8.** (Sunt 92 de variante de a așeza cele 8 dame pe o tablă de șah cu 64 de pătrățele). CUVINTE INCRUCIȘATE: 1) **Semănături — Icar.** 2) **Arături — Aman — sa.** — 3) **Târm — îngraș — pom.** 4) **Teorie — is —m — lu.** 5) **Pa —se — rât — mărar.** 6) **R — of — necaz — teme.** 7) **Iureș — tu — Irinel.** 8) **Micronezia —N — Ne.** 9) **A — oala — agrea — t.** 10) **Vot — ul — l —set — a.** 11) **Ax— arteluri — SMT.** 12) **Rigla — mi — oro — ur.** 13) **Agrominim— iriga.** 14) **Ea — așa —ia — enus.** 15) **Industrializare.**

REDACȚIA

București, Str. Dobrogeanu-Gherea, 8 - Raionul Lenin Telefon 4.36.29. 4.87.31

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei.

PREȚUL ABONAMENTELOR

6 luni: 12 lei — un an : 24 lei

Rugăm pe cititorii noștri să trimită corespondența pe adresa: Revista „Flacăra", căsuța poștală nr. 56.

Acest număr cuprinde patru planșe în culori, cu reproduceri de artă după operele pictorului Octav Băncilă, și patru planșe fotografii în alb-negru.

COPERTA I — Copii ai Patriei noastre.

COPERTA IV — La Palatul Pionierilor, cresc grădinari pricepuți.

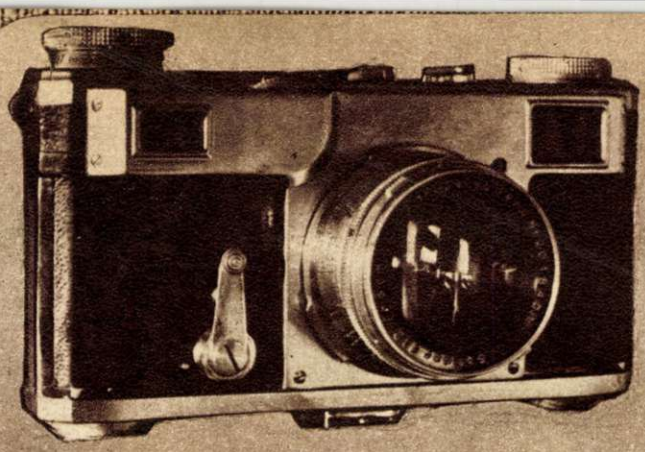

CONCURSUL DE FOTOGRAFII AL REVISTEI „FLACĂRA"

Din partea mai multor cititori am primit scrisori în care, printre altele, ni se sugerează organizarea unui concurs între fotografi.

Iată ce ne scriu, de pildă, tovarăşii Ilie Gheorghe şi Marin Barbu, muncitori la Uzinele „Vulcan": „Ne plac mult fotografiile — şi ne place mai cu seamă să fotografiem. Am reuşit să realizăm fotografii frumoase, dar vrem să cunoaştem şi realizările altor tovarăşi în acest domeniu. Nu credeţi că ar fi bine să publicaţi fotografii făcute de amatori? Sau poate că ar fi nimerit un concurs pentru titlul de „cel mai bun fotograf-amator".

Răspunsul „Flacării":

Chemăm cititorii noştri fotografi-amatori ca şi pe fotografii profesionişti, să se întreacă în cadrul concursului „Flacării" care se va desfăşura între 1 Iunie — 1 Noembrie 1953. Fotografiile pot cuprinde aspecte din toate domeniile activităţii şi vieţii oamenilor din ţara noastră, începând dela munca în uzine, în fabrici, în ateliere, în mine, pe şantiere, pe ogoare, în cabinete tehnice, în laboratoare, în cămine, în şcoli, etc. şi până la viaţa de familie, la spectacole, la manifestări culturale, sportive, excursii, odihnă, etc., precum şi peisaje care să oglindească frumuseţile patriei noastre.

Concurenţii vor fi grupaţi în două categorii: 1) fotografi amatori şi 2) fotografi profesionişti. Pentru **fiecare dintre aceste grupe** vor fi acordate următoarele premii:

Un premiu I de Lei 2.000.
Un premiu II de Lei 1.200.
Un premiu III de Lei 500.

Cinci premii a câte un abonament pe un an la revista „Flacăra".

Deasemenea premiaţii vor primi o diplomă.

Poate participa la această întrecere orice amator care ştie să mânuiască un aparat fotografic. Pot participa muncitori, ţărani muncitori, funcţionari, elevi, artişti, ziarişti, oameni de ştiinţă, sportivi, ş.a.

Pot participa fotografii profesionişti, ei menţionând acest lucru în scrisorile lor şi constituind o grupă specială apreciată separat.

Fotografiile prezentate în cadrul întrecerii nu vor fi mai vechi de 1 Mai 1953 şi ele vor putea cuprinde tema fie într'o singură imagine reprezentativă (planşă), fie într'o serie de imagini (reportaj). Ele se primesc în alb-negru sau color, în copii de formatul 13×18 cm. (respectiv 12×12 cm.) şi vor fi însoţite de negativele respective. Prezentarea copiilor color nu este obligatorie.

Fiecare fotografie prezentată va avea notat pe spatele ei şi pe o foaie anexă, următoarele: locul (instituţia, comuna, raionul, regiunea) şi data fotografierii; numele şi pronumele, profesiunea, locul de muncă al fiecărei persoane care apare în fotografie, adresa lui precum şi alte date care să procure o documentare cât mai complectă asupra momentului fotografiat şi a oamenilor.

Cele mai bune fotografii primite vor fi publicate în revistă şi pentru aceasta, în afară de premiu, se va achita şi remuneraţia legală cuvenită pentru dreptul de autor. Remuneraţia dreptului de autor se va achita pentru toate fotografiile publicate, nu numai pentru cele premiate.

Pentru orice lămuriri suplimentare se înfiinţează o rubrică specială a răspunsurilor prin revistă. În unele cazuri excepţionale se va răspunde şi prin poştă.

Fotografiile şi negativele, ca şi restul corespondenţei, vor fi trimise pe adresa revistei noastre cu menţiunea: „Pentru concursul Foto" categoria „Fotografi amatori" sau „Categoria fotografi profesionişti" şi ele vor fi însoţite de numele, profesia şi adresa exactă a trimiţătorului.

Ultimul termen pentru prezentarea fotografiilor la acest concurs este 31 Octombrie 1953.

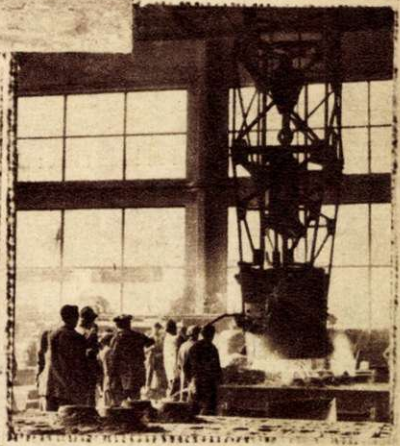

Preţul 2 lei

BIBLIOTECA REG
TG MURES